Guillelmi De monsercrat. in decretis licētiati perutile comētū sup pragmatica sā ctione quinq; partes cōtinēs.

Prima pars.

De potestate generalis Concilii etiā Basiliensis/Et vnde et qualiter episcopatuū electiões et eorū istitutiones et puisiones origīnē habuerūt

Secunda pars

Qualiter intelligēda sit regula basiliensis Concilii qua cauetur vt ele/ctiones sine impedimento aut obstaculo omnino fiant.

Tertia pars

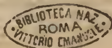
Que sunt reseruationes in corpore iuris clause: Et qualiter differant ius cōmune et priuilegium corpore iuris clausum.

Quarta pars

Quando dicatur reseruatio per papam ex magna rationabili et euidēti causa facta et i litteris apostolicis nominati expressa. Et quis erit mod⁹ remittendi harum qualitatū liquidationem et declarationem ad sedē apostolicam. vel quando sit locus appellationi ad eandem sedem.

Quinta pars

Que et qualis sit Regis prerogatiua in electiuis dignitatibus etiā pō tificalibus/Et quando dicātur benigne atq; beniuole Regis preces/ Et que sunt persone bene merite zelantes bonum Reipublice/ Regni et Delphinatus.

¶ Ad reuerendissimum in cristo patrem et alta nobilitate decoratum Dominum dn̄m Georgium Damboyse. Rothomageñ. archiepiscopum Sacrosancte Romane ecclesie. Tituli sancti sixti presbr̄m. Cardinalem

[L]egimus eni Colendissime pater. Ecclesiastici. xl. Occupatio magna creata ē oibus hoibus et iugū graue sup filios Adam a die exitus De vētre matris eorum vsq in diē sepulture in matrē oim. Vn̄ dicit. iii. Esdre. vii. Et facti sunt introitus huius seculi angusti et dolentes et laboriosi pauci aūt et mali et periculorū pleni et labore magnopere fulti. Hinc hētur iob. v. Homo nascitur ad laborē et etiā iob. vii. vbi dolendo ait. Et ego habui menses vacuos et noctes laboriosas enumeraui michi/ si dormiero dicā quādo cōsurgā et rursū expectabo vesperā et replebor doloribus vsq ad tenebras. Vn̄ legit etiā. Ecclesiastes. i. Et agnoui q i his quoq esset labor et afflictio spūs eo q i multa sapientia mlta sit indignatio et qui addit scientiā addit et laborem. Tum et etiam quia iuxta posterioris Catonis sētentiam. Humana vita proprie veluti ferrum est quod si exerceatur conteritur. si vero non exerceatur rubigine consumitur. Et q̄admodum poptimi piscis idest/ Salmonis est difficiles currentes et impetuosas fluminis aquas vincere/ ita nec viri est timere sudorem. Nam generosum spm labor nutrit. Vnde est q virtus exercitio recreatur. Vnde etiam. Hecaton stoycus. Omne inquit honestum in arduo est. Tum et etiam quia cunctam maliciam docuit ociositas vt habetur ecclesiastici. xxxiii. Quia tamen vulgare est/ qualis ager talia et semina/ et quales flores tales et tincture / et qualis operator talis operatio/ et qualis agricola talis cultura vt habetur. iii. Esdre. ix. vnde insurgit illud vulgare prouerbium/ Promittunt medici tractant fabilia fabri vt ait beatus Jeronimus in prologo biblie cap. vi. de quibus dicitur sapieñ. ii/ Et nomen nostrum obliuionem accipiet per tempus et nemo memoriam habebit operum nostrorum. Nos vero pro qualitate et necessitate temporum pro vt rei publice poscit vtilitas opportet ferre sētentiā vt legitur Hester. xvi./ Sed quia aduersum me dici posset illud Exo. ii. Quis constituit te iudicem super nos/ et illud Job. xv/ Nunquid primus homo tu natus es et ante omnes colles formatus/ nunquid concilium dei audisti/ quid nosti quod ignoremus/ quid intelligis quod nesciamus: et senes et antiqui sunt in nobis multo vetustiores q̄ patres tui/ quid te eleuat cor tuum et quasi magna cogitans atonitos habens occulos/ Tum et etiam queri posset illud Tobie v. Indica michi de qua domo aut de qua tribu es cui angelus respondēs ait. Genus queris mercēnarii an ipsum mercenarium. Sed ne forte solicitum te reddam ego sum Guillelmus de monserrat infra Hyspanie portam idest Catholoniam natus patria Terraconēsis/ non indecus

non agarenus/sed cristianus et vexillam crucis in mea fronte portans non marranus sed de inueterat[i]s cristi colis parentibus ortus/ Doctrina quorum toga merita et exempla non solum propriam et dulcissimam patriam verum etiam eandem Hispanie portam ee eius ecclesiam pro vt notum est decorarunt/ Nō fugitiu[us]/ quin ymmo amore scientie voluntarius exul et peregrinus iuxta illud iustiniani imperatoris. Cum amore scientie facti sunt exules vt habetur in aut. habita .C. ne fili. pro pa. Nam vt ait/ Hieronimus in prologo paralipomenon quomodo grecorum hystorias magis intelligunt qui athenas viderint et tertium virgilii librum a Troade per leuchaten et a Croceraunia ad siliciam et inde ad ostia Tiberis nauigauerint ita sanctam scripturam lucidius intuebitur qui iudeam occulis comtemplatus est et antiquarum vrbium memorias locorumque vel eadem vocabula vel mutata cognouerit. Unde et nobis cure fuit cum eruditissimis italorum Gallorum et etiam Hispanorum hunc laborem subire vt circuiremus eorum prouincias quas vniuerse cristi ecclesie sonant. Fateor enim mi Reuerendissime domine quod nusquam est qui vbique est et premium mentis composite existimetur consistere posse et secum morari/ vitam enim in peregrinatione agentibus regularitee Hec eueniunt vt hospitia multa habeant/ amicitias raras/ rursus vox salutationis in foro plures vocat/ paucos pulsat/ benefactoresque nullos inuenire/ sed vnicum ab hac regula reperi exceptum/ videlicet magnificum ac facundissimum vtriusque iuris monarcham nobilem dominum Guidonem de Rochefort in gallius vniuersale et supremum iustitie sceptrum tenentem qui in mensa sui virtute et continua munificentia non est oblitus mei: Nō enim pretereo quia vbique inueni quod discerem et semper proficiens semperque vt opinor melior effectus sum. Experientia vero docet que cunctarum rerum dicitur domina et magistra. vt in. c. quod sit de elec. libro. vi. quod planta valde crescit si in terra aliena plantata fuerit: nec potest in propria terra. s. vbi seminata est seu primo plantata fuerit sic germinare sicut in aliena terra/ Ideo saluator mundi dicebat Marci sexto et mathe. xiii. Quia non est propheta sine honore nisi in patria sua et in domo sua et in cognatione sua. Uerumtamen quia homini datum nō est spacium nisi solummodo viuere vt habetur tertio. Esdre octauo. Tum et etiam quia virtus domini est cum eis qui inquirunt eum cum omni affectu vt legitur secundo. Esdre. viii. Tum et etiam quia memor verbi saluatoris. Marci. xiii. dicentis: nolite precogitare quid loquamini sed quod vobis datum fuerit in illa hora id loquamini: non estis vos loquentes sed spiritus sanctus/ Possum dicere vna cū psalmista. psalmo. lxxiii. Exurge deus iudica causā tuā. Sed quoniam bonorū laborū gloriosus est fructus vt habetur sapien. iii. Et nullus fructuosior labor etiā mors quam qui pro vtilitate rei publice spontanea

volũtate suscipitur vnde ait Vegeti⁹ de militari disciplina que pro vti-
litate rei publice scribuntur eterna sunt. Hinc dicit iustinian⁹ impera-
tor insti. de excu. tuto. in prĩci. Qui pro re publica ceciderũt imperpetuũ
per gloriã viuere itelligũtue. Unde ait Tuli⁹ in paradoxis. Mors ter-
ribilis est his quorũ cũ vita oĩa extigũtur nõ his quorũ laus emori nõ po
test. Propter quod. Mathatias ait ad filios suos .i. Machabe. ii. Nũc er-
go o filii emulatores estote legis et date aĩas vr̃as pro testamẽto patrum
et memẽtote operũ patrũ q̃ fecerũt in generationibus suis: et accipietis
gloriã magnã et nomẽ eternũ. Quoniã hi indubitatã spem expectant
a deo iterũ ab ipso ressuscitãdi vt hẽtur. ii. Machabe. vii. Cũ igitur ma
teria electionũ amplissime pt̃ cũ suis de necessario precedẽtibus cõsecuti
uis atq̃ cõnexis in hoc opusculo descripta quãtam rei publice: Ecclesie
gallicane et etiam xp̃ianissimo Regi vtilitatem et commoditatem affe-
rat nemo est qui nesciat que semper in palatiis et extra versatur. Quod
opusculum cum nunc editum fuerit illud in quinq̃ partes partitum /
videlicet / De potestate generalis concilii etiam basilieñ. et vnde et qua-
liter episcopatuum electiones et eorum institutiones et prouisiones ori
ginem hũerunt. Secunda qualiter intelligenda sit regula Concilii ba-
silieñ. qua cauetur vt electiões sine impedimẽto aut obstaculo oĩno fiãt
Tertia que sunt reseruationes in corpore iuris clause / et qualiter diffe-
rant ius cõmune et priuilegium corpore iuris clausum. Quarta quan-
do dicatur reseruatio per papam ex magna rationabili et euidenti causa
facta et in litteris apostolicis nominatim expressa / et quis erit modus re
mittendi harum qualitatum liquidationem et declarationem ad sedem
apostolicam vel quando sit locus appellationi ad eandem sedem. Quin
ta et vltima que et qualis sit regis prerogatiua in electiuis dignitatib⁹
etiam pontificalibus et quando dicantur benigne atq̃ beniuole Regis
preces et que sunt benemerite persone zelantes bonum rei publice regni
et delfinatus Tue facundissime dominationi et non alteri que canoni
cas sanctiones et decreta sanctorum patrum re et fama optime tenet sũ
mo cum affectu donare decreui vt exemplo doctoris gentium qui vtros
q̃ .s. Judeos et gentiles volentes se alterutros supponere veniam con
sequutos equales esse verissima ratione demonstrat / propter quod vicis-
sim eos humilians ad pacem et concordiam cohortatur vt ait beat⁹ hie-
ronim⁹ in prologo super epistolam ad romanos. Sic tu vicissim vtram-
q̃ ecclesiam .s. Romanam et gallicanam exhortando ad pacem et euam
concordiam perducere valeas. Nec in alterutram partem michi cura fu
it adherere cum vtriq̃ sim ignot⁹ et aduena / nec fero sẽtẽtiã que ad me
non pertinet vllomodo / sed semino verbum in agro vi̾ri exercituum et
largitoris virtutum / et si bonum est terra recipiet et fouebit / si autez ma
lum tanq̃ mala herba eradicabitur vt in .l. sed et ades ff. si quis dolia.

r.loca.vel saltem iuxta euangeliũ parabolam que de zizaniis dicitur. Mathei.xiii. Ne forte colligentes zizania eradicetis simul et triticum sinite vtrãq; crescere vsq; ad messem et in tempore messis dicam messori-bus/colligite primum zizania et alligate ea in fasciculos ad comburen-dum:triticum autem congregate in orreum meũ. Capiat igitur leto ani-mo tua benignissima dominatio munusculum hoc corrigendum illud-q; captato tempore legere dignabitur:et si aliquid varium aut diminutũ vel falsum in eo reperiatur obsecro nõ solũ imbecillitati proprii ingenii ve-rumetiam bisextili tẽpori quo cuncta variantur et deteriorantur benigne attribuatur/tum quia cunctas res difficiles non potest homo explicare sermone vt dicitur ecclesiastes.i.tum et etiam q2 per id veritatis inuesti-gande materiam aliis preparaui/ per quod pateat cunctis ꝙ corrigi sum paratus: affirmans me tenere et aprobare quod sancta mater ec-clesia tenet et approbat et reprobare quod reprobat:cuius iudicio atq; determinationi in omnibus et per omnia me humiliter submitto. De te enim si fas est dicere arbitror profetasse. Esayam vndecimo dicentem Egredietur virga de radice iesse et flos de radice eius ascendet et requiescet super eum spiritus regis/ Spero enim ꝙ per te delebitur ma-lum et extinguetur dolus/ florebit autem fides et vincetur corruptela et ostendetur veritas que sine fructu fuit diebus tantis vt habetur.iiii. Esdre.vi.

Bene vale.

De potestate generalis concilii etiam Basilieñ. et vnde et qualiter episcopatuum electiones et eorum institutiones et prouisiones originem habuerunt.

q VONIAM vt ait psalmista psal. cxviii. in xx. octonario. Principiū verborum tuorum veritas. Firmiter tenendum est ꝙ potestas et iurisdictio sacrosancti cō-cilii basilieñ. sub quo reperitur cautum. vt electiones ī dignitatibus electiuis sine impedimento aut obstaculo omnino fiant: fuit et est priuatiua ad romanum pontificem et non acumulatiua. Quotienscūque reperiuntur duo iudices/ quorum vnus est fauore et cōtemplatione personarum alius fauore et contēplatione rerum iudex fauore et cō-templatione personarum solus et sic priuatiue licet et concurrat fauor et contemplatio rerum ē. iudex cō-petens et non iudex fauore et con-templatione rerum/ et est ratio pro-pter personarum dignitatem/ tum quia res persone accedere debent et non econtra. vt in. l. iustissime. ff. de edili. edic. cum et etiam quia iu-dex persone premaxime incerte pro vt est ī electionibus fiēdis dicitur magis discretus et magis industrio-sus vt in. c. bone. ii. §. qui vō de postu. prela. et in. c. is. cui de offi. dele. li. vi. vbi excluditur et priuatur sub delegatus Iudex vero rerū minimus vt in. l. fi. iūcta glo. ff. de iudi. Et ꝙ debeat fauor personarū attēdi et nō rerū tanꝙ maior/ est casus in. l. vnica. C. qñ. imper. inter. pupil. et vi-du. faciunt in ratione sui. l. priui-legia. ff. de priuile. credi. et l. assiduis C. qui poti. in pig. habe. Accedat ad hoc casus apd̄ canonistas solitarius in. c. si ꝓpter tuas. de rescrip. li. vi. vbi contemplatio et fauor persone pre-fertur contemplationi et fauori e-tiam rei pie videlicet fabrice eccle-sie. Item et vbi fauor et contem-platio persone note prefertur con-templationi et fauori ignote perso-ne/ quod vltimum coadiuuatur per casum in. c. nisi specialis et ibi glosa de offici. lega. et per. c. requi-sisti de testamen. et nota per glo. in. c. fi. de testa. li. vi. fortificantur predicta per casum in. § fi. insti. de iure. natu. vbi habetur ꝙ nichil ꝓ-dest scire iura nisi prius sciamus de personis et earum conditioni-bus: quarum causa/ gratia/ fauore et contemplatione iura condita sunt ad idem casus in. l. ii. ff. de sta-tu. ho. hinc est ꝙ in prima parte de-creti et in primo libro decretalium et etiam Codicis institutionum nec non digestorum iura personarum dumtaxat. et sic exclusiue iuribus rerum antecedunt et preponun-tur/ Corroborantur hec per illud genesis primo. Faciamus homi-nem ad ymaginem et similitudi-nem nostram: vt presit piscibus maris et volatilibus celi et bestiis vniuerseque terre. Coadiuuan-tur etiam predicta per verbum Saluatoris Marci. ii. in fi. dicētis

sabbatum propter hominē factum
est et nō homo propter sabbatum
Accedat illud psalmiste psalmo.
viii. oīa subiecisti sub pedibus eius
et. c. Item et illud. ii. Machabe.
v. verum non propter locum gen-
tem sed propter gētez locum: deus
elegit. Et qꝫ predicta potestas ⁊ iu-
risdictio sit priuatiua ad aliū iudi-
cem et nō acumulatiua tenuit ori-
ginaliter. Jacob. de are. in. l. qꝫ i
rerum. §. siquis. ff. de lega. i. quem
sequitur ⁊ comēdat bal. in. l. vnica
§. vbi autem. C. de cadu. tollen. et
l. i. executorem. in. v. colūp. C. de.
exe. rei. iudi. et in. l. gallꝰ. §. ille ca-
sus. ff. de libr. et postu. hanc etiam
cōclusionē sequutus fuit bar. in ex
trauagā. ad reprimēdum. super ver-
bo. nō obstantibus: quē etiaz sequi
tur bal. in. l. i. in. iii. questione. ff. de
offi. consul. et tenuit ange. in. l. te-
stā omia. C. de testa. hanc etiā do-
ctrinā sequit Jo. de ymol. i dicta. l.
gallus. §. ille casus proxime alle.
et in. l. titie textores. ff. de lega. i. et
tenuit Jo. an. et pe. de an cha. in. c.
statutum. §. cum vero de rescrip. li.
vi. et tenuit etiam ange. in. repeti-
tione. l. si vacantia. C. de bonis va
can. li. x. quos sequitur ⁊ commen
dat alexan. in dicta. l. titie textores
Et ratio predictorum est quia illa
est specialior iurisdictio in qua ma
ior est specialitatis ratio. sed maior
specialitatis ratio est in persona
vel i personis q̄ in rebus vt can-
tāt pdicte auctoritates. ergo quod
speciali ratione fundatur derogat
et in quo minor inuenitur specia-
litatis ratio. ita notanter tꝫ Bar.

in dicta extrauagan. ad reprimen-
dum in verbo non obstantibus.
quam rationem multum exaltat
bal. in dicta l. i. ff. de offi. cōsul. Et
qꝫ maior specialitatis ratio sit in
persona q̄ in rebus vltra predicta
patet. qr persone qualitas nō po-
test inesse nisi sibi ipsi. premaxime
cum sit indiuidua. sed qualitas rerū
potest inesse cuilibet de genere et
cuicunqꝫ psone/ cū illa qualitas q̄
potest pluribus inesse sit generali-
or et illa que vni soli potest inesse ē
specialior vt nota. in. l. iuris gen-
tium. §. sed si fraudādi. ff. de pactis
et voluit bal. in. l. exequutorem.
proxime alle. facit quia sicut speci-
es derogat generi ita indiuiduum
derogat speciei. vt per dy. de regu-
iuris. li. vi. in regula generi per spe
ciem. Est et alia ratio quia species
vel dispositio habens legis vel ho-
minis auxiliū et fauorem ad agen-
dum vel excipiēdum dicitur altera
nō habente specialior firmior ⁊ po-
tentior vt fuit theorica cy. post pe-
trū quos sequitur et aprobat bal.
in. l. quod fauore in penul. colump.
C. de legi. et tenuit pau. de castro. in
l. nulla. ff. de legi. de dispositione vl
spē legis auxiliū et fauorem habē-
te est casus in l. si furiosi. C. de nu-
ptiis. vbi habetur qꝫ i casu in quo
lex nō loquit cessat legis auxiliū et
fauor qa vbi lex nō loqt nec nos loq
debemꝰ vt l. i. si seruū. §. nō dixit. ff.
de acqui. here et. l. i. pen. ff. siquis.
a paren. fue. manu. et e contra vbi
lex loqt et nos loqui debemꝰ vt in.
l. i. §. qꝫ autem. ff. de alea. de specie
vel dispositione auxilium et fauo-

eem hois hñte est casus singularis in.c.cui de non sacerdotali in.li.et lii. Ex.de preben.li.vi.vbi habet q si ipetro itegrã pbendã nõ possũ obtinere dimidiã: qz licet de integra sit statutũ et puisũ et in hoc reperiat auxiliũ et fauor hois/vz romani pontificis tñ (?) de dimidia null' reperit fauor nec auxiliũ hois. ideo optari nõ potest. sz in decretis sacrosancte sinodi basilieñ. in.c.i. sicut i extrãda qd e primũ.c.i ordine de elec. per generale Cõciliũ sũt cõtẽplate psone i electiuis dignitatib' eligẽde principaliter/et electionis forma secundario vt euidẽter ĩ prophemio eius dẽ.c.i. patet ibi dũ dicit potissimũ e huius sacte sinodi studiũ vt tales ecclesie pficiantur pastores qui tanq colũpne et bases ipam ecclam doctrine et meritorũ virtutib' firmiter sustẽtẽt/quãta ãt in eligẽdis prelatis diligẽtia adhibẽda sit officiũ eis iniunctũ euidẽter ostẽdit.rc. Ideo licet cpatuũ et superiorũ dignitatũ erectio et fũdatio et sic reeũ cõtẽplatio et p cõsequẽs rei potestas et iurisdictio ad romanũ põtificẽ ptinet vt i.c.i.xxii.di.et no.doc.i.c.i.de trãsla.epi.vel elec.et in.c. sicut vnire.de excess.prela.et in.c. q trãslationem de offi.lega. Uerũtamẽ quia psonarũ cõtẽplatio et sic eligendarũ psonarũ i electiuis dignitatib' potestas et iurisdictio ad sacrosanctũ generale cõciliũ spectat/et i illa reperiat legis/vz iuris cõis.s.c.ne pro defectu.de elec. et hois/vz/sacrosãcti basilieñ. concilii fauor et auxilium que nusq in illarum prouisionibus per romanum pontificem fiendis reperit vt tenuit glo.in.c.ii. de preb .li.vi. quã oẽs doc. nemine discrepante sequuntur nisi dumtaxat in casibus a iure exceptis vt in.c.quãq.de elec.libro sexto. et in c.i.vt lit.pen. eodem libro. prout infra in hac prima parte circa finem et etiam i tertia declarabitur. Igitur talis sacrosancti basilieñ. concilii potestas et iurisdictio fuit et est ad summuz pontificem priuatiua et non accumulatiua. q talis potestas et iurisdictio in personas sicp Saluatorem mundi generali concilio priuatiue ad petrum et non acumulatiue concessa et perque verba fuit data statim dicetur. Et q personarum contemplatio sacrosancti concilii fuerit causa finalis et perpetua proxima et non remota probatur/quia verba prohemia et prefationes que dicuntur ratiocinando etiam enunciatiue aperiunt probant et declarant expressam voluntatem finalem et proximam causam disponentis vt in.l. fi.ff.de here. insti. et in.l.prima.§.quibus.C.de iusti.codi.compo. ideo cũ predicta verba sacrosancti cõcilii et eius prefationes superius inserta sint in prohemio situata/igitur ex verbis et prefationibus illius prohemii colligitur ratio finalis et proxima vt in dictis iuribus ita notanter tenuit bal.in.dicto.§.quibus et in.l.nostram.C.de testamẽ. et bar.in.l.cum hi.in principio.ff. de transac.et in.l.ambiciosa.ff.de decre.ab ordine faci. Confirmantur predicta quia cum dispositio basiliensis concilii disponat super eligẽ

dis personis in electiuis dignitati bus et sic super statu rei et persona rum reducendo illum ad suum pri meuum statum et sit ad ius cõe vz c. ne pro defectu iur. no. p glo. in di cto. c. ii. supius alle. debet talis iuris dictio et potestas vt fauorabilis la tissime interpretari vt intelligatur priuatiua et non acumulatiua ad summum pontificem. vt in. c. ab ex ordio. xxxv. di. et in. l. si vnus. ff. de pactis. ita tenet ange. in. l. testamẽ ta omnia. C. de testa. probatur per glo. super verbo numerandum in c. statutum. de preben. li. vi. arguen do a casu speciali prout ẽ dictum. c. statutũ. et q̄ hec fuit expressa volun tas et finalis causa sãcte sinodi ba siliensi. luculenter cõstat p oia capi tula de elec. eiusdẽ generalis cõcilii basiliensi. premaxime per. c. vnicum. de reseruatis. facit. l. benignius cũ l. sequenti. ff. de legi. et. l. si seruus plurium. §. fi. ff. de lega. i. cũ expres se disponat circa causas ratione for me diuersas et separatas. primo et regulariter eligendo. Secundo et fallentialiter in casibus dum ta xat a iure exceptis prouidendo. cũ sit generalis theorica. q̄ quando a licui aliquid generaliter phibetur quod expresse non conceditur intelli gitur denegatum. vt i cle. exiui. §. porro. de verbo. signi. cum et etiam qz cũ disponitur et iudicatur rem meam esse simul disponitur et iu dicatur tuam non esse vt in. l. pon ponius scribit. §. sed et is qui. ff. de procur. Coadiuuantur etiam p dicta alia et finali ratione / quia ius etiam singulare semper est in troductum propter aliquam vti litatem. vt in l. ius singulare. ff. de legi. ergo debemus illud conserua re et interpretari in eo in quo eui dentior et maior vtilitas reperitur videlicet / vt potestas et iurisdictio sacrosancti basiliensi. concilii sit ad romanum pontificem priuatiua et non acumulatiua / et ista enim est tutior conseruatio et benignior interpretatio vt in. l. benignius. ff. de legi. proxime alle. vnde est q̄ generalis iurisdictio derogat speci ali quando vtilitas publica inclu dit priuatam: prout est in nostro proposito vt voluit bal. in addino. spec. in titu. de feudis. et q̄uis ipse nichil alleget / tamen eius tehorica fundatur per. l. si hominem. ff. manda. vt statim subiciam cum et etiam quia causa magis priuile giata prefert vt nota. in. l. i. C. de priuile. do. et in. l. i. ff. so. ma. et in iuribus superius in principio alle. Unde in proposito cũ decreti specia litas sacrosãcte sinodi basiliensi. su perius expressati. sit propter vrgẽtissi mam vtilitatem et eminentem ne cessitatem vt in prohemio primi decreti de elect. sepius alle. quod etiam dilucida et alta voce gallica na ecclesia in prohemio pragmati ce sanctionis in. §. qualiter prete rea per sanctos patres cum. §. se quenti aperto ore fatetur. que vr gentissima et publica vtilitas et eminens necessitas ad speciem descendendo consistit in generali ecclesie dei reformatione in ca pite et in membris: virtute cuius potestas et iurisdictio et earum

cognitio et decisio ad generale con-
cilium et non ad papam pertinet
cum illaȝ a cristo immediate habe-
at vt in decretis sacrosctī basilieñ.
concilii in.c.sacrosancta ꝸ et pri-
mo declarat.de aucto.et potes.sa-
cro.gene.concilii.maxime cum ca-
sus vrgētissime publice vtilitatis
et eminētis necessitatis toti et vni
uersali ecclesie dei superueniens
casset et anullet quamcunqꝫ roma
ni potificis dispositionem etiam si
sit pꝛiuilegiū in corpoꝛe iuris clau
sum cum per talem dispositionem
etiaȝ si sit pꝛeuilegiū coꝛpoꝛe iuris
clausuȝ tota dei ecclesia enoꝛmiter
ledatur.vt ē casus expꝛessus in.c.
suggestuȝ.de deci.que foꝛtificātur
per.c.non debet.i pꝛincipio de con
san.et affi.et.c.ii.de impub.despō-
tuȝ quecūqꝫ dispositio generaliter
vel specialiter dictata nūꝗ inclu-
dat casum vꝛgentissime et publice
vtilitati contrarium et si include-
ret non valeret vt in.c.bone.lo.i.
de postu.pꝛela.et in.l.iubilemus.
la.i.C.de sacro.sanc.eccle.et in.l.
vtilitas publica.C.de pꝛimipil.li.
xii.tum et etiam quia intentio di-
sponentis nunꝗ est compꝛehēdere
et includere casum insolitum vr-
gentissime euidentis et publice vti
litatis et eminentis necessitatis de
nouo vel alīs superuenictēȝ vt in
l.fistulas ꝸ frumēta.ff.de contra
hen.emp.et.l.si quis ꝸ quesituȝ.
ff.si quis.cau.et in l.cesar.et in.l.
fi.ꝸ si per necessitatem.ff.de pu-
blica.et in.c.cum nobis olim et in
c.officii.in ii.de elec.Que pꝛoxima
ratio confirmatur per casum sin-
gularem in dicta.l.si hominem.
ff.manda.quem comēdat panoꝛ.
post.bal.in.c.fi.in.quita colump.
de consuetu.vbi dicit ut ꝙ si dedi
alicui speciale mandatum vt ma-
numittat aliquem seruum quod
potest generalis pꝛocuratoꝛ domi-
ni ex noua causa īterdicere specia
li pcuratoꝛi ne manumittat qua
si ex noua causa per dominuȝ nō
considerata possit generalis pꝛo-
curatoꝛ venire contra eiusdem do
mini speciale mandatum / Hinc
affirmat bal.in.l.omnes populi
in quinta columpp.ff.de iusti.et iu
re.ꝙ licet per.l.foꝛmaȝ.C.de offi.
pꝛefec.preto.magistratus non pos
sint statuere contra ius / tamē pos
sunt ex causa hoc facere per dictaȝ
l.si hominem.queȝ panoꝛ.in dicto
c.fi.in aliis terminis recitando et
ad nostrum pꝛopositum dicit per
dictam.l.si hominem.ꝙ ex causa
vrgenti.et verissimiliter non pꝛe-
uisa a canone potest fieri statutuȝ
ↄtra canonem / que determinatio
non est obliuioni tradenda.illam
determinationem bal.fuit etiam
sequutus et comendauit panoꝛ.
in.c.ac si clerici ꝸ de adulteriis in
v.columpp.de iudi.et in.c.dilecti de
appella.illam etiam apꝛobat et co-
mendat alexan.in.l.ex duobus.
ꝸ etiā si cōtra tabulas.ff.de vul.
et pupil.Et dicitur vrgens causa
s.suadente vtilitate.vt in.c.sta-
tutum in pꝛincipio.de rescrip.et
in.cap.alma mater in pꝛincipio de
sen.exco.li.sexto / Coꝛroboꝛantur
ista per rethoricam.Io.de pla.post
ber.in.l.quo ad presens.C.de

murilegu.li.x.vbi dicũt per illum
tex. q̄ superueniẽte publica vtili/
tate et necessitate in populo possũt
transgredi et violari pacta et sta/
tuta.facit etiaz quia in his in qui
bus est et iminet periculum i mo/
ra prout est in casu eminentis ne
cessitatis cesset ois legis vel hois p
hibitio vt in.l.de pupillo ⸿ siquis
riuos cũ ⸿ seque.ff.de noui oper:
nuncia.et in.l.ait pretor ⸿ si debito
rem.ff. de his que in frau.cre.et in
ca.discipulos de consecra.di.qnta
quod procedit etiam in preceptis
iuris diuini que propter casũ emi
nentis necessitatis et vrgẽtissime
et publice vtilitatis transgrediun
tur.quod iepte et male:sic et eo mo
do ab ignorantib⁹ allegatur pmo
potius et veri⁹talis casus eminen
tis necessitatis et vegentissime pu
blice vtilitatis a preceptis iuris di/
uini dicitur semper exceptus vt p
xime dictum est/ Quod tam vete/
ris q̄ etiam noui testamenti au/
ctoritatib⁹ comprobatur/ Nam in
veteri testamento habetur q̄ Da:
uid propter casum eminentis ne/
cessitatis et vegentissime publice
vtilitatis/ videlz/ p cõseruatõe per
sone futuri regis et suoꝶ introiuit
ipse et qui cũ eo erãt i domũ dei sub
Abiathar pricipe sacerdotũ et pa/
nes propositiõis mãducauit quos
non licebat manducare nisi solis
sacerdotib⁹ vt leui.vi.et dedit eis
qui cũ eo erãt vt.i.regũ.xxi.quod
in nouo testamẽto saluator mũdi
comprobauit vt hẽtur Marci.ii.z
Mathei.xii.et luce.vi/ Itezin ve
teri testamento sabbatis non lice/
bat quicq̄ operis facere vt deute/
rono.v.et exo.xxxv.et tamẽ Ma/
chabei pp̄ter casam vrgentissime
et publice vtilitatis ⁊ eminẽtis ne
cessitatis/ vidz/ p tuẽda republica
et eiusdẽ legib⁹ conseruãdis in die
sabbatorũ pugnabant vt.i. Ma/
chabe.ii.et in.c.q̄ non est de regu.
iuris. quod etiaz i nouo testamen
to dñs noster Ies⁹ ratũ habuit vt
habetur Mathei.xii. Marci.ii. et
luce.vi.vbi dicitur q̄ cũ dñs Ies⁹
sabbatis ambularet per sata disci
puli ei⁹ esurientes ceperũt vellere
spicas et mãducare/ Item et ibi p
verbũ Saluatoris dicitur cuz per
Iudeos interrogaretur si licet sab/
batis curare/ Quis erit ex vobis
hõ q̄ habeat ouẽ vnã et si ceciderit
hec sabbatis i foueã nõne tenebit
⁊ leuabit eã quãto magis melior ẽ
hõ oue itaq3 licz sabbatis curare et
bñfacere/ Coadiuuantur hec qz si
hodie vn⁹ sol⁹ esset hõ cũ sorore sua
pp̄ter vrgentissimã publicam vti/
litatem et eminẽtez necessitatẽ pos
set eaz licite cognoscere carnaliter
et sobolem suscitare:qz tunc.o.re/
uolaret ad. a. vt in.ca. ab exordio
xxxv.di.vt in.c.cum igitur genus
et ibi glo.xxxv.q.pria./ Unde non
est obliuioni tradenda cristi doctri
na pmo potius commemoranda
i locis proxime allegatis quod iste
casus medendi et curandi corpus
et animam est a preceptis iuris di/
uini exceptus/ cum cura et sal⁹ cor
poris humani concernat vegẽtem
et publicam vtilitatem pp̄ter quaz
medicus etiaz approbatus valet re
probari vt in.l.ii. C.de professo.

et medi. li. x. et l. I. sed et reprobari. ff. de excusa. tu. et l. I. vt gradatim §. sed et reprobari. ff. de. mune. et ho. facit illud ecclesiastici. xxxviii. in princi. Honora medicū ꝓpter necessitatē etenī illū creauit altissim⁹ Item ibi circa mediū vbi dicitur Etenī illū dn̄s creauit et nō discedat a te quia opa eius sunt necessaria Illustrātur ista per verbū saluatoris dicētis. Marci. ii. et. Mathei ix. Nō est opus valentib⁹ medic⁹ sed male habētibus / de aīarū cura et salute habetur in. c. cū sit ars artiū de eta. et quali. et i. c. cū infirmitas. de peni. et remis. facit verbum saluatoris. Mathei. xvi. et luce. ix. Quid enim ꝓdest hoi si vniuersum lucretur aīe vero sue detrimētum patiatur aut quā dabit hō cōmutationē pro aīa sua / quorū verborū tenor habetur in. c. Matheus desimo. Pro quarū cura salute et redēptione dn̄s noster Jes⁹ mortu⁹ est in. c. semel. lo. ii. de consecra. di. ii. et in cle. vnica ī principio de sum. trini / Cui⁹ quidem cas⁹ videlz curandi et medendi corpus et aīam sic et eo mō excepti potestas et iurisdictio ꝓpter vrgētissimam et publicam vtilitatē atq; eminentem necessitatem toti humane nature videlicet xp̄ianitati de nouo vel al's superuenientē vt dictū est nō soli petro sed cūctis apostolis et eorū sacrosancte vniuersitati et sic distributiue et collectiue p xp̄m adhoc legitime congregate fuit immediate et priuatiue ad petrū cōcessa. vt habetur. Marci. iii. Cui⁹ verba de verbo ad verbum in presenti inserēda decreui. et est tenor (Et ascendens in montē vocauit ad se quos voluit ipse et venerūt ad eū et fecit vt essent duodecī cū illo et vt mitteret p̄dicare et dedit illis potestatē curādi infirmitates et eiciendi demonia. et c̄. Et sic ista potestas et iurisdictio fuit ī personas toti⁹ vniuersalis eccl'ie dei tam in capite q̄ ī membris sacrosācte apostolorū vniuersitati per xp̄m concessa / idem hētur Mathei. x. / Confirmatur etiā per illud. Jo. xx. vbi xp̄s post resurrectionē oībus apostolis simul cōgregatis ait / Sicut me misit pater et ego mitto vos accipite spm̄ sanctū quorū remiseritis peccata remittūt eis / Et quorum retinueritis retenta sūt / que verba transūptiue habentur in. c. loquitur. xxiiii. q. i / Quosquidem apostolos et eorū sacrosanctā vniuersitatē ep̄i et generale conciliū legitime cōgregatū representant vt i. c. quorū vices. lx viii. di. et in c. in nouo. xxi. di. et i. c. vidētes. xii q. i. In quoquidem casu dum taxat videlz medendi et curandi corpus et aīam toti⁹ eccl'ie dei ꝓpter vrgentissimā et publicā vtilitatē atq; eminentē necessitatē de nouo vel al's superuenientē generale concilium legitime congregatum et per consequens sacrosancta sinodus basilien. est supra papam / Cū ep̄i dicātur medici spirituales dātes subditis correctionis medicinā vt in. c. i. lxxxvi. di. Unde q̄ sicut medici periti non vno collirio cōmuni occulos curant sic ep̄i diuersorum hominum diuersis doctri-

nis medentur vt in.c.necesse est..
xxix.di.exemplo cristi qui corpus
et animam Magdalene de septez
demoniis idest de septem morta-
libus peccatis curauit vt habetur
Jo.xvi Et in isto casu dum taxat
est itelligenda et iterpetranda au
ctoritas beati Hieronimi dicẽtis.
Orbis maior est vrbe vt i.c.legim⁹
xciii.di.et ibi glo. In isto etiã casu
est itelligenda auctoritas bti Gre-
gorii depotestate generalis cõcilii
sic et isto mõ dicẽtis. Qz dũ vniuer
sali sũt cõstituta consensu se et nõ
illa destruit quisquis presumitur
absoluere quos ligãt aut religare
quos absoluũt/vt habetur in.c.si-
cut sancti euãgelii.xv.di.⁊ ibi glo.
Ita etiam et in isto casu dum ta-
xat est intelligenda auctoritas/Le
onis dicentis. Ita dñs noster ies⁹
xps humani generis saluator in-
stituit vt veritas que antea legis
et pphetarũ pconio continebatur
per aplicam tubam in salutẽ vni-
uersitatis exiret vt i.c.ita dñs.xix.
di.vnde ponderãda sũt illa verba
per apostolicam tubã in salutem
vniuersitatis exiret/Et pro istorũ
corroboratione dico fore casuz i.c.
sũt quidam.in §. vbi vero.xxv.q.
i.cuius verba in medium deducũ
tur/Ubi vero aperte dñs vel eius
apostoli et eos seqñtes scti patres
sententialiter aliquid diffinierũt
ibi nõ nouã legez romanus ponti
fex dare sed poti⁹ quod predicatuz
est vsq ad aiam et sanguinem cõ-
firmare debet. Unde ponderanda
sunt illa verba vel eius apostoli et
eos sequentes ⁊c.cum sequẽtes a-

postolos ⁊ eorũz sacrosanctam vni
uersitatem representãtes sint epi
et generale concilium legitime cõ
gregatum vt dictuz est/In isto enĩ
casu dumtaxat est intelligendum
illud quod legitur ad Galatas se-
cũdo ⁊ i capitulo paulus.secunda.
questione septima vbi paulus apo
stolus nomine ac vice aliorũz apo
stolorum petrum reprehẽdit/Sub
isto enim casu ⁊ eius generalitate
cõprehẽdũtur illi tres casus/quos
sacrosancta sinodus basilieñ.in.c.
sacrosãcta.in §. et primo declarat
de aucto.et potesta.sacro.gener.cõ
cili.expresse ⁊ explicite numerauit
vbi disponendo statuit/ q quilibet
cuiuscunq status conditionis vel
dignitatis etiam si papalis existat
in his que pertinent ad fidem ⁊ ex
tirpationem scismatis. Item et ge
neralem reformationem ecclesie
dei in capite et in membris genera
li concilio obedire teneatur/ De
primo enim casu.et sic depertinen
tibus ad fidem est casus in.c.si pa
pa.xl.di. et ibi glo.et voluit glo. in
c.anastasius.xix.di.probatur eti-
am hoc in dicto.c.sunt quidaz §.
fi.proxime alegato. facit etiaz glo.
in dicto.c.sicut sancti euangelii.
xv.di.cum similibus: De secun
do vero casu videlicet depertinen
tibus ad extirpationem scismatis
est casus in.c.si duo.lxxix.di.s.et
ibi glo. et iste secundus casus est
intantum extendendus: quod pro
pter scandalum vitandum si due
reperiantur electiones facte de di
uersis personis pro sũmo põtifice
potest generale conciliũ vtrãq cas

sare ita sētit glo. iuncto tex. cū suis
allegationib⁹ in. c. si. sexagesima
tertia distinctione. De qua fecit
magnum festum panoz. in suo ser
mone incipiēte / Quoniā veritas/
quē corā frederico huius nois ter/
cio imperatore ad eorū iustificatio/
nē quei generali sinodo basiliēn.
cōtra eugeniū quartū et per eādē
generalē sinodū depositū gesta sūt
ore proprio diuulgauit. quod extē/
dit ipse etiam si alterius electio de
iure tenuerit quia alias de nichilo
operaretur scandali consideratio/
quod cōfirmatur per glo. singlarē.
in. c. tua. et infra. de decimis. Ter/
cius vero casus est videlicet de his
que pertinēt ad generalē reforma/
tionē ecclie dei in capite et i mēbris
qui probat in. c. memor sū. xxiiii. q.
i. vbi Sixtus papa sic inquit / In/
telligo aūt michi nō licere aliter q̄
vt oēs conatus meos ei cause i qua
vniuersalis ecclesie salus īfestatur
impendam. Probatur etiā per ea
que Gelasius papa dicit in. c. et si
illa. i. q. vii. cuius verba in mediū
deducūtur. Et si illa nō nunq̄ fi/
nenda sunt que si ceterorū cōstat i/
tegritas nocere sola nō valeāt illa
tamē magnopere precauēda sunt
que recipi sine manifesta decolora
tione nō possūt. Fortificatur etiā
iste casus per ea que habētur in. c.
ideo permittente in. §. primo. vi/
gesima quīta. questione prima. ibi
dū dicitur patet q̄ contra statuta
sanctorū canonū quibus stat⁹ ec/
clesiarū vel confūdātur vel pertur
bentur priuilegia ab aplico conce/
di nō debent. Hanc enim generalē
ecclesie dei reformationē Clemens
papa quītus prouidenter attēdēs
et prouide cupiēs deformatorū refor
mationi prospicere per quā extir/
pātur vicia / virtutes inserunē et
excessus corriguntur in vienēsi. ge
nerali cōcilio presidēs plurimas e/
didit constitutiones in quib⁹ mul/
ta vtilia atq; salubria statuit pro
vt Johannes. xxii. romanus pon/
tifex in prohemio clemen. in. ver.
quia etiam / attestatur. quod eui/
denter per omnes eiusdem compi/
lationis constitutiones etiam ge/
neralis concilii ad oculum appare
re potest. Hoc idē professus est bo/
nifacius. viii. sūm⁹ pontifex de cō
pilatione Sexti libri decretalium
improhemio dicti Sexti in. §. quē
librum ibi dum dicitur. perfectam
in rebus agendis formam tribuat
et in moribus disciplinam. Ad quā
quidem disciplinam de excessi/
bus corrigendis et moribus refor/
mandis Innocentius tertius: in
lateranensi concilio cunctos pre/
latos ecclesie dei monet et excitat.
vt habetur in. c. sicut olim. de ac/
cus. quam etiā deus per os hiere/
mie. primo. imperat faciendā dum
dicit / Ecce dedi verba mea in ore
tuo ecce cōstitui te hodie sup gētes
et sup regna vt euellas et destruas
et disperdas et dissipes et hedifices
et plātes. facit illud nō diuitie non
generis nobilitas sed boni mores
atq; vtutes pfectio vite et sinceri/
tas sciētie gratū deo et acceptū faciūt
sacerdotem vt in cap. venerabilis
de preben. et in. §. His itaq;. trigesi
ma secunda. q. quarta. que morum

generalis ecclesie dei reformatio i
capite ⁊ in mēbris nil aliud ē ꝙ cū/
ctas personas ecclesie dei etiam ro
manū pōtificez a septez demoniis
idest a septē peccatis mortalib9 cu/
rare exēplo xpi magdalenam curā
tis vt dictum est. Cui quidē mo/
rum reformationi etiā romani pō/
tifices recognoscunt se generali ec/
clesie dei fore subiectos: quorūqui/
dem romanorū pōtificū sequentia
documēta et exēpla demonstrant.
Primū est quia legim9 hilarium
papam cū quandā edidisset cōstitu
tionē excessus corrigētez moruma
reformationē in ecclesia dei īducē/
tem adtunc generale conciliū con/
gregatum dixisse ꝙ vt deiceps pos/
sit illa tenati9 custodiri sācte sinodi
idest generalis concilii sētētia ⁊ pro
pria substrictio illi acomodaretur
⁊ prestaretur vt sinodali iudicio a/
ditus clauderetur illicit9 vt est ca/
sus apertus in.c.ꝙ ds .xxxv.q.ix.
Ecce igitur luculēter hunc roma/
nū pontificē i ecclesie dei reforma/
tione sinodi cōgregate iudiciū vt su
premū orbis tribunal recognouisse
Pariter quoq Simac9 papa isti/
nodo residēs cū de validitate cuius
dam scripture qua cautū erat vt si
romanū pōtificē ex hoc seculo mi/
grare cōtingeret non sine prefecto
pretoris vrbis Rome consultatio/
ne cuiusꝙ noua celebraretur ele/
ctio: questio referretur in medium
illā voluit in sācta sinodo perlegi
vt cuius esset cognosci posset dicēs
id agere ne ipsū imposterū disputa
re contigeret cum sacrum cōciliuz
posset iudicare vt habetur in.c.be/
ne quidē xcvi.di. Ecce ergo vbi Ro
man9 pōtifex profitetur et se dispu
taturum dicit sanctam sinodum
iudicare sup eo quod abusum cōti
net et diminutionē ecclesiastice li/
bertatis. Comperim9 etiā Nico/
laum papam cum Lothariū Regē
admoneret vt sue concubine du/
dū ab eo repudiate qr excōmunica
te cōmunionē declinaret subiūxit
dicēs ꝙ si id nō ageret ꝑcaueret ne
hoc sancte ecclesie diceret vt habet
in.c.precipue.ix.q.iii. vnde manife
ste cognouit in suis excessib9 incor
rigibiliter persistentē tribunali vni
uersalis ecclesie vt sūmo fore sub
iectum. Reperitur etiā Innocē/
tiū quartum pro iustificatione pri
uationis et depositionis de ꝑsona
Frederici imperatoris ab imperia
li dignitate spōte obtulisse se fore
paratum vocare reges prelatos et
principes tā ecclesiasticos ꝙ secu/
lares ad aliquē tutum locū eratq
paratus de ꝯsil o Consilii sibi satis
facere si dictum Fredericum lesisset
i aliquo ac reuocare sententiam si
quam contra ipsuz iniuste tulisset
vt habetur in.c.ad apostolice de re
iudi.li.vi. Ecce hunc romanuz pō/
tificem eius sententiam et disposi/
tionē posse per generale conciliuz
reuocari diluc da voce nō erubuit
cōfiteri. finaliter ipse glorios9 Gre/
gorius quatuor illa concilia i qbus
velut in quadrato lapide sancte fi/
dei scriptura insurgit et cuiuslibet
vite atq cōmunis actionis norma
idest reformatiua regula cōsistit to
ta se dicit deuotione complecti ⁊ in
tegerrima approbatione custodire

vt habetur in.c.sicut sancti.xv.di.
superius alle. In qua quidē gene
rali reformatione ecclesie dei in ca/
pite et in membris sunt principa/
liter contemplate persone idest epi
et superiores prelati cum sint bea/
ti petri corporis mēbra vt in.c.si/
gnificasti.in fi.de elec.de quorum
eporū ordine est ipse vicari⁹ xpi vt
in salutatione.vi.et ibi per glo.et
doc.sunt etiam ipi epi columne ec
clesie vt i.c.qualiter ꝛ quādo.lo.ii.
de accus.et in.c.accusatio.ii.q.vii.
sūt sctissimi xpi legati spūales/sūt
romani pontificis fratres et coepi
vt in cle.i.de penis.vocantur etiā
sūmi sacerdotes vnde qui eos tan
git pupillā diuini occuli tāgit in/
iuria eorū ad xpm pertinet:cui⁹ le
gatione fungūtur vt in dicto.c.ac
cusatio.alibi vero dicitur ꝙ eos in
occulos sibi de⁹ elegit vt in.c.oues
vii.q.i.alibi vero secūdum locū in
ecclia dei tenentes.vt i.c.ante ola
xl.di.alibi eni noie dei et angeloꝝ
vt in.c.sacerdotib⁹.xi.q.i. Itē sūt
positi tanꝙ signū ad sagittam vt i
dicto.c.qualiter et quādo/sūt ēt pa
tres spūales.vt.c.qualis.ii.q.vii.
ꝛ i dicta cle.proxime.alle.cū aie ho
minū illis credite sunt vt in.c.pre
cipimus.xii.q.i Propter que ar/
ctandi sunt bona agere vt eorum
auctoritate cetera multitudo fran
gatur vt in.c.comessationes in fi.
xliiii.di.spāliter romanus pōtifex
qui potestatem peccandi a saluato
re mūdi non suscepit vt in.c.non
nos.xl.di.cum bonitas ipsius sal⁹
sit omniū/et peruersitas eius re/
dat in dānationem innumerabili
um personarum vt in.c.si papa.
eadē.di.Hinc dicit ur quod mult
virtutibus debet splēdere vita pō/
tificis vt gradui conferat decorē
quem ab eo nō accepit.Ex officio
eni suscepto nō licentiā peccandi
sed necessitatē bene viuendi se no
uerint assecutos vt in.c.i.xl.di.be/
ne quidem viuendo et bene docen
do populū instruit quomodo vi/
uere debeat bene autē docendo ꝛ
male viuēdo deū istruit quō eum
debeat condemnare.vt in.c.multi
sacerdotes eadem.di.tum et etiā
propter hois.s.romani pontificis
et non iuris cōis reseruationes de
quibus in extrauagan ad regimē
Bñdicti pape duodecimi nec non
in aliquorū predecessorū eiusdem
et successorū regulis cancellarie/
nec non etiā in extrauagan.Exe
crabilis. Johānis.xxii.generalis
stat⁹ ecclie dei decoloratur/immuta
tur/cōfunditur et perturbatur cū
Romanus pontifex suā vnicuiꝗ
potestatem/iurisdictionē/ius pos
sessionem/facultatem/et pre/
rogatiuā nō seruando/dictis hois
idest pape reseruationib⁹ insistēdo
et perseuerando/quid aliud agit
nisi vt per ipsum per quē vniuer/
salis ecclesiasticus ordo conseruari
debeat confundatur/quod est ab/
surdum.vt in.c.peruenit in fi.xi.
q.i.tunc.n.iura sua ab oibus cu/
stodienda romani pontifices exi/
stimant quādo et ipsi illis reuerē/
tiam prebent:tunc enī iusta est il
lius vocis auctoritas/si quod aliis
prohibet sibi licere nō patiatur vt
in.c.iustū est.ix.di.Nec arbitran/

dũ est Romanos põtifices iura de
creta ⁊ sacros canões de electiõib⁹
recte et rite disponẽtia tot laborib⁹
atqȝ vigiliis excogitata nec nõ cõti
nuis curis ⁊ assidua meditatõe lima
ta vt i prohemio.vi. et ratione fun
data.vt in.c.consuetudo.i.di. quod
luculẽter et primo per decreta san
ctorũ patrum a.lci.di.inclusiue inci
piendo vsqȝ ad.lxiii. ⁊ .lxii.di.quasi
per totum. Item et per totũ titulũ
de elec.tam in volumine decretali
um ꝙ etiã sexti et etiã clemẽtinaꝝ
apparare potest/ ꝙ vno verbo cupi
ditatis et auaritie vicio et nullo cõ
comitato iusticie ⁊ caritatis amore
subuertere voluisse.vt in.c. ecclesia
vestra de elec. et in l. siquando. C.
de inoffi.testa.§ maxime cum sint
predicta iura/decreta/et sacri cano
nes a spiritu sancto et eius instin
ctu ⁊ dono dicata vt in.c si ille.l.di.
⁊ in.c.violatores.xxv .q.i. hinc di
cit gregorius. Si ea destruerẽ que
antecessores nostri statuerunt nõ
constructor sed euersor esse iuste cõ
probarer vt in.c.si ea.xxv.q.ii. Vn
de ẽ quod idez gregori⁹ ait. Iusticie
ac rationis ordo suadet vt qui a suc
cessorib⁹ sua mãdata seruari desi
derant decessoris sui proculdubio
volũtatẽ et statuta custodiãt vt i.c.
iusticie.xxv.q.i. Maxime cum i ta
li subuersione et decoloratione pre
dictorũ iurium nulla subsit iusta
causa iuxta no.per.glo.i.c. litteras
de.resti.spo.et in.c.proposuit de cõ
ces.preben.et faciunt nota.p Inno.
in.c.quanto de cõsue.et in.c super
eo de biga.et no.per spec.in.ti.de le
ga.§ sub.Reca.de dispẽsa.§ nunc bre
uiter ad fi. fortificantur etiã hec q
nõ est negandum dispositionẽ vel
sẽtẽtiã romani põtificis posse i me
lius cõmutari cũ aliquid surreptũ
fuerit aut ipsa pro cõsideratõe eta
tuȝ et tẽporũ seu grauium necessi
tatũ quicꝙ ordinare decreuit vt in
c.cum ex litteris de in itegrũ. resti.
et i.c.sẽtẽtiaȝ.xxxv.q.ix.sed i rebus
arduis de quib⁹ apud eũ est dubita
tio tenetur cõsiliũ generale cõgre
gare:et illi⁹ iudicio se subicere vt ẽ
cas⁹ apertus in.c.de eo.l.di.et in di
cto.c. bene quidem.xvi.di. supe
rius alle.et in.c.ad sedẽ apostolicã
xxv.q.v. maxime quia quãdo vult
aditũ claudere ad illicita ꝑpetrãda
portẽtiosi remedio vtendo requirit
iuxta sui scriptã depositionẽ gene
ralis cõcilii subscriptionẽ vt ẽ cas⁹
i.c.quod quis.xxxv.q.ix.supi⁹ alle.
Sed reseruatões electiuarũ digni
tatũ sũt de causis arduis cũ p eas
subuertẽt cũcta vtilia et salubria
iura super electionib⁹ disponentia
iusticia et ratione fũdata/et istictu
dono ⁊ grã spirit⁹ sci dicata vt dictũ
ẽ. Itẽ p eas laudabilis ⁊ ãtiquus
mos scẽ vniuersalis eccl'e dei q fuit
⁊ ẽ vt vnaqueqȝ eccl'a viduata pasto
re suũ eligat plãtũ et spõsũ p lõgis
sima ⁊ diuturna tẽpora icõcusse obser
uat⁹ de cui⁹ initio nõ est hoĩȝ mẽo
ria icõtrariũ vt ẽ glo. i a cũctis scri
bẽtib⁹ nemine discrepãte cõmẽdat
dicto c.ii.de prebẽ li.vi.⁊ faciũt no.
p io.an.Reca.de cõces.prebẽ.i addi.
spec.et per panor.i c.mãdatũ de re
scrip.reuocatur/anullatur ⁊ cassatẽ
Sed altẽ ꝓpter ꝓdictũ vniuersalis ec
cl'e laudabilẽ et antiquissimũ mo

tē icōcusse obseruatū apud eūdem
romanū pōtificē debet esse euidens
dubitatio: vz an dicte reseruatiōes
fieri possint. cum Alexander hui⁹
nois papa. ii. moiē laudabilē et an
tiquū vniuersalis ecclesie incōcus/
se obseruatum diuersis z variis pe
nis/vz celesti pena postmoduz gla
dio perpetui anathematis precipi/
at obseruandum vt in dicto. c. ad se
dē apostolicā in fi. xxxv. q. v. Ideo
sup his fiēdis reseruationibus te/
nebatur generale concilium cōgre
gare et illius iudicio se subicere. vt
in dicto. c. de eo. l. di. cum integruz
sit iudicium quod plurimorum sē/
tenciis idest vniuersalis ecclesie cō
firmatur vt in. c. prudentiam de
offi. de le. et facili⁹ idest lucidius et
perfectius nanq3 inuenitur quod
a pluribus senioribus queritur vt
in. c. fi. xx. di. vnde est q per amplio
res homines perfectissima veritas
reuelatur vt in. l. fi. circa. fi. C. de fi
deicō. hinc est q tractat⁹ et concilia
habita cū peritis reddunt peritiorē
vt in. l. iii. C. de inge. et manumis.
facit etiā q3 tractatus z consilia cū
ɔsanguineis z amicis habita fugāt
omēm dolum et fraudis suspitio/
nem et constituunt quem in bona
fide vt voluit glo. in. l. post. C. de
his qui. vt indig. facit tex. in. l. tran
sactionemq3. et ibi no. C. de tran/
sac. tum et etiam quia ea que sunt
de consuetudine sunt de bona fide
vt in. c. cum. M. ferarien. de cōsti.
et in. l. q si nolit. §. qui assidua. ff. de
edil. edic. et in. l. fi. C. de fideius. Itē
ista decoloratio atq3 perturbatio p
batur nam que esset ista bonitas
vt capiti prodesset et omnes indi/
scrimen adduceret vt in. c. sed illud
xlv. di. Expedit eniz cauere ne qui
posit⁹ est ad gubernationē populo
rum efficiatur ruina multoruz. vt
in. c. ita corporis. xi. q. iii. sine causa
enim conatur quis ramos incide/
re si malam radicem nō contendit
euellere. vt i. c. quia radix. de peni.
di. ii. facit. l. sed ades. §. aliter atq3.
ff. loca. q̄ ei i ecclia dei ē ppositus non
dnm ppt dnm q̄rēs sed lucris et cō
modis inhians et honorem ab om/
nibus appetens: hic quisq3 talis est
mercenarius est/inter filios dei se
nō cōputet vt in. c. sunt in ecclesia
viii. q. i. Probatur etiā talis deco/
loratio q3 iter epm et suam eccliaz
est matrimoniū spūale vt i. c. sicut
alteri⁹. vii. q. i. et in. c. requisisti de
testa. qd in electiōe nūciatū in cōfir
matiōe ratū z in cōsecratiōe dicitē cō
sūmatū vt i. c. licet de transla. epi.
vel elec. si ergo ex rescripto pricipis
petatur tale matrimoniū ad instar
carnaliuz nuptiarum. vt i. l. i. C. si
nup. ex rescrip. petan. nec detur in
uite sponse spōs⁹. vt i. c. null⁹ inui/
tis. lxi. di. q3 alias quē ecclia iuita
recipiēs tā q nō optatū cōtēnit aut
odit. cū spōsa spōsū quē nō diligit
cōtēnat z abhorreat vt i. c. veniens
ad apostolicā sedē. d spōsa. vn dicit
quod enī quis nō eligit nec optat p
fecto nō diligit quod aūt nō diligit
facile contēnit. nullū ergo bonum
nisi voluntarium. vt in. c. presens.
xx. q. iii. hinc est: q ex inuito matri/
monio generantur scandala vt in
c. ii. iūcta glo. de spōsa. Itē ei⁹ spon
si vita despicitur eius etiam iussio

et predicatio contẽnitur/ vt in.c. in
fames §. fi.iii.q.vii.⁊ in.c.multi.i.
q.i. Nec ẽt de psona ignota et nõ op
tata roman⁹ põtifex ecclie cathe-
drali puidere debet i casu i quo de
iure ei permittitur cũ psonarũ no
ticia sit facti et cõsistat in facto. ideo
dicit ignorare vt in.c.bone.ii.circa
fi.de postu.prelato.et i.c.i.de renũ-
ci. vnde est/ ꝙ etiã illo casu eligenti
bus de honestate huiusmodi proui
siones plenariã psonarum notici-
am habentib⁹ tenetur remittere. vt
in dicto.c.bone.§. fi. Et licet hodie
in curia romana sup idoneitate p
sone ibidem in epm vel abbatem
promouẽde recipiant testes. Verũ
tamen illud fit a casu et secũdario.
sed principaliter sup valore fructu
um vacantis dignitatis et hoc pro
pter eorum annatã extorquendaꝫ.
contra quod sãcta sinod⁹ basilieñ.
in.c. vnico de annatis. prouide di-
sposuit. De his eni prelatis/ q̃ in ui
ti dantur ecclesiis loquit hieronӯ-
mus/ ꝙ nil periculosi⁹ q̃ cumspecu
latores qui sunt prelati/ vertuntur
in laqueũ tortuorum ponentes in
oibus locis scandalũ vt in.c.trans
ferũt pricipes.xxiiii.q.iii. Itẽ pro
batur etiã decoloratio vniuersalis
status ecclesie dei. Papa eni nõ po
test statuere id/ per quod cũcti eccle
sie ordines scandalizantur vt ẽ ca
sus per locũ a maiori in.c.cũ tenea
mur de preben. vbi dicitur. si man
datũ nostrũ p alicui⁹ receptione re
peperis qui aliud beneficiũ habeat
de quo valeat cõmode sustẽtari ni
si forte in litteris ipsis de hoc men-
tio habeatur. sequitur et nũc facit
aut si nõ potest ei sine scãdalo pro-
uidere equanimiter sustinem⁹ si p
eo mandatũ nostrũ nõ duxeris exe
quẽdũ. facit in simili.c. si quãdo de
rescrip. vel per quod ecclesia pericli
tationẽ pati potest. vt est glo. singu
laris in.c. si papa. xl. di. superi⁹ al-
le. que vult ꝙ papa non posset sta-
tuere ꝙ nõ posset accusari de heresi
quia ex hoc periclitaretur tota eccle
sia. sed per predictas hois reserua-
tiones ecclesiam scãdalizari et peri
clitari contingit cũ papa huiusmo
di reseruationib⁹ innitens cũ fra-
tribus suis onera partiri non vult
sed sibi vendicat et vniuersa odia
cõsurgunt. Hinc principium litis
hinc detractionis causa/ hinc origo
scandali. hinc periclitationis imi-
nens timor/ cum nemo ignoret ex
disceptantibus inter se ecclesie mẽ
bris non aliud q̃ scandalum posse
generari periculumqꝫ subuersiõis
ecclesiastico ordini iminere. Vt ait
Hieronim⁹ cui⁹ verba habent in.c
diaconi.xciii.di. multa alia incõue
nientia que ex huiusmodi reserua
tionib⁹ nutriuntur et oriuntur ex
pressantur in prohemio dicte pra-
gmatice in.§. quibus ad plenũ.&.
qui q̃ diu. et in decretis sacri conci
lii basilieñ. in.c. vnico in prohemio
&. ex his eni frequentius. de colla.
que ne sim prolixus omisimus. Ac
cedat adhoc ꝙ ait Gregorius. Ego
nõ verbis quero prosperari sed mo
ribus/ nec honorem esse deputo in
quo fratres meos honorẽ suũ pde-
re cognosco/ meus nanqꝫ est honor
vniuersalis ecclesie me⁹ honor est
fratrum meorum solidus vigor tũc

ergo honorat' sũ cũ singulis quibus
q honor debit' nõ negat vt in.c.si.
xcix.di. Unde est q epi et alii prela
ti legitime congregati et sic genera
le cõciliũ poterunt Romano põti-
fici dicere illud quod ait Jeronim'
ad nepotianũ. Cur ergo te habea-
m' vt principẽ cũ tu nos non habe
as vt senatores. vt in.c. esto subie-
ctus xcv.di. Corroborat hec ratio &
illustrantur oia in ea cõtẽta p do-
ctrinã Saluatoris vbi omib' disci
pulis loquens inter quos erat & pe
trus ait. Qui aũt scandalizauerit
vnum de pusillis istis qui in me cre
dunt expedit ei vt suspẽdat mola
asinaria i collo ei' et dispergatur
in profundum maris. &c. vt habet
Math.xviii. Marci.ix. & luce.xvii.
et sic ratione scãdali et periclitatio
nis etiã roman' põtifex est subiect'
premisse doctrine euãgelice vt i se-
pedicto.c. sũt quidã.xxv.q.i. igit p ve
rificatione doctrine xpi q in papã
scandalizatorem et periclitatorem
vniuersalis ecclie dei aliqs habeat
potestatẽ & iurisdictionẽ executiuã
doctrine xpi cũ nullũ priuatũ supe
riorẽ papa i terris noscat habere vt
in.c. licet de elec et in.c. nemo.ix.q.
iii. ideo ratione necessitatis eminẽ-
tis et vrgẽtis publice vtilitatis pro
pter scandalũ et periclitationẽ ne-
cessariũ ẽ q habeat generale cõciliũ
legitime cõgregatũ vt potestatem
et iurisdictionẽ executiuã doctrine
xpi in eũ debite et condigne valeat
exercere. Cũ & dñs ad aplos loquẽs
illa verba vz/q si non audierit eos
dic ecclie. vt mathei. xviii. petrum
etiã vniuersali ecclesie subiecerit i

hoc casu. ita etiã tenuit glo. i dicto.
c. si papa superi' alle. Nõ recte igi-
tur loquũtur volẽtes dicere sãctam
sinodũ basiliẽsi. aduersus romani
põtificis reseruatiuã cõstitutionez
irritãs decretũ apponere nõ posse.
nil enim noui agit sed potius ius
antiquũ declarat: quod ex premissis
vult hoc sibi nõ posse licere igitur si
contrariũ faciat nullũ ẽ ex potesta
tis defectu. quinymo est dicendum
q inhibitio pape facta p sãctum cõ
ciliũ basiliẽsi. quo ad generalem re
seruationem ex quo perpetuam ha
bet causã prohibitionis propter de
cretum irritans et si non expressum
tacite tamen inclusuz intelligitur
habere ad omissa vt in.l. nõ dubi-
um. C. de legi. & in.c. licet canon. de
elect. li. vi. iste est cas' apertissimus
in. c. videtur nobis quod in quis-
busdam libris est palea. xxxv. q. vi.
vbi habẽtur hec formalia verba.
Nã qd cõtra iterdictũ et ordinẽ ec-
clesie factũ ẽ si perpetuo causã pro-
hibitionis habeat cõstitutio ratuz
nõ haberi tam hũane q diuie legis
pclamat auctoritas: ita reperio il-
lã paleam si ẽ. ad hoc comẽdasse. lu
do. roma. ꝯsilio. ccclxxx. i finalibus
verbis secũdũ meã quotam. et inci-
pit questio est nunquid pape. Fina
liter adduco id qd habetur actuũ
apostolorum. xv. vbi habetur q cũ
esset Anthiochie contentio an ꝯuer
si deberent circuncidi fuit missum
ad apostolos discipulos & seniores
q erãt i ierl'z & ibi ꝯuenerũt apli & seni
ores vt examiarẽt & discernerẽt pdi
ctã ꝯtẽtõnẽ i qua vniuersitate & cõ
gregatõe petr' aplo locut' fuit tã q

vn⁹ ex apostolis/postea vero Iaco
b⁹: Et placuit apostolis et seniori
b⁹ vt nō fieret circumcisio et scripse
runt epistolam ad anthiochiā sub
hoc prohemio. Apostoli et seniores
fratres his qui sūt Anthiochie.⁊c̄.
placuit nobis colectis in vnū elige
re viros ⁊c̄. Uisum est eni spūi sā
cto et nobis nichil vltra imponere
vobis oneris ꝙ̄ hec necessaria.⁊c̄.
Ecce qualiter hec consultatio nō
fuit ad petruz dumtaxat delata.sꝫ
ad apostolos et seniores quos ipsi
ordinauerūt et deliberatio atqꝫ re
sponsio fuit facta in cōmune petrus
fuit pre ceteris nolatus.si eni in so
lo petro fuisset potestas nō acceptas
set illos in cōmuni qui oīns erant
repleti spū scō.quinymo in eodem
c.dicitur ꝙ paulus postea peram
bulans Syriam et Ciliciaz ꝑcipie
bat custodire ꝑcepta apostolorū et
seniorum vnde illa ꝑcepta sapie
bant contentiosam iurisdictionez
priuatiue ad petrum.et non accu
mulatiue licet esset caput vniuer
sitatis apostolorum.ita notanter
tenuit.panor. in disputatione sua
que incipit.epūs et quidam rector.
vbi etiam dicit ꝙ si apostoli non
accepissent potestatē et iurisdictio
nem pro se et successoribus etiam
respectu iurisdictionis contentio
se.quomō possent in causa fidei iu
dicare papam quod tamen possūt
vt tenuit archi.in.c.in fidei fauorē
de here.li.vi.et superius in primo
casu dictū est. Proptereqꝫ omnia et
singula simul in vnū aceruū coa
dunata personas episcoporuz et su
periorum prelatorum maxime et
specialiter personaz Romani pon
tificis concernētia que publicam ⁊
vrgentissimam vtilitatem in vni
uersali ecclesia dei fouent et nutri
unt/ꝑpter q̄ etiā vniuersalis eccle
dei stat⁹ decolorat⁹ ꝑturbat⁹ ⁊ cōfu
sus tā in capite ꝙ̄ i membris refor
matur vicia et pctā extirpādo virtu
tes iserēdo excessusqꝫ corrigēdo/est
ꝯcludēdū ꝙ potestas et iurisdictio
sacrosctī basilieñ.concilii sub quo
reperitur cautū ⁊ electiōes i digni
tatibus electiuis sine impedimēto
aut obstaculo oīno fiant fuit et est
priuatia ad romanū pōtificē et nō
accumulatiua. NEC huic cōclu
sioni obstat ꝙ aliqui isans obiciūt
dicēdo ꝙ dubitaē hodie ⁊ dubitabit
etiā vsqꝫ in ifinē scli vz an basi.cō
ciliū fuerit cōciliū/cū sine sedis a
plice auctoritate fuerit celebratuz
vt in.c.multis ⁊ quasi ꝑ totū.xvii.
di.cū ꝺposuerit Euge.vnicū ⁊ i du
bitatū papā et xpi vicariū eligēdo
felicē ducez subaudie/cui cuz felici
ꝑpter vnionē ecclie cedenti succes
sit Nicola⁹.v.cū causa depositiōis
iter al's fuerit qꝛ nō seruauerat de
creta Cōcilii Cōstantie/quia dicē
duz est/ꝙ cum casus vrgentis pu
blice vtilitatis ⁊ iminentis necessi
tatis sēper intelligatur non solum
a regulis iuris positiui verum etiā
et diuini exceptus/vt ostensum fu
it/quod per consequens in casu ꝑ
dicto vrgentis publice vtilitatis et
iminentis necessitatis/vidꝫ/propē
bonorum morum reformationem
in ecclesia dei tam in capite ꝙ̄ in
membris cuius status per homīs
idest pape reseruatiōes ꝑturbatus

et decolorat⁹ erat potuerūt p̄lati
cōgregare cōciliū irrequisito papa.
hinc est q̄ licet cle. ne romani. §. ir-
ritū de elec. irritet gesta per cardina
les in spectātibus ad papā vacāte
papatu ⁊ sic nō videātur posse ɔgre
gare generale cōciliū ꝑ dictū. c. mul
tis tamē ratōe vrgētis publice vtili
tatis et eminētis necessitatis si cō-
gregāt cōciliū generale propter re-
gulādā cita⁹ ⁊ clarius electionē pa-
pe factā i discordia vel producētem
scisma tenebit de iure talis genera
lis cōcilii cōgregatio ꝑ eos facta ita
expresse ꝓbat i. c. si duo forte. lxxix
di. ita reperio comēdasse dictuȝ. c. si
duo forte. panor. in c. licet de euitā-
da in penul. notabili de elec. et re-
fert q̄ fuit valde allegatus pisis ⁊
cōstātie quādo fuit cōgregatū gene
rale cōciliū cōtra illos cōtēdētes de
papatu. istud fuit originale verbū
Hugu in. dicto. c. si duo. quē refert
panor. vbi supra. q̄ i tali casu ad ce-
tū cardinaliū spectabit gn̄alis cōci
lii cōgregatio q̄d dictū hugu. fuit
p̄aticatū in cōgregatione dicti cōci
lii pisis facta: vbi cardinales ibidē
cōuenientes scripserūt ad cūctos ec-
clesie dei p̄ncipes et p̄latos orbis
quod elegāter cōfirmat ibi panor.
dicēdo. nā ex quo electio pape perti
net ad cardinales ergo oia per que
peruenitur ad electionē vnici et
veri pastoris. vt i. c. prudētiā et. c. p̄-
terea de offi. dele. et i l. oratio. ff. de
spōsa. ⁊ in. l. cui iurisdictio. ff. de iu
ri. om. iudi. Confirmatur hec solu
tio quia vbi tractatur de auctorita
te pape et sua causa non requiri-
tur eius auctoritas i cōgregatione

generalis ɔcilii vt fuit aurea thco
rica bal. in. c. olim de rescrip. q̄ corro
borat per. glo. i verbo trāsitu. insti.
de liberti. que vult q̄ ea que sn̄ iudi
ce fieri possūt/fieri possūt eo p̄sente
sine solēnitate. Et ꝑ hec etiā respō
deri potest ad id quod obici potest
dicēdo nemo iudicabit primā sedē
iusticiā tēperare desiderātes neq̄
ei ab augusto neq̄ ab omi clero ne
q̄ a regib⁹ neq̄ a pp̄lo iudex iudica
tur vt habet i. c. nemo. ix. q. iii. Itē
et illud aliorū hoīȝ causas de⁹ volu
it per hoies terminari: sed sedis istius
p̄sulē suo sn̄ q̄stione reseruauit ar-
bitrio vt hētur in. c. alioꝝ eadē. cā.
⁊. q. Itē etiā ⁊ illud. facta subditoꝝ
iudicāt a nobis/n̄ra vero a dn̄o iu-
dicāt vt i. c. fctā eadē cā. s. ix. ⁊. q. iii.
q̄ fatēdū ē illa decreta cōtinere ve
rū i cōcernētib⁹ sigularē ⁊ p̄uataȝ
vtilitatē/sec⁹ i his q̄ vrgētē publicā
eccl'e dei vtilitatē cōcernūt videlicet
imutatōeȝ ⁊ ɔseruatōeȝ iuriū ⁊ vni
uersalis eccl'e dei ātiquissimi ⁊ lau-
dabilis moris i cōcusse obseruati vt
vnaqueq̄ eccl'a viduata pastore su
uȝ eligat p̄latū/q̄ talia iura ⁊ ātiq̄s
sim⁹ ⁊ laudabil' mos i cōcusse obser
uat⁹ pp vrgētē et publicā vtilitatē
eccl'e dei ⁊ eiusdē eccl'e stat⁹ decolo-
rati ⁊ ꝑtbati bonoꝝ moꝝ reforma-
tōeȝ nutētia ⁊ cōseruātia cū hec sit
perpetua ⁊ imutabilia et ad ꝑpetu
am gn̄alit ordinata sint vtilitatem
nulla commutatione variari pos-
sunt nec ad priuatum trahi pos-
sunt commodum cum etiam a p̄ce-
ptis iuris diuini sint excepta.
Ideo cum romanus potifex per
suas reseruationes illa reuocauit

et ad propriũ et priuatũ cõmodũ il
la applicauit i tali casu ppt vrgẽtẽ
publicam vtilitatem conseruandã
et iminẽtẽ necessitatẽ.potuit et de-
buit ipse roman⁹ põtifex p genera-
le cõciliũ sacrosãctã aplorũ vniuer
sitatem represẽtãs in dicto casu dũ
taxat iudicari/videlicet/potestatẽ
et iurisdictionẽ quã imediate a xpo
suscepit i eũ ⁊ ei⁹ facta exequẽdo il-
lã de habitu ad actũ reducendo ta-
les reseruationes reuocando et cas
sãdo et salubria et laudabilia iura
et sãcta decreta canonica de electio
nib⁹ loquẽtia in suo primeuo statu
⁊ ãtiq̃ssimo ⁊ cõsueto more incõcus
se obseruato reponere cõfortare et
confirmare.ita est itelligẽda aucto
ritas leonis pape in.c.que ad perpe
tuam.xxv.q.i.Cui⁹ verba prout ia
cent in presẽti inserẽda cẽsui.Que
ad perpetuam generaliter ordina
ta sũt vtilitatem nulla cõmutatio
ne varientur nec ad priuatum tra
hantur cõmodũ.que ad bonuz sũt
cõmũe prefixa.sed manentibus ter
minis quos constituerunt patres
nemo vsurpet alienũ sed infra fi-
nes proprios atq̧ legitimos prout
q̃sq̧ valuerit in latitudine se exer-
ceat caritatis.Cum quecunq̧ am-
pla ⁊ etiã suprema potestas debeat
restringi et limitari sub ratione.vt
ait Gregori⁹ in.c.illa prepositoruz
xi.q.iii.facit cle.i.de elec.Unde est
q̃ nulla ratio permittit vt quod p
cõmuni vtilitate datum ẽ cogno-
scat/ppriis cuiusq̃ã vsib⁹ aplicetẽ
vt in.c.ii.de preben.Maxime q̧ di
cta iura i.c.nemo iudicabit primã
sedem cum aliis apertissime demõ
strant tunc primam sedem a toto
clero et sic a tota ecclesia iudicari
non posse cum iusticiam seruare de
siderat vel illam si rigorosa sit tem
perare cum virtutum matre.s.di-
scretione.tunc enim scdm tenorẽ
dicti.c.nemo verificantur iura pre
alegata dicentia prime sedis facta
solius dei iudicio reseruari.et i hoc
ille casus ẽ sũme notãd⁹ declarãs
iura premissa que vulgo generali-
ter allegantur:q̃ vbi prima sedes
id agit per quod non iusticiã facit
nõ iuris rigorem discrete tempe-
rat:sed per quod roman⁹ pontifex
existẽs notorius status ecclesie dei
decolorator et perturbator tot stanta
salubria et vtilia iura et morez an
tiquissimũ et laudabilez vniuersa
lis eccl'ie dei incõcusse obseruatum
de electionib⁹ disponẽtia ecclesiaz dei
scandalizando/q̧ tunc põt ipse et
ei⁹ detestandum factũ per vniuer-
salẽ dei ecclesiam idest generale con-
cilium iudicari,cum eaten⁹ mane
at petri priuilegium quatenus ex-
pura equitate et matura discretio-
ne ab eo emanat iudicium.vt di-
cit leo papa cuius verba habentur
i.c.manet.xxiiii.q.i.Accedat ad hoc
q̃ cũ generale concilium sacrosan
ctam aplorum vniuersitatez repre
sentans in tali casu habuerit pote
statẽ et iurisdictionem immediate
a xpo eo modo et forma quib⁹ dictũ
est/q̃ non debet ipse xpi vicarius
reputare:q̃ propter hoc eiusdem
potestas et iurisdictio paruipenda
tur vel minuatur nisi dumtaxat
quo ad huiusmodi cas⁹ cognitionẽ
cum hoc non cedat ad iniuriam.

nec diminutiones eius potestatis
et iurisdictionis cum fiat propter
morum reformationē in ecctia dei
tam in capite quam in membris ꝛ
per consequēns propter vrgentez pu
blicam vtilitatē ꝛ pro dictorum in
rium et antiquissimi et laudabi-
lis moris in ecctia dei in concusse
obseruati tutione et conseruatio-
ne que celeriorem expeditionez re-
quirit. ista probantur in. l. fi. in fi.
ibidē dicit dispositōes aūt ante la
tas nō ad minuendam potestatez
per orientem administrationis sz
pro magisterie tuitione locorum ac
securitate publica noscimur ꝯstitis
se. ꝛc. C. de re mili. li. xii. facit. c. so-
lite in fi. de maio. et obe. Et cū ꝯgre
gatio generalis ꝯcilii fiat propter
vrgentem publicam vtilitatez ꝛ i-
minentem necessitatem. et sic pro-
pter causaz vrgentem et verissimi
liter non premissam a canone iux-
ta. l. si hominem. ff. manda. quam
superius allegaui cuz suis adherē
tibus potest constanter affirmari
non solum generale concilium to
tum sed etiam minor pars eorum
qui i eo debent interesse potest cita
re maiorem et data illius cōtuma
cia potest illa minor pars pronun-
ciare se facere et constituere conci-
lium generale et in se esse illius po
testatem et iurisdictionē et adesse
qualitatē super qua fundatur ei⁹
potestas et iurisdictio videlicet vr
gentis publice vtilitatis ꝛ imminē
tis necessitatis. et est ratio quia in
tali casu nō valet sī more dispēdio
vel negocii periculo prorogari vel
haberi recursus ad superiorem cū

null⁹ inueniatur superior. iste est
casus vnicus in iure nec in hoc et
sodalem inuenio. in. c. presidentes
de here. li. vi. Ex quo oritur theori-
ca quod obtinens potestatem et iu
risdictionem de facto et non de iu
re prout est tyrānus vt per. glo. in
cle. i. de baptis. ꝙ in casu in quo vr
get vrgens publica vtilitas et in-
minens necessitas et non valet si-
ne more dispēdio vel negocii peri-
culo dilatari vl' progari put ē in
casu heresis vl' haberi recurs⁹ ad su
periorē pōt etiā talis tyrān⁹ nullā
iurisdictionē de iure obtinens pro-
nunciare et constituere se iudicem
competentem et declarare adesse
casum vrgentis publice vtilita-
tis et iminentis necessitatis qui si-
ne more dispendio vel negocii peri
culo dilatari nec prorogari vel ha-
beri recursus ad superiorē cōmode
potest. super quibus qualitatibus
fundatur eius potestas et iurisdi-
ctio. quod est memorie comēdādū
quia illuminat et declarat no. per
doc. in. c. super litteris de rescrip. et
no. in. l. si quis ex aliena. ff. de iudi.
Itē corroborat et fortificat pronū-
ciationē ꝛ declarationē quā fecit sa
crosācta sinod⁹ basilieñ. in. c. sacro
sācta §. et primo ꝙ eadē. et in §. et
primo declarat. de aucto. ꝛ potesta.
sacro. gene. conci. Item et etiam
silentium iponit eiusdē sācte sino
di basi. detractorū et iuectorꝫ iniq̄s
et malignis liguis. Cōtra quos ait
Psalmista Os tuū habūdauit ma
licia et lingua tua concinabat do-
los sedēs aduers⁹ frēm tuū loque-
baris ꝛ aduersū filios matris tue.

ponebas scādalū: vt habet psalmo xlix. Cōfirmat̄ p̄dicta solutio: q2 licet facta sūmoꝝ pōtificū soli⁹ dei iudicio reseruent̄/nō tamē per hoc excludit̄ iurisdictio vniuersalis ecclesie in papam. que quidē per generale conciliū repꝛesētat̄/et hoc duplici similitudine ostendit̄. prima per illud quod dicit melchiades papa/de coꝛrectiōe clericoꝝ sic loquēs vos a nemine iudicare potestis q2 soli⁹ dei iudicio reseruamini vt habetur in .c. futuram. xii. q. i. attamē nulli ē dubiū q2 ipi clerici pōtificis etiā epi subiciūtur iudicio vt in .c. degradatio de penis. li. vi. Secunda similitudo colligit̄ per id q̄d ait. Pi⁹ papa de coꝛreptione episcoporū dicēdo. episcopi enim a deo sūt iudicandi q̄ eos sibi occulos elegit vt in .c. oues. vi. q. i. et nichilomin⁹ episcoporū electōnē cū illā mereamur etiā sūmi pōtificis iudicio reseruari vt in .c. duodeci. v. q. iiii. et in .c. accusat⁹ cū .c. sequẽs. iii. q. vi. pari ergo reseruatione dicendum est. q2 et si p̄dicta iura dicāt romani pōtificis facta soli⁹ dei iudicio reseruari nichilomin⁹ nō excludat̄ potestas iurisdictio ecclesie dei p̄ generale cōciliū repꝛesētate in coꝛripiēdo papā notoꝛiū ecclie dei stat⁹ decoloꝛatorem et perturbatoꝛem/quod enim agit ecclesia dei inspiratione censetur agere istinctu ac sugestione spiritus sācti et sic dei iudicio dicit̄ factū vt in .c. qui cōtēpta. viii. di. et i .c. si ille. i. di. vnde dicitur canonum violatoꝛes censeri sp̄s sācti blasphematoꝛes vt i .c. violatoꝛes. xxv. q. i. Et p̄ hec q̄ dicta sūt respōderi pōt ad .c. significasti de elec. cum similib⁹ vbi hētur q2 i statut̄ generalis cōcilii itelligit̄ excepta auctoꝛitas pape p̄ q̄d dicit glo. in verbo cōcilio. in .c. vbi periculū d̄ elec. li. vi. q2 licet sit honestū q2 papa nō reuocet statuta cōcilii sine concilio ipsius concilii potest tamen si vult. quia dicendum est illa vēdicare sibi locū independēti b⁹a plena dispositiōe pape/sec⁹ idependētib⁹a plena dispositiōe generalis cōcilii q̄ cōsistūt i his q̄ nutriunt iducūt et cōseruāt moꝛū et stat⁹ ecclesie dei decoloꝛati reformationes taz i capite q̄ꝫ i mēbꝛis vrgētē publicam vtilitatē et iminētē necessitatē iducētia/q2 in his sicut publica vtilitas derogat p̄uate ita iurisdictio icludēs ⁊ cōpꝛehēdēs publicā vtilitatem derogat cuicūq3 alteri⁹ iurisdictioni cum ita li publica vtilitate icludat̄ etiā p̄uata vt superi⁹ fuit ostensū. ita etiā videtur tenere panoꝛ. licet in aliis termis in dicto .c. significasti. NEC huic etiā cōclusioni obstat dicēdo q2 epatu3 sūt de iure positiuo. cum tēpoꝛe xp̄i nō erāt epi et romana ecclia a p̄ncipio epat⁹ et superioꝛes dignitates istituerit vt in .c. i. xxii. di. q2 circa hanc i⁹ pass⁹ decisionē ē aduertēdū q2 sicut vna ē ecclia a xp̄o p̄ totū mūdū i multa mēbꝛa diuisa/ita epat⁹ vn⁹ multoꝛū episcopoꝛū et cōcoꝛdi numerositate diffus⁹/vt i .c. nouatianus. vii. q. i. facit .c. loquitur circa medium. xxiiii. q. i. et dicitur vnus episcopatus: quasi vnum caput seu vna cura seu intentio cum episcopatus sit nomen grecum: et latine interpꝛetetur super inten⸗

dens. vt in. c. qui epatum. viii. q. i. tamen epat9 ante cristi aduentū iaz erat et ita repetitur in veteri testamēto iuxta illud psalmo. cviii. Fiant eius dies pauci et epatuz ei9 accipiat alter. quod etiam petrus aplorū princeps et xpi vicarius cōfitetur. vt actuū. aplor. c. i. vnde ē qd ait apl9. i. ad Thimothe iii. Si quis epatū desiderat bonū op9 desiderat. Item et illud Oportet eī epm sine crimine esse vt habetur ad Tituz. i. et. i. ad Thimothe. iii Itē etiā apd gētiles ātexpi aduētū iā erāt epat9. vt in. l. munerū ciuiliū. la. ii. i §. itē epi. ff. de mune. et hono. quor officiū vt ibi euidēter pbat erat pec cūct necessariis et venalibus rebus pro humana natura dūtaxat sustētāda. sic et isto mō est itelligendū illud quod habetur in. c. i. de emp. et vendi. cū similib9

Uerumtamē quia nō erant epat9 ita distincti sicut decebat nec distinguebatur hoc nomē epus a noie presbiter/ et promiscue oēs sacerdotes i primitiua ecclia immediate post xpi resurrectionem presbiteri quandoqz epi appellabantur et omnes i cōmuni in ecclesia dei regnabant vt habetur in. c. legim9. xciii. di. et in. c. olim. xcv. di. sed occurēte scismate iter eos duz vn9 vellet alteri preferri/ dicendo ego sū melior te quia fui baptizzatus a paulo. alii cōtrariū aserēdo qz fui baptizatus a petro fuit ordiatū papl'os et alios seniores. qp vn9 d presbiteris pponeretur qui vocaretur episcopus cui alii obedirent/ et sic epatus prout hodie est distinctus fuit ordinatione apostolorum et aliorum seniorū et nō iure diuino inuēt9 ita aperte dicit Jeronim9 et multipliciter probatur i. c. olim proxime alle. et in dicto. c. legim9. Unde est qp beus petr9 vocabat se presbiterū et seniorem hoc modo scribēs: Seniores qui in vobis sūt obsecro cōsenior et testis xpi passionū. etc. vt habetur. i. petri. v. que verba exponēs Jeronim9. seniores idest presbiteros: cō senior idest cōpresbiter vt hētur in dicto. c. legim9: et cū in singlis ciuitatibus ponerētur per aplos epi et in singulis prouinciis archiepi vt habetur in. c. i. xcix. di. et probatur etiaz aperte in. c. vrbes cū. c. seqn. lxxx. di. tamē adhuc in effectu epatus non erāt diuisi nec distincti vm de quos vn9 excōicabat ali9 absoluebat vt hētur p panor. p9 Inno. et host. i. c. cū cām in fi. de probati. ppter quod Dionisi9 papa hui9 nominis prim9 q fuit. xxv. petri successor sperāsqz i ecclīa dei circa annū a natiuitate dñi nři Jesū xpi ducētesimū et septuagesimū vel parū ante presbiteris ecclesiis et cimiteria i vrbe romana diuisit foris aūt parochias et dioceses distribuit qp quisqz finib9 suis et limitib9 ztēt9 eēt vt euidēter p cronicas romanor pōtificū apparet. sic ei ē intelligēduz. c. vnicū et ibi no'. xiii. q. i. Unde ex predictis pz clara solutio/ qp epat9 nō sūt de iure positio sed ordiatio presbiterarum que in epatibus presiderēt est de iure positiuo idest de ordinatione apostolorum et aliorum seniorum. sed eorum episcopatuū erectio et limitatio qua mediante

suusquisq finibus suis et limiti/bus contentus esse/fuit et est de me ro iure positiuo/videlicet ex institutione romane ecclesie et sic sedis a/postolice:sic et ita est intelligendu id quod nicolaus papa pm⁹ refert in dicto.c.i.xxii.di.qui sic ait.omnes siue patriarche i cuiuslibet apicem siue metropoles primatus aut episcopatuu cathedras vel ecclesiarum cuiuscunq ordinis dignitatem instituit romana ecclesia/illa vero solus ipse fundauit.et c.⁊ etia in.c.i.x.di.qui Nicholaus pm⁹ prefuit ecclesie dei circa annum natiuitatis domini octingesimu ⁊ septuagesimu vel parum ante.ita q verbum instituit in dicto.c.i.positum non est presetis teporis sed potiꝰ preteriti perfecti vt voluit archi. in dicto.c.i.et compost.in.c.cum ac cessissent de consti.et sic q referatur ad episcopatuu erectionem et eorundem finium ⁊ limitum restri/ctionem et limitationem dum ta/xat quam Dionisius papa primus ordinauit/cu eoru primeua erectio erat iam in veteri testamento:tum et etiam quia personarum ordinatio que in episcopatibus presideret fuit dum taxat per ordinationem apostolorum et aliorum seniorum et no romane ecclesie. Unde est q a tempore apostolorum inclusiue vsq ad tempora iohanis pape xxii. qui prefuit ecclesie dei circa annuz natiuitatis domini millesimu tri/centesimuz quartum qui edidit extrauaga.execrabilis ⁊ continuado vsq ad tepora benedicti pape huius nominis duodecimi qui in cathedra petri presidebat circa anno natiuitatis domini millesimu tri/centesimu ⁊ vicesimum.qui etiam extrauaga'. ad regimen promulgauit semper ⁊ continuo et absq ali/quo temporis interualo episcopatibus vacantibus fuit per electionem cleri vel populi vel vtriusq secundum temporum varietatem prouisum. vt habetur.lxi.lxii.et lxiii.di.per totum/et successiue va/cantium episcopatuum electiones continuando fuit eisdem per capitulum et eiusdem canonicos ecclesie cathedralis per electione canonice celebratam ⁊ non per sede apostolicam prouisum prout per totu titulum de elec. tam in volumine decretalium sexti q etiam clementinarum notorie constat.¶Et in tantum fieri consueuerut predicte electiones scdm iuris formam q etia cathedralibus ecclesiis vacantibus infra patrimonium beati petri si/tis prout sunt panormitana et Catenensis ecclesie que sunt regni Cicilie precipue vrbes:quod regnum est speciale patrimonium beati petri vt.in.c.ad apostolice de re.iu.li. vi.et in.c.i.in si.xciiii.di.non per romani potificis prouisionem sed potius per cleri electione fuit illis consultum.vt habetur.in.c.obitu et in.c.Cathenensis lxi.di.in quibꝰ iuribus patet q licet predicte ecclesie essent de patrimonio beati petri Uerumtamen Gregorius et Gelasius romani pontifices exemplo petri qui in singulis ciuitatibus singulos et non plures episcopos co/stitui precepit vt ait Clemens papa

cuius verba habentur in.c.in illis lxxx.di.hominē de clero qui nec vxorem habeat nec filios nec crimen aliquod candib⁹ inimicuz eligere panormitanam et Cathanensiuz ecclesiam moniti et persuasi sūt vt in dicto.c.Cathanēsis ⁊ in dicto.c. obitum proxime alle.quod confirmatur etiā nouissimis tēpibus per c.cū eccl'ia sutrina.de cā.pos.et ppe.cui sutrine eccl'ie vacanti per electionē ⁊ nō per romani pōtificis prouisionē fuit prouisū/Cū sutrina ciuitas sit de patrimonio beati petri a ciuitate Romana distans per vnicā dūtaxat dietā/prout est notorium.Et si forte aliquo casu reperiatur ꝙ illis tēporibus fuit cathedrali eccl'ie non per electionē sed per colationē vel prouisionē romani pontificis prouisum prout habet in.c.reatina.lxiii.di.et in.c.bñ nouit.lxi.di.vbi leo papa reatine ecclesie et Gregorius Aprutiuz ecclesie prouidit/illud enim contigit nō principaliter ordinario iure sed poti⁹ per casum.s.ratione negligētie eligere debentium vbi predicte cathedrales eccl'ie tanto et tā lōgo tempore cuius pastoralib⁹ destitute fuerūt/qđ fuit congruū ymo necessariū et rationi consonū pter tam longam morā que est vacantib⁹ cathedralib⁹ ecclesiis valde suspecta ⁊ semper dānosa vt i.c.cū inter vniuersas.⁊ in.c.ne pro defectu.i pricipio.de elec.et in.c.lectis.lxiii.di. ꝙ per prenominatos romanos pōtifices eis per institutionem seu prouisionē prouideretur.et idē est dicēdū si eligere debentes peccarunt in forma/quia etiā tunc in penā eligere debētiū potest eccl'ie cathedrali sic vacanti per romanū pontificem prouideri.ista sūt iura expressa in.c.quanto.et in.c.plebs.et i.c. nosse tuaz.et.c.principali.lxiii.di. Et si queratur vnde hoc isti romani pontifices habuerunt:ꝙ in casu negligētie et i casu in quo fuit peccatū in electionis forma potest per eosdem viduate ecclesie prouideri: quia respondeo quia illō habuerūt a beato petro xp̄i vicario/qui i ciuitatibus i quibus olim apud Ethnicos primi flammines atqꝫ primi legis doctores erāt eporuz primates vel patriarchas poni precepit. In illis aūt in quibus duduz apud p̄dictos ethnicos erāt eoꝝ archiflamines quos tamen minores esse tenebāt ꝙ̄ memoratos p̄mates archiepos istitui precepit. In singulis vero reliquis ciuitatib⁹ singulos et si plures epos cōstitui p̄cepit vt refert beatus Clemens hui⁹ nois papa prim⁹ nec nō beati petri discipulus cui⁹ verba habentur in.c.i illis.lxxx.di.proxime alle. Nam vt ibi euidēter patet princeps aplorū s.petrus nō solum aplis discipulis ⁊ aliis senioribus persuasiue ⁊ monitiue verū etiā comisatiue locut⁹ fuit vidz/ꝙ si in mora ⁊ negligētia vel ali's in culpa notabili imponēdo et eligēdo i singlis ciuitatib⁹ singulos epos not arcētur et dep̄henderētur ipse vel vt xp̄i vicari⁹ pricepo et caput aploꝝ vniuersitatis vt in c.in nouo.xxi.di. illis prouideret. Et hoc clarissime probat i dicto.c.i ill' in fi.vbi post p̄dictā petri apli per

ſuaſionē monitionē et cōminatio-
nē. ponitur ratio eiuſdem perſua-
ſionis monitionis et cōminationis
dicendo qm̄ neqȝ inter ipſos aplo̊s
par fuit inſtitutio ſȝ vnꝰ p̄fuit oī-
bus. Et hoc fuit congruū et ratiōi
conſonū / qꝛ vbicunqȝ concedit̄ po-
teſtas vel iuriſdictio exercendi ꝛ ex-
plicandi actū ſimpliciter nō: poteſt
dici ꝙ exercere et explicare debētes
ſint negligētes dato ꝙ nō exerceāt
et explicent / Sed modꝰ ꝛ forma eſt
ꝙ per ſuperiorē vel eiꝰ cuiꝰ intereſt
licet nō ſit ſuperior ſed equalis ter-
minꝰ ſtatuatur. et ex hoc termino
elapſo conſtituitur ī mora negligē-
tia vel notabili culpa / de ſuperiore
ſunt iura. in. c. ſi tibi abſenti §. ſȝ
ſi eps. de preben. li. vi. ꝛ in. c. Irre-
fragabili §. exceſſus. de offi. ordi.
et glo. ſi.. c. ad aplice. de re. iudi. li.
vi. De eo cuiꝰ intereſt lȝ nō ſit ſu-
perior ſȝ equalis. ſt̄ iura. i. c. fi. de
ↄſue. li. vi. ꝛ i. l. Julianꝰ. §. ſi quis
colludēte. ff. de actio. emp. ſed petrꝰ
aplꝰ fuit p̄nceps aplo̊ꝝ ꝛ vicarius
Jhū xp̄i vt dictū ē ꝛ hētur in. c. ita
dn̄s. xix. di. igr̄ ꝓpter vacantiū ca-
thedraliū eccliaꝝ morā q̄ valde ec-
cleſiis ē ſuſpecta ꝛ dānoſa ꝛ inqua
iudicis officiū ꝓpter aiarū pericu-
lū eſt lattiſſimū vt i. c. ne ꝓ defectu ī
p̄ncipio. ꝛ i. c. cū nobis oli. d̄ elec. po-
ſuit aplo̊ꝝ p̄nceps ꝛ eorūdē ſcē vni-
uerſitatꝫ caput vt i. c. ſacroſcā. xxii.
di. ꝛ cuiꝰ p̄ncipaliter iterꝫerat oues
xp̄i paſcere iuxta illō Johāis. xxi.
Paſce agnos meos ꝛ oues meas p̄-
dictā ꝑſuaſionē mōitiōeȝ ꝛ cōminati-
onē aplis / diſcipulꝭ ꝛ ſeniorıbꝰ facē
Cum ſit theorica Joan. i. c. ii de ma-

giſ. ꝛ ibi panot. ꝙ vbi nō p̄fixo tpe
deuoluitur ad aliū p̄tās vl̄ iuriſdi-
ctio aliquid explicādi ꝓpter negli-
gentiā vel al̄s ſēper debet p̄cedere
mōitio ꝛ cōmiatio. ſȝ p̄dicti Roma-
ni pōtifices ꝛ q̄libet coꝝ petri ſuc-
ceſſores ſūt ꝛ xp̄i vicarii vt i. c. i. de
homic. li. vi. ꝛ i. c. quāto. de trāſla.
p̄la. igr̄ ead̄ auctoritate ꝛ poteſtate
p̄ncipatꝰ ꝛ xp̄i vicariatꝰ vtēdo ꝓpt̄
piculū aiarū q̄ ieſt i lōga mora va-
cātiū eccliaꝝ potuerūt ſimilē ꝑſua-
ſionē mōitionē verū etiā ꝛ cōmiati-
tionē facere: virtute cuiꝰ clerꝰ vel
capl̄a eccliaꝝ cathedraliū ꝛ coꝝ ca-
nonici cōſtituātur ī mora negligē-
tia vl̄ notabili culpa Quā quideȝ
negligētiā vniuerſalis ecclia ideſt
generale cōciliū i quo p̄ſidebat In-
nocētiꝰ. iii. limitādā fore ſex mēſiū
ſpatio declarauit. q̄ꝝ ſex mēſiū tres
dātur caplis et cōuētibꝰ ꝛ eligere
debētibꝰ / quibꝰ elapſis iuſto īpedi-
mēto ceſſāte carēt ea vice poteſtate
eligēdi. ac ipa eligēdi p̄tās deuolui-
tur ad eū qui p̄xime p̄eeſſe digno-
ſcitur. qui etiā īfra alios tres men-
ſes de ꝑſona ydonea eidē eccl̄ie ſic
vacanti ordinare tenetur. put hec
omnia habētur in. c. ne pro defectu
de elec. proxime alle. Notabileȝ ve-
ro culpam in caſibus in quibus e-
lectores ſcienter eligunt indignuȝ
vel quando formam traditam in
generali concilio videlicet. capitu.
quia propter de electione. non
obſeruant. Bonifacius papa hu-
ius nominis octauꝰ interpetratꝰ
eſt. vt in. c. quāꝙ de electio. li. vi.
Et huius interpetrationis ꝛ de cla-
rationis iuriuȝ videlicet dicti. c. ne

pro defectu. ⁊ dicti. c. quam͡q; potu-
it esse triplex ratio Prima quia in
finitas reprobatur. vt in. c. cum
multis de rescrip. li. vi. et in. c. cum
cā ⁊. c. significauerūt de testi. Se-
cunda quia ex tali interpretatione
⁊ declaratiōe eligē debentes magis
uilles et magis soliciti et attenti
circa electionem canonice facien-
dam redduntur vt in. c. Irrefra-
gabili. § excessꝰ. de of. ordi. ⁊ i. c. ce
terū de iudi. Tertia quia alꝰ beati
petri et eiꝰ successorū mōitio ⁊ cōmi
natio fieret ludibrio debitoq; fru-
strarēt effectu. ⁊ nō rebꝰ ⁊ ꝑsonis s;
potꝰ vēbis esset iposita quod non ē
dicēdū. vt i. c. cōmissa de elec. li. vi.
⁊ i. l. fi. § vbi autē puerilis. C. de bo
nisq; libe. Ex q̄bꝰ cōstat de ratione
dubitādi et decidēdi ad dictū. c. ne
pro defectu. ⁊ ad dictū. c. tan͡q ꝓxie
alle. que multis in iure pontificio
ꝓuectis fuit incognita. Et ex his
etiā fūdatur pape potestas et iuris
dictio ꝙ cōsētiētibꝰ his ad quos ꝑtʒ
ius eligēdi ꝓlatū etiā eū ꝑmpotest de
ꝓlato ꝓuidē ecclie vacāti cū i tali
casu iurisdictio et potestas pape va
leat per ipsos electores ꝓrogari. vt
in capitu. Romani. in princi. ⁊ ibi
no. de foro. cōpe. li. vi. Vn̄ ē ꝙ glo.
i dicto. c. ii. de p̄bēd li. vi. que vult
ꝙ dispositio dicti. c. ii. nō cōprehen-
dat nec icludat ꝓuisa ꝑ gn̄ale cōci-
liū. c. ne ꝓ defectu ꝓxime alle. cū cu
ria romana cōsueuerit i illis cū va
cāt reseruatōes facere sed dūtaxat
icludat ⁊ cōprehēdat ꝓuisa ꝑ cōci-
liū lateran̄. videlicet. c. ii. de cōces.
p̄bē. velut aur̄ quod i igne ꝓbatur
remanet vera cōfirmata ⁊ fortifica

ta. Sed vereor ymo valde miror de
glo. ordinaria vulgata ⁊ peregria
i dcō. c. q̄ q̄ que a cūctis scribētibꝰ
comēdaē i tā magno naufragio ad
vnā dūtaxat anchorā stare que di-
cit ꝙ de iure āti quo ⁊ dispositiōe ec
clīe p̄tās cōferēdi ꝑbatꝰ ꝑtʒ ad papā
cuiꝰ āchora est dūtaxat dictū. cap.
primi. vigesima secunda distinct.
quia vt ex p̄dictis patet illa āchora
nō ē illiꝰ nauis quā ip̄e io. an i. glo.
sua defēdere p̄tēdit: quāobrē potest
idubitāt affirmari ꝙ illa glo. fuit
aurelianēsis que vt vēbis vtar galli
canis corrūpit textū. Unde ē etiā
ꝙ licet ecclesiarum personatuum
aliorumq; beneficiorum ecclesiasti
corum plena ⁊ libera dispositio ad
romanum pontificem ex ue pote-
statis plenitudine noscatur perti-
nere. vt in cle. i. in fi. vt lit. pen. ⁊ in
c. ii. de p̄ben. li. vi. proxime alle.
secus tamen est episcopatuum per
predicta hinc est quod non potest
deponere omnes episcopos nec il-
los remouere si vellet cum repre-
sentent omnes apostolos tum: et
etiam quia ex hoc turbaretur vni-
uersalis status ecclesie dei vt tenu
it glo. in ca. per principalem. ix. q.
tercia. quam omnes doctores se-
quuntur et per consequens nec re
seruare omnes episcopatus vt di-
ctum est bene tamen potest ecclesi-
is pastore viduatis comminare vt
ꝑsona ydonea canonice eligaē quia
tunc per talem comminationem
consummato termino trium men
sium de quo in dicto ca. ne pro de-
fectu qd̄ daē ad eligēdū si electores
fuerit negligētes dicitur romanus

pontifex manus apponere. vt l. c.
vt nostrum de appel. et per conse-
quens nō erit locus iuri deuoluto
ad proximum superiorem/ et hoc p
ea que dicta sūt de petro et aliis ro
manis pontificibus. Nec huic ob-
stat. c. in corrigēdis. de offi. ordi. q2
ibi papa loquitur et scribit excitati
ue dūtaxat/ in nostro vero casu cō-
minatiue. Nec his obstat decretū
concilii basilieñ. de reseruatio. q2
loquitur in reseruatiōib9 per quas
dūtaxat impeditur ius eligendi et
prouidendi/ Nos vero loquimur
in cominatione fienda exemplo pe-
tri et aliorum romanorum pontifi
cū xpi vicariorū vt dictū est. de qua
sinod9 basilieñ. nullā mētionē fe-
cit/ quod corroborat̄ et fortificat̄ per
ea que stati et imediate dicent̄/ pre-
maxime q2 predicta cominatio est
scdm ius cōmune/ reseruatio vero
contra vt euidēter ex predictis colli
gi pōt. cū istud ius prouidendi iure
deuoluto per imediatū superiorem
sit de mero iure positiuo itroductū
vt i sepedicto. c. ne p dilectu. et c. quā
q̄ superi9 alle. vt proxime fuit de-
claratū. cui papa cum sit supra illō
et nō perturbet vniuersalē eccie
dei statū potest illi derogare. vt in
c. proposuit de concess. preben. cū si-
milib9. ymo forti9 est q hodie cōsū-
mato termino dato ad eligēdū nul
la cōminatione precedente si electo
res fuerint negligētes: est locus p-
uētioni inter romanū pōtificē et i-
mediatū superiorē/ cū in habēt ib9
potestatē et iurisdictionē vel bene
ficiorū collationem in solidū. et sic
accumulatiue ex quo vn9 preuenit

ali9 se intromittere nō potest vt in
c. dudum. et in. c. si a sede. et in. c. sta-
tutū lo. i. de preben. li. vi. et l. c. quia
diuersitatem de concess. preben. et l
c. i. et. ii. de offi. lega. li. vi. et in. l. fi. C.
de iuri. om. iudi. et in aut. habita.
C. ne fili. pro pa. et l. c. cum ab eccle-
siarū de offi. ordi. Nec huic ob-
stat dicendo q gallicane ecclesie pri
uilegiū infringitur prout male sen
tientes dicūt. q2 saluo honore cōtra
riū asserentis/ est affirmādum q in
potestate prouidendi iure deuolu-
to per imediatum superiorem nul
lum reperitur ecclesie gallicane pri
uilegium nec tali casu loquitur ba
silieñ. concilium. Sed solūmō et dū
taxat in electionibus ecclesiarum pa
store viduatarum confirmādis vel
infirmandis: quod euidenter patet
per oia decreta concilii basilieñ. in
ti. de elect. nec etiam per eiusdem
decreta in titu. de elect. nec in ti. de
reseruati. reperitur aliquod ver-
bum per quod appareat expresse vl̄
etiam tacite basilieñ. concilium vo
luisse ius deuolutum vel deuoluē-
dum eidem immediato superiori
pertinere priuatiue et non accumu
latiue ad romanum pontificem/ igi
tur iste casus velut omissus rema-
nebit sub totali dispositiōe iuris cō
munis vt in. c. susceptum de re-
scrip. li. vi. et in. l. si cum dotem in
principi. ff. so. ma. et i. l. si cū extrane
us. ff. de condi: ob causam/ cum sit
theorica q in casu in quo lex priui
legium vel alia quecūq3 dispositio
non loquitur nec nos loqui debe-
mus vt in. l. si furiosi. C. de nup. et
in. l. si seruum §. non dixit. ff. de

equi .here.⁊ in prohemio clemen .
§ nos etiam.⁊ in.c.inter corpora-
lia de transla.epis. Et econtra vbi
lex priuilegiū vel alia quecunq̧ di-
spositio loquit̃ prout loquitur san
cta sinodus basilieñ.de iure confir
mādi vł īfirmādi electōes ⁊ nos loq̃
debemus vt in.l.i.§ q̄ aūt.ff.de alea
Unde est q̄ cum ius confirmandi
vel infirmandi electiones ⁊ ius pro
uidendi propter electorum neglig̃
tiam sint distincta ⁊ separata vt in
c.cum in illis de preben.li.vi.⁊ in
cle.si de beneficio.eodem.ti nulla
est fienda illatio cum ex distinctis
⁊ separatis non fiat illatio: vt in.c.
susceptum § fi.de rescrip.li.vi.⁊ i
l.fi.ff.de calum. Coadiuuanter hec
quia cum electiua dignitas propter
electorum negligentiā propter ius
deuolutum sit effecta prouisiua vt
in.c.ne pro defectu.de elec.⁊ tenuit
glo.in.c.i.de elec.li.vi.⁊ in.c.cum i
ter canonicos eodē.ti.⁊ tenuit glo.
in.c.in sinodo.lxiii.di.⁊ ten̄t doc .
in.c.nichil.de electi.⁊ basilieñ.cōcili
um loquatur de electiuis dignita-
tibus dūtaxat igitur in prouisiuis
non habebit locuz per predicta. Et
ad hunc casum potest extendi re-
gula.c.ii.de preben.li.vi.et cle.i.vt
lit.pen.que volunt q̄ ecclia℞ū per
sonatuū aliorumq̧ beneficioruz ec
clesiasticorum plena et libera dispo
sitio ad romanum pontificem per-
tinet/quia illa regula est extenden
da ad casum quo electiua dignitas
ex negligentia eligere debentiuz ef
fecta est prouisiua.vt saltem i pro-
uidendo illi/concurrat cum i me-
diato ⁊ proximo superiore.vt inter
eos sit locus preuentiōi. Et ex his
potest limittari.c.mandatum de
rescrip.vbi habetur q̄ papa scribē-
do pro receptione alicuius in ali-
qua ecclesia dicitur eandem eccles
iam grauare.quia illud veruz quā
do illud mandat apostolica et prin
cipali auctoritate.secus si auctori-
tate apostolica successiua videlicet
iure deuoluto etiaz accumulatiue
quia in tali casu si mille recipiātur
nunq̄ dicitur grauata ecclesia. et
hoc per predicta.quod etiam proba
tur per.c.si cui nulla.de preben.li.
vi. Et licet ista concernant mate-
riam secunde partis veruntamen
quia sunt de necessario dependen-
tibus a predictis que implicita ⁊ su
spēsiua sine his remanebāt ꝯsecuti
ue vna cū p̄cedētib⁹ īsereñda putaui

Qualiter intelligēda sit regu-
la Basiliensis Cōcilii qua cauetur
vt electiones sine impedimēto aut
obstasculo omnino fiant.

Consequenter decla-
rando sacrosancti ge
neralis cōcilii basilieñ.
generalem regulam
videlicet/ vt electōes
in dignitatibus electiuis sine impe
dimento aut obstaculo omnino fi-
ant et eiusdem regule casus dubi-
tabiles dumtaxat prosequendo/est
dicendum q̄ si durante termio ad
eligendum prefixo vel etiam ante
romanus pontifex per eius reser-
uationem vel prouisionem etiam
motu proprio de electiua dignitate
de proximo vacatura vel iam va-
cante singula singlis referēdo electo

res p̄uenerit/ q̄ nō obstāte tali facti
⁊ nō iuris p̄uctione poterūt regu-
lariter electores libere ad electionē
canonice faciēdā ꝓcedē ⁊ eiusdē ele
ctōis canōice celebrate petē ꝯfirma
tionē. qꝛ cū potestas ⁊ iurisdictio ge
nerali s cōcilii sit distīcta ⁊ separata
a potestate ⁊ iurisdictione pape ⁊ il
la sit priuatiua ⁊ nō acumulatiua
ad papā. vt in p̄cedēti parte osten-
sū fuit/ nō licuit pape mittere falcē
ī messem alienā/ ⁊ si misit nulla oꝛi
tur iuris p̄uctio. ideo nō obstāte ta
li preuētione facti que nulla ē pos-
sūt electores ad vlteriora procedere
vt ꝓbat. in. c. licet de foro. cōpe. ⁊ no
ta. p glo. ⁊ doc. ī. c. pastoral' ⁊ ī. c. Irre
fragabili §. excess⁹ d̄ of. ordi. faciūt
iura. ī. c. nouit de iudi. ⁊ ī. c. causā q̄
ſt. e. q̄ filii. ſt legi. tū ⁊ ēt qꝛ mot⁹ pro
pri⁹ n̄ p̄iudicat iuri tēti q̄sito vl' q̄rē
do vt ī. c. si plurib⁹ de p̄bē. li. vi. ⁊ p
glo. in cle. ii. eodē ti. Igit ecclia gal-
licana iuxta xp̄i doctrinā dicētē red
dite q̄ ſt Cesaris Cesari, et q̄ dei deo
vt hēt Math. xxii. ⁊ Marci. xii. q̄ trā
ſtatie h̄nt ī. c. ex p̄te de cleri. cōiuga.
p oterit romano pōtifici respōdere
tibi extra terminos ⁊ limittes tuos
ius dicēti nō paretur ī pune. vt ī. c.
vt aiaꝝ de consti. l. vi. ⁊ ī. l. fi. ff. de
iuri. om. iudi. facit glo. in. c. sacerdo
tes. ii. q. vii. que vult q̄ prelato ca-
nones nō seruanti licite leuat sub
dit⁹ obedientiam/ ⁊ glo. in. l. q̄m la.
ti. C. de appella. que dicit q̄ asses-
sores debēt resistere iudici ad errorē
īclinato ⁊ subditi prelato legē igno
rāti istruēdo eū. Et taliter electo
seu electoꝛib⁹ ⁊ nō ꝓuiso ē de neces
sariis ⁊ moderatis expēsis seruata

forma. c. cupiētes §. ad hec cū §. se
quēti de elec. li. vi. p iudicē ꝓ lite et
iure suo ꝓsequēdo vsq ad ꝯfirma-
tionē īclusiue prouidēdū. vt l. l. si cō
stituta §. de in officioso. ff. de ī offi.
testa. faciūt notata ī. c. ex parte tua
de accus. ⁊ ī. c. q̄ sit de elec. li. vi. Cū
regulariter ītētio taliter electi ⁊ ele
ctorū ⁊ nō prouisi sit p sacrā sinodū
basilieñ. fūdata. Vñ ē q̄ si corā do-
minis supremā curiā parlamēti te
nētib⁹ talit ꝓuis⁹ offerat separatus
ī cōtinēti idest infra breue tēpus se
probaturum de iure suo nō eidē ꝓ
uiso sed electo ⁊ electoꝛib⁹ de predi-
ctis ⁊ moderatis expensis est proui
dendū. cū talis exceptio ꝓ parte ꝓ
uisi opposita habeat ⁊ cōtineat di
sceptationē ī facto respectu ꝓbatio
nū ⁊ dubitationē ī iure ratione ti-
tuloꝝ/ et nō secl'aris iudicis sꝫ eccle
siastici declarationē vt ī fra ī cōtinē
ti declarabitur. ⁊ p̄cōq̄ns requirat
altiorē indaginē etiā respectu ec-
clesiastici iudicis. Unde est q̄ nō po-
test opponi in causis breuibus vel
summariis iuxta notata per glo. ⁊
doc. ī. c. cum contigat de offi. dele.
⁊ ī. cle. dispēdiosā d̄ iudi. ⁊ per bar.
⁊ alios ī. l. ille aquo §. si de testamē
to. ff. ad trebell. ⁊ ī. l. fi. C. d̄ edic. di.
adri. tollē. ⁊ ī. l. fi. C. de ꝯpēsa. cū ta-
les dñi de parlamēto sint seclares iu
dices nō valeāt, de titul' eoꝝ cogno
scere. vt ī. c. decernim⁹ de iudi. sed
dūtaxat d̄ his q̄ ſt fcī vꝫ de necessa-
riis ⁊ moderat expēsis ī fructib⁹ ꝯsi
stētib⁹ vl' d̄ eoꝝ possessiōe. vt ī. c. cū
nris d̄ ꝯces. p̄bē. vt no. p glo. ⁊ doc. ī
c. cum dilect⁹ de elec. ⁊ in. c. non est
de spōsa. ⁊ ī. c. litteras de iura. calū.

facilit etiā no .in.c.ſi.de iudi.tuz ⁊
etiā quia ꝙ exceptio requirēs altio
rē idaginē non poſſit opponi ī cau⸗
ſis breuib⁹ vel ſūmariis fuitītro⸗
ducta ī fauorē actoris: ne diu eius
proceſſus retardetˀ ī ei⁹ preiudiciuz
vt ī dicto ꝧ.ſi de teſtamēto etē.l.iii
ꝧ.ibidē.ff.ad exibē. Igitˀ quod ob
gratiā ⁊ fauorē ei⁹ cōceditur nō ē in
eius diſpendiū retorquēdū vt ī re⸗
gula quod ob gratiā.de re.iuris.li.
vi.quod eſt etiā ampliādū etiā ſi ꝑ
uiſ⁹ alleget ꝙ vacatio dignitatis
electiue euenerit ſub reſeruatione
corpe iuris clauſa ⁊ ad ꝓbādū oſtē
dat et exhibeat ſedis aplice ꝓuiſio⸗
nē ſub qua reſeruatōe corporis iu⸗
ris clauſa fūdatˀ pape itētio: qꝛ nul
laten⁹ ē eidē de neceſſariis et mode
ratis expēſis ꝓuidēdū ꝓ lite ꝓſe⸗
quēda/cū in tali caſu pape nō cre⸗
datˀ niſi ali⁹ per teſtes aut legitima
cōſtiterit documēta.cū clemē.litte⸗
ris de ꝓbat.ꝑ ſcām ſinodū baſilieſi.
ſit derogatū.vt ī decretis cōcilii ba⸗
ſilieſi.ī.c.vnico de ſublatio.cle.litte
ris que ē ī ti.de ꝓbatio.tū et etiaz
qꝛ ꝙ tūcūqꝫ electiue dignitatꝭ vaca⸗
tio euenerit ſub reſeruatōe corpore
iuris clauſa ſēꝑ tñ debet precedere
eiuſdē prepoſite et allegate reſerua⸗
tōis corpore iuris clauſe hois decla
ratio vt ī.c.cū ſcdꝫ leges.de hēticis
li.vi.ī q̄ hois declaratōe reqritˀ ꝑtis
citatio vt ī.c.licz.ti.de ꝑbē.li.vi.
et per glo.ī cle.ſi de cenſi.⁊ ī cle.i.
de penis quā qdē declaratōez dñi ſu
ꝑmā curiā ꝑlamēti tenētes velut
iudices ſclares ꝓut ſūt regiā ptātē
repreſētātes vt ī.l.vnica et ibi no.
ꝑ glo.ff.de offi.prefec.precto.⁊ in.c.
ſolite.de maio.⁊ obe.facere nō poſ⸗
ſūt.ſed ē facīda ꝑ iudicē eccſiaſticū
et competētē.iſte eſt caſus ī termi⸗
nis in dicto.c.cum ſcdm leges in ſi.
et in .c.ſi iudex laicus in.i.Reſo.et
voluit.glo.ſuper verbo fecerit in
ꝧ.non ſic aūt.de ſenten.exco.li.vi.
⁊ idē ⁊ multo forti⁹ dicēdū ē qñ re⸗
ſeruatio ꝑ romanū pōtificē ex ma
gna rationabili ⁊ euidēti cauſa in
litterꝭ noīati expſſa ē fctā iuxta te⸗
norem decretoꝝ concilii baſilieſi.
vt in.c.i.ꝧ.decreuit de electi.cum ī
tali hominis reſeruatione āte om⸗
nia qualitates videlicet ex magna
rationabili et euidēti cauſa in ea
expreſſe ſint probande ⁊ per ſenten
tiam iudicis eccleſiaſtici et compe⸗
petentis purificande ⁊ liquidande
vt in .c.ſi clericus laicū de foro cō⸗
pe.et per.glo.vulgatam.in.c.i.de
offi.dele.li.vi. Et idem eſt dicendū
quando regis preces benigne atqꝫ
beniuole fiunt pro perſonis bene
meritis zelātibus bonū rei publice
Regni et Delfinat⁹.qꝛ etiā iſtaruz
qualitatū vētillatio ꝓbatio ⁊ liqda
tio debet fieri ꝑ iudicē eccliaſticū et
ꝯpetētē.⁊ iſta ꝯcernūt finalē partē
hui⁹ operis. Et qs iudex eccliaſtic⁹
et competens erit ſuper harū qua⸗
litatum probatione recipienda. Itē
vt valeat per ſuā ſententiā dictas
qualitates purificare liqdare ⁊ qua
liter dicetur īfra in ſuo loco videli⸗
cet in quarta parte vbi ꝓppꝛie ca⸗
dit materia iſ omia ſūt vera niſi re
ſeruatio in corpore iuris clauſa vel
ex magna ratiōabili ⁊ euidenti cau
ſa ī litteris apoſtolicis nominatim
expreſſa facta tam in prouincia ꝙ

iudici esset notoria iuxta notata p
glo. ⁊ doc. i. c. ad nřam. lo. iii. de iure
iurā. ⁊ i. c. q̄m de filiis p̄resbi. quia
tūc saltē neutri est de p̄dictis neces
sariis ⁊ moderatis expēsis p̄uidē-
dum cū talis notorietas excludat
p̄mo offuscat electi itētionē/ ⁊ vna
probatio ⁊ p̄sūptio elidat aliam. vt
in. c. filii vel heredes de hereti. li. vi.
⁊ in. c. litteras de p̄sūp. ⁊ in. l. nō so
lū §. de vno. ff. de ritu nup. Et ista
absq̄ aliquo scrupulo p̄cederēt in
electo qui ante electionē erat de iu
re cōi ieligibilis vt q̄ illegitim⁹ vt
in. c. Innotuit de electi. ⁊ optinuit
dispensationē vt posset eligi etiā ad
ep̄alem dignitatē vel cū hēret pin-
guem abbatiā optinuit a sede aplī
ca dispensationē q̄ casu quo ad di
gnitatē ep̄alem eligeretur qd̄ de iu
re cōi fieri potest vt i. c. si abbatē de
elec. li. vi. posset dictā abbatiā vna
cū dicta ep̄ali dignitate retinē: p̄ut
alis pluries ⁊ sepi⁹ a me q̄situ fuit
q̄ tales cū p dispēsatōez p̄curaue-
rit eligi ⁊ sic sit ihabiles ad electōez
de eis faciēdā cū scdōz decreta basil.
p̄cilii i. c. i. §. ad tollēdū āt. de elec.
directe p̄ces nec idirecte in similib⁹
cāib⁹ sint porrigēde nec littere p̄o
curāde vt ibi dū dicit q̄ ipse vl' aliū
lřas p̄curabit. ⁊c. igr talis . . . electo
vel electis nullatenus est de dictis
moderatis ⁊ necessariis expēsis p̄-
uidēdū. Vel forte posset dici extra
hos duos proximos cas⁹ expressos
de dispēsatione. q̄ cū ambo prose-
quātur negociū ⁊ cām ecclie q̄ iter
eos diuidi debeāt cū sit rehorica: q̄
q̄ñ certo actui deputatur aliqua-
sūma p ei⁹ exercitio siue ille actus

exerceatur per vnū siue per plures
sūma nō multiplicatur sed diuidit
inter illos vt p̄batur i. c. fi. ⁊ ibi per
Geminia. de peni. ⁊ remis. li. vi. fa-
ciūt notata per bar. ⁊ Io. de ymol.
in. l. hoc articulo. ff. de here. insti. fa
ciūt latissime notata per Alexā. i. l.
qui filiab⁹ §. i. ff. de lega. i. Et p̄di
cta regula q̄ electiones i electiuis
dignitatib⁹ sine ipedimēto aut ob
staculo oīno fiāt est extēdēda ad ca
thedralem ecclīam de nouo per ro-
manum pōtificē erectā et suis fini
bus distictā vt i ea hēat locū electō
⁊ nō sedis aplīce p̄uisio. ⁊ p p̄sequēs
reseruatio. ⁊ hoc p rehoricā. q̄ quo-
ties requirūtur duo iudices/ quorū
vn⁹ est fauore et cōtēplactione p̄so
nar̄ p̄ut est scā sinod⁹ basilieñ. et
ali⁹ fauore ⁊ cōtemplatōne rerum
p̄ut ē pp̄. iudex fauore ⁊ p̄tēplatiōe
p̄sonarū sol⁹. ⁊ sic p̄uatiue l3 p̄cur
rat fauor et contemplatio rer̄ ē iu-
dex p̄petēs ⁊ nō iud ex fauore ⁊ p̄tē
platiōe rer̄/ ⁊ hoc p̄pter p̄sonar̄ di
gnitatē tū quia res p̄sone accedere
debēt ⁊ nō ecōtra. vt satis extense
sup i p̄ria parte i p̄ricipio fuit dictū
tū. ⁊ ēt q̄ vt ibi dictū ē/ q̄ i tali casu
sit loc⁹ reseruatōi vl' p̄uisiōi null⁹
ē canbis fauor neq̄ vtiliū vt eui-
dēt p̄stat p oīa decreta basili. p̄cili de
electiōibus ⁊ reseruationib⁹ dispo
nētia. Ideo nec nos loqui debem⁹
Et cum predicta decreta loquātur
super electiōibus regulariter cele-
brādis. ergo et nos loqui debem⁹.
Nec his obstat dicendo quod per
hanc erectionem et distinctionem
de cathedrali ecclesia factā dicitur
romanū pōtificē apposuisse manū

e p̄ cōsequēs null⁹ inferior pōt illi
quoquomō de pastore ꝓuidere. vt i
.c. vt nēm. de appell. ⁊ i. c. si eo tēpo
re de rescrip. li. vi. q̄ꝛ illud habet ve
rum qñ man⁹ appositio fit sup ca⸗
thedrali eccl'ia certa ⁊ iā formata. se
cus si sup icerta et formāda vt i .l.
librorū. §. vnde non male queritur
ibi dum dicit. sed scripti libri nō dū
malleati vel ornati. ff. de lega. iii. et
in .l. ligni appellatio. §. si lignuꝫ. ff.
eodē. ti. q̄ꝛ in tali casu vt ibi ꝓbatur
etiam potentia actui propiqua nō
reputat pro actu. ⁊ licet dicat simi⸗
lis non tamē eadem. vt in .l. ꝙ ner⸗
ua. ff. depo. et in .l. si impubes i pri⸗
cipi. ff. de carbo. edic. ¶ Corroboratur
hec solutio per cle. fi. ⁊ ibi no. p doc.
de rescrip. vbi reseruatio seu proui
sio pape nō extendit ad beneficiuꝫ
post datam litterarū de nouo crea⸗
tum seu formatū. ¶ Est etiā predicta
regula extendenda ad electiuas di
gnitates quarū prelati in romana
curia decesserunt. vt i eis sit locus
electioni ⁊ nō sedis aplice prouisio⸗
ni ⁊. sic ꝙ he electiue dignitates nō
comprehendant sub dispositōne .c.
ii. de prebē. li. vi. ita apte tenet glo.
ibi quā oēs doc. sequūtur quā etiaꝫ
confirmaui supra i prima parte cir
ca fi. ¶ Et ꝙ nō cōprehēdant eꝑatus
sub dispositione dicti .c. ii. semel in
terpetrat⁹ fuit nichola⁹ quart⁹ in
bracra. eccl'ia vt reffert. Garci. in .c.
statutū. de preben. eodē. li. ꝙ nō cō⸗
prehēdātur abbatie tenuit glo. ex⸗
presse post archi. in dicto .c. ii. ¶ Coad⸗
iuuat p id qđ dicit io. mo. i .c. inqui
sitores de hereti. li. vi. vbi dicit ꝙ vi
dit declarari appellatione dignita

tis abbatiam nō cotineri ꝓbat etiā
euidēt p .c. ꝑsēti. ⁊ .c. statū. de ꝑben.
eodē. li. p q̄ glosat declarat ⁊ iterpe
trat dictū .c. ii. ⁊ tñ nullibi fit mētio
de electiuis dignitatib⁹ p quarum
vacationē eccl'ia dicit destituta pa⸗
store cū cōtra eū q̄ legē dicere potu
it apti⁹ ē iterpretatio facīda. vt in
regla ɔtra eū. đ re. iur. li. vi. ¶ Nec
huic obstat si dicatur ꝙ in iure ni⸗
chil ē obscurū vl' ābigūū. vt. i. c. erit
aūt lex. iiii. di. ⁊ i ꝓhemio decretali⸗
um. ⁊ in prima cōstitutiōe. C. de no
uo codi. cōpo. q̄ꝛ illud verū i iure cō
muni sec⁹ i priuilegio corpore iuris
clauso put ē dictū .c. ii. ⁊ dictū .c. ⁊ sta
tutū. ⁊ dictū .c. ꝑsēti. q̄ꝛ ꝑuilegiū cor
pe iur' clausū pōt si i eo aliqđ ē ābi
guū vl' obscurū p romanū pōtificē
itꝑtari ⁊ đclarari vt i .c. ii. i pri. đ de
cimis. l. vi. Et si tale ꝑuilegi. corpe iu
ris clausū sit sedi aplice ɔcessū. put
sūt dicta iura i .c. ii. ⁊ .c. statutuꝫ. ⁊ .c.
presēti ꝓxime alle. q̄ꝛ pro eoruꝫ de⸗
claratione ⁊ inꝑpretatiōe ē ad eūdē
tem idest romanū pontificē ⁊ non
ad aliū recurrēdū. vt in .c. cū venis
sent de iudi. ⁊ in .c. inē alia de sen.
exco. ⁊ in .l. fi. C. de legi. ¶ Et ista apt
untianuam eoꝝ que dicturi sum⁹
sup illo passu ꝙ ex magna rationa
bili ⁊ euidēti cā i reseruatione exꝑs
sa potest sūmus pōtifex de electiuis
dignitatib⁹ quoꝝ ꝑlati i romana
curia decesserūt reseruationē face
re. Unde est ⁊ istud est indubitatū
ꝙ si abbas eꝑs vel archieꝑs ē regis
legatus ad sedem apostolicam vel
Neapolim vel peregrinus in Je⸗
rusalem et contingat suum diem
claudere extremum in romana cu

ria/q licet moriat Rome nō tñ ei⁹
electia dignitas vocat i romana cu
ria/sed in partibus et pēe cōseqñs
erit loc⁹ electioni ⁊ nō sedis aposto
lice ꝓuisioni/cum destinat⁹ erat ad
partes redire ⁊ habeat pro mortuo
in partib⁹ licet i romana curia mo
riatur.vt manifeste probat in dicto
c.presenti § sane.⁊ §.fi.⁊ per totū
illud.c.de preben.li.vi.vbi traditur
theorica.q vbi aliquis destiatur de
vno loco ad alium.casus superueni-
ens in eo anteq̄ locū destinatum
attingat dicitur fieri in loco vbi per
petuo destinatū erat et nō in eo lo-
co in quo erat a casu facit.l.exige-
re dotem scḋ vnū itellectū.ff.de iu
di.⁊ probatur clari⁹ in.l.fundi §.fi.
⁊.l.granaria.ff.de actio.emp.Hinc
est etiā q si optinēs electiuā digni-
tatē psonalit vel p procuratorē legi
time cōstitutū in romana curia il-
li renūciet iuxta formā traditā per
glo.in cle.i.vt lit.pen.q nō in curia
sed i partib⁹ vacare censetur.cū si-
miles dignitates nūq̄ censeant in
romana curia vacare vt dictū ē et
ꝑcōsequēs ē loc⁹ electioni ⁊ nō pro
uisioni.cū spōse iuite nō debet da-
ri spōs⁹.cū inter eādē ecclam ⁊ epm
sit spūale matrimoniū ⁊ ꝑ ꝯsequēs
ꝑ rescriptū peti nō debet ad instar
carnalis matrimonii ppt icōueniē
tia ⁊ scandala q̄ ex inuito matrimo
nio oriri solēt vt fuit dictū supra in
prima parte.Vñ est q in renūcia-
tione electiuarū dignatū fienda ex
causa ꝑmutationis requirit cōsēs⁹
capli ⁊ eligere debētiū vt tenuit Jn
no.in.c.q i dubiis de renū.⁊ glo.in
c.vnico de rerū.permu.li.vi.⁊ i cle.
vnica eodē.ti.⁊ panor.in.c.quesitū
eodē.ti.Et licet nō sit necessarium
q talis cōsēs⁹ pcedat.sufficit tñ q se
quat vt tenuit lap.ab.in cle.vnica.
prime alle.quē et sequit ibi cardi.
zaba.⁊ Gemini.i dicto.c.vnico.cū
i ꝑmutatione sūt duo act⁹ vz/renū
ciatio ⁊ ꝑmutatio.Jn pmo ei nō ē
necesse q iteruenia cōsēs⁹ capli qr
pricipalit eoꝝ nō iterest vt in.c.ad
monet ⁊ in.c.qḋ i dubiis de renūc.
⁊ ibi no.sz i scḋo vz/i ꝑmutatione
pricipalit iterest eoꝝ de caplo seu cō
uētu ⁊ eligere debētiū ne aliqs i ec-
clesia pficiat nisi dūtaxat ꝑ eorum
electionē canonice celebratā vt in.c.
i.de electi.⁊ tenuit.Jo.de ymo.post
io.ḋ ligna.i dicta clemē.vnica.Et
loquor i ꝑmutatiōe volūtaria dū-
taxat.vz/i qua nulla adest necessi-
tas vel vtilitas psone vel ecclie.vt
in.c.quesitū ḋ rerum permu.⁊ ibi ꝑ
doc.⁊ i.c.post trāslatōnē.ḋ renū.vl
in qua nulla causa in iure expressa
reperitur de quibus causis hētur i
c.ad supplicatōnē eoḋ.ti.et i.c.mu
tatiōes.⁊ i.c.scias.vii.q.i.⁊ i.c.iii.
de arbi.⁊ ꝑ glo.fi.i.c.fi.de cleri.non
resi.nā i tali casu sp erit loc⁹ electōi
⁊ nō ꝓuisiōi.si caplm ⁊ eligere debē
tes nō ꝯsētiāt ꝑ supdicta Vñ ē et q
si epūs vel abbas senex vel ingrauit
firmitate ꝯstitut⁹ epatū vl abbatiā
piguē cū alio tenui epatu vel abba
tia vl alio bñficio dignitate vel ppe
tuo officio vlt ꝑmutare ⁊ ꝑmutat
q nō obstante translatione horum
eporum vel abbatum permutatio
ne ⁊ prouisione per sedem apostoli
cam facta et approbata.si cuncti eli-
gere debētes nō cōsenserint est loc⁹

electioni cū hoꝝ epatuū sedis apo
stolice translatio vel abbatiaꝝ per
mutatio absqꝫ consensu eligere de
bentiū sit ꝛ fuerit ī fraudez basili.
concilii ꝛ in pꝛeiudiciū eligere de/
4 bentiū facta. quod euidēter ꝓbaꝉ
in.c.ii.de renū.li.vi.et ī.c.qꝛ veri/
simile de pꝛesum. ꝛ in.c.i.de cleri.
nō resi.cū nō sit verissimile ꝙ sine
causa resignet quis beneficiuꝫ pin
gue pꝛo tenui vt dicitur ī dictis iu/
ribus. Et licꝫ de iure cōmuni pꝛe/
dicte ꝑsūptiones nō pꝛobent plene
fraudeꝫ licet ꝑstent letigimā cām
in dicēdi purgationē seu aliter pꝛo
cedēdi vt ī.c.inter de purga.cano.
vt voluit panoꝛ.in.dicto.c.quia ve
rissimile. tñ hodie ꝑ verba regle sa
crosancti concilii basilieñ. liquide
pꝛobatur fraus cū verba regule vi
delicet vt electiones in dictis ecclīis
sine impedimēto aut obstaculo oi
no fiant includant nō solum frau
dis pꝛobationē verū etiā verisimi/
les pꝛesūptiones que in maximo ꝛ
minimo valoꝛe electiuaꝝ dignita/
tū et alioꝝ bñficioꝝ nec et nō in se
nectute vel graui infirmitate con/
sistunt. vt in dictis iurib⁹ pꝛoxime
alle. que pꝛesūptiones verissimiles
per verba sepe dicte regule pꝛobāt
ipsius fraudem/quod latius stati
declarabitur. Et hoc etiā luculēter
dicit tex.in dicto.c.vnico.de rerum
permu.li.vi.ibi dū ꝺꝛ ꝑmutare vo
lentes libere ꝛ sine fraude.ꝛc̄.ꝛ vo/
luit io.an.in dicto. c. ii. de renū.li.
vi. et tamen ipse loq̄tur in fraude
cōmissa cōtra ius cōmune ī benefi/
cialib⁹ et in pꝛeiudiciū dum taxat
tertii quod per supꝛadicta ꝛ per ver
ba dicte regule ī trāslationib⁹ epoꝝ
vel abbatiarū ꝑmutationib⁹ factis
nullo interueniente eligere debēti
um consensu euidētissime pꝛobaꝉ.
Pꝛemaxime procederent ꝑdicta si/
ne aliqua dubitatiōe si ille q̄ renū
ciauit tenui pꝛo pingui optinendo
erat nepos vel consanguine⁹ opti/
nētis ꝛ renūcia. piguē epatū vł ab/
batiā. vt ī.c.graue de ꝑbē.ꝛ tenuit
panoꝛ. ī dictis.c.qꝛ verisile.ꝛ.c.i.ꝛ ī
hoc ōs ꝯcoꝛdāt nisi foꝛte eēt aliq̄ eui
dens pꝛesūptio que pꝛedictas oēs ob
fuscaret puta quia non potest tute
et secure moꝛari in diocesi vel abba
tia vt in.c.ad supplicationeꝫ de re/
nunc. ꝛ.c. cum venerabilis de ex/
cep.ꝛ.c.ad questiones.ꝺ re.permu.
Coꝛroboꝛantur ista per glo. ꝛ Ge/
minia. que glo. est super verbo opti
nent. in.c.cum ex eo. de elec. li. vi.
et per nota. per Geminia in glo. fi.
in.c.si electio.eodem.ti.li.vi.et no/
ta. per eundē Geminia.in dicto.c.
ii.de renū.foꝛtificantur coꝛroboꝛā/
tur et illustrantur omnia ista ꝑ ea
que in sequenti ꝛ pꝛoxima extēsio/
ne dicentur vbi declarabitur quali
ter ꝓbaꝉ ista fraus ꝛ mala fides ho
rum epoꝛum vel abbatum qui vo
lunt translatari ꝛ permutare sine
consēsu eligere debētiū ad exclude
dū sacri cōcilii basilieñ. ꝓuidētiā/ꝛ
ī pꝛeiudicium eligere debētiū. Ex q̄
b⁹ oib⁹ soluitur ꝯtrariū de quo obi
ci pōt dicēdo ꝙ auctoritas superio/
ris maxie romani pōtificis purgat
oē viciū ꝛ oēꝫ dolū ꝛ tollit oēꝫ frau
dis ꝑsumptionē. vt in. l. foꝛti §. q̄
iussu.ff.de his qui no.infa.in.c.nisi
essent de pꝛeben.ꝛ in.l.i.C.de pꝛedi.

curia.li.x.et omnē supplet iuris cō
munis solenitatem vt in.c.i. de
trāsac.et in.l.omnium.C.de testa. da
dico q illa sūt vera i his in quibus
nulla forma est a iure requisita.se
cus si ibi sit data forma prout ē cō-
sensus eligere debētiū qz non suf-
ficit illā seruari per equipolēs vide
licet per pape auctoritatē.vt tenu-
it glo.in cle.i.de vita et ho.cle.et glo.
in.c.i.de mili.vassal qui.cōtu.est i
vsib⁹ feudo.et vbiqz per doc.faciūt
no.per bal.in autē.q semel.in.ti.
colūp.C.quo.et quā.iu.et per bar.i
l.nō sūt liberi.ff.d e statu homi.et p
do.āto.in.c.extue.de cleri.nō resi.
et ibi per panor.et etiā per io.an.in
addi.spec.eodem.ti.i Secūda prima
prime cū in tali casu generale cōcili-
um et p cōsequēs sācta sinodus ba
silieñ.sit iudex superior vt dictum
fuit in prima parte.et lex superio-
ris per inferiorē tolli nō potest.vt
in cle.ne romani i principio.de.elec.
et i.c.venientes de iureiuran. Item
soluitur contrariū de quo obiui po-
test dicēdo q trāslationes vel pmu
tationes sūt reseruationes corpo-
re iuris clause vt i dicta cle.vnica.
de rerū.permu.qz illud verū quan
do sūt permutationes vel transla-
tiones simplices et mere/sec⁹ si sit
qualificate.idest i fraudē vt i dicto.
c.vnico de rerū.permu.li.vi.ibi dū
dixit libere.et sine fraude.et c. Est
etiā āpliāda pdicta regula ad eos i-
ter quos pēdet litis pendentia sup
iure eligēdi videlicet vt electio cele-
brata ab his qui de iure habent po
testatē eligēdi teneat de iure/nec
propter solam litis pendentiā sup

iure eligendi debet retractari/nec
etiā ē nulla bene tamē est veruz q
nō debet cōfirmari per superiorem
si fuit facta lite pendēte super iure
eligēdi.sed debet differri cōfirmatio
i euētū litis pricipalis vt est casus
in.c.cū venissent de l integrū resti.
Et ratio quare differtē cōfirmatio i
euentum litis est/qz pēdēte lite nō
debet quis prohiberi vti possessiōe
sua sicut prius vt i.c.i.vt lit.pēdē.
Cōfirmatio autē differtur/qz cum
electio sit quidem fructus iuris eli
gēdi.vt no.Inno.in.c.c ōsultatio-
nib⁹ de iure patro.et i.c.cū eccl'a su
trina.de causa pos.et proprie.et faciūt
no.per glo.et doc.in.c.cum olim de
maio.et obe.subiacet restitutioni a
tempore litis cōtestate. vnde sicut
possessor qui succubuit i dñio fun
di debet restituere oēs fruct⁹ perce
ptos a tempore litis cōtestate vt i.l.
certum.C.de rei vēdi.et no.in.c.gra
uis.de resti.spo.ita electio quodā-
modo subiacet restitutiōi si fuit fa-
cta post litē contestatā:ideo nō de-
bet cōfirmari/qz si cōfirmaretur et
possessor succūberet in proprietate
nō posset amplius restitui/qz non
debet ampli⁹ cassari ex quo fuit cō-
firmata.vt in dicto.c.cōsultationi-
bus.et.c.querelā de elec.Differtē ei
cōfirmatio vt possessore succūbēte
saluum sit ius ipsi actori vt possit
eligere et sic habere istū fructū qui
percipitur post littem cōtestatā.fa-
ciūt no.p do.anto.et per panor.in
dicto.c.cū venissent et in dicto.c.cū
eccl'a sutrina/taliter q isto casu nō
est loc⁹ reseruationi corpore iuris
clause.vt i.c.i.vt lit.pen.li.vi.et per

cōsequēs nec ꝓuisioni ꝓcedē aplicā
fiende/cū dictū.c.i.vt lit.pē. loqua
tur i duab⁹ vel plurib⁹ electionib⁹
seu electis indiscordia celebratis.⁊
eaꝝ litis pendētia durāte alter eo
rum mori vel suo iuri renūciare
aut a prosecutione ip̄i⁹ iuris cōtin
gerit quoquomō excludi/ quod est
diuersū ⁊ separatū a p̄dicto casu.
que sūt extendēda etiā qñ lis esset
mota inter duos electos i fraudē:
puta quia minor pars capli vel eli
gere debentiū sine causa nō expe
ctato termino p̄fixo ad eligendū
ꝓcesserūt maiori parte cōtradicēte
vel absente ad electionē ⁊ fuerunt
duo electi cū etiā electio a minori
parte facta sit nulla ipso iure .vt i
c.auditis de elect. preterq̄ i cāu.c.
scriptū. Item ⁊ qñ ius maioris par
tis est deuolutū ratione delicti ad
minorē partē vt i.c .congregato.eo
dem.ti.vel maior pars eligere debē
tiū termino p̄fixo ad eligendū nō
cōsūmato minori etiam parte con
tradicēte absente ⁊ cōtēpta vt i.c
q̄ sicut eo.ti.nulla subsistente cau
sa legitima accurtandi ⁊ restrin
gendi iuris vl'hoīs terminū iuxta
notata per glo.⁊ doc.in.c.cū nobis
olim eodē .ti ⁊ p panor.i.c.cū inter
vniuersas eo.ti.processit ad electio
nē ⁊ fuerūt duo electi/vel quia pec
carūt i forma.c.quia ꝓpter de elec.
eodē.li.q: li his casib⁹ inter duos
vel plures electos sit initiata litis
pendentia illa nō obstante poterit
altera pars capli vel eligere deben
tiū ꝓcedere ad electiōes canonice
celebrādā.⁊ sic erit loc⁹ electiōi ⁊ nō
reseruatōi corpore iuris clause ⁊ ꝑ
ꝯñs nec ꝓuisiōi/eaꝝ neutri electo
ꝯpetat ius ⁊ hoc sit notoriū cū deduc
ci nō possit i iudiciū ꝑ eosdē electos
ius ⁊ titul⁹ sed poti⁹ cōtrariū vt in
c.qm̄ de fili.p̄sbi..⁊ i.c.pe.de purga.
cano.⁊ ꝑ ꝯñs nō potest dici iter eos
dē electos lis pendere cū ista dicāt
facta i fraudē iuris eligēdi.ita tenet
Geminia.post lap.i dicto.c.i.vt lit.
pen.per. notata.i.c.sicut vobis. de
verbo.sig.li.vi.⁊ ꝑ notata ꝑ spec.i
ti.de excep.⁊ replica .§. dicto de dila
torijs.ver. Item bene dicit insi.⁊ ꝑ
notata per. Io an.post archi.⁊ Io.
mo.i.c.i.de litis contes.li. vi. Que
oia fortificātur ꝑ rethoricā qua ca
uet q̄ eo ip̄o q̄ solēnitas iuris nō
est obseruata i aliquo actu p̄sumit
dol⁹/mala fides ⁊ fraus i explicādi
bus actū vt fuit doctrina glo.i.l.i.
quā ibi sequitur ⁊ cōmēdat bar. C.
de fide instru.⁊ iure.fisca.li.x.quā
etiā glo. comēdauit valde bal. i. l.
cū ꝯtra.C.si.vendi.pigno.aga. Et
possūt hec adaptari ad proximā et
p̄cedētē extensionē/ puta qñ duo
ep̄i sūt translatati vl' duo abbates
permutarūt:quoꝝ ep̄atuū vl' abba
tiarū vn⁹ erat pinguis alter vero
tenuis ⁊ translatati sūt vel permu
tarūt nō seruata iuris solēnitate
vidz nō cōsentiētibus eligere debē
tibus vt ibi fuit dictū.facit etiā q̄
vbicūq̄ subsistētia certa seu essen
tia vl' forma facit actū licitum qua
deficiēte act⁹ ē illicit⁹ vl'a iure ipro
bat⁹ tūc verboꝝ cautiōes vl' gestoꝝ
demōstrationes etiā i publicis in
strumētis inserte ⁊ habite subsistē
tiā ei nō docēt sed magis ex talib⁹
verbis vl' gestis circūductio iuris ꝓba

tur. vt i. l. q testamētū. ff. de pbati.
et. l. cū quis. §. titia. ff. de lega. iii.
& i. l. nō ep̄lis & l. nō nudis. C. de p/
ba. & in. l. magis puto. §. ne passim &
§. si es. ff. de rebus eoꝝ & i. l. si forte
ff. de castrē. peccul. & i aut. hoc ius.
C. de sacro. sanc. eccle. & sic q nō so/
lū p̄sumatur verūetiā sit fraus p/
bata. Et q talis fraus sit ꝯmissa i
fraudē iuris eligēdi. & sic eccl'ie. & ēt
i fraudē basilieñ. cōcilii pbatur. qꝛ
qñcūq aliquid gerit̄ iter p̄hibitos:
ibi dicitur fieri i fraudē iuris & etiā
tercii vt i dicto. c. ii. de renū. li. vi. &
i. l. hac edictali. C. de secū. nup. Itē
vbicūq aliqd fit ad excludēdū iuris
vl' priuilegii puidētiā illud dicitur
factū i fraudē iuris vl' priulegii vt i
dicto. c. ii. & i. l. si libert' minorē. ff.
de iure patro. faciūt notata p bal.
i dicta. l. hac edictali & no. p doc. i. l.
sepius & augeri'. ff ad. l. falci. sꝫ pre/
dicta sūt gesta inter prohibitos: qꝛ
a minore parte cui nō licebat eli/
gere/ Itez sūt gesta a maiore parte
nulla subsistēte iusta causa accur/
tādi et restringēdi iuris vel homis
terminū iuxta minore parte & ꝯtra
dicēte vl' absēte & cōtēpta. Itez sūt
gesta ad excludēdū sacrosc̄e sinodi
basilieñ. puidentiā & per cōseqñs
i p̄iudiciū iuris eligēdi & sic eccl'ie
vacātis & eligere debētium/ Et ista
possūt ēt adaptari ad proximā & p̄ce
dēte extēsioē de trāslatatione & per
mutatione i fraudē facta/ vidꝫ/ qꝛ
sūt gesta inter p̄hibitos cū i eorū
trāslatiōe & permutatione nō cōsē
serit hi qui eligere tenētur. & sic in
eoꝝ preiudiciū & ad excludēdū cōci
lii basilieñ. prouidētiā/ vidꝫ/ vt ele/

ctione i dictis eccl'iis sine ipedimen
to aut obstaculo omino fiāt. igr̄ cū
sint i fraudē etiā basilieñ. cōcilii fa
cta: nullā iducūt litis pēdētiā: nul
lā iducūt translationem nullā in
ducūt pmutationē. Illustrāt hec
p glo. singu. sup v̄bo i sobole eoꝝ
in. l. cū satis. C. de agri. & cēsi. li. xi.
quā ibi comēdat Io. de pla. q vult
q ascriptitii' mittēs i fraudē vxorē
p̄gnātē alibi ne part' obligetur q
per hoc nō eximit fili' ab obligatōe
i qua icurreret si ibi nat' esset/ Ex/
quo i fert Io. de pla. q licꝫ quis mit
tat aialia sua p̄gnātia vt pariāt ex
tra teritoriū: q p hoc nō euitāt solu
tiōez gabele soluende ex forma sta/
tuti disponētis: q p quolꝫ aiali na
scēti i territorio soluatur certa ga/
bella/ quia dꝫ factū in fraudē statu
ti/ et hoc aperte dicit glo. ibi dū dici
tur. alias daretur occasio &c. sic in
proposito ē dicendū. Et hoc est qđ
sonant verba sepedicte regule/ vi/
delicet/ vt electiōes in dictis eccl'iis
sīi ipedimēto aut obstaculo oino fi/
āt. qꝛ illa v̄ba. sīi ipedimēto aut ob/
stāculo oino fiant. nō solum exclu
dunt omnem fraudem verum eti/
am omnem fraudis occasionem.
per quam electiones in tali casu et
similibus fieri impedirētur/ quod
est notandum. Et est ratio/ quia si
cut contractus in fraudem publi/
carum functionum initi sunt ipso
iure nulli vt i. l. vnica. C. vt nēo
ad suū. patroci: susci. vicos vl' rusti
eoꝝ li. xi. & i. l. penul. C. de resci. vē
di. ita permutationes/ cessiones re
nunciationes et translationes et
alie quecunq dispositiones i frau

dem basilieñ.cõcilii.et sic electionũ (idest publice vtilitatis facte sũt nul le ipso iure.⁊ hoc est quod sonãt di⸗ cta verba quia sicut facta cõtra le⸗ gẽ non tenẽt vt in.l.non dubium C.de legi.cũ similib⁹.ita nõ tenẽt fa cta in fraudẽ legis vt i.l.quẽadmo⸗ dũ.C.de agrico.et cẽsi.li.xi.p̄rema⸗ xime et sine aliqua dubitatione esset probata fraus si i p̄dictis ca sib⁹ p̄uisus per sedẽ apostolicã esset de recẽti regis vel apostolice se dis familiaris.vt i dicto.c.si.de ver⸗ bo.signi.et electores et electi in di⸗ scordia essent amici cõsãguinei vel affines eiusdẽ p̄uisi qua tunc p tale impedimẽtũ cãm successiuã et cõtinuã habẽs i fauorẽ p̄uisi ad hibitũ dicitur de volũtate eiusdem p̄uisi adhibitũ/ Intãtu3 ꝙ ex his dũtaxat potest ferri sentẽtia cõtra p̄dictos p̄tẽsos : electos vt apte p̄batur i.c.cõstitutis lo.i.de testi. et ibi per panor.⁊ faciũt no.p bal.i l.i.C.si quacũq₃ p̄di.potesta.facit. l.si seruus comis.ff.de dona.iter. vi.⁊vxo.⁊l.procula.ff.de.dona faci ẽunt no.p eũdẽ panor.i.cũ cãm de testi.eod.ti. possũt hec ornari per no.in.c.ii.de renunci.li.vi.⁊ in.c. q₃ verisimile de p̄sũp.Nec his ob stat determinatio host.in sũma.de elec.§.qualiter facienda.v.quid si ti⸗ meãt/ qui dicit ꝙ si eligere deben⸗ tes/ timẽt ne romanus põtifex vel eius legat⁹ p̄ueniant eos/ puta q₃ prope sũt aut aliqs cursor/ qui solit⁹ est voti duplomate.celeriter profect⁹ est ad eos ꝙ possũt eligere absẽtib⁹ non vocatis et curialiter facient contẽpti si quod factũ ẽ ratificent licet possit agere de cõtẽptu.vt in di⸗ cto.c.ꝙ sicut ⁊ i.c.bone.lo.ii.de elec. q₃ ibi host.loquitur quãdo vnica ẽ electõ fctã ⁊ a maiori parte ꝑpt imi nens periculum .s.tyranni.Nos vero loquimur quando duo sunt electi in discordia et nullũ pericu⸗ lum iminebat et fuerunt electi in fraudem et non bona fide vt dictũ ẽ.Et idem est dicendum si est litis pendentia inter canonice electum ⁊ post modum assertum p̄uisum vel etiam ante per sedem apostoli⸗ cam datum cuius quidem p̄uisio non fuit facta virtute reseruatio⸗ nis i corpore iuris clause vel ex ma gna rationabili et euidenti causa i litteris apostolicis expressa.⁊ sic i ca sibus a sacrosancto basilieñ .cõci⸗ lio non concessis nec permissis/ q₃ licet p̄moriatur canonice electus non obstante p̄tensa litis pen⸗ dentia facti ⁊ de facto/ et non iuris nec de iure.vt dictũ ẽ poterũt electo res libere ad aliã electionem proce⸗ dere/ ⁊ hoc per p̄dicta. Extẽditur etiã predicta regula vt sub ea cõp̄re hẽdatur electiua dignitas comen⸗ data.vel etiã cathedralis ecclia/ cui vacãti fuit dat⁹ perpetu⁹ in tẽporali b⁹ ⁊ spũalib⁹ administrator/ vl' cui cathedrali ecclie vacãti fuit dat⁹ per sedẽ aplicã visitator q₃ i his casib⁹ ⁊ silib⁹ lʒ papa apposuerit manũ cu3 ad eũdẽ dũtaxat ⁊ si ad aliũ spectet manũ appõnẽ de comẽda electiẽ di⸗ gnitatis ẽ cas⁹ i.c.vnũ abbatẽ.xxi. q ii.⁊ i.c.dudũ i magno.de elec.de ꝑpe tuo administratore ẽ cas⁹ iẽminis i.c. Is cui de elec.li.vi.de visitatore est ius apertum i.c.si.de suplẽ.negli.

p̄cla.eo.li.poterit electores ad quos
ius ꝑtinet eligēdi ꝓcedere ad electi
onē.ita tenuit glo.i dicto.c. Is cui
quas oēs doc.signanter Geminia.
et pe.de ancha.sequūtur sunt iura
hoc expresse ꝓbātia in.c.obitū et in
c.Cathanēsis.lxi.di.et in.c.cōstitu
tū est.vii.q.i.q̄ iura licet loquāt in
cathedralib⁹ ecclesiis q̄bus ꝑpetuo
tā in tēporalib⁹ q̄ in spūalibus est
dat⁹ administrator vel visitator/ni
chilomin⁹ tamē eadē ratiōe est dicē
dū in electiua dignitate comēdata
vt semꝑ sit loc⁹ electioni nonobstā
te man⁹ appositione ꝑ papā facta.
cū in oib⁹ et singulis casib⁹ p̄dictis
et similib⁹ dicat hois man⁹.i.pape
et nō iur̄ appositio/ꝛ per cōsequēs
hois ꝛ non iur̄ reseruatio.q̄b⁹ hois
idest pape reseruationib⁹ mens et
verba sacri cōcilii basilieñ.cōtradi/
cūt ꝛ cōtradicēdo factas aut postmo
dū fiēdas cassat/reuocat:ꝛ anullat:
vt expsse ꝓbat ꝑ decreta cōcilii basi
lieñ.ꝑ totū ti.de elec.ꝛ ēt i.c.vnico.
de reserua.Et dicūt hois reserua/
tiōes:eo ꝙ nulli necessitati iur̄ nul
la iuris causa expssa sed poti⁹ mere
volūtati pape subiciunt.vt in.c.si
eo tpe.de elec.li.vi.ꝛ i dicto.c.vt no
strū.de appella.quib⁹ iurib⁹ electio
nū ipeditiuis prout sunt electionū
impeditiua ꝑ decreta sancte sinodi
basilieñ.est in totū derogatū.vt in
decre.concilii basilieñ.de reserua.c.
vnico p̄allega.nec ē necessariū
facē expssā mētionē de illis cū p̄ora
iura ꝑ posteriora cōtraria licet nul
la fiat mētio in eis de p̄orib⁹ cōtra/
riis sint reuocata nulla ꝛ cassata.vt
in.c.i.d cōsti.li.vi.ꝛ i.l.nōē nouū.ff.
de legi.alias possꝫ ꝑpetuo dicte elec.
fieri fraus argu.c.cōmissa de elec.
li.vi.ꝛ in.c.quanto.§.fi.de diuor.
videlꝫ electiuas dignitates comen
dando vel vagātib⁹ ecclesiis de ꝑ/
petuis administratorib⁹ in tēpora
libus ꝛ spūalib⁹:vel de visitatorib⁹
dando ꝛ prouidēdo/et hoc apertissi/
me disponūt sepe dicta vba p̄dicte
regule vt dictū est.faciūt notata in
l.fraus.ff.de legi.ꝛ in.l.nō dubiū.
C.eodē ti.Nec his obstat si obiciat
ꝙ dignitates etiā electiue que spāli
iure tenētur ꝛ nō iure cōmuni nō
possunt ꝑmutari.vt est glo.ordina
ria in.c.ordinarii.§.in cōferēdis.de
offi.ordi.li.vi.ꝛ sic cū ꝑpetua admi
nistratio in tpalib⁹ ꝛ spūalib⁹ eccle
siarū cathedraliū vacātiū optinea
tur iure spāli/vꝫ/ꝑ sedē aplicā dū
taxat vt in dicto.c.Is cui.ꝙ ꝑ con
sequēs mortuo ꝑpetuo administra
tore non erit locus electioni sed se/
dis aplice prouisioni.ꝛ loquor in ca
su in quo eligere debētes consense/
runt tali appositioni manus de cō/
menda.aut de in tēporalib⁹ et spi/
ritualibus administratore vel visi
tatore.qꝛ dico cōsequētia est falsa:
quia lꝫ ꝑpetuo administratore viuē
te duret man⁹ appositio sedis apo/
stolice.ꝛ ꝑ cōsequēs nō possit illā ꝑ/
mutare.tamē secus est eo mortuo
cum talis perpetua administratio
vel comenda sit per eiusdem ꝑpe
tui administratoris aut comenda/
tarii vel visitatoris mortem finita
et extincta.vt in dictis iuribus ꝛ ꝑ
consequens manus sedis apostoli
ce appositio.cum nulla possit esse
maior ecclesie vtilitas q̄ quod de

de vero ⁊ indubitato pastore ei pro
uideatur vt in .capi. ne pro defectu
de. electio. ⁊ in capi. quarsit eodem
titu. libro sexto. qui singuli predi/
ctorū nō sunt vt i dictis iurib⁹. pre
maxime cum ista sint diuersa vaca
tio per renūciationē ⁊ vacatio per
mortē ⁊ de vna nō iferatur ad aliā
vt in. c. susceptū in principio de re/
scrip. li. vi. cū vna sit volūtaria al/
tera vero cohacta. vt per glo. i dicto
c. susceptū tū et etiam quia predicte
dignitates et etiā comenda non di
rūtur propter sed comēdantis ⁊ se/
dis apostolice vt i dictis iurib⁹ ⁊ be
neficia sua dūtaxat liceat cuiq per
mutare et nō aliena. vt in. cle. vni/
ca. de rerū permu. et clarius proba
tur in. c. vnico eo. ti. li. vi. et tenuit
panor. in. c. olim eodē. ti. Et ex his
soluit id quod obici potest dicēdo q
cōmēda ē canonic⁹ titul⁹ vt i dictis
c. dudum. ⁊. c. ꝗ plures xxi. q. ii. ⁊. c.
vnū abbatē super⁹ alle. ⁊ no. per
glo. ⁊ doc. i. c. nemo de elec. li. vi. ⁊ p
doc. i. c. si cōstiterit de accus. vñ est q
in oibus ⁊ sigulis pdictorū casuū i
dignitatib⁹ erit loc⁹ electiōi ⁊ nulla
ten⁹ puisioni p pdicta. Ampliatur
etiā pdicta regula q lz eligētes cō/
tra priulegia eccle ⁊ cōtra legitimam
appellationē seu post ɔꝑma electiōe
nō cassata elegerit ⁊ sic deliquerit
q nō obstāte predicto delicto pote/
rūt ad aliā electionē de nouo pcede
re. iste ē cas⁹ expresse⁹ i. c. cōsiderani/
m⁹ de electi. p quez limitat regula
tradita i. c. ꝗquā de electi. li. vi. ⁊ ra
tiōez diuersitatis videas ibi p doc.
Et itātū se extēdit pdicta regula q lz
electores pcesserit ad electionē qua

rū neutra ē a maiori pte q nichilomi
nus poterūt iterū eligē / ⁊ sic ē locus
electioni ⁊ nō prouisioni / ⁊ ē ratio /
qr id qd dicit i. c. qr ppē de electi. vt
is eligat i quē cōsēserit maior ⁊ sa
nior pars nō ē de forma substātiali
sed ē de iusticia / vñ electio fcā a nō
maiori parte ē nulla nō ex trāsgres
siōe forme sed poti⁹ ex defectu pote
statis cū i nulla pte repiat vius ca
pitularis vt i. c. i. de electi. ista ē glo.
multum siglāris i. c. eccla. i o. ii. de
electi. ⁊ ibi p panor. post ceteros scri
bētes. ⁊ isto casu etiā limitari pōt
dictū. c. ꝗquā. Et itātū ē extēdēda
dicta regula q regularit electōib⁹ est
fouendū vt ex pdictis apparet q si
sūm⁹ pōtifex electiuā dignitatē re/
seruauit ex magna rationabili et
euidenti causa in litteris apostoli/
cis expressa. ⁊ sic i casu per basilien/
se concilium concesso et permisso:
et eodem die fuit canonice celebra/
ta electio q isto casu prefertur ele/
ctio reseruationi. et talis electio est
de iure valida: et non reseruatio.
ita notanter tenuit. Egidi. belle:
Decis. xx. secundum meam quo/
tam. ccxxxv. Incipiēte In causa
domini guilelmi. et est ratio secun
dum eum. quia non probatur im/
pedimentaliter reseruationem pre
cessisse quod requiritur vt in. c. si eo
tempore de elec. li. vi. hinc dicitur i
predicta decisione rote. q si eodem
die papa reseruat sibi beneficium
et expectans acceptauit / et execu/
tor contulit ei eodem die / quod pre/
fertur expectans alia prioritate
hore non apparente / et ita etiam
refert feli. sande. in. c. capitulū scte

erucis circa finem de rescrip. q̄ ita fuit bis iudicatū in rota tp̄e Sixti pape quarti. quā etiā determiatio/nē p̄dict⁹ collector decisio. xx. con/firmat p̄ eādē rōnē vz/ quia re seruatio seu collatio pape habet in se tacitā conditionē quā ille in cui⁹ fauorē est facta reseruatio vel p̄ui sio nō pōt isto casu verificare/ vz/ si non est alteri ius q̄sitū. de reserua/tione facta etiā in electiua dignita te etiā episcopatu: est casus totū d⁹ in sepedicto. c. si eo tp̄e. De collatio ne seu sedis apostolice prouisione in alijs beneficijs sunt iura exp̄ssa in. c. si postq̄. et in. c. si tibi absēti de p̄bē. li. vi. Cōfirmātur hec p̄ glo. singularē in v̄bo postq̄. in. c. vene rabilib⁹ §. si. d̄ sē. excō. li. vi. q̄ vult ī sua theorica q̄ asserens aliq̄d factū in tempore debet p̄bare de illo tp̄e facti ī simili glo. ī l. ii. et ibi bal. C. d̄ peti. heredi. facit̄ latissime recita/ta per ange. aretinū. ī tractatu ma leficiorū sup̄ verbo de anno p̄senti

Nec hijs obstat. c. si a sede. de p̄/ben. li. vi. q2 loquit̄ in collationib⁹ beneficioꝝ accumulatiue ⁊ nō p̄ua tiue ptinētibus. Itē loquit̄ in col/lationib⁹ et p̄uisionib⁹ q̄ ius ⁊ titu lū conferunt: vt ī dictis. c. si postq̄. et. c. si tibi absenti. secus in reserua tionibus etiā corpore iuris clausis que nec ius nec titulū conferūt ni/si prouisione subsecuta: vt in. c. ii. ⁊ c. p̄senti. de preben. li. vi. cū etiā ī ta libus reseruationibus subintelli/gatur cōditio/ videlicet/ si papa vo luerit: et velit p̄uilegio corpore iu ris clauso gaudere ⁊ vti ⁊ illi nō re/nunciare. vt dicetur infra in proxi ma et sequēti. iii. parte. tum et etiā quia de essentia collationum bene ficiorum per sedem apostolicam fa ctaruz nulla requiritur ad earūdē validitatem temporis p̄latio siue preuentio: cum ad earū validitatē sufficiat regulariter simultanei tē poris concursus cum alijs inferio/rum collationibus: vt in dicto. c. si a sede. secus est in reseruationibus et aliquorum beneficiorum prouj/sionibus de quarum natura est et essentia ad earūdem validitatē q̄ non concurrant cum electionibus vel prouisionibus aliquorum infe riorum. et isto casu potest poni exē plum in beneficijs vacātibus iux/ta formam. c. statutum. de preben. li. vi. et hoc per ibi notata. per glo. ī verbo numerandum. ⁊ per ea que dicta sunt supra in hac secūda p̄te circa intellectum dicti. c. statutum. sed potius q̄ semper precedant. vt dicto. c. si eo tempore. ⁊ in dicto. c. ii. ⁊. c. presenti. ⁊. ca. penul. de preben. libro vi. que sunt menti tenenda. Et non solum omnis fauor electio nibus est impendendus. verum ēt et principaliter personis electio. cū electiones fiant propter personas ⁊ non econtra. et persone electe vel eligende sint precipue et principa/liter contemplate per concilium ba siliense et electionis formā: secun/dario. vt superius in principio p̄/me partis fuit ostensum. quia da/to q̄ electio peccauerit in forma/ pu ta/ quia in ea non fuit seruata for/ma. c. quia propter. de elec. et for/ma addita ⁊ cumulata per decreta basilieñ. concilij in ti. de elec. si ta/

mñ electus est vir legitime etatis
moribus grauis litterarum sciētia
preditus/in sacris ordinibus con/
stitutus et in eius personam con/
currant cetere qualitates que per
sacros canones sunt requisite φ ta
lis electus in foro conscientie/ est
tutus ita reperio tenuisse Inno.
in dicto.c. quia propter.vbi dicit φ
electus est tutus in foro cōscientie
et anime: si electio sua tenuit de iu
re gentium licet non fuerit seruata
forma tradita a iure positiuo/quia
illa forma fuit introducta propter
scandala et deceptiones euitandas
vnde ex quo omnia ista cessarunt/
et interuenit verus consensus sa/
tis est elect9 tutus quo ad deum.
hanc etiam determinationem tenu
it do.anto.in.c. qr plerique de imu.
eccle.tenuit etiam ibi panor.in.c.i.
in fi.de in inte.restitu.pro cuius do
ctrine corroboratione dico fore ca/
sum in §.et siquidem ad electionē
in clemen.exiui.de paradiso:de ver
bo.signi .et probatur hodie aperte
hec doctrina p decreta sancte sino/
di basiliensis in.c.i.de electi.in pro
hemio ibi dum dicitur.potissimum
est huius sancte sinodi studium vt
tales ecclesie preficiantur pastores
qui tanquam columne.et cetera. vbi
principalis et finalis intentus est
circa psonas que sūt eligende/ se/
cundarius et in subsidium circa
formā electionis. Illustratur pre/
dicta theorica per doctrinam beati
thome.in.ii.parte.q.xcvi. vbi ait.
φ vbicunque lex vel canō prouidet su
per certo et nō super aliqua presum
ptione id qđ quis optinet in foro iu
diciali rationabiliter optinet in fo/
ro penitentiali et conscientie. Et ē
ratōque cum forma tradita in dicto
c.quia propter sit fūdata super pre
sūptione fraudis/scandali et dece/
ptionum vt ibi dicit Inno.et cer/
tū est presūptionem illā nō esse ve
ram quod in foro contencioso non
accuso.sed in foro penitētiali vnū
quemque conueniat propria consciē
tia vt in.c.habuisse. xxxiiii.di. cum
predicta solēnitas depingatur et
i processu/describatur aliter φ rei
veritas et facti contingentia ateste
tur prout sepe et sepius michi secre/
te et vt eorum verbis vtar.in con/
fessione manifestatum fuit.ideo nō
tenetur quis in foro conscientie il/
lam seruare.cum in foro anime pl9
consideretur veritas φ fictio vt p
glo.in verbo approbatis.et ibi per pe
trum.de anch.in.c. vnico.de voto
li.vi.faciūt nota. p glo.et doc.i.c.ii.
ꝺ presbi.nō bapti. et p glo.et doc.
in.c.dudū.ii.de elec.facit.c.verita/
te.viii.di.illam doctrinā beati tho.
reperio comendasse bal.in aut. in/
gressi i.vi.colūp. C.de sacrosan. ec/
cle.illam etiam comendauit et se/
cutus fuit panor i.c.i.de constitu.
et i.c.Is qui fidem.de sponsa.Nec
his obstat dicendo φ retractatio et
cassacio actus est pena vt i. c.dispē
dia §.fi.de rescrip.li.vi.et in.c. cu/
pientes §.ceterum.ver.vel si per/
sonas de electio .libro sexto.et ad
penam impositam ipso iure tene/
tur quis in foro conscientie. vt te/
nuit petrus de anchara.in repe/
titio.regule possessor.de regu.iuris
li.vi.et tenuit panor.i.c.i.de consti.

ꝓrie alle. et sic cū retractatio ⁊ cas-
satio electionis ꝓpter formā ꝑ ius
traditā nō seruatā sit ipso facto vt
ī dicto. c. q꜡ ꝓpter/ ⁊ etiā retractatio
et cassatio electiōis propter formā
a decretis basilieñ. concilii traditā
nō seruatā sit ipso iure vt patet per
decreta basilieñ. cōcilii ī. c. i. §. de-
inde eligāt. de elec. ꝙ talis elect⁹ nō
est tut⁹ quo ad deū. quia dicēdū est
ꝙ ꝯtraria ꝓcedūt qñ retractatio ⁊
cassatio act⁹ ipso iure fit ī odiū ꝑso
narū actū explicātiū. q꜡ tūc est pe-
na. sec⁹ si retractatio ⁊ cassatio act⁹
nō fit ꝓpter odiū ꝑsonaꝝ actū ex-
plicātiū/ sed in defectū solēnitatis
prout est in nr̄o casu ī quo cassatur
electio ꝓpter defectū solēnitatis iu-
ris cōis ⁊ etiā basilieñ. cōcilii. quia
tūc nō est pena. vt est glo. in. c. ii. de
cōstitu. ⁊ voluit Geminia. post Jo.
an. in. c. fi. de elec. li. vi. ita reperio
hanc concordiam dedisse originali-
ter bal. in. l. non dubiū. in. ii. colūp.
C. de legi. vbi ꝙ respectu personaꝝ
sit pena allegat. l. senatus. ff. de cō-
trahen. emp. ⁊ dictā. l. nō dubiū. et
ꝙ respectu omissionis modi vł for-
me nō sit pena. allegat. l. qui rome
§. flaui⁹ hermes. ff. de verbo. obli.
hanc etiā cōcordiā tenuit panor. ī
dicto. c. ii. de consti. sic sūt ītelligen-
da notata per glo. ⁊ doc. ī. c. decet. de
Immu. eccle. li. vi. Finaliter ex-
his olbus que in hac secūda parte
sūt dicta. potest audacter affirmari
ꝙ in singlis casibus supra enume-
ratis ⁊ in aliis qui sub predicta re-
gula comprehendi possūt. ꝙ si per
sedē aplicā prouis⁹ de possessione
expellatur nullaten⁹ potest spolia-
torū remediis ītentare. ⁊ si de facto
ītentauit obstat eidem notoria ex-
ceptiō deffectus ꝓprietatis/ que ob
stat petenti restitutionē maxime ī
beneficialib⁹ vt in. c. constitutus.
ī ūcto. c. qm̄ de fili. presbi. et tenent
oēs scribētes in. c. ī litteris. de resti.
spolia. ⁊ ī. c. ad decimas eodē. ti. li.
vi. faciūt nota. per panor. ī. c. si cō
stiterit. de accus. ⁊. c. oblate. ⁊. c. con
stitutus de appella. ⁊ multo forti⁹
ī electiuis dignitatib⁹ vt ē casus ī-
terminis qui hanc conclusionē pro
bat in. c. i. de electio. Cū in casibus
superi⁹ enūeratis ⁊ ī aliis qui sub
regula comprehendi possūt prout
sus spoliatus non possit ꝓbare co-
lorem tituli electiue dignitatis et
eiusdē tituli iustificationē ꝑ predi
cta. Juxta cōmunē oppi. Jo. an. ī
sua glo. fi. ī cle. vnica de causa pos.
et proprie. quā etiā lati⁹ tenuit ī ad
di. spec. super rub̄ca. eodem. ti. Et q꜡
glosator pragmatice galicane sup
isto passu/ videlicet/ ꝙ spoliatus an
te omia tenetur probare colorē ti-
tuli. ad saturitatē ⁊ bene loquut⁹
est ī glo. super verbo īquirant in. c.
vnico. de pacificis pos. ideo remissi
onibus content⁹ silentio vtor/ qđ
sane est intelligēdū. s. seruata disti
ctione decreti basilieñ. cōcilii in. c.
vnico. de pacifi. posses. ꝓxime alle.

Cōclusio istius secunde partis

Que sũt reseruationes corpore iuris clause/⁊ qualiter differat ius cõe ⁊ priuilegiũ corpore iur̃ clausũ.

Excipiũtur autẽ a ꝑdicta regula reseruatiões i corpore iuris clause.que licz expresse per scãm sinodũ basilieñ.excipiantur tñ de iure semꝑ itelligunt excepte vt volunt glo.i.l.i.C.de condi.idebi.⁊ in autẽ.qua i prouĩcia.C.vbi de crimi.agi.oppor.quas ibi sequũt ⁊ comẽdant doc. Et ꝓsequẽdo sepedicte regule fallẽtias est dicẽduz.ꝙ dicta regula fallit i trãslationib⁹ epoꝝ que ꝑ cõi vel ꝑsonaꝝ ⁊ eccliaꝝ vtilitate a tꝫ necessitate ⁊ nõ ꝓpria cuiusꝗ voluñtate fiũt vt i.c.scias frater.⁊ i.c.mutationes.vii.q.i.⁊ i.c.quãto.⁊ ꝑ totũ ti.de trãsla.epi.vł elec. In qua quidẽ trãslatione licet sufficiat cõsensus maioris partis capłi ⁊ eligere debẽtiũ vt i.c.cũ oẽs.de cõsti.et ibi notata ꝑ glo.⁊ tenuit Johan. de ymola.post pau.⁊ Jo.de ligna. in cle.vnica de rerum permu.qui etiã reffert host.dicẽtẽ ita fuisse disputatũ ⁊ termiatũ bononie. Tamen i cãu i quo eligere debẽtes no luerit consentire sufficit pape auctoritas vł ꝑñtia/cũ sit rethorica ꝙ qñtiẽs publica vtilitas ⁊ necessitas inest alicui actui explicãdo ⁊ forma iuris requisita nõ potest i eo seruari:tũc ne talis publica vtilitas ⁊ necessitas ipediatᷓ:sufficit ꝙ tal' iuris forma requisita.seruetur ꝑ eq̃pollens vt notanter voluit bal.in.l.i.C.vbi q̃ desũt aduo.par.index.supple.argu.l.i.cum ibi nota.in glo.C.qui ⁊ aduer.quos hãc etiã theoricã comẽdauit ⁊ fuit secut⁹ alexã.in.l.i.ff.de libe.⁊ postu.vbi adducit plura iura ꝑdictã theoricã corroborãtia. Unde est ꝙ auctoritas ⁊ ꝑsentia superioris maxĩe romani põtificis purgat oẽ viciũ ⁊ oẽz dolũ et fraudis ꝑsũptionẽ fugat.vt i.l.furti.§.qui iussu.ff.de his.q̃ no.ifami.et i.c.nisi essẽt de prebẽ.⁊ in.l.i.C.de predi.curia.li.x.et etiam oẽm iuris formã et solẽnitatẽ supare videtur vt i.l.oĩuz.C.de testa.⁊ i.c.i.de trãsac.Et hec fallẽtia est ãpliãda non solũ habere locũ i trãslationib⁹ verũ etiã itrãslatione vni⁹ dũtaxat epi ꝑ ꝑdicta.Unñ ẽ ꝙ nõ solũ potest trãsferre epos cũ sapiat talis trãslatio quãdã permutationẽ.vt in.cle.vnica de reꝝ ꝑmu.verũetiã qñ fit trãslatio vnius dumtaxat episcopi in casu publice vtilitatis ⁊ necessitatis/ꝙ epãtui ꝑ trãslationẽ vacãti erit loc⁹ ꝓuisioni ꝑ sedẽ aplicã ⁊ nõ electioni/cũ talis trãslatio ⁊ ꝑ ꝯñs reseruatio sit corpore iur̃ clausa/vz/ꝓpt publicã vtilitatẽ ⁊ necessitatẽ.vł ꝑsonaꝝ ⁊ eccliarũ vtilitatẽ et necessitatẽ.vt in.c.post trãslationẽ de renũ.⁊ in.c.fi.de trãsl.epis.vł elec. ⁊ i dict.c.mutatiões ⁊.c.scias fr̃.ꝓxĩ alle.q̃ publica vtilitas ⁊ necessitas a cũctis regulis iur̃ cõis dẽ excepta:vt fuit dictum supra in ꝑma parte:ideo papa dicitur immo ius appo suisse manum taliter ꝙ nullaten⁹ est loc⁹ electioni.vt in.c.vt nostrũ de appel. Nec huic obstat decretũ basilieñ.cõcilii m.c.vnico de reseruatio.reuocans ⁊ cassans

extrauagan.ad regimē q̄ huiusmo
di bñficia p trāslationē vacātia re
seruabat/quia dictum decretū lo/
quit de reseruatiōe siue trāslatiōe
volūtaria.s.hois idest pape nulla
causa subsistente. Nos vero loqui
mur in trāslatiōe siue reseruatiōe
iuris que fit ex causa in iure expssa
vt in p̄dictis iurib⁹ q̄ nō sūt ꝓhibi/
te ymo poti⁹ pmisse.vñ ē q̄ hec fal
lētia et q̄ dicta sūt in ea vēdicabūt
sibi locū in pmutatione abbatiarū
que fit ex cā vtilitatis ꝛ necessitatis
eccl'arū ꝛ psonarum.faciūt nota.p
doc.signāter p panoꝛ.in.c.quesitū
de rerū pmu.ꝛ in.c.nisi cū pridē de
renūci.cū pmutatio sit reseruatio
corpore iur̄ clausa:vt in dictis cle.
vnica ꝛ.c.vnico.de rerū pmuta.li.
vi.et his casib⁹ dicunt trāslatiōes
vel pmutatiōes/reseruationes cor
pore iuris clause.vt in cle.vnica de
re.pmuta.secus si fiāt in fraudē vt
in.c.vnico eod̄ ti.li.vi.vt fuit dictū
supra in.ii.parte. Unde est etiā q̄
si abbas ecclesie romane imediate
subiect⁹ eligit in ep̄m vl'archiep̄m
ꝑpt publicā necessitatē ꝛ vtilitatē:
vel psone ꝛ eccl'ie vtilitatē.cū null⁹
huic electo pōt dare licētiā deserēdi
suū monasteriū nisi roman⁹ pōti/
fex vel legat⁹ de latere sedis aplice
si sit in puīcia.vt in.c.si abbatē: de
elec.li.vi.q̄ huic abbatie vacanti p
electionē ꝯfirmationē ꝛ cōsecratio/
nē ep̄i.vt in.c.cū in cūctis ✠.cū vo.
et ibi notata de elec.q̄ p hāc licētiā
sic cōcessā deserēdi monasteriū vt
romanū pōtificē ymo ius cōe appo
suisse manū huic abbatie vacāti p
dictū.c.vt nostrū.talit q̄ erit loc⁹ p
uisioni p sedē aplicā ꝛ nō elec. Et si
diceremus cōtrariū eēt magnū incō
ueniens:q: papa non admitteret
trāslatiōes vel trāslationē.aut per
mu.vel nō ꝯcederet licētiā deserēdi
monasteriū. ꝛ p ꝯñs vtilitas publi
ca ꝛ necessitas:vel vtilitas psonaꝝ
ꝛ eccl'iarū ipedirent ꝛ suū nō sorti/
rent effectū:qd̄ nō ē cōcedēdū. Co/
adiuuant hec p ea q̄ notāt p do.de
ro.decisio.v.in ti.de rerū per.in no
uis.q̄ dicūt q̄ licꝫ in collatiōe bñfi/
cii requirat cōsens⁹ patroni alias n̄
tenet collatio.vt in.c.decernimus.
xvi.q.vii.sec⁹ tñ ē in collatiōe neces
saria q̄ fit p pmutationē.vt i dicta
cle.vnica.vt dispō dicti.c.decerni/
mus.solū hēat locū in collatiōe vo
lūtaria.idē tenuit panoꝛ.in dispu
tatione q̄ incipit.augerio. ꝛ Jo. de
ymo in.c.si.de reꝝ pmu.ꝛ fuit ori/
ginalit̄ hec deteriatio fre.de senis.i
tractatu pmu.benefici.q.xxx.ꝛ ibi
lap.i addi.faciūt nota.p modernos
in.c.cū.bertold⁹.de re.iudi. Et itm̄
sūt āpliāda q̄ dicta sunt in hac p̄ma
fallētia.q̄ in casu q̄ sit dubium an
trāslatiōe/vl'trāslatio/pmutatō vl'
licētia deserēdi monasteriuꝫ fiant
ꝑpt publicā vtilitatē ꝛ necessitatē
vel psonarū ꝛ eccl'iarū vtilitatē.an
nō.q̄ ratione talis dubii romanus
pōtifex ꝛ nō ali⁹ inferioꝛ erit iudex
cōpetēs cognoscēdi ꝛ declarādi an
subsit publica vtilitas ꝛ necessitas
vel psonaꝝ ꝛ eccl'iaꝝ vtilitas. cum
eccl'iastic⁹ iudex cause p̄parate est
etiā iudex cause p̄parantis.vt in.c.
si iudex laic⁹.de sentē.excō.li.vi.fa
cit etiā q: sicut eccl'iastic⁹ iudex sol⁹
cognoscit de rebus clerici.inconcer

nētibus immunitatem clericꝭ: ita
cognoscit de dubio ꝑparatorio. an
aliqua res sit de ꝑuilegiatis an nō
vt tenuit cardi. ꝫaba. post lap. in
cle. p̄selēti. de censi. in. vi. q. faciunt
nota. in. c. si iudex laic⁹ de senten.
excō. li. v i. Corroborat̄ hec decisio:
qꝛ iurisdictio sup p̄ncipali exercet̄
ēt in ꝯnexis. vt voluit glo. sing. sup
verbo iudicari. in. c. accusat⁹ de he
re. li. vi. quā glo. sequūtur ꝛ cōmen
dāt. Ange. ꝛ Alexā. in. l. qui rome.
§. duo fratres. ff. de verbo. obli. pro
batur clare in cle. dispēdiosā. de iu⁄
di. ibi dum dꝫ. et eas quo quomō tā
gentibus. ornant̄ hec p iura q̄ pro
hibēt ꝙ iudiciorum cōtiguitas seu
cōnexitas nō diuidatur. vt i. l. nul
li. C. de iudi. et in. l. ordinarii. C. de
re. vendi. ꝛ in. l. q̄ de crimine. C. de
accus. et in. c. fi. de iudi. Coadiuua
tur hec decisio per regulā generalē
qua cauet̄. ꝙ concessa ptāte in certo
casu. censet̄ etiā cōcessa in aliis ca⁄
sibus sine q̄b⁹ illa exerceri nō pōt
vt in. c. ꝑterea et. c. i. de offi. dele. fa
cit. l. ii. ꝛ ibi nota. p Ange. ff. de iuri.
om. iudi. Igr̄ cōcessa ptāte trāslatā
di epos: vel epm aut admittere per
mutationē. vel dare licētiā deserē
di monasteriū ꝑpter publicā vtilitē
et necessitatē. vel propt̄ ꝑsonarū et
ecclesiarū vtilitatē ꝛ necessitatē: vi
detur etiā concessa i aliis casibus
vꝫ/ i casu i quo dubitat̄ videlicꝫ an
insit publica vtilitas vel personaꝝ
ꝛ ecclesiarum vtilitas ꝛ necessitas
sine qua translationes/ aut trans⁄
latio/ vel permutatio/ aut dare licē
tiam deserendi monasterium fieri
non possunt. fortificantur etiā ista
per ea que sunt dicēda infra in q̄r⁄
ta pte sup illo articlo quādo negat̄
ꝙ reseruatio nō est ex magna rōna
bili ꝛ euidenti causa: ꝛ in lr̄is noia
tim expssa: ad quē iudicē ptinet ec
clesiasticū harū qualitatum liq̄da⁄
tionē ꝓbationem: ꝛ declarationem
facere. Et intātū ē extēdenda hec ꝓ
ma fallentia ꝙ ea q̄ dicta sūt i trāsᷓ
latione epoꝝ: habebūt etiā locū in
cessiōe ꝛ depositiōe eoꝝ: cū ista tria
equiparentur a iure. ꝛ per reserua
tionē corpore iuris clausam solus
papa sit iudex competens. vt in.
capitulo. iter corporalia. de trāsla⁄
epi. vel ele. et in. c. nisi cū pridem/ ꝛ
in. c. post translationem de renūc.
Unde est/ ꝙ cum eporum cessiones
ꝛ depositōes nō possint fieri nisi ex
pressa iuris causa dumtaxat subsi
stente. vt in dictis. c. nisi cū pridem
ꝛ. c. post trāslationē. ꝛ. c. inter corpo
ralia. Ideo papa pmo potius ius
commune dicitur apposuisse ma⁄
num. et per consequens nullate⁄
nus est locus electioni. Fallit eti⁄
am predicta regula quando cano⁄
nici ecclesie cathedralis sunt priua
ti potestate eligendi/ puta/ quia ele
gerunt scienter indignum ex cri⁄
mine vel patientē defectū in etate
sciētia/ ordie ꝛ natalib⁹. vt i. c. cū i
cunctis §. sane. et in. cap. dudum
lo. ii. de elec. qđ procedit siue simul
ꝛ semel siue sepati elegerīt. vt. i. c.
bone. lo. i. et ibi glo. fina. de elec: ꝛ
tenuit. glo. i. c. quāq̄ eodem. ti. li.
vi. ꝛ vbiqꝫ per omnes doctores. vel
quando compromissarius scienter
elegit indignum/ et ipsi electores
et compromittētes talem electiōeꝫ

ratam habuerũt vt in.c. si compro missarius.§.si vero de elec.li.vi.vel quãdo electores scienter habuerũt ratam electionẽ per compromissa-rios factã contra formam.c.sicut eodẽ.ti.et.li.vi.et.c.cum ab vno de re.iudi.eodem.li.vel nõ seruarunt formã.c.quia propter de elec. nam he sunt reseruationes corpore iu-ris clause et per cõsequens ad solũ romanũ põtificẽ pertinet de põtifi ce prouidere vt in dicto.c.quãq̃ / et ratio dubitandi et decidendi ad di-ctũ capi.q̃ quam habetur supra in prima parte circa fi. Et cũ dictũ.c. quãq̃ faciat et det regulã generalẽ videlicet q̃ in oi casu deuoluitur potestas de capi͠lo ecclesie cathedra-lis ad papam preterq̃ in casu negli gentie dumtaxat i quo deuoluitur ad immediatũ superiorẽ / vt ibi.ifer tur: q̃ si capi͠m sit excoicatum vel suspensum et sit in mora petendi absolutionẽ: vel si oẽs de capitulo sũt mortui vel ihabiles q̃ i his oib⁹ et singl̃is casibus erit locus prouisioni et nõ electioni cũ oẽs hi cas⁹ cõprehendantur sub reseruatione corpore iuris clausa videlicet dicti c.quanq̃.ita reperio tenere io.de y mol.post pau.in cle.vt hi qui. sup glo.i verbo constitutus. de eta. et quali. Et idez est dicẽdum in casu in quo nõ fuit seruata forma decre ti sacrosãcte sinodi basilieñ / vz / q̃ ele ctores nõ audierũt missã de sancto spũ nec cõfessi nec cõtriti Eucaristie sacramẽtũ rẽuerẽter susceperunt / iuramẽtũ scd͠z eiusdẽ decreti ba-sili. cõcilii tenorẽ et formã p̃stiterũt vt i decretis cõci.basili.i.c.i.i.§.i cũ humane.de.elec.et hoc per regulas dicti.c.quanq̃ Tum et etiam quia nõ est dubiũ / q̃ forma per sctãm si-nodũ basilienscẽ inductam est addi tio quedã posita ad formã aliã quã in electione necessariã dicit.c. quia propter.de elec.sed dispositio quecũ q̃ augmẽtatiua dispositionis p̃ce-dẽtis etiã si sit stricti iuris ex tacita iuris repetione in se cõtinet omẽs eas qualitates cõditiones et limita tiones que cõtinẽtur in dispositiõe augmẽtata.vt in.l. inter socerũ §. cuz inter.ff.de pac.dota.et i.l. si cõ uenerit.§.si nuda. ff.de pig.actio. et in.l.etiã.C.de iure doti.et i.c. q̃ circa.de priuile.et in.c.cum i tua de decimis. sed dispositio augmẽtata scz sepedicti capituli .quia propter recipit limitationẽ q̃ in casu quo i electione fuerit in eius forma pec-catũ deuoluitur potestas prouidẽ-di ad sedem apostolicã vt i dicto. c. quanq̃.ergo idem dicedũ est in for-ma addita per dispositionẽ augmẽ tatiuã.vt si sit peccatũ i illa deuol-uatur potestas prouidẽdi ad sedem aplicaz. Nec huic obstat si dicatur q̃ predicte allegationes loquũtur i materia cõtractuũ seu cõcessorũ be neficiorũ / quia dico idem dicẽdum esse i dispositione iuris quod seque tibus rationibus cõprobatur. Lex eni iulia de adulteriis introduxit primum caput adulterii puniẽs so lum alieni thori violatorẽ: statuẽs aduersus huiusmodi criminis ac-cusationẽ quiquenium vt in.l.quin-quenniũ et i.l.vim passã.§.prescrip-tionẽ.ff.de adulte.postea vero i alia lege addidit ipi capiti secũdũ. dicẽs

adulteriū accusari posse qui domū pbuit vt adulteriū in ea cōmitteret̄ur. vt in .l. qui domū .ff. de adulte. ꝛ .l. auxiliū .§. i delictis .ff. ḋ mino. ꝗ̄ rit lex. nunquid accusationi intro ducte ex hoc secundo capite addito ad primū simpliciter absqꝫ alia tpis pfinitione intelligatur pariter pfixa meta quinquēnii. ꝛ decidit ꝙ sic quia determiatio adiecta determinationi legali cui fit additio intelligit̄ tacite repetita in alia dispositione addēte vt est casus expssus in .l. mariti lenociniū .§. hoc quiquēniū .ff. de adulte. Ecce simile scdm dispositionē legis antiq̄ puniēs corrūpentē alterius seruum sua persuasione eum deteriorē facientē pariſi cauit corrūpētē filiū et corrūpētem seruū. vt i .l. vt tm .§. i .ff. de seruo corrupto. supuēit lex noua addēs antique ꝗ̄ vult serui corrupti etiaꝫ teneri illū qui male psuasit seruo ꝙuis psuasio non habuerit effectū querit̄ nunqd hec dispositio addēs in seruo intelligat̄ etiam in se iclu dere filiū prout i materia corruptōnis includebat lex antiqua ad quā est facta additio: et dicit glosator no tabiliter ꝙ sic in .l. si quis seruo .C. de furtis. ꝛ idē concludit in .l. ꝙ vo .ff. de legi. Facit ad idem. aut. post fratres .la. pma .C. de legiti. here. Ecce simile terciū. lex antiqua adi uenit querelā in officiosi testamenti contra parētes qui in vltima volūtate vniuersū patrimoniū aliis concedūt eidem actioni metam statuens quiquēnalem postmodum alia lex ipsi priori addidit querelaꝫ in officiose donatōnis cōtra parentes donātes aliis inter viuos vniuersū patrimoniū filios fraudādo contra officiū pietatis. querit̄ nunquid tps quiquēnale pfixū p cōstitutionē cui fit additio querele inofficiosi testamēti intelligatur tacite repetitum in cōstitutione addēte. et decidit legislator ꝙ sic in .l. fi. C. ḋ inoffi. donati. ad idem facit .l. nichil .ff. de cōiungen. cum eman. libe. ꝛ .l. ii. §. si mater. ver. sed aquo⁹ .ff. ad tercul. ꝛ i aut. de filiis añ do. istru. na. §. i. ad fi. coll. iii. Fortificat̄ pterea: quia certū est hoc ꝙ dicit lex. p: ores leges ad supletionē limitationē nēqꝫ posteriorē trahi. vt in .l. nō est nouū cū sequen. ff. de legi. vnde dicimus aut. offerat̄. C. de litis contes. dicentē indistincte conuētū satisdare debere de iudicio sisti. suplери ꝛ limitari p aliā legem antiquaꝫ que incipit sciendū .ff. qui satisda. cogun. s. nisi possederit immobilia vt dicit glo. in dicta .l. sciendū. ꝛ in dicta aut. offerat̄. adeo autē hoc est verū ꝙ ꝙuis ipsa lex nouissima habeat clausulam derogatoriā ad leges priores: nichilominus nō derogatur quominus ipe posteriores a prioribus supletionē limitationēqꝫ recipiāt: vt est glo. singularis i aut. de heredi. ab intesta. circa pricipiū super verbo vacantibus. colla .ix. de qua facit festum bar. in extrauagante ad reprimendum in glo. sup verbo non obstantibus. idem etiā sentit glo. in .l. obes tantū .C. de pdi. mino. Corroborantur etiam quia regula siue clausula posita in dispositione precedētis legis intelligitur tacite repetita in dispositōne

sequētis legis de eadē materia lo/quentis vt i.l.regulis circa fi.ff.de iuris & facti.igno.per quā bar.tra/dit hāc doctrinā. in.l. pretor ait §. erit q differētia.ff.vi.bo.rap.vbi qn repetitionē fieri suadet idēptitas rationis cōcurrēs i vtroq casu vt in.l.nemo §.hoc edictū.ff.de testa. tutel.&.l.nichil.ff.de cōiungen. cū eman.libe.& i.c.ui.de transla. epis. vel elec.vel qn eandē repetitiones suadet fieri absurditas.que seque/retur si nō fieret repetitio.vt in.l. quēad modū §.si.ff.ad legē.acquil. Cum itaq sūmus pontifex in sepe dicto.c.quanq de elec.li.vi.det ge/neralem regulam q in omni casu devoluatur potestas de capl'o ec/clesie cathedralis ad papam dem/pto casu negligentie dumtaxat.er go eadem regula habebit locum i forma addita et tradita per decre/tum cōcilii basilien.vt in ea intelli gatur repetita. Ex quib' euidenr patet solutio ad id qd obici posset de decreto sācte sinodi basilien.ex/cipiente a regula dumtaxat reser/uationes corpore iuris clausas. et sic q forma dicti decreti basilien.cō cilii cum nō sit i corpore iuris clau sa licet sit peccatū in ea per electo/res nō tamē deuoluit ius prouidē di ad aplicā sedem.quia illud habe ret locū quando esset noua et diuer sa forma.sec' si est eadē/puta/quia addita/& hoc per predicta/cu in ol actu vbi forma desideratur talis for/ma dicatur quid indiuiduum. vt in.c.quorundam.& ibi glo.xxiii.di. et in sepe dicto.c.quia propter.Un de est quod quotiens aliquid requi ritur et illud tamen potest inter/uenire ex interuallo:non dicitur pro forma requisitum:vt voluit bar.post glo.in.l. vniuersa.C.de preci.imper.offe.quod secus est in forma addita per decretū basilien. concilii. faciunt notata.per Jo. an.in capi.quanq.de vsur. libro sexto in nouella.et per Bal.in.l. prima.C.qui admit.ad bono pos. possūt. Potest etiam dicta re/gula sepe dicti capitu.quanq am/pliari in casu in quo electio fuerit per simoniacam prauitatem cele/brata.quia tunc cum electio sit ip/so iure irrita et inanis vt in decre tis sancte sinodi basilien.in capi. i.in §. deinde eligant de electio.et in capi.si alicuius et ibi nota.eodē titu.et in.ca.nobis de simo.et simo niace eligentes preter alias penas a iure statutas sint ipso facto iure eligendi priuati vt in dicto §. de/inde eligant.q in tali casu erit lo/cus prouisioni per sedem apostoli/cam/quod est verum nisi simonia esset commissa in fraudē illius qui sperabatur eligi vt est casus expres sus in dicto ca.nobis/et ibi per pa/nor.qui dat doctrinā qualiter pro betur ipsa fraus. Et per dictam regulam in dicto ca.quanq potest secure affirmari q quotiens ali/quis inhabilis est admissus scien/ter/puta/excommūicatus/vel lai cus vt.capi.illa. et in. capi. massa/na.de electi.ad electiōes vna cū ha bilib' celebrādā/q cū tal'electio sit nulla ipso iure vt i dicto.c. massa/

na. et tenuit inno. in dicto. c. illa. et pano. in. c. fi. de procur. q in tali casu cum ius puidendi deuoluatur. ad papā et nō ad immediatum superiorē q erit locus puisioni per sedē apostolicā et nō electioni. vt i dicto c. quāq secus si inabilis admittatur ignorāter/ qz etiam si vnus sol9 sit habilis tenet electio/ ratio diuersitatis scdz predictos doc. est/ qz quādo admittitur inabil' scienter vidētur hii ad quos pertinet ius eligēdi nō velle sine illo pcedere sed poti9 q actus sumat vim et efficaciā ab omibus. sed quādo inabilis ignorāter admittitur habiles videntur velle eligere meliori modo quo possūt Unū est q nō inficitur eorū potestas propter inabiliū cōnexionez. que diuersitatis ratio coadunatur/ qz licet i scrutinio i eo ueniat singulorū consensus electio tamē sit postmodū p vnū nomie vniuersitatis nec exprimūtur inhabiles vt i. c. in generali de elec. z in. c. sicut eodem ti. li. vi. Hinc est q si nō existēs i sacris seu als inhabilis admittitur ignorāter ad eligēdū/ quod propter illius vocem electio nō inficitur. vnū tamē est q vox sua nō computatur i numero. ita expertio tenere. io. an. i regula. qō alicui suo de re. iu. li. vi. i mercu. quem reffert et sequitur panor. in dicto. c. fi. Fallit vlteri9 predicta regula quādo electus ante cōfirmationē administrauit per se vl' per aliū in totū vel i partē sub quouis colore permittentibus et cōsentientibus electoribus / quia cum isto casu elect9 sit priuatus ipso iure vt in. c. auaritie de elec. li. vi. et per consequens per dictam regulā sepedicti. c. quāq. est locus prouisioni per sedem apostolicam et non electioni / Fallit etiā predicta regula si ex duobus vel pluribus electis litigantibus alter decedat renunciet vel a prosecutione cause excludatur/ vel ius suum non prosequat si lite pendente cum reliquo fuerit alia electio celebrata cum talis electio sit ipso iure nulla vt in. c. i. vt lite pen. libro sexto. et in. c. ex parte. de arbit. etiam si eligatur ipse superstes cum alia dicatur electio. etiam si fiat de eadem persona vt i c. vt quis duas. de elec. li. vi. et tenuit Geminia post. io. an. in dicto. c. i. cum prius debeat discuti validitas prime electionis/ quia data validitate illius non valet secunda vt in c. considerauimus de elec. z in dicto c. ex parte in fi. q in tali casu erit locus prouisioni idest poterit per sedem apostolicam loco illius sic decedentis/ renunciantis vel ius suum non prosequentis alius subrogari vt i dictis. c. i. et. c. ex parte/ quo rum omnium sic contendentium ius discutietur z examinabitur per iudicem competentem / videlicet / per eum qui habet ius infirmandi vel confirmandi iuxta formam. c. fi. de electi. li. vi. et decreti basiliensis. concilu. in ca. i. §. facta autem electione. de electio./ qui subrogatus seu prouisus admittetur in illo dumtaxat statu in quo inuenerit littem pendere et ad act9 q reo stabāt fieri nō ātū vt de nouo iterrē

omnia vt in.c.si.i si.vt lite.pen.li. vi. Ulterius fallit predicta regula quando episcopus a paganis aut scismaticis est captus/quia tunc cum sit casus inquo mors ciuilis equiparatur naturali et sedis apostolice interfuit huius ecclesie vacantis necessitati prouidere et non alteri us prouidere/erit locus prouisioni et non electioni cum iste casus sit de reseruationibus corpore iuris clausis vt est ius apertum.in.c.si eps de suplen.negli.pla. li.vi.et hoc aperte sentit glo.si ibi dum dicit.ordinari aliter prouidendo.Et idem est dicendum quando episcopo senio aut valitudine corporali grauato vel alio perpetuo impedimento et officium suum non valenti exercere aut dementi etiam eo inuito sedes apostolica dederit coadiutorem vel coadiutores.quia in hoc casu et precedenti licet naturaliter talis eps moriatur erit locus prouisioni et non electioni.vt probatur in.c.vnico §.si aut eps de cleri.egro.li. vi. cum sit etiam ille casus de reseruationibus corpore iuris clausis.Et horum duorum casuum potest esse ratio vltra predictam rationem. quia cum in vita eporum licet romano pontifici prouidere.ymo ex necessitatis officio tenetur vt ibi dicit et sic non procedit ex mera hois voluntate.ergo et multo fortius post eorum mortem poterit prouidere.cum ea que permittuntur in vita sint etiam permissa et in morte/alis si diceremus contrarium quod posset in vita et non in morte esset inhumanum deueniendo in vitium fusse canine quod merito reprobatum extitit vt.insti. de lege.fusi.cani.per totum. vnde est quod cum roman pontifex in vita sua apposuerit manum ex necessitatis officio/etiam post mortem eporum nullus inferior poterit se intromittere.vt in dictis.c.vt nostru.et.c.si eo tpe superi sepe alle. et i.c.exequutor §.si.de concess.preben.li.vi.Et ex hoc potest secure affirmari quod si duobus vel pluribus super electiua dignitate etiam pontificali litigantibus/puta quia sunt duo vel tres electi/aut vnus electus alter prouisus et veniant ad concordiam de situando pensionem super fructibus dignitatis etiam pontificali apostolica auctoritate/ et papa propter bonum pacis et concordie apponat manum pensionem constituendo de partium expresso consensu iuxta formam regule cancellarie traditam.que Incipit. Item voluit et ordinauit quod sup resignationem etc.quod cum papa apposuit manum i vita propter iustam et rationabilem causam vid3 propter concordiam et bonum pacis et sic ex necessitate et non mera propria voluntate vt i.e.nisi essent de prebend. et i.c.quod sicut de elec.quod licet postmodum optinens dignitatem electiuam etiam pontificalem decedat.quod propter preeminentem sedis aplice ymo verius iuris cois manus appositionem nullatenus erit locus electioni sed prouisioni/et est ratio quia finis romani pontificis manum apponendo fuit rationabilis.s.propter concordiam et bonum pacis propter que transgrediuntur precepta canonica vt i.c.ii.insi.de impu.despo.licet abbas vel eps postea decedat nichilominus remanet appositio manus que

fuit rationabilis causa ppter quā licet abbas vel eps decesserit remanet effect⁹ ex tali manus appositio ne pducti⁹ vt scꝫ nullus iferior possit de ei⁹ electione postmodū facienda se intromittere, cū pape vtiliter gerēti ecclesie negociū fuerit acq̄sitū ius ꝛ actio exēplo negociorū gestoris. qui a pricipio vtilit gessit negociū licet effectū nō habuerit. quia domū reparauit vel seruū egrum curauit: q͞ licet postmodū dom⁹ sit exusta. vel seruus obierit remanet actio negocior gestorū ei salua. vt l. l. sꝫ an vltro. §. i. ff. de nego. gest. ꝛ l. l. si seruū. C. eodē ti. qd̄ pcedit nō solum q̄n est dubiū ius electi vel puisi: sed etiā q̄n cōstat clare nullū ius habere: vt in dicto. c. nisi essent. nec isto casu requirit cōsensus capli. vel cōuent⁹ in pēsione situanda cum ppter concordiā ꝛ bonū pacis relaxentur pcepta canonica. vt in dicto c. ii. ꝛ in dicto. c. nisi essent. ꝛ in. c. cura de iure patro. faciūt nota. i. c. cū inter. ꝓ. de electi. tū et etiā q͞ q̄n publica vtilitas et necessitas inest alicui actui explicādo ꝛ forma iur nō potest in eo seruari, tūc ne talis publica vtilitas ꝛ necessitas ipediatur sufficit ꝙ talis forma requisita seruetur p equipollēs. s. p presentiam et auctoritatē pape vt fuit dictum supra in pncipio hui⁹ tertie partis faciūt in materia pēsionis nota. in c. phibem⁹. et in. c. significauit. de censi. ꝛ nota. per modernos in. c. ad audientiā de rescrip. maxīe quia in tali casu pncipaliter interest ipius epi vel abbatis pensionē soluentis licet secūdario ipius capli vel conuentus. vt p glo. in. c. huius pactus de pactis. li. vi. ꝛ in. c. cū cōtingat de iureiurā. vbi est ꝙ nō attēditur ei⁹ interesse vel cōtradictio vt ibi. hinc est ꝙ act⁹ citatio et iudiciū debet dirigi cōtra illū quē pncipaliter negotium tangit. vt in. l. tpibus. §. de nuntiati. ff. de ven. inspi. ꝛ tenuit bal. in lectura. C. de succes. edic. ꝛ tenuit Cardi. zaba. in. c. inter quatuor. de maio. ꝛ obe. facit tex. in. c. si iudex laic⁹. circa pncipiū. d̄ sē. excō. li. vi. Nec hiis obstant q̄ supi⁹ diximus i prima ꝛ. ii. pte. vbi fuit dictū ꝙ nō obstante comēda. de electiua dignitate facta. vel nō obstāte visitatore vel ppetuo administratore in tēporalibus ꝛ spūalib⁹ ecclesie cathedrali vacāti p sedē aplicaꝫ dato ꝙ post illor mortē erit loc⁹ electioni ꝛ nō puisioni. q͞ in dictis casibus ꝛ singulis cor dē hois man⁹ idest pape: et nō iuris appositio ꝛ p cōsequēs hois et non iuris reseruatio. cū in dictis casib⁹ reseruatiōes hois. s. pape nulli necessitati iuris sed potius mere volūtati pape nulla iuris causa expssa subiciunt. vt ibi plenius fuit dictū: quod sec⁹ est i huius casib⁹ i q̄b⁹ iest iur necessitas ꝛ cā iur expssa. vt i dictis. c. si eps. et. c. vnico. et. c. ꝙ sicut. ꝛ. c. nisi eēnt In q̄b⁹ casib⁹ n̄ mera volūtate sꝫ iuris necessitate papa mouet manum apponere. cū faciens aliquid ex necessitate officii non voluntarius sꝫ inuitus facere dicatur. vt i. l. si q̄s i grani. §. vtrū. ff. ad silla. ꝛ i. l. rē legatam in fi. cū similib⁹. ff. de adi. lega. ꝛ p consequēs licet p mortem horum epor expiret officium coad

latorum nõ tamen expirat appositio manus p sedem aplicam facta Et ratio diuersitatis inter vtrũq casum est. quia cum reseruationes corpore iuris clause sint priuilegia sedis aplice et motu proprio ppter aliquã vtilitatẽ emanata vt stati dicetur debent latissime interptari. vt in. c. si pluribꝰ de pben. li. vi. vt sint ppetue. vt in regla decet concessuꝫ a principe de re. iuris. li. vi. secus i reseruationibus hois. s. pape qꝛ cũ sint contra ius cõmune et procedãt a mera romani pontificis volunta te dũtaxat. et sine causa etiã i iure expssa. et per cõsequẽs odiose. vt in regula odia. et in regula que a iure cõmuni. de re. iuris li. vi. debet stri ctissime interptari. ista est glo. notã da q̃ facit hanc differentiã inter priuilegiũ corpore iuris clausum idest inter potestatem legis mortue. et potestatẽ hominis in. c. is qui. sup ver bo aliud de pcur. li. vi. faciũt nota. in. l. si vnquã. C. de reuocan. dona. et in. c. quãuis. de rescrip. li. vi. et in c. tanta. qui filii. sunt legi. Et i his duobus casibus. vꝫ. quando eps a paganis aut scismaticis est captus vel qñ datur coadiutor epo in casu dicti. c. vnici. de cleri. egro. li. vi. põt hodie saluari oppi. frede. d̃ senis. in tractatu permu. beneficiorꝫ. vbi di cit q sublata cõmenda ex eo q pa pa apposuerat manuꝫ dẽ electiua dignitas vacare in romana curia. Item et his duobꝰ casibus potest saluare hodie oppi. archi. in. c. Is cui. de elec. li. vi. vbi voluit q si ec clesie cathedrali vacanti papa dat visitatorẽ vel p petuuꝫ administra torem. q nemo poterit illi ecclesie p uidere de pa store. quia hoc faciẽdo videtur eius puisionẽ reseruasse.

Nec pdictis obstat dicẽdo. q papa non fuit requisitꝰ ad hoc per capitu lum. quia dicendum est q illud ad quod quis inuitus vel ex officio te netur non est necesse postulare. vt i l. ii. ff. de tutel. Finaliter predi cta regula fallit in cathedrali ecclia clero et populo cristiano carenti cui papa solus puidere potest cum sit reseruatio corpore iuris clausa. vt i clemen. in plerisq. de electione.

Nec omnibus predictis reser uationibus corpore iuris clausis et singulis earum dempta finali cui non potest hoc contrarium a plicari. potest obici dicendo. q licet in predictis casibus sit locus prouisioni tamen papa debet remittere electionem futuram ad capitulũ vel conuentum. vt infra tempus iuris eligant vt in decretis basili ensis concilii in capitulo. licet. ¶ ve rumtamen. de electio. quia dicẽdũ est q dictꝰ ¶. verũtñ lodẽ qñ electio est canonice celebrata: sꝫ timet ver gere in ecclie aut pᵱie vl boni publi ci perturbationẽ. qꝛ tũc si fuerit ad romanum potificem talis electi onis confirmatio delata et cogno uerit talem vrgentissimam cau sam / videlicet perturbationis ad esse. cum ipsi electores non pecca uerunt In forma nec in materia. scilicet indignum eligendo / nec fuerunt negligentes debet ad eos dem electores tali electõne reiecta futuram electionem celebrandam remittere. Et ille est vnus casus

ſpalis ī quo etiā canōica electio caſ ſatur ſine culpa etiā electi. non tñ ſine cā legitima/ et hoc ꝓpter publi cā vtilitatē ꝓpter quā poteſt quis priuari dñio rei ꝓprie vt l. l. bene a zenone. C. de quadrié. pſcrip. cuꝫ ſimilib⁹. Unde eſt ꝙ cū diſpoſitio dicti ꝉ verūtñ ſit caſus ſpalis ꝙ ī cōtrariū eſt regula iuris cōis. ⁊ de creti cōcilii baſilien. vt l. c. preſēti. ꝉ loca. de preben. li. vi. ⁊ ī ſepe di⸗ cto. c. quāꝙ de elec. eod. li. Et ratio quare pdicte reſeruatiōes corpore iuris clauſe a pdicta regula excipi untur/ eſt qꝛ cū ſint iura ſingl'aria ideſt puilegia corpore iuris clauſa ꝓrogatiuas ſedis aplice dūtaxat cō cernētia vt in ſingtis iurib⁹ ſupra alle. ⁊ in. c. ii. de preben. li. vi. ⁊ ius ſingl'are ſēper ſit itroductū ꝓpter aliquā vtilitatē vt i. l. ius ſingl'are ff. de legi. et iura ſingl'aria ideſt pri uilegia corpe iuris clauſa ſint mo⸗ tu ꝓprio emanata. vt voluit. glo. i l. ii. C. de bono. peti. ſubla. li. x. quā etiā ibi ſequitur ⁊ comēdat bar. ⁊ te nuit glo. i. l. i. ꝉ fi. C. de nouo. codi. cōpo. quā quidē vtilitatē ꝓpri⁹ mo tus pſupponit pcedere ⁊ vrgere. vt eſt glo. vnica ī iure. in. c. fi. de accuſ. li. vi. vnde eſt ꝙ eidem vtilitati et iuri tercii non intelligitur derogatum. vt in. c. ꝙuis. de reſcrip. li. vi. ⁊ in. c. ſuper eo. de offi. dele. ⁊ i. l. ii. ꝉ ſi quis a principe. ff. ne quid in loco publico. Et qꝛ circa predicta aliquis iſtare poſſet dicēdo/ nōne reſeruatio corpe iuris clauſa ſiue priuilegium corpore iuris clauſuꝫ et ius cōmune ſunt idem quod vi detur. quia quēadmodum ius cō⸗ mune fuit proprio motu principis emanatum vt tenuit glo. in. c. con ſultationi. de tēpo. ordi. ita ⁊ priui legium corpore iuris clauſum: vt voluerunt glo. i. l. ii. C. de bo. peti. ſubla. li. x. ⁊ ibi bar. et glo. in. l. i. ꝉ fi C. de no. codi. cpo. proxime alle.

Itē qꝛ ſicut reuocat ius cōe ꝑ aliō ꝯtrariū lꝫ nullā faciat mētionē de illo vt in. c. i. de conſtitu. li. vi. ita ⁊ priuilegium corpore iuris clauſuꝫ reuocatur per ius cōmune contra rium. licet de illo nullaꝫ faciat mē tionem vt tenuit glo. ſuper verbo corporali in. c. vt circa de elec. li. vi. quam omnes doc. comedāt. eſt alia eidem ſocia et eſt finalis. in. c. fi. de ſen. exco. li. vi. Item quia ſicut ius cōmune non habens diem nec annum valet et probat ita et pri⸗ uilegium corpore iuris clauſum. vt in. l. i. ꝉ fi. ⁊ ibi glo. bal. et ſali. C. de. nouo codi. compo. Item quia ſicut ius cōmune et eius ver ba debent late iterpretari vt tenu⸗ it glo. in. c. vnico de reruꝫ permu. li. vi. ⁊ i. c. ſi gracioſe de reſcrip. eo. li. ⁊ vbiqꝫ per Gemi. ita et puilegiū corpe iurꝭ clauſū ⁊ ei⁹ vba vt ē. glo. notāda. i. c. cū de diuerſis de puile. li. vi. Itē qꝛ ſicut ius cōe nō ligat niſi a tpe duoꝝ mēſiū. poſt publica tiōem ita ⁊ puilegiū corpore iuris clauſū vt ē glo. ſolitaria ī vbo de ce tero ī phemio de. circa pricipiū. Itē quia ſicut ꝑ cōſuetudinē dero gat iuri cōi vt i. ꝉ ex nō ſcripto in ſti. de iure nat u. ita derogat puile gio corpe iurꝭ clauſo. vt voluit glo. i. c. i. de ſtatu. mōa. quā ibi comēdat panoꝛ Itē qꝛ ſicut iura munici⸗

palia recipiunt interpretationem
et declarationem restrictiuam a
iure communi de statuto probatur
i.l.si.C.de noxa.acti.+ i.l. cesar.ff.de
publica.de consuetudine etiaz pro
batur i.c.cum dilectus de consue.
ita etiam a priuilegio corpore iuris
clauso vt in.c.si.versiculo In pre/
bendis vero de consue.li.vi.taciut
no.per doc.post glo.in.l.si.§.in cõ/
putatione.C.de iure de libe. Sed
his similitudinibus nõ obstantibus
veritas est in contrarium/quia im
mo sunt distincta et diuersa quod
sequentibus differentiis patebit/
quas breuitatis cã vt leuius + sum
marie potero recitabo. Est et pri/
ma quia p ius commune declina/
tur iurisdictio ipso iure nec citatus
tenetur comparere allegatur ius
commune nec contra citatum va/
let sententia etiaz contumacie pu/
nitiua vt voluit glo.in verbo. nisi
forsan.i.c.super litteris de rescrip.
et tenuit glo.super verbo.citet pa/
tes in §.in nullo quoq in.c. statu/
tum.eodem ti.li.vi.secus in priui/
legio corpore iuris clauso.quia vir
tute talis priuilegii corpore iuris
clausi nõ declinatur iurisdictio ip/
so iure sed ope exceptionis vt in. l.
si quis ex aliena in si.ff.de iudi. + si
non compareat valebit contra ip/
sum sententia contumacie puniti/
ua/licet non valeat super principa
li.vt voluit glo.in.c.cum ordinem.
de rescrip facit glo.in.l.ii.§.i.i ver
bo consensus.ff.de iudi. Uñ est q
licet reseruatio corpore iuris clau/
sa sit notoria cum consistat in iure
et nõ indigeat pbatõe cũ qstio iuris
nõ sit pbãda vt i. c.sepe cõtigit de
appella.+ i.l. aretusa.ff.de sta.hõiz
bene tñ est allegãda + pponẽda vt
i.cleme. appellãti + ibi glo.de appel
la.Et sic bñ põderãtur vba hui9 dif
ferẽtie icludũt sub ea alie due diffe
rẽtie + sic sũt tres/vz/qz p ius cõe de
clinaẽ iurisdictio ipo iure. Itẽ q ci/
tat9 nõ tenetur cõparere allegatu/
r9 ius cõe. Itẽ q nõ valet snia etiã
cõtumacie punitiua lata cõtra cita
tũ cõtra ius cõe sec9 vero ẽ i his tri/
b9 casib9 i priuilegio corpore iuris
clauso. Itẽ ignorãtia priuilegii cor
pore iuris clausi atribuiẽ leui vel le
uissie culpe. vt ẽ glo.sing. i. l.qd te
circa finẽ glo.ff.si.cer. peta.illã glo.
repio adhoc cõmẽdasse. salic i. l. si
nullã.C.de pigno.actio.sec9 i igno/
rãtia iuris cois/qz illa late culpe at
tribuiẽ vt i.l.late culpe.ff.de vbo.si/
gni.cõiũcta.l.leges sacratissie.C.de
legi. Quita dria ẽ/qz ius cõe est
gen9:priuilegiũ corpore iuris clausũ
ẽ species/vñ ẽ q ius cõe restrigiẽ et
limitaẽ per priuilegiũ corpore iuris
clausũ. quẽadmodũ gen9 p spẽm.
ita repio tenere bal.i.l.si ifãti in. ti.
colũ. C.de iu.deli.vbi dicitq aut.de
fũc. C. ad tertul.ẽ i9 cõe. sz bñfiaũ
.l.si.ifãti ẽ priuilegium corpore iuris
clausũ/faciũt ad declaratões huius
quinte differẽtie/q dicẽẽ ifra i. xiiii.
dria Sexta dria ẽ qz vltimũ priuile
giũ corpe iuris clausũ nõ tollit pri
mum contrariũ sec9 ẽ i iurib9 cõi/
bus vt in.c.i.de constitu. li. vi.ita
tenuit salice.in.l. apud hostes.in
fine.iiii.columP.C.de suis + legi. he
redi.vbi dicit recitãdo Iac.de are.
q existentia sui heredis nõ operatur

transmissionẽ ad ꝓpam matrẽ ne
tollaẽ priuilegiũ alteri matri.s. ꝓo
ris defuncti sibi succedendi ꝑ tercu
lianũ argumẽto.l.assiduis. C. qui
poti.in pigno.habe.⁊ est ratio quia
vnũquodqꝫ priuilegiũ illarum ma
trũ potest habere locũ in suo casu:⁊
sic ꝙ intelligatur sine ꝓiudicio alte
rius matris:et sic ꝙ vnũ per aliud
limiteẽ.vt est glo.singular.in regu
la generi ꝑ speciem.de re.iud.li.vi.
Septima differẽtia est qꝛ oẽ testam̃
tum et oĩs dispositio debet interꝓ/
tari ⁊ declarari scdm ius cõe ⁊ non
scdm ꝓuilegiũ corpore iuris clausũ
vt est casus singular. in.l.ꝓquã.⁊
ibi ꝑ oẽs scribentes.C.de milita.te
sta.eãdẽ.l.quãquã.cõmẽdauit bal.
ad hoc valde in.l.fi.in ꝓncipio.C.ď
fructi.⁊ lit.expen.⁊ i.l.ꝓcib⁹.in vii.
colũp.C.de impub.⁊ aliis substi.ẽ
etiam casus illi socius in.l.centu/
rio.ff.de vulga.⁊ pupil.Coadiuuã
tur hec ꝑ nota.per Jo.de ymo.i di/
cta.l.centurio.Unde est ꝙ in appel
latiõe nõ est necesse ꝙ exprimatur
iudex ad quẽ.sed sufficit dicere ver
ba generalia/vꝫ/appello ad quem
libet iudicẽ cõpetẽtẽ.quia talis ap/
pellatio intelligiẽ gradatim.⁊ sic se
cundũ ius cõe ⁊ non omisso medio
et sic scdm ꝓuilegium corpore iuris
clausũ.ita reperio tenere bal.in.l.
apertissimi.C.de iudi. Octaua
differẽtia est.qꝛ regulariẽ factũ cõ/
tra ius cõe ipso iure nõ tenet.vt i.l.
non dubiũ.C.de legi.secus est quã
do ꝯtra priuilegiũ corpore iur. clau
sum vt tenuit bal.in dicta.l.nõ du
biũ.in.ix.colũp.vnde ẽ ꝙ pactum
contra tenorem iuris non valet.se
cus cõtra tenorẽ priuilegii corpore
iuris clausi.vt i.l.pacisci.ff.de pa/
ctis.vt tenuit salice.in.l.ii.in.iiii.
colũp.C.de iure emphi. Nona
differentia est.quia quandocunqꝫ
dilatio seu terminus fũdatur seu
conceditur de iure communi.licet
vna pars renunciet illi dilationi
talis renũtiatio nõ preiudicat ei⁹
aduersario vt in.l.petẽde.C.de in
integrũ.restitu.peten.⁊ ibi per cy.
sec⁹ si talis dilatio alicui cõcedatur
ex priuilegio corpore iuris clauso/
quia si priuilegiat⁹ illi renũciet qď
potest i ꝓiudiciũ aduersarii/ei⁹ ad/
uersari⁹ nõ potest vti nec gaudere
tali dilatione.ita tenuit bal.i.l.qď
fauore.i.i.colũp. C.de legi.⁊ potest
esse ratio/quia qñcũqꝫ alicui cõce/
ditur priuilegiũ etiã corpore iuris
clausũ ꝓpter aliquẽ nõ potest gau
dere vel vti eodem priuilegio cor/
pore iuris clauso cõtra illũ mediã/
te quo habuit priuilegiũ vel dilati
onẽꝫ.vt i.l.amicissimos ꝯ lucius
tici⁹.ff.ď excu.tuto. Decia diffe
rentia est/quia quotiẽscũqꝫ aliqď ẽ
ciuiliter ⁊ naturaliter debitũ sed
ope exceptionis idebitũ ⁊ talis exce
ptio ꝯpetit de iure cõi solutũ ꝑ quẽ
cũqꝫ errorẽ potest repeti.sec⁹ si ta/
lis exceptio cõpetat per priuilegiũ
corpore iuris clausũ ꝓut ẽ exceptio
macedoniani/quia tũc solutũ etiã
nõ potest repeti.ita notãter tenuit
bal.i.l.cũ quis circa finẽ.C.ď iuris
et fac.igno. Undecima differẽtia
est qꝛ forti⁹ ⁊ potẽti⁹ est ius cõe ꝙ̃ ꝓ
uilegiũ corpore iuris clausũ ideo
priuilegia corpore iuris clausa fa/
cil⁹ tollũtur ꝙ̃ ius cõe.vt i.l.eius

militis. § militia missus. ff. de mi/
lita. testa. et in l. antiq̄ circa principiū.
C. ad velle. et est ratio: q2 agit de fa
uore reducēdo rē vel dispositionez
ad suā ppā et primeuam essētiā et na
turā. vt in. c. ab exordio. xxxv. di. et
in. l. si vn⁹. § q̄ si non vt totū. ff. de
pac. est glo. in. c. statutū. lo. i. de pre/
ben. li. vi. vnde est: q̄ si matre mor/
tua relicto marito patreq̄ filiorum
quattuor ex eisdē quorū duo erant
infantes. alii vero emancipati q̄ si
duo infātes sint mortui: et sic non
addita hereditate q̄ tota integra he/
reditas materna pertinet ad alios
duos filios emācipatos: et nichil ad
patrē. cū trāsmissio hereditatis nō
addite ad patrē procedat et pueni
at ex priuilegio corpore iuris clau/
so: vt i. l. si infanti. C. de iure. deli.
sed ius accrescēdi quod est inter he
redes fuit et ē de iure cōi. ideo accre
scit eis inuitis: vt i. l. vnica § huis
itaq̄. et § vbi aūt. C. de cadu. tollē.
ideo ius cōe absorbet et cōsumit pri
uilegiū corpore iur̄ clausū et taleꝑ/
uilegiū corpore iur̄ clausū cōfūdit
i iure cōi. ita reperio tenere illū ac/
cutissimi igenii. s. bal. i. l. nō p nūe
ro. C. ad orficia. tū et ēt q2 ius accre/
scēdi int heredes cū sit d iure cōi ac
crescit eis inuit ex expssa volūtate
disponēt. s. testāt primaria: vt i dicto
§ huis itaq̄. s3 ius trāsmissiōis he
reditat nō adite ad patrē pcedit ex
ꝑsūpta et subsidiaria et n primaria iur̄
volūtate coniecturāte volūtatem
morētis ab intestato. vt in dicta. l.
si ifanti. Ex qua vndecima dif
ferentia elicit alia: et est duodecima
quia priuilegiatus priuilegio corpore
iuris clauso potest illi renūciare vt
tenuit glo. in. c. si. de iura. calum. et
pbant iura in. l. eius militis. § mi/
litia missus. prime alle. et i dicta. l.
antiq̄ circa principium. sed iuri cōi
minime: vt in dicta. l. nō dubiū. in
c. si diligenti de foro. compe. et ratio
differentie est. q2 priuilegia etiā cor
pore iuris clausa sunt ꝑmissiua dū
taxat. vt pbat in dicto. c. si. de iura.
calū. et i. c. nec honore. xi. q. i. et i aut.
sed iudex. C. de epis. et cleri. et ē casus
apertus in. c. statutū. lo. i. de preben.
li. vi. qui loquit in priuilegio sedi
aplice concesso. et in. l. ad egregias ꝑ
sonas. ff. de iure. iurā. sed iura cōia
sunt preceptiua: vt in. l. nemo pōt.
ff. de lega. i. et in dicta. l. nō dubiuz.
faciūt nota. in clemen. exiui de pa/
radiso de verbo. sig. in § nec ēt. vn
de est q̄ licet in casibus pdictis/ vy/
vbi est reseruatio corpore iur̄ clau/
sa sit loc⁹ puisioni et nō electioni: et
ꝑ ꝯsequēs si celebrata sit electio nō
teneat. q̄ illud verū si papa volue/
rit et velit priuilegio corpore iur̄ clau
so gaudere et vti et illi nō renūciare
exēplo dñi q̄ licet pter canonē trīe
nio nō solutum possit expellere em
phiteotam et res ēphiteotica reuer/
tatur ad dñm ipo iure. vt in. l. ii. C.
de iure emphi. qd̄ ita demū pcedit
si dñs voluerit et voluntatē suā de
clarauerit vt pbat i dicta. l. ii. ibi dū
dē volēti. et ibi dū dē si dñs volue/
rit. rc. et ibi ꝑ oēs doc. et tenuit glo.
parua in. l. ii. ff. si ager. vectigal. vl
emphi. peta. et hoc satis aperte vide
tur sētire glo. i. in. c. si eo tpe. de ele.
li. vi. Decimatercia differentia
est: quia omia statuta et cōsuetudi/

nes debēt interpretari scdm ius cō mune. vt volunt iura de statuto. i l. Cesar. ff. de publica. ⁊ in. l. ii. C. de noxa: actio. De consuetudine pba tur i. c. cū dilect⁹. de cōsue. sunt itel ligenda hēc verū secundū ius cōe ꝓ meuum ⁊ regulare. ⁊ nō scdm ius cōmune extraordinariū: ⁊ irregula re/ vz/ scdm ꝓuilegiū corpore iuris clausum. ita tenuit bal. in. l. memi nimus. C. de legi. heredi. hanc etiā differētiā approbat pau. de castro. i l. si. ꝯ in cōputatione. C. de iure. de libe. ⁊ tenuit ēt bal. in. l. si. auie. C. de successo. edic. sic ē itelligēda glo. in dicto ꝯ i cōputatione. quā ibi co mendat salice. Coadiuuat hec dif ferentia p casum i. l. seyo ꝯ amico ff. de anu. lega. ⁊ per notata. su pra in septima differentia. De cimaquarta differētia est. ꝙ omnia iura cōia in fisco loquentia habent etiā locū in ꝓuatis. secus ꝓuilegia corpore iuris clausa in fisco loquen tia. qz nō extendunt ad ꝓuatos vt voluit bal. in. l. i. C. de peti. heredi. vbi ponit theoricā qualiter cogno scat ius cōe/ ⁊ qualiter ꝓuilegiū cor pore iuris clausum qđ facit ad id qđ fuit dictū i quita differētia De cimaquinta differētia est. qz qñcūqz aliqui sunt pariter priuilegiati pri uilegio corpore iuris clauso rescin dunt ꝓuilegia corpore iuris clausa ⁊ vtūt iure cōi. ⁊ sic ꝙ ꝓualet ius cōe de q̄ late p cy. ⁊ post eū p bal. i aut. quas actiōes. C. de sacrosanc. eccle. ⁊ per panor. in. c. fi. de ordi. cogni. Coadiuatur hec differentia p ea q̄ dicta sunt supra in vndecima diffe rentia. Decia sexta dñia qz licet d

iure cōi nō sit fienda mētio in rescri ptis: eo ꝙ princeps dēt hēre oīa iura in scrinio sui pectoris. vt in. c. i. de cōsti tu. li. vi. sec⁹ de ꝓuilegio corpore iu ris clauso. ita tenuit panor. in. c. i. de rescrip. faciūt notata in. c. cum ordinē. eo. ti. Decia septia dñia est: ꝙ licz ius cōe faciat ius q̄ ad oēs secus tñ ē i ꝓuilegio corpe iuris clau so. qz nō facit ius nec hz locū nisi in ter noiatos ⁊ expssatos ⁊ ñ int alios iste sūt due glo. vulgate. in. ca. con stitutionem. de regula. libro vi. et in clementi. dudum. de sepul. est glosa. illis socia in regu. que a iure de. re. iuris. li. vi. Decima octa ua differētia est/ qz verba iuris cō munis sēper refferūtur ad ius cuz in illo detur totalis sciētia i ipso iu ris cōditore vt i dicto. c. i. de consti libro. vi. secus i priuilegio corpore iuris clauso. quia licet tale ꝓuilegi um cōsistat i iure. est tñ facti. Unde est ꝙ vba talis ꝓuilegii. sūt ad fctm ⁊ ñ ad ius referēda. ista ē glo. sing. iūcto. tex. i vbo ⁊ p ea i. c. ii. de deci mis. li. vi. quā ibi sequitur pe. de ancha. Hinc dicitur ꝙ si papa dat monacho licentiam testandi ꝙ in telligitur talis licētia siue priuile giū de bonis que de facto possidet cum bona de iure nō possit hēre vt in aut. ingressi. C. de sacro. sa. eccle. ⁊ i. c. cū monasteriū de statu. regu. ita tenuit salic. i. l. vnica in penul. colū. C. si seru⁹ ext. se māda. emē. Hic ē ēt ꝙ lz mōach⁹ sit fact⁹ epūs ⁊ p ꝓuilegiū corpe iuris clausū sit a iu go mōacali absolut⁹ cū sit fact⁹ de filio pr̄ vt i. c. statutū. xviii. q. i. qꝫ i telligt absolut⁹ a iugo regule mōa

chali ab his que sũt facti et cõsistũt
ĩ facto. videlicet/a ieiuniis/vigiliis
ꝛ a modo cãtãdi ꝛ dicẽdi offm̃/ Itez
vt possit cõmatres facere . vt dicit
glo. ĩ dicto. c. statutũ Itẽ põt come
dere carnes quas al's nõ poterat co
medere. vt tenuit glo. ĩ. c. carnẽ . de
cõse. di. v. sec⁹ ꝙ absoluatur ab his
que sũt iuris cõmunis/ vȝ/a substã
tia ꝓfessiõis ꝛ voti q̃ cõsistit ĩ trib⁹.
s. obediẽtie toti ordini ꝛ religiõi vni/
uersali debite simplicit̃ castitate et
pauptate. qꝛ ista sũt de iure cõi etiã
diuino. vt ĩ. c. cũ ad monasteriũ ĩ fi.
ꝓ stie: alle. Vñ est ꝙ nõ põt abicere
habitũ ad hoc vt cognoscat̃ adhuc
remanere ꝓfessũ ꝛ religiosũ sȝ retẽ
to habitu desup̱ ferat habitũ ĩ quo
magis cõueniat ei. vt ĩ. c de⁹ q̃. de
vita. ꝛ hones. cleri. ita tenuit glo. ĩ.
c. ĩ noua. xvi. q. vii. hic ẽ etiã qꝛ nõ
põt hẽre ꝓprium . vt voluit glo. xii. q
i. c. qꝛ/bñ tamẽ ẽ cõcedẽdũ ꝙ absol/
uatur ab obediẽtia singl'aꝛũ ꝓla/
torũ eiusdẽ ordinis ꝛ religiõis scdȝ
quid cũ talis obediẽtia veiat neces
sario cõsecutiue ad ꝑuilegiũ digni/
tatis epalis. ꝛ hoc vult glo. ĩ dicto. c.
statutũ ibi dũ dicit̃/absoluit̃ ab obe
diẽtia quã fecit abbati. Decia no/
na differẽtia ẽ/qꝛ ꝑuilegiũ corpe iu
ris clausũ nõ tollit ius cõe cũ ꝯceda
tur acumulatiue ꝛ non priuatiue ad
ius cõe vt ĩ aut̃. abbita. C. ne fili. p
pa. ꝛ ĩ. l . ghalit. §. his aũt. C. de secũ.
nup. ꝛ ĩ. l. ꝙ fauore. C. de legi . cũ ea
que cõcedũt̃ ad augumẽtũ idest a/
cumulatiue nõ opent̃ ꝑuationẽ. vt ĩ
l. legata ĩvtilit̃. ff. de. adi. lega. ꝛ in
clemẽ. exiui de paradiso. §. deîde cũ
duob⁹. de verbo. sig. ne idẽ opetur

cõtrarios effect⁹. vt ĩ. c. ĩtellecto. de
iure iuran. secus ius cõmune. quia
bene tollit priuilegium corpore iu/
ris clausum vt voluit glo. super
verbo corporali in ca. vt circa de e/
lec. li. vi. et glo. fi. in. c. fi. de sen.
exco. eodem li. superius allegatis.

Vicesima differentia est/quia
succedens de iure communi et ob/
tinens: primum locum tempore
mortis testantis dicitur succedere
secundum testantis vel disponen/
tis expressam voluntatem cum sit
primus et immediatus successor.
vt in. l. qui liberis. §. fi. et ibi glo.
ff. de vulga. et pupil. substi. et in. l.
i. §. non solum. ff. vt lega. seu. fidei
com. seruan. causa. caue. secus
succedens ex priuilegio corporeiu
ris clauso puta iure representatio/
nis. vt ĩ auten. de heredi. ab itesta.
veni. §. huiusmodi vero priuilegiũ
col. ix. qꝛ nõ succedit scdm volũtatẽ
defũcti vt tenuit. glo. ĩ. l : prima. §.
vel maxie. ff. de. colla. bono. et tenu
it bal. ĩ. l. nõ iustã ĩ fi. C. ad trebell :
vel si succedit/ succedit secundum
volũtatẽ tacitã. s. subsidiariã ꝛ non
primariã iuris ꝓmissione sed nõ iu
ris dispositiõe. sic debȝ ĩtelligi bar.
ĩ dicto. §. vel maxie. ꝛ io. de ꝑmol. ĩ l.
si ticio. §. iuli⁹. ff. de lega. ii. Est et fi
nalis differẽtia/qꝛ iura cõia extẽdũ
tur de similibus ad similia. vt ĩ. c.
translato. de constitu. ꝛ in. l. nõ pos
sunt. ff. de legi. secus priuilegia cor/
pore iuris clausa. vt in . l . quod est
constitutum. C. ne de statu. defunc.

Quando dicat reseruatio p papam ex magna rationabili et euidenti causa facta. et in litteris apostolicis noiatim expssa. Et qs erit modus remittendi harum qualitatuz liquidationē et declarationē ad sedē aplicā vel qñ sit locus appellationi ad eandem sedem.

Reterea a pdicta regula excipiūtur reseruationes que p sedē aplicā in terris Romane ecclesie ratione directi seu vtilis dominii mediate vel imediate subiectis fieri cōtigerint: vt in decretis sacrosancte sinodi basilieñ. in. c. i. § quibꝰ het. de elec. et in. c. vnico. de reserua. Sed qz demētia est in tanta tēporis egestate intendere circa superflua: cū propter xpianissimorū francorū regū preclara merita: tuz et etiā pter regnicolarū puritatē et deuotiōis sinceritatē. Rex regnū et eiusdē regni regnicole nō sunt imediate neqz mediate subiecti ecclesie romane: vt in extrauagan. Clementis qnti q̄ incipit. meruit carissimi. vnde rationi consonuz fuit hiis omissis reseruatiōibꝰ ad alias q̄ pmittente sacrosancta sinodo basilieñ. p romanū pontificē fieri possunt transitū facere / vz ex magna rationabili et euidenti cā in litteris apostolicis noiatim exprimēda. vt i decretis basilieñ. cōcilii in. c. i. § decreuit. de elec. Et dr̄ magna cā quo ad nostrū ppositū illa pter quā pcepta canonica relaxantur et transgrediūtur / vz bonū pacis. vt i c. ii. de impub. de spō. et i. c. quod sicut. de elec. et in. c. nisi eēnt de pben. et in. c. cū iter. Rꝫ et ibi p glo. de elec.

Itē sublimitas: idest alta nobilitas psonaꝝ. Itē et litteratura seu doctrina psonarū. vt in. c. de multa. in fi. de pben. q pter nobilitatē relaxent et trāsgrediant pcepta canonica. est etiā casus in. c. qui cōtra ecclesie pacē. xxiiii. q. i. et in. c. fi. de pbis. q ppt litteraturā seu doctrinā relaxent et trāsgrediant pcepta canonica: est etiā casus in. c. cū ex eo. de elec. li. vi. et i cle. ne in agro § porratus. de statu. mo. et in. c. fi. de magist. et in. c. licet vobis. de pben. facit aut. habita. C. ne fili. p pa. Itez propē reges et reginas eorūq libe ros trāsgrediunt et relaxantur precepta canonica. vt in. c. ne aliqui. de puile. li. vi. et in. c. fi. i pncipio. de offi. dele. eodē li. et in cle. vnica. de baptis. et per ꝯsequēs dicit magna cā et hec in prima et finali parte explicite declarabitur vbi proprie cadit hec materia. Dicitur aūt ratōnabilis que pro libito volūtatis nō ē. vt est casus aptus in clemē. vnica circa pncipiū. de excel. prela. et talis rationabilis causa subiacet probationi per iudicē recipiēde: vt i. c. venerabilibus § sed si ex cā. cum § sequen. de sen. excō. li. vi. et i. c. vnico. circa principium. de statu. regula. li. vi. et in clemen. vni. et ibi glo. fi. de in integrum. resti. cuius probatio debet fieri per testes aut legitimā documenta nec creditur pape sup narratis q̄uis suphus eiꝰ intētio fundet. vt in decretis basilieñ. cōcilii in. c. v... o. de subla. cle. litteris q̄ e i ti. de pba. Dr̄ etiā euidēs qz i iure

est expssa vt in.l.nō possunt.ff.de le
gi.⁊ i.c.pastoralis in pncipio de ap⁄
pella.⁊ in.c.nisi cū pridē.§.verū.si
ppter alias.de renunci.faciūt no⁄
ta.per glo.sup verbo minus legiti
ma in.c.romana.§.q si obiciat de
appel.li.vi.⁊ nota.p glo.i.c.mona
steria.de vita ⁊ hone.cleri.vñ est q
neganti cām in iure expssā ⁊ pba⁄
tam nō eē euidētē nō est audiēdus
cum on⁹ pbādi ei incūbat: vt in.l.
ab ea parte.ff.de pba.⁊ in hoc ē dif
ferentia inter pulegiū corpore iuris
clausū idest reseruatōnem corpore
iuris clausā/et cām in iure expssā;
qz sufficit allegare ⁊ pponere puile
giū corpore iuris clausū: idest reser⁄
uationē corpore iuris clausā·vt in
l.siquis ex aliena.ff.de iudi.vt fuit
in pcedēti ⁊.iii.pte.declā in pma dif
ferētia int ius cōe ⁊ pulegiū corpo
re iuris clausū.faciūt nota.in cle⁄
men.appellanti.⁊ ibi glo.de appel
la.vbi habet q licet notorietas rele
uet ab onere pbandi nō tamē ab o⁄
nere allegādi ⁊ pponēdi.sec⁹ est in
causa in iure expssa:qz illa nō solū
est allegāda/verūetiā pbāda.vt i
c.suspitionis.de offi.dele.⁊ in.c.si
contra vnū.eodē ti.li.vi.et in.c.le⁄
gitima.de appella.eo.li.⁊ in iurib⁹
prime alle.Et ratio dīe est:qz pri⁄
uilegiū corpore iuris clausū:et per
consequens reseruatio corpore iuris
clausa cū sit scriptura īducit noto⁄
rium.vt in.l.fi.C.de edic.di.adri.
tol lē.sec⁹ nō scriptura/vt cā i iure
expssa.cum illa sit facti cū indigeat
pbatione.vt in.l.an in totū.C.de
edili.priua.⁊ in.l.aretusa.ff.de sta.
homi.faciūt nota.per bal.et alios i
l.vnica.C.vt que desūt.aduo.par.
iudex.suple.⁊ in.l.ii.C.que sit lon
consue.⁊ in.l.fi.§.cum igit.C.de iu
re delibe. Vñ est q si in ptibus va
sconie:et comitatu fuxi et in aliis
eis vicinis vbi est partialitas inter
clericos et etiā inter religiosos/qz
quidam sunt lebretenses.alii vero
narbonēses q ppter futurū scāda
lum vitandum ⁊ bonum pacis cō
sequendum vel conseruādum pos
set romanus pontifex electiuam
dignitatem etiam pontificalem re
seruare:et talis reseruatio dicitur
ex magna rationabili et euidenti
causa facta.Et idem est dicendum
in aliis huiusmodi regni partib⁹
vbi sunt similes partialitates.Et
idem dici pōt qñ in cathedrali vel
cōuentuali ecclīa sint duo vel plu⁄
res de paritate cōtendētes qui i vi⁄
ta defuncti pastoris in actib⁹ capi⁄
tularib⁹ semp ⁊ continue fuerunt
discordes ⁊ ɔtendētes cū suis adhe
rentib⁹:qz cū p preterita iudicem⁹
circa futura.vt in.c.mandata.⁊ in
c.scribā.de plump.⁊ in.c.si apud.
xxiii.q.v.q ppter futurū scādalū
vitandū ⁊ bonū pacis et concordie
consequēdum vel cōseruādū posset
romanus pōtifex electiuā dignita
tatem etiā pōtificalē reseruare ⁊ ta
lis reseruatio dē ex magna ratōna
bili et euidēti cā facta. Et idē est ēe
dicendū in casu in q speraret q ele
ctio canonice celebraret:sed timere
tur vergi in ɔturbationē ecclīe:aut
patrie vel boni publici puta/qz ti⁄
meret de cōiuratione vel cōspiratiōe
in patriā vt qz burgūdus vel flami
gus/vel qz parētes eiusdē q verisi

militer sperat eligi patrie fuerūt i-
festi. qz britones erāt. etiā isto casu po
test romanꝰ pōtifex electiuā digni
tatē etiā pontificalē reseruare et di
cetur ex magna rationabili ꝛ eui-
denti causa facta. Nec huic vltimo
exēplo obstat decretū sancte sinodi
basilieñ. i. c. licet §. verūtñ. de elec.
qz ibi loquit in electione iā celebra-
ta que sperat vergi in perturbatio
nē ecclie aut patrie: vel boni publi
ci in q̄ casu constito de tali pertur-
batione debet electio etiā canonica
cassari: et ad caplm vel cōuētū p se
dem aplicā futura electio celebran
da remitti seruata forma de qua
ibi. Nos vero loquimur in electio
ne celebrāda. et est ratio istius casꝰ
de cuiꝰ vacāti ecclie puideatur. vt
in. c. ne p defectu. de elec. Itez ꝛ ve
circuituꝰ euitent. vt in clemē. audi-
tor. de rescrip. et in. l. ne in arbitris
in fi. C. de arbi. Et maxie sine ali
quo scrupulo pdicta pcederēt qñ in
singulis pdictis casibus timeretur
q ipsi de paritate cōtendētes vl' eis
adherentes aut partialitates fouē
tes. vel populus aut ecclia vel pa-
tria deuenirēt ad arma. p. l. cōgruit.
ff. de offi. presi. et p. l. equissimū. ff.
de vsufruc. ꝛ p nota. p inno. in. c. in
psentia. de probati. et p bal. ꝛ alios
in. l. ordinarii. C. de rei. vendi. put
alias ppriis oculis vidi in quadaz
huius regni ciuitate in qua totus
populus stetit lōgo tpe in armis et
plura fuerūt homicidia pperrata ꝛ
cathedralē ecclesiam saltē eius partē
incendio periclitasse. quorū de ptē
dentibus habere ius in pontificali
dignitate vnꝰ erat nedū ciuitati et
ecclie verūetiā toti patrie infestus
cuius nomē in psēti nō decet expssa
ri. Itē et hic est annꝰ secūdꝰ q cum
duo cōtenderēt de paritate etiā in
actibus capitularibus et vni faue
bat vnꝰ. pses puincie. et alteri aliꝰ
pses prouincie statim electione cele
brata ꝛ cōsumata pses prouincie q
electo a minori parte fauebat et ad
herebat cū fustibus ꝛ lignis euagi-
nato gladio cū suis adherētibꝰ ec-
clesiā igressus est eodē electo a mi-
nore parte tacēte ꝛ nō cōtradicente
aduersus electū a maiori ꝛ saniori
parte et eius sequaces dū te deum
laudamus decantarēt. propter qđ
non solū ecclesia sed etiam totꝰ po-
pulus scandalizatꝰ fuit. Et ista a-
perte pbāt i dicto §. decreuit ibi dū
dē rōni fore cōsentaneū ꝛ reipublice
accomodū ꝛc. est vnū circa hos tres
casꝰ ꝛ eoꝝ singulos pcipue notādū
q ad hoc vt i eis sit locꝰ reseruatiōi
ꝛ prouisioni ꝛ nō electiōi sufficit a
principio. s. tpe date reseruationis
q sit iustꝰ timor scandali futuri p
uis scandalū vel malū nō sequat
vt pbat. i. l. habitatores ꝛ ibi glo.
ff. loca. ꝛ i. l. si qs fumo §. qđ dr. ff.
ad. l. acquil. ꝛ ē rō quia itentio ꝛ fi-
nis romani pōtificis faciēdo reser
uatiōez i pdictis cāibꝰ fuit iustꝰ et
rationabilis/ vz/ pp̄ter scādalū eui
tandū ꝛ bonū cōcordie et pacis cō-
seruādū vl' cōsequēdū. ꝛ lz postmo
dū scādalū vl' malū aliqđ fieri nō
cōtigat nichilominꝰ remanet itētio
ꝛ finis romani pōti. iustꝰ ꝛ rōabilis
vz/ qz gessit vtilit negociū ecclie pp̄
qđ suū non debet pdere effectum.
vt in. l. sed an vltro §. i. ff. de nego.

gest. et in. l. si seruū. c. xodē ti. Cur propter scādalū vitandū inconsue ta tollerent. vt in. c. peruenit. xcv. di. 7 iuris pcepta relaxent. vt in dicto. c. ii. de impube. despon. tū et et quia ppter scandalū vitandū quis debet desistere a iure suo: vt i. c. ii. de pscrip. 7 in. c. ad aures. de tem po. ordi. 7 in. c. nisi cum pridē. ꝙ pro graui quoq3 de renū. de quo est ille casus menti tenēdus in cle. vnica. de immu. eccle. ꝗ loquit in imunitate clericoru3 7 ecclīarum. qḋ pcedit etiā in foro conscientie p doctrinaz beati thome. pma scde. q. xcvi. articulo. iiii. ꝗ vult ꝙ licet lex iniusta nō obliget in foro conscientie cū nō dicat lex ꝗ iusta nō est scdm augustinum i libro de libero arbitrio: et in. c. erit aūt lex. iiii. di. tn̄ obligat qn̄ timet scandalū nasci ppter qḋ euitādū debet quis iuri suo cedere iuxta illud mathei. v. ꝗ angariauerit te mille passus vade cum eo alius duo: 7 qui abstulit tibi tunicā da ei et palliū. Vn̄ dicit glo. nicholai i dicto loco. ꝙ ecclīa nō recipit decimas in terris in qb⁹ nō cōsueuerūt dari propt scādalū euitandū. vn̄ pelegit lesionē talis damni ad euitādū periculū maioꝛ mali. Et si ecclīa hoc facit multo forti⁹ hoc facere debent singulares psone vel singularis ecclesia dādo locū 7 consentiendo tali reseruationi: ppter ꝗ oīa 7 singula hui⁹ regni parlamēta eē debēt pmpta omnē fauorē tali reseruationi in pdictis casib⁹ exhibere 7 pstare. cū ad id in foro cōsciētie 7 sub pena peccati mortalis sint astricta faciūt notata in. ca. vt aiarū de zsti. li. vi. 7 in. capi. quia plerīq3 de immunī. eccle. Et multo fortius procederet talis reseruatio in pmissis casibus si fieret ad instantissimas regis pces: cuius etiam est voluntarios labores pro subditoꝝ de te amplecti 7 noctes teāsire isōnes vt scādala remoueātur a subditis vt habetur i pꝛohemio sexti. 7 i aut vt diui. iussi. subscrip. i pricipio col la. viii. 7 in. c. i. de offi. lega li. vi. 7 i aut. vt iudi. sine ꝗquā sufra. i pricipio colla. ii. Decorātur pdicta 7 fortificantur per illud Jeronimi ad rusticū Narbonēn. xpm dicētis Hi sūt operatione euāgelizantes pacē/ ānunciātes bona/ dissēsiōes 7 rixas 7 scādala resecātes. vt habetur i. c. diaconi. xciii. di. Itē 7 per illud Nicholai pape Salomoni regi britonū: neq3 i ecclīas dei per discordia egū diuisionis aliqua pati dāna necesse est/ cum quātū ex se est pacē quā predicāt seruare studeant iuicē et i oēs vt habetur i. c. hec quippe in ii. iii. q. vi. hoc est qḋ nos monet dn̄s noster Jesus xp̄s dum vltimo ei⁹ testamento nobis pacez dedit atq3 reliquit dicēs. Pacē meā relinquo vobis pacē meaz do vobis vt habetur Johānis. xiiii. c. cuius vba habētur. i. c. nisi bella. xxiii. q. i. Hoc quoq3 paulus apostolus ad roma. xii. cunctos admonet dicendo. si fieri potest quod ex vobis est cum omib⁹ hoibus pacē habētes/ que verba declarāturin. c. int hec. xi. q. iii. hinc dicitur ꝙ de tali cōcordia et pace gaudet altissimus 7 gloriatur in membris suis vt habetur i. c. archieps. ix. q. iii. O quā dulcis

est pax p tēporali salute mortaliuʒ hoim. vnde pacē habere debet esse continue volūtatis bellū nunq̄ ni si necessitatis: nō pax queritē vt bellum exerceatur: sed bellū geritē vt pax acquiratē. vt in. c. noli. xxiii. q. i. hinc est etiā q̄ nemo deū placatum habere pōt qui cū frē nō pacē sed ʒe li discordiā habet. vt habetē i. c. neq; ad Chayn. cx. di. hoc ei poi licetē Justinian⁹ iperator in. l. i. in pncipio C. de veteri iure. enu. dū dicit et pacem decoram⁹ & statū reipublice sustentamus. facit etiā qꝛ mala multotiens sūt tollerāda pro pace consequēda & consecuta cōseruāda. vt in. c. i. & in. c. ecce inquiunt. xxiii. q. iiii. et in. c. nolite. xi. q. iii. finalitē p fortificatōne eoꝝ que dicta sunt de scandalo euitādo facit glo. in. cap. consideravimus et ibi etiaʒ tex. de elec. quā ibi cōmēdant doc. signantē panor. que vult q̄ ppt scādalū euitandū pōt licite fieri phibitio. vt q̄s nō eligatur i certa ecclesia licet ipse in nullo deliquerit/ q̄ est mēti tenēda: et memorie cōmendanda. Et qd dr in dicto. c. de multa. q̄ ppter sublimes & litteratas psonas trāsgrediuntē et relaxantē pcepta canonica: nō est ita grossomodo itelligēdum/ vʒ q̄ itelligatē de infimis nobilibus puta/ rectoribus & scabinis pictauiensib⁹ quorū ptensa nobilitas & etiā asserta vestis elaborea velut anser i foro venalis ē. primiores & viciniores crotelanos terminos non transcendens. sed de magnis nobilibus prout iterpretatur et declaratur per extrava. Execrabilis Johannis. xxii. videlicet de filiis regum & principū put etiam declaratur p regulas cancellarie sti. de dispensa. quasi p totum. De his enim nobilib⁹ loquitē glo. in. l. societates contrahuntē. § est. v. i ordine. ff. p socio. vnde ē q̄ si ecclesia habeat possessiones vel reddit⁹ circa inimicos puta/ āglos vel flamingos: & similes vel in medio natiōis peruerse puta/ valdēsium & similiū et sic indiget potētia. q̄ isto casu tū propter magnam alicuius nobilitatem. tum et etiā ppter eiusdē nobilis potentiā poterit roman⁹ pontifex dignitatē electiuā etiā pontificalem reseruare. & talis reseruatio dicitē ex magna rationabili & euidēti causa facta. ita pbatē in. c. officii. de elec. & in. c. cōstitutis. § iii. de appella. & est ratio de qua in dicto. c. officii. in fi. videlʒ vrgēs necessitas & euidens vtilitas ecclesie ne opprimatur i cursibus malignorum faciunt nota. per doc. signantē per panor. post host. in dicto. c. cōstitutis. Et idem est dicēdum in litterata psona videlicet q̄ dictū. c. de multa nō itelligatē de doctorib⁹ magistris et licentiatis aliuis togatis & ferratis put dicit Jo. mo. quē refert geminia. in. c. cum ex eo. de elec. li. vi. et ange. quē etiā refert. Jo. de platea. in. l. grāmaticos. C. de pfes. & nie di. li. x. vbi dicit. expedit enim doctores vtiles habere non formosos et rudes. vt pbatē in. c. sedulo. xxxviii. di. sed de viris litteratis et doctrinatis quibus ecclesia valde indiget vt in dicto. c. cum ex eo. et per quos nō solum ecclesia verumetiā vniuersus orbis illuminatur. vt in aut. ha

bita. C. ne filii. pro pa. Unde est q si in aliqua cathedrali/ vel conuentuali/ aut collegiata ecclesia nõ sint neq reperiantur viri litterati & doctrinati/ q isto casu propter doctrinam et fructum quos talis ecclesia colligere et consequi potest/ et ppter quas ecclesia illuminatur: potest romanus pontifex pro aliqua litterata et doctrinata persona facere reseruationem. et talis reseruatio dicet ex magna rationabili et euidenti causa facta. et hoc per dictum. c. cum ex co. & dicta aut. habita. & p glo. in dicta. l. societates contrahuntur. q dicit argumẽtum pro bene litteratis que ita vt nobiles recipiantur. &c. Item probatur per decreta sancte sinodi basiliensis. in. c. i. de elec. in principio. ibi dum dicitur ipsam ecclesiam doctrine & meritorum viribus substẽtent. & in. §. deinde. ibi dũ dicitur litterarũ scientia preditum. facit. c. nisi cũ pridẽ. §. pro defectu scie. de renunci. vbi est casus q pro spũalium & tẽporalium administratione potissimum ẽ et necessariũ ipa sciẽtia que potius in pastore eminens sit desideranda/ cõpetens tñ in eo ẽ tollerande. itaq non sufficit gradus vel honor doctoratus vel licentiatura/ put vidi plures qui fraudulẽter ãte vacationem ecclie verũetiã post durante processu efficiuntur doctores/ imo potius dolores qui nunq decreti postes viderũt. & qd peius est pulcianas regulas ignorant. sed requiritur doctrina per quam valeãt animas rudes instruere & docere. vt in. c. oportet. viii. q. i. in epo est casus. i. c. qui epo. xxiii. di. & in. c. omis psallẽtes. xxxviii. di. vbi explicite recitat sciẽtia in eo necessaria faciunt nota. per doc. in. c. cum in cunctis. de elec. vbi vilissim⁹ computãdus est nisi precellat scientia & sanctitate qui est honore prestãtior. vt in. c. vilissimus. i. q. i. Et ita interpretatur per regulam cancellarie qua cauetur q doctores in iure canonico vel ciuili atq in theologia vel medicina et qui per annos legerint in artibus magistri nec et non in altero iurium vel theologia cum rigore examinis licentiati ac bacallarii in ipa theologia non examinentur. et sic requiritur q legerint et q sint doctrina imbuti. qd vtinam in partibus francie seruaretur. qui omnes premissi et singuli casus continent in se verum dũmodo talis reseruatio fiat de persona nota et que originem traxerit in regno vel delphinatu. vt in capitu. bone. lo. ii. §. quia vero. de postula. prela. tunc enim his concurrentibus in premissis singulis casibus dicitur reseruatio ex magna ratiõabili et euidenti causa facta. Quod est notandum fortificantur et illustrantur premissi singuli casus per casum solitarium in clemẽ. exiui de paradiso in. §. verum si ministro. de verborum significa. vbi est casus qd propter causam certam/ rationabilem/ et manifestam electiua dignitas secundum formam concilii generalis. c. quia propter. de electio. efficitur prouisiua seu collatiua. sicut enim in premissis singulis casibus dispensatio est debita et non gratuita

ta vt in capitu. vt constitueretur. l.dis.et in capitu. requirit §. nisi rigor et in cap. dispensationes.i.q.vii.ita et reservatio cũ talis magna rõnabilis et euidẽs cã ab õib⁹ regulis iuris cõis atq; itentiõe condentis iura semp intelligatur excepta. vt dictũ ẽ. Et sicut vbi rõ vł cã p̃z dispensãdi peccat papa si nõ dispẽset vt i.c.dño scõ.l.di.et ibi p glo. ita et vbi subest magna rõnabilis et euidẽs cã faciẽdi reservatiões cũ superior idest papa dispẽsãs cõtra canones ex cã dicat observare rões et canones vt ẽ cas⁹ apt⁹ i.c.cũ nobis de elec.sic i pposito papa faciẽdo reservatiões de electiua dignitate etiaz põtificali ex magna rõnabili et euidenti cã etc.ẽt rões et decreta cõcilii basilieñ.et iura cõia servare et custodire et illis i aliquo nõ cõtrauenire. q̃ oẽs premissi cas⁹ pcedũt de iure dũmõ seruet forma p scãm sinodũ basilieñ.i dicto §. decreuit tradita vz/q talis magna/rõnabilis et euidens cã in litteris apostolicis noiatim exprimatur. Et est ratio/quia quotienscunq; quis vult expedire actum qui regulariter non potest expediri nisi incertis casib⁹ debet et tenetur exprimere/q ipse est in aliquo illorũ casuum vt fuit theorica Inno. quam sequitur panor. ibi in.c.ad nostraz insi.de appella. dicentis.quod vbi impetrantur littere super appellatione a correctione debet exprimi causa iustificans appellationem/ videlicet/quia in corrigendo exceditur modus. vt in c.licet in corrigendis de offi.ordi. et in.c.de priore.et in.c. reprehensibilis de appella.sicut observatur quãdo appellatur ab executore.vt in.c. nouit eodem titu.faciunt notata per eundem panor.i.c.quod ad cõsultationem.de re.iudi. Ad idem facit theorica Innocen.in ca.preterea in fi.de dilati.vbi vult quod quãdo citatio fit regulariter in forma que non est iusta sed potest esse iusta in certis casib⁹ opportet q exprimatur aliquis de illis casib⁹ Unde dicit Ludo. ponta. consilio cccclxxxii. in pen. colump. secundum meam quotam/ quod vbi licitum est ex aliqua causa recedere a iure regulari/non sufficit causaz subeẽnisi illa p cũ cui de iure hoc cõpetit exprimatur/Accedat ad hoc. l.ii.i fi.cũ glo.fi.ff.si quis i ius voca.nõ.ierit et ibi bar.iuncta.l.i.et.ii. ff.de ferĳs.vbi habetur q ad hoc vt valeat citatio die feriata reqritur q expresse dicatur i tali cã/puta alimẽtor.vł alii/cũ regłarit sit phibita tali die faciũt no.p doc.i.l.i.et.it. ff.de lib.et postu.et i.l.si nominati.ff.de cõdi.et demõ.et iste ẽ cas⁹ i q̃ pbatũ nõ operatur idẽ q expressatũ. qđ ẽ cõtra glo.i.l.ii.C.de dona.ãte nup. et glo.i.l.si donatione. C.de colla. et contra glo.in.l.i. §. nunciatio et ibi bar.ff.de noui. oper nunci. sed hoc ẽ propter formã ab homine vel a iure traditã vt in.c.cũ dilecta de rescrip.et i.c. venerabił.de offi.dele.Et in his singulis et vltimis casib⁹ preces regis mirũ modũ fortificarẽt et decorarẽt reservatiões p romanũ põtificẽ fiẽdam iuxta illud ysidori.Cognoscant principes seculi deo se debere esse redditu/

eos tenētur propter ecclesiā quā a xpo
tuendam susceperūt. nā siue augeat
pax disciplina eccl'ie per fideles prī
cipes siue soluatur ille ronē ab eis
exigit qui eorum potestati suam ec
clesiam tradidit cuius verba habentur
i.c. principes seculi i si .xxiii.q.v.
Unde ponderanda sunt illa verba
et disciplina ecclesie augeat. nam
ut ibi patet principes et reges te
nentur doctrinam pacem et disci
plinam ecclesie dei augere. faciūt
ad ea. in cap. non frustra. et in ca.
regū. v i.c. rex debet eadem cā. v. q.
In his ei oib' pmissis v singlis ca
sib' i hac pte expressis pōt roman'
pōtifex declarare v iterptari. c. ii. de
prebē. li. vi. hēre locū i electiuis di
gnitatib' etiā pōtificalib' quib' cō
sueuit pulverizp formā cōcilii gnā
lis. c. q2 ppt de ele. cū talis iterpta
tio dicti. c. ii. sit pullegiū corpe iuris
clausū vt i.c. cū venissēt de iudi. et
i.c. iter alia de sē. exco. Nā lz roma
n' pōtifex nō possit vniuersalit sta
tuere cōtra ius diuinū/ vz sup nō
solutione decimarū cū sint de iure
diuio. vt leuiti. xxviii. v numeri de
cimoctauo tamen particularit/ vi
delz/ ex cā statuit et dispēsat cū ali
qb' vt voluit glo. i.c. a nobis de de
cimis. v ibi doc. Itē licet papa non
possit statuere q stetur dicto vni' te
stis i oi causa/ nec q duo testes nō
sufficerēt/ q2 esset cōtra illud iuris
diuini. In ore duor v c. vt Mathei
xviii. et deuteronomi. xix. v i. c. i oī
negotio de testi. tamen certis casi
bus statuit ex causa stari dicto vni'
vt per spe. i ti. de testi. Restat de nu
mero et aliquādo auget numerū
testiū vt i.c. presul. ii. q. iiii. facit etiā
quia licet papa non posset generali
ter statuere q clerici in sacris non
essent obligati ad horas canonicas
cū hoc esset cōtra ius diuinū. iuxta
illud septies i die laudem dixi tibi.
et c. vt psalmo cxviii. i xxi. octona
rio et in. c. i. de cele. missa. tamē cū
vno pōt dispēsare et si nō super to
to saltē excā super tanto. vt voluit
Cardi. zaba. i cle. i. in. vi. notabili.
de cele. missa. v p panor. i. c. si. eodē.
ti. Accedat etiā ad hoc q licet papa
nō posset statuere q die dūico vni
uersalr vnusq̄sq3 exerceat artē suā
q2 eēt contra ius diuū iuxta illud.
sabbata scificees. vt de vtrono. v. v i
c. i. de ferius. tā dispēsat. ex cā cū ali
qb' vt possit piscari die dūico. vt in
c. licet eodem. ti. Concordat ad hoc
quia licet vniuersaliter papa non
possit statuerē ptra decisionē apli q2
vt ipse dicit ad gala. i. Et si angelus
de celo aliud euangelizauerit q̄ q
euāgelizati sumus anathema sit
vt in cap. si is qui preest. xx. q. iii. ta
men ex causa papa dispensat cum
aliquo contra dicta apostoli. vt te
nuit inno. et oēs scribentes in. c.
super eo de biga. et tenuit glo. et do
mini in. c. lector. xxxiiii. di. et tenuit
io. de pmo i. c. pposuit d cōcel. pbē.
v tenuit et goffre. in sūma. d biga.
in si. Coadiuuatur etiam quia li
cet papa non posset gnālr statuere
q iuramētū n ligaret pp resistētiā
iuris diuini vt Math. v. dicētis sit
sermo vester est est. non non. et ce
tera. vt in. c. et si cristus de iure iu
ran. tamen ex causa papa dispen
sat cū aliquo. vt p glo. v do. i. c. pro

de iure iuran. & i.c. nõ est de voto. Hic etiã ẽ q̃ licz papa nõ possit generaliter statuere q̃ matremonialiter cõiuncti separẽtur i totũ/ quia esset cõtra ius diuinũ vt Mathei xix. quos deꝰ cõiũxit hõ nõ separet et i.c. quos deꝰ cõniunxit. xxxiii. q. ii. & i.c.i. de cõiu. lepro. tñ ex cã papa dissoluit matrimoniũ ex toto. vt in c. gaudemus de diuor. Itẽ facit ex cã q̃ duret ad tẽpus vt tenuit. Jo. an. i. regula acꝰ legitimi. de re. iuris. li. vi. i mercu. facit etiã quia lz papa non possit generalit statuere q̃ vsure essent permisse ꝓpter euãgeliũ Luce. vi. Mutuũ date nichil inde sperãtes tñ ex cã papa statuit q̃ aliqñ fructꝰ nõ cõputẽtur i sortẽ vt i.c. salubriter cũ similibus de vsuris. Ex qͥbꝰ oibꝰ est cõcludẽdũ q̃ sicut papa potest ex cã disponere cõtra ius diuinũ quo ad partẽ nõ quo ad totũ/ ita potest ex cã disponere cõtra decreta basilieñ. cõcilii q̃ ad partẽ lz nõ q̃ ad totũ/ puta/ reseruatõẽs facere de electiuis dignitatibꝰ etiã põtificalibꝰ i partibꝰ vacãtibꝰ & nõ i romana curia. vel declarãdo i p̃missis casibꝰ enumeratis dictũ. c. ii. de ꝓben. li. vi. hẽre etiam locũ i electiuis dignitatibꝰ etiã pontificalibꝰ quibꝰ ꝓuidetur per formã generalis cõcilii. c. quia ꝓpt & c. ne pro defectu. de elec. vt dictuz est. Et qꝛ superiꝰ circa principiũ scdẽ partis diximꝰ/ q̃ declaratio & ꝓbatio q̃ venit fiẽda & liquidanda de qualitatibꝰ ex magna rationabili & euidenti cã i litteris nolatim exprimẽda per iudicẽ ecclastícũ et cõpetẽtẽ i p̃senti loco declararem? quis esset ille iudex ecclasticꝰ & cõpetens. Est dicendũ q̃ i casu i quo reperiatur oponẽs/ vidz electꝰ/ ille iudex ecclasticus ad quẽ pertinet ius infirmãdi vel cõfirmandi electionẽ est iudex cõpetẽs super tali probatione liquidatione & hap p̃dictarũ declaratione iuxta formaz decreti basilieñ. concilii. i. c. i. §. sa ña sũt. de elec. & i.c. fi. eodẽ. ti. li. vi. sz dato quod negentur dicte qualitates & sic nõ eẽ reseruatiõez ex magna rationabili & euidenti cã factã et per cõseq̃ns dicatur res dubia/ tũc est affirmãduz earũdez qualitatuz ꝓbationem liquidationẽ & declaratõez ad solũ papã & nõ ad aliũ inferiorem pertinere. Et est ratio/ quia qñ constitutio superioris pro ut est decretũ sctẽ sinodi basilieñ. aliquid inferiori nõ permittit nisi certa cã limitata i ipsius iferioris potestate est arbitrari/ an cã eum mouẽs sit iusta ad p̃dictã facultatẽ sibi cõcedendã. ita ẽ glo. i vbo. sanguinis effusionẽ/ & i verbo mẽbri i.c. cũ illor de sen. exco. ita ex p̃esse reperio glosasse hũc passũ basilieñ. decre. Ludo. ponta. ꝯcilio. cccxxii. in fi. secũdũ meã quotã. quod Incipit. quo ad primũ cõsultatiõis articulũ. Hanc etiã determinationẽ comẽdauit & fuit secutꝰ feli. sande. in. c. super litteris. i. ix. colũp. ver. an sit iurisdictio. de rescrip. ꝓ quorum determinatione corroborãda & ꝓ p̃dicta glo. fortificanda addu co casum exp̃ssũ i clemen. exiui. de paradiso. i. §. preterea cuz dicatur ver. huius etiã vtilitas. & ver. quo cuz etiã ministror de verbo. signi.

facit glo.ii.in.c.legitima de appel
la.li.vi.et glo.i verbo legitima i.c.
Quia de elec.eodē.li.facit.c.mona/
steria.de vi.et honest.cleri.et decre/
tū basilieñ.cōcilii i.c.licet dudū.in
§ verūtamē ibi dū dicitur si talez
vrgentissimā cām adesse cognoue/
rit.etc.de elec.et.c.ab arbitris.de of.
dele.li.vi. Nec super tali icidenti
vel pbatione fienda potest dari di
latio per iferiorē a papa ifra quaz
illa probetur/liquidetur et declaret
p.c.tuā de ordi.cogni.et.c. lator q̄ si
li.sūt legi.et.c.si iudex laic⁹. desen.
exco.li.vi.et voluit bar.et alexan.in
l.ii.ff.de re.iudi.et bal.i.l. quotiēs.
C.de iudi.cū nō pertineat ad eum
qz ex hoc iponeret legē supiori suo
et itromitteret se de re in qua nō ē
iudex cōpetens vt in.c.ex insinua/
tione de appel.et.C.si a nō cōpe.iu/
di. per totū. Adhornari et fortifica
ri possūt hec p ea que diximus supi⁹
circa principiū tercie partis vbi fu
it ostensū q̄ i casu i quo sit dubiuz
an fiāt translatiōes vel trāslatio/
pmutatio vl' licētia deserēdi mona
sterīū ppter publicā vtilitatē et ne
cessitatē/vl' ppter psonaꝝ et ecclīaꝝ
vtilitatē/an nō q̄ rōe talis dubii ro
man⁹ pōtifex et nō ali⁹ iferior ē iu
dex cōpetēs cognoscēdi et declaran
di/ an subsit publica vtilitas et ne/
cessitas et psonaꝝ et ecclīaꝝ vtilitas
Itē et etiā p ea q̄ diximus supra i.ii.
parte possūt corroborari/vbi fuit di
ctū q̄ p iterpretatiōe et declaratiōe
puilegii etiā corpe iuris clausi sedi
aplīce cōcessi et ad sedē aplīcā et non
ad aliū recurrēdū. Et si romanus
pōtifex vl' ali⁹ iferior i casu q̄ potest

vt dictū ē arbitret et dclaret reserua
tiōe ex magna rationabili et euidē
ti cā i lr̄is aplīcis noiati expressa fu
re et esse factā.tunc cū nō sit pdicta
ptās eidē sub cōditiōe aut mō vl' cā
cōcessa stādū ē iudicio vl' romāi pō/
tificis auctoritati/cū sit rethorica/q̄
i oib⁹ arbitrariis si iudex arbitrat
aliq̄d esse tale quale requiratur ad
esse standum est iudicis auctoritati
vt i.l.ii.et ibi bal.C.de vindic.liber.
faciūt nota.i.c.de cāis de of. dele.
Sz posset aliq̄s istare dicēdo/q̄ licz
predicta de iure pcedant/ verūta/
men hodiernis dieb⁹ est nou⁹ mo/
dus p metuēdissimos dn̄os supre/
mam parlamēti curiā tenētes iuē
tus/vz/quia cōpellūt iudicē ecclīa
sticū et cōpetentē ad quē ptinet ius
infirmandi et cōfirmādi electiones
vt per vicarios spales ad hoc exp̄sse
deputatos/cognoscat de iure infir
mādi vl' cōfirmādi/vnde cū tales vi
carii spales sint delegati et si ordia
rii et appellet ad cōstituentē vl' dele
gātē.vt i.c.dilecti.lo.vlti.de appel.
et ē glo.ordiaria i cle.et si pricipal' de
rescri.quā oēs doc. sequūt et tenēt
do.de ro.de cisi.scdm meā quotaz.
ccclxxiii.et ccclxxiiii.et tenuit ēt Ge/
mi.i.c.ii.de cōsue.li.vi.faciūt nota.
p eūdē Gemi.i.c.ii.et fi.de offi.vica.
eodē li.et i.c.a collatiōe de appel.eo
dē li.q̄ nō pōt euitari casus/q̄ talis
cā fugiat et euadat tribunal ipi⁹ in
ferioris ordiarii et q̄ vētilet/ iudicet
arbitret et declaret p romanū pōti
ficē. Cū iux decreta basili.cōcilii i ti.
de cāis appellatiōes sine gradatī itē/
ponēde nec ad quēcūq3 ēt papā omis
so medio neq3 agrauamie iquacūq3

Istātia' ăte diffinitiuā snias ḡmōli/
bet possit applari. Oz dicēdū ē ꝙ ta
lis cōpulsoria nō ē ita large ſ; poti⁹
ſcdꝫ iuris cōia ⁊ decretoꝝ ſcē ſinodi
basilieñ dispositioēꝫ ītelligēda et li/
mitāda. cū q̄cūq; dispositio ītelligat
et limitet ſcdꝫ ius cōe. vt ī clemen.
exiui de paradiso. §. deīde cō duob⁹
tempoꝛibus de verbo. signi. et in. c.
si gratiose in fi. de rescrip. li. vi. et ī
c. cum dilectus de consue. Item in
telligatur ⁊ limittetur per ius ter/
tio pꝛeiudicatiuum. vt in. c. super
eo. de offi. dele. et in. c. q̄ uis et in. c.
si propter tua de rescrip. li. vi. et in
l. ii. §. siquis a pꝛincipe. ff. ne quid
in loco publi. Unde cū de iure com
muni et etiam per decreta concilii
basiliensis in ti. de causis euiden/
ter constet ꝙ maioꝛes cause in iure
expresse/ videlicet pꝛiuilegia coꝛpo/
re iuris clausa sint per sedem apo/
stolicam ventillanda liquidanda ⁊
decidenda. vt in. c. i. de iura. calūp.
et in. c. vt debit⁹ in fi. de appelati. et
in. c. maioꝛes de baptis. que a qua
cunq; dispositione semper intelli/
guntur excepta vt voluit glo. bar.
⁊ bal. ī aut. q̄ ī pꝛīcia. C. vbi de cri/
mi. agi. opoꝛ. ⁊ glo. ī. l. i. et ibi eā sedē
salic. C. de cōdi. idebi. ⁊ fuit dcm su/
peri⁹ ī tēia pte ī ei⁹ pꝛīcipio. Et ꝑui
legiū coꝛpe iuris clausū sit ꝙ ad so
lū papā ⁊ nō ad aliū īferioꝛē ptine
at liq̄dare declarare ⁊ ītpretari ꝑui
legia sedi aplice cōcessa vt ī. c. cū ve/
nisset de iud. ⁊ ī. c. it alia ð sē. ex. Et
ꝑ sactā sinodū basilieñ aplica sedes
sit ꝑuilegiata / vt; ꝙ ex magna ra/
tionabili ⁊ euidēti cā ī litteris apli/
cis noīati expꝛessa possit electiuam

dignitatē et pōtificalē reseruare vl
ī sepe dcō. §. decreuit supi⁹ alle. Iō
velut ð maioꝛib⁹ cāis put est Itē
velut iuri tcii. s. sedis aplice ꝑiudica
tiuū put ē nō īcludit nec cōꝑhēdit
sub dicta cōpulsoria foꝛtificāt hec
qꝫ iudex a q̄ q̄cūq; sit n̄ ꝑt facere ea
q̄ appellādi aut remittēdi vl' deuol
uēdi facultas ad supioꝛē tollat vl' ī
pediat vt ī. c. vēiētes de iure iurā. ⁊
ꝑ bar. ī. l. i. ff. de aq̄. plu. arcē. ⁊ ꝑ pr.
de āchā ī. c. fi. §. fi. ð testi. li. vi. Uñ ē
ꝙ adhoc vt cuiuscūq; iudicis īferio
ris malicia vl' ignoꝛātia cōuicat et
vt ð iure ⁊ iusticia puisi cūctis īnota
scat ē honesti⁹ ⁊ securi⁹. ꝙ coꝛā ꝑmis
sis vicariis allegetē et pꝛoponet re/
seruationē ex magna / rationabili
et euidēti causa et ī litteris noīatiꝫ
expressa esse factaꝫ pꝛvt ī litteris a/
postolicis noīati ē expꝛessa / quare
petit eiusdē vētillatiōeꝫ liq̄datiōeꝫ
īterpꝛetationē et declarationē iux/
ta decreta basiliensis cōcilii et regu
las iuris canonici ad aplicā sedē re
mitti/ q̄b⁹ cauet / ꝙ ad solū papā et
nō ad aliū īferioꝛē ptinet liq̄dare ī/
terꝑtari ⁊ declarare ꝑuilegiū ⁊ ꝑuile
gia aplice sedi ꝯcessa ⁊ maioꝛes cāa
sua difinitiua snia tminari. ⁊c. Et
tē si ꝑ eosð vicarios remissio fiat ad
aplicā sedē bñ q̄ð / qꝫ ꝑ remissiōeꝫ de
sinūt eē iudices vt ī. c. l; ð offi. lega.
⁊ ī. c.. ītmastis. de appl'. faciūt no. ꝑ
pr. de āca ī. c. legitīa ð appl'. li. vi. ⁊ ꝑ
archi ī. c. pia de excep. eoð lib. ⁊ ꝑ Ge
mi. ī. c. si a iudice. de appl'. eoð. li. vi.
⁊ ī dcō. c. legitia. si āt n̄ fiat remissio
ad apl'cā sedē ſ; ad ðlegātē tūc eið
delegāti fiat idē ⁊ sub eisdeꝫ mōia ⁊
foꝛmis quibus fuit facta allegatio

et ꝓpositio corā delegatis. Si ve= ro dicti delegati procedēt ad vlte= riora. tunc est loc⁹ appellatōi ꝓpter grauamē illatū ad ipm delegātē dū taxat et nō ad sedē apostolicā pro= pter decreta basilieñ. cōcilii. iti. de causis superi⁹ alle. mādans appel= latōes gradati z nō omisso medio fieri. In casu vero i quo predicti de legati nō īterloquūtur nec remittūt sꝫ dissimulāt et fingūt se quodāmodo nō audire nec tñ procedūt i causa tūc nō pōt appellari sed debet adiri delegās per modū querelę. vt i au= tē. vt diffe. iudi. i pricipio. collati. ix. z tenuit bar. i. l. de pupillo. §. siquis ipi ꝓtori. ff. de noui. op. nūciat. z i. l. fi. §. illud z ibi bal. C. de tēpo. appel= la. z i aut. de māda. prici. §. coges au tē colla. iii. z ē etiā cas⁹ apert⁹ i. c. fi. de excep. li. vi. faciunt no. i. c. ad re= primēdā de offi. ordi. et est ratio vt dicit bal. i. l. fi. C. de sentē. z interlo. om. iudi. q: nō potest appellari nisi ab eo z super eo quod pōt infirmari vel cōfirmari. sed ista dissimulatio nec ifirmari nec confirmari potest cū nichil et icertū nō valeat de iure cōfirmari vel ifirmari. vt i. c. bone. de cōfir. vtili vel inutil. ergo. et cet. cū et etiā q: gradatim iudices adiri debēt vt i. aut. de questo. §. sup hec colla. vi. z si iferior est negligēs adi re superiorē circa appellatōis iter= positionē nā vt dicit spec. in ti. de appel. §. restat. quē refert et sequitur bal. in. c. i. super verbo a comite in ti. si de inuestitu. itee do. z vassal. lis otia. i vsib⁹ feudoꝝ. si. Ideo a negli= gētia nō appellatur q: si postea non īterloquitur nō currit dies appella tionis iterponende a die negligen= tie sed a die interlocutorie secꝫ eum faciūt no. per bal. in. l. ii. C. de epis. audi. et i. l. ii. C. vt lite. pen. z no. p bar. et alexā. in dicto. §. siquis ipi ꝓ= tori. In hāc etiā sētentiam cōueni unt. io. an et panor. in. c. dilecto de appel. z idē panor. in c. ex parte. M. eodem ti. faciūt no. per xp. i aut. qua in prouicia. C. vbi de crimi. agi. op. Corā quo delegāte et supremo i par tibus iudice/ videlicet/ metropolita no eadē allegatio ꝓpositio z ꝓte statio fiat sub eisdē modis z formis quibus fuit fctā corā delegatis. Et si fiat per eundem remissio ad apli= cam sedem bene quidē vt fuit dictū superius de remissione. Si vero ip= se metropolitanus non remittat sed iterum dat alios vicarios specia les/ vel procedit ad vlteriora aut ex presse interloquendo et pronunciā do non esse locum remissioni/ tunc licitum est eidem ꝓuiso propter fraudem et grauamen iudicis/ vi= delicet metropolitani iuxta decre ta basiliensis concilii in titulo de causis ad sedem apostolicam ap= pellare. Et quod propter fraudem commissam in dando iterum iudi= ces delegatos possit appellari etiam omisso medio et non comprehenda tur iste casus sub decreto basilien. i ti. de causis. tenuit spec. in ti. de. appellatio. §. nunc tractem⁹ versi sed secꝫ pmissa. et tenuit panor. i. c. dilecti. lo. fin al. de appella. z voluit etiā. io. an. i. c. sup questionū. i glo. icipiente nisi cū. z cetera. de offi. de le. et tenuit Geminia post. io. mo. i. c. romana in principio de appella.

li.vi.cum sacra etiã canonica ꝓhibe
ant fraudẽ cõmitti.vt in.c.sup lit/
teris.⁊.c.ex tenore.de rescrip. ꝗ me
tropolitan⁹ in tali casu posset ꝑ pa
pã excõicari vt tenẽt Jo.mo.⁊ Ge
minia.in dicto.c.romana. et refe/
runt idẽ tenere.Jo.an.⁊ tenuit pa
nor.l dicto.c.dilecti.idẽ tenet spec.
in ti.de appella.in sepe dicto.§.nũc
tractemus.⁊ versi.sed scdõ pmissa.
dicendo ꝙ iste delegãs nõ debet de
sua fraude ꝯmodũ reportare.vt in
c.sedes.in fi.de rescrip.et ꝙ põt per
papã excõicari. Et qualiter potest
presumi ⁊ ꝓbari ista fraus ⁊ de ma
la fide ipi⁹ metropolitani est recur
rendũ ad ea ꝗ supius i secũda pte
circa extẽsione ꝙ ibi dedi ad regu/
lam inter eos inter quos pendet li
tis pendentia ꝙ etiam in extensio
ne eidẽ prime precedenti quam ibi
dedi ad regulã/vz/de abbatib⁹/epi
scopis/⁊ alus superiorib⁹ in curia
romana decedentibus vbi dedim⁹
certas ⁊ idubitatas regulas ⁊ theo
ricas psumendi ⁊ ꝓbandi malã fi/
dẽ et fraudẽ ꝗ in psenti loco ne sim
prolix⁹ obsecro pro repetitis habeãt
Et ꝙ predicto casu nõ sit loc⁹ itecũ
delegationi pz.qz predicta cõpulso/
ria cũ sit act⁹ affirmatiuus ꝑ pmã
delegationẽ fuit extincta:cũ omis
actus affirmatiu⁹ et successiuus ꝗ
per aliquẽ venit explicand⁹ intelli
gatur dũtaxat de pmo ⁊ in pmo ex
tiguat.vt in.l.boues.§.hoc sermõe
ff.de verbo.signi. est glo. multum
notanda in.l.hoc gen⁹.ff.de cõdi.⁊
demõ.quã ibi comendat bar.illaz
etiam exaltat bal.in.l.si vt propo/
nis.la.i.in.ii.oppo.C.quomõ.et

quan.iudex.vnde dicit ey.in.l.vbi
§.Is autẽ.ff.de edẽdo.quẽ refert
bal.i dicta.l.si vt proponis circa fi.
dando theoricã.ꝙ act⁹ successiuus
debet fieri iterato qñ ꝯmittit vl' mã
datur a lege sec⁹ si ab hoie.quia se
mel tantũ.hinc est ꝙ si ꝓmitto tibi
in kalẽdis ꝙ intelligit de kalẽdis
primis et imediatis.vt.l.cum qui
kalẽdis.ff.de verbo.obli.facit etiaz
quia dispensatio cõcessa ad duo cu
rata intelligitur de duobus pmis ⁊
immediatis.vt l.c.nõ põt.versi.i.
de preben.li.vi. In casu vero in ꝗ
pdictus metropolitan⁹ nõ interlo
quatur nec remittat sz dissimulat
⁊ fingit se quodãmõ nõ audire nec
procedet in cã/sed supersedet forte
causa vexandi dictũ allegãtẽ ꝓpo/
ponentẽ ⁊ protestantẽ tũc si tercio
humiliter requisit⁹/diuersis tamẽ
tpibus nõ facit remissionẽ de predi
cta causa ad aplicã sedẽ:poterit ex
hoc grauamine ad sedẽ aplicã ap/
pellare.vt in.c.i.de suplen.negli.p
la.ita reperio tenere host .in.c.iter
posita.de appella.et Jo.an.in.c.di
lecto.⁊ ibi etiã hoc tenet panor.⁊ te
nuit idẽ panor.in dicto.c.ex parte
M.de appella.⁊ bal.in.c.i.sup ver
bo a comite.in ti.li.de inuesti.inter
do.⁊ vassal.lis oria.in vsi.feu.hinc
dicit bal.sup verbo.ter monit⁹.in
c.i.de mili.vassal.qui contu.est.ꝙ
sicut per trinã monitionẽ conuin/
citur duritia subditorũ:sic ꝑ terciã
requisitionẽ cõuincatur duricia si/
ue pertinacia plator ũ postꝙ recur
ri potest ad superiorẽ.vt l.c.i.de su
plen.negli.pla.in nouella. Et ẽ ra
tio.quia qñ inferior requirit supe/

rioꝛē vel ecōtra vel inferioꝛ ꝓtestaē superioꝛi vel ecōtra ad hoc vt cōsti/tuaē in moꝛa ꝛ dicatur grauare et percōsequens sit loc⁹ appellationi requiriē trina requisitio/trina ꝓte statio. vt in dicto. c. i. de suplen. ne gli. pꝛela. quē casū multū comēdat do. anto. in. c. cū causā. de offi. dele. faciūt nota. in. c. i. de mili. vassal. q̄ contu. est. ꝛ ibi glo. ꝛ nota. i auē. sta tuimus. in fi. C. de epis. ꝛ cleri. ꝛ no. per alexā. i dicto. §. si quis ipi pꝛeto ri. Et p̄dicta sūt menti tenenda/qꝛ per ea pōt assumi pꝛatica cōstituen di oꝛdinariū in moꝛa/q̄ graduatuꝫ in vim gradus vel noīationis nō admittit ꝛ si nō admittit saltē sup sedet ꝛ dissimulat qꝛ sit loc⁹ aditio ni ad superioꝛē ꝑ modū querele. vl' qꝛ dicaē inferre grauamē vel refu tare vt verbis vtar gallicanis ad hoc vt loc⁹ sit appellationi ad ime/diatū superioꝛē. Et p̄dicta ꝓcedūt etiam in illis qualitatib⁹ ꝓbandis ꝛ liquidādis de quib⁹ in finali ꝛ se/quenti parte/vꝫ/qꝛ dicanē p̄ces re gis benigne ꝛ beniuole ꝓ ꝑsonis be nemeritis ꝫelantibus bonū reipu blice regni ꝛ delphinatus. In casu dumtaxat q̄ p̄ces dirigūtur ad apli cam sedē. vt in quita ꝛ finali parte diciē. Secus si p̄dicte p̄ces ad sin/gulares gallicanas ecclias dirigūē qꝛ tūc talis liquidatio/ꝓbatio/ꝛ de claratio fienda est coꝛā iudice eccle siastico ad quē pertinet ius ifirmā di vel confirmādi electionem iuxta foꝛmā ꝛ decreta. basilien. concilii i c. i. §. facta autē. de elec. ꝛ in. c. si. de electi. li. vi. superius alle.

Que ꝛ qualis sit regis pꝛeroga tiua in electiuis dignitatib⁹/ etiaꝫ pontificalibus. Et qꝛ dicanē beni gne atq; beniuole regis pꝛeces. Et que sunt benemerite persone ꝫelā tes bonū reipublice/regni ꝛ delphi/natus.

Cterius inherēdo oꝛdi/ni pꝛagmatice gallica/ne: est sciēdū q̄ de ꝑmis/sione tot⁹ ecclie gallica ne ꝛ ei⁹ cōsensu pōt xp̄ia nissim⁹ Rex cessantib⁹ oīb⁹ cōmia tionib⁹ ꝛ q̄buslibet violētiis aliq̄n vti p̄cib⁹ benignis atq; beniuolis ꝓ personis benemeritis ꝛ ꝫelātib⁹ bonū reipublice/regni/et delphina tus. vt in. §. fi. q̄ incipit. Itē nec cre dit. de electio. Et tales p̄ces vt iuste nullā inducētes simoniā sūt audi/ende. vt. c. veniā. xxxv. q. ix. ꝛ in. c. filiū vēm. i. q. i. ꝛ in. c. clerico iacēte. l. di. et in. c. tua nos duxit. de simo. et in. c. q̄buldā narrantibus. ꝛ ibi ꝑ glo. i. q. i. ꝛ in. c. p̄ncipali. ꝛ in. c. quā to. lxiii. di. Et tales regis p̄ces i his casib⁹ in dubio sꝑ p̄sumūtur iuste atq; benigne. vt in. c. nobis domin⁹ lxiii. di. cū sit theoꝛica. q̄ act⁹ q̄ alias p̄ma frōte p̄sumiē iniust⁹: ex q̄ cer/to casu iustificari pōt si gestus exti/tit a ꝓuido ꝛ honesto viro nō pꝛesu mitur iniqu⁹ imo iust⁹ ꝛ i casu pos sibili gest⁹. vt in. c. nisi ecnt. de pꝛe/ben. quis em̄ ꝓuidum ꝛ honestum dubitet eē/quē apex tāte dignitatē attolit. vt in. c. i. xl. di. vn̄ est q̄ valꝫ cōsuetudo vt moꝛtuo p̄lato capl'm nō pꝛius ꝓcedat ad electionē q̄ nū cietur p̄ncipi vel regi moꝛs pꝛelati.

et ab eo petat facultas/ p̄missio/ et consensus eligēdi: vt cum cōsensu suo pcedāt ad electionē/ et si fiat electio contra consuetudinē vel priuilegiū cassabit. vt in. c. lectis. lxiii. di. et in. c. abbatē monasteriū. xviii. q. ii. Nec p hoc tollit libertas eligēdi: vt tenuit originaliter Inno. in. c. qđ sicut. de elec. quē oēs doc. ibi sequū tur. et tenuit panor. in. c. cū terra. et in. c. cū inter vniuersas. de elec. sa. tit. c. innotuit eodē ti. Hic est q possit audacter affirmari q in casu in quo regis pces reperiant benigne atq beniuole p psonis benemeritis et zelātib9 bonū reipublice/ regni et delphinat9/ q in dubio psumunt vt dictū ē. si fi admittant et fiat electio de alia persona q̄ de noiatis et expressatis p regem: q electio cōtra gallicane ecclesie p̄missionē/ regi concessam facta non teneat et veniat cassanda et irritanda: et hoc sic Certū est eī q consuetudo restringens libertatē eligendi est de iure valida et tenet vt in. c. cū dilect9. de consue. in. c. ii. de i integrū restitu. et i. c. abbatē. de verbo. signi. vbi habetur q valet cōsuetudo q collegiū seu conuentus teneat sibi eligere prelatum de alieno collegio seu cōuentu. et sic ō certo gn̄e psonarum capacium. vt tenuit panor. post: o. an. in. c. cum terra. de elec. et tenuit panor. in. c. licet de euitāda. eodem ti. et voluit prepo. hodiernis diebus eps Alexandrin9 et cardinalis in. c. cū locum. de sponsa. q per talē consuetudinē non adimitur libertas eligendi licet talis potestas siue libertas restrigatur et limitetur/ vt in dictis iuribus: qđ secus eēt si cōtra substātiā et essentiā electionis: puta/ q cōpellerentur eligere certā psonā q tūc nō valeret p. c. vbi periculū §. ceterūq. de elec. li. vi. et per c. cum terra. eodē ti. et p cap. ii. de consuetudi. eodē li. Sed omnis cōsuetudo nil aliud est q̄ quidā contractus mutuo consensu eorum de vniuersitate celebratus. vt in. l. de quibus. ff. de legi. et i. c. fi. de cōsue. li. vi. qđ patet q hēt eadē extrema q habet ipse cōtract9 cū ei9 pncipiū sit voluntarium cū iudicat de cōi consensu totius vniuersitatis. vt i. di. c. consuetudo. habet finem necessariū. quia postq̄ inducta ē oēs ad eius obseruantiā obligat et astringit. vt. l. minime. ff. de legi. et in dicto ca. consuetudo. q contractus habeat principium voluntarium finem vero necessarium: est casus in. l. sicut ab initio. C. de actio. et obliga. sed contractus qui de iure tacite insunt in spiritualibus etiam si expresse exprimantur nullum inducunt simoniam: et sunt de iure permissi. vt in capitulo significasti de elec. et in. cap. Eleuterius. xvi. q. ii. et in capitulo si. x. q. iii. sed benigne et beniuole regis preces etiā pro pontifice scilicet episcopo eligēdo admittuntur de iure. vt in dicto capitulo. nobis domin9 cum aliis supra allegatis. igitur licet tales preces per viam contractus et pragmatice sanctionis expresse deducantur nullam inducunt simoniam. et per consequens talis contractus et pragmatica est de iure permissus. q̄ qđ ē pragmatica sanctio de

citur illud quod Rex de cōsensu ꝓceeum sentit et statuit in causis arduis vniuersitatū et nō singulorū vt in.l.fi.C.de diuer.eescrip. Et ꝙ ad hoc potuerit gallicana ecclesia obligari ꝓut remanet obligata per suaꝫ pragmaticā sanctionē.vt in dicto.§.decreuit allego casū rotundum velut esperā in.c.cum longe.lxiii.di.vbi Rex hyspanie ex ꝑmissione pragmatica sanctione ꝛ contractu totius hyspaniarū ecclesie. decedentibus epīs successores nominat/qui si digni esse ꝓbantur in predecessorū sedibus ꝑficiunt. Et dicit ibi glo.i.ꝗ est multū singl'aris ꝙ nichil hodie substrahitur regi hyspanie/qꝫ sicut prius eligebat ꝛ nominabat ita ꝛ modo. Et verū dicit etiā in vacantib⁹ in romana curia vt ita dicā ꝓut alias vidim⁹. Ecce casum expssū.ꝛ glo.qualiter gallicana ecclesia remanet obligata eligere vnū de noīatis benemeritum ad regis benignas ꝛ beniuolas preces ꝛ zelātē bonū reipublice/ regni/ ꝛ delphinat⁹.nā alias talis permissio/pragmatica/et cōtract⁹ gallicane eccl'ie nullū ꝓduceret effectū/cū frustra expectetur euentus cuius nullus oꝛiꝫ effectus.vt in.c.cū contingat.de offi.dele.ꝛ in.c.vnico.de impub.despon.li.vi. Confirmanꝫ hec.qꝫ dispō hois disponēs in materia iuris cōis id qđ ius cōe disponit alterat dispositionē iuris cōis illaꝫ ampliādo.vñ est ꝙ licet dispō hois debeat intelligi in casu vero ꝛ non in casu.ficto.vt i.l.fi.C.de his qui veni.eta.impe.ꝛ in.c.susceptuꝫ.de rescrip.li.vi.ꝛ i.l.iii.§.hec verba.ff.de nego.gest.etiā si sit iuramētum vt in.c.ad nostrā.lo.i.de iureiu.tū statutū et sic dispositio hois disponens in materia iuris cōis id quod ius cōe/vꝫ/sup residētia beneficiorum etiā si sit iuramēto firmatum verificaꝫ nō solū in residētia vera verū etiā ficta:ꝛ sic alterat ꝛ āpliat dispositionē iuris cōis vt nō soluꝫ habeat locū in residētia vera verū etiam ficta que est quādo quis ē in seruitio pape vel epi.vt in.c.cū dilectus ꝛ.c.ad audientiā.de cleri.non resi.facit etiā ꝙ si statuto cauetur vel pacto paetiū ꝙ vict⁹ victori condēnetur in expensis/ꝙ licet de iure cōi sit ꝙ habēs iustā causā litigādi releueꝫ a cōdēnatione expēsarū.vt in.c.finē litib⁹.de dolo.ꝛ contu.et in.c.calūniā.de penis.ꝛ in.l.ꝓperādū.§.sin autē.C.de iudi.tū talis hominis dispō disponens in materia iuris cōis id qđ ius cōe alterat et āpliat dispositionē iuris cōis in hoc ꝙ etiā si habeat iustā causaꝫ litigādi cōdēnabitur in expensis.de statuto est glo.singu.in verbo causā in principio quā ibi comēdat ange.in aut.de exhibē.ꝛ itromit.reis.colla.v.De pacto partiū ē etiā glo.notāda sup verbo forsitassis i.l.si mulier dotem.§.si quis eem debeat.ff.de lega.iii.et ibi pee bar. Coadiuuāꝫ hec quia si statuto caueꝫ ꝙ citatio possit fieri ad personā vel ad domū ꝙ cū hec hois dispositio.s.statutū disponat i materia iuris cōis id quod ius cōe/cum citatio principaliter debeat fieri ad ꝑsonam et in subsidium ad domū vt in.c.cām q̃.ꝛ ibi glo.de dolo.ꝛ cōtu.ꝙ per hanc hois

dispositiões alteratur dispositio iu
ris cōis ꝛ ampliatur/vz/ ꝙ sufficit
ꝙ fiat citatio ad domū lz psōa pos/
sit reperiri ad hoc vt statutuz aliqd
addat ad ius cōe. vt tenuit bar. i. l.
iiii §. ptor ait. ff. de dam. infec. quē
refert et sequitur panoꝛ. in. c. ex par/
te. lo. vlti. de verbo. signi. et i dicto
c. cām que. ꝛ tenuit Jo. de plateis i
l. palatinos. C. de collaci. fundo. li'
bra. li. xi. Hinc est etiā ꝙ statutū dis
ponēs in materia iuris cōis id qd
ius cōe alterat dispositionē iuris cō/
munis illā ampliādo/ vz/ qꝛ saltez
introducit actionē d nouo q alias
de iure cōi nō erat introducta vt p
bar. ꝛ alios i. l. i. ff. ad. l. falci. ꝛ p pa
noꝛ. in. c. cū ad sedē. de resti. spoli. ꝛ
per do. anto. in. c. i. de rescrip. ꝛ per
salice i. l. ea lege. C. de cōdi. ob cām.
et in aut. habita in. iii. colūp. C. ne
fili. pro pa. Accedat ad hoc qꝛ si sta/
tuto cauet ꝙ in causis miserabiliū
psonarū pcedat appellatiōe remo
ta/ ꝙ licet talis dispositio hōis. s. sta
tutū posset intelligi de appellatiōe
frustatoꝛia ꝛ friuola cui iura si ref
ferūt. vt in. c. cū appellationib⁹. de
appella. li. vi. tamē qꝛ hec verba seu
clausula appellatione remota. et p
consequēs statutū nichil operaret
debet ita ꝛ taliter intelligi ꝙ per ta
le statutū alteret dispō iuris cōis
vz/ ꝙ amplieē vt debeat etiā intel/
ligi de appellatiōe alias pbabili vt
aliquid addat ad ius cōe ita notāt
tenuit panoꝛ. i. c. pastoꝛalis. de ap/
pella. Corroboꝛant hec ꝙ licz de iu
re cōi p pscriptionē nō querat nisi
dnīū vtile. vt p glo. ꝛ doc. in aut. ni
si. C. de bōis mater. tamē si statuto ca
uetur ꝙ pꝛescriptione querat dnī
per tale statutū alterat et ampliat
ius cōe vt intelligat etiā de directo
vt in. l. i. in fi. ff. si ager vectigal. vel
emphi. ad hoc vt aliquid addat iuri
cōi et aliqd operetur ita reperio te/
nere bar. in. l. ii. ff. de vsucapi. facit
etiā ꝙ vbi statutū est pꝛiuilegiatiuū
put est gallicana pragmatica per/
mittēs regi vti pcib⁹ benignis atqꝫ
beniuolis p personis benemeritis ze
lantibus bonū reipublice/ regni/ et
delphinatus. ꝙ patet qꝛ oīa pꝛiuile
gia etiā coꝛpoꝛe iuris clausa sunt p/
missiua vt fuit dictū supꝛa i. iii. par
te vbi posuimus aliquas differen/
tias inter ius cōe ꝛ pꝛiuilegiū coꝛpo/
re iuris clausū. qꝛ tale statutuz seu
pragmatica debet alterare ius cōe
illud ampliādo et illi aliqd addēdo
vt i. l. i. ff. ad municipa. ꝛ ibi p glo.
sicut dicim⁹ in pꝛiuilegio. vt in. c. in
his cum similibus. de pꝛiuile. faciūt
nota. p doc. in. l. fi. §. in cōputatiōe.
C. de iure delibe. et in. c. cū dilectus
de consue. Cū igit dicta pꝛagmati/
ca sanctio sit xpianissimi regis pꝛiui
legiatiua/ et disponat i materia iu
ris cōis id qd ius cōe dispōit debet
alterare et ampliare ius cōe in hoc
et illi addere/ ꝙ licet de iure teneret
electio contra regis noīationē/ tamē
vt aliqd addat ad ius cōe est ita ꝛ ta
liter intelligēda atqꝫ interpꝛetāda
ꝙ dato ꝙ fiat electio de alia persōa
ꝙ denoīata ꝛ expꝛessata per regē ꝙ
electio cassetur et anulletur. vt i di
cto. c. cum longe. ꝛ. c. lectis. lxiii. di.
et in. c. abbatē monasteriū. xviii. q.
ii. Cū frustra concedat qd iure cōi
permittit. vt in. l. i. C. de thesau. li.

x. et in dicto. c. in his cum verba in quacunq; dispositione maxime privilegiativa posita debeant semper aliquid operari vltra ius cōe. vt in. c. si papa. de privile. li. vi. et in. c. ad audientiā. de decimis. tū et etiā quia verba semper sunt cum effectu intelligenda. vt i. c. relatum. de cleri. non resi. et in. l. i. ff. q quisq; iuris canonizata. de peni. di. i. c. hec aūt verba. cuz lex non verbis sed reb⁹ sit imposita. vt i. c. cōmissa. de elec. li. vi. Et licet predicte rationes sint satis apparentes / et evidentes nec non concludentes. tamen ratio finalis decidendi ad dictum. c. cum longe fuit regis prerogativa propter quam precepta canonica relaxantur et transgrediuntur vt fuit dictum superius in quarta parte circa principium. Pro cuius corroboratione et fortificatione facit tex. in. c. per venerabilem. ibidum dicitur. Rationibus igitur his inducti regi grattiam fecim⁹ requisiti. qui filii sunt legi. faciūt notata in ca. principes. et in capi. regum. et in. ca. rex. xxiii. q. v. et in capi. cum parati. de appella. et in cap. solite de maio. et obe. faciunt etiam notata i. cap. si ecclesia vera est. xxiii. q. iiii. et in capi. non frustra. xxiii. q. v. et in. c. Maximianus. cum duobus. c. sequentibus. xxiii. q. iii. et in capitu. si apud. xxiii. q. v. et in cap. si tributum. cum capi. sequenti. xi. q. prima cum similib⁹. Et huiusmodi regis prerogative solent dari tres rationes per doc. signanter per panor. i. c. cū inter vniversas et in. c. quod sicut de elec. Est et prima. quia forte ecclesia habet feudū a rege et eiusdē feudataria ē vt probat in. c. si quis laic⁹. i si. xxii. q. v. prout legit de epō Magalonesi. q̄ tenet ipsaz villā in feudū a xpianissimo francoꝝ rege. et eidē ex hoc homagium pstat vt refert spec. in ti. de feudis. in § qm super homagiis. versi. xxiiii. queritur

Secunda ratio est. qz forte rex est ecclesiarum patronus. vt pbatur expresse in. capitu. nobis de iure patro. Tercia. quia forte hoc habet cōsuetudo aut statutū vel privilegiū vt etiam expresse probatur in dicto capitu. nobis. et in dicto capi. cum longe faciunt iura in capitu. quod sicut et in capitu. cum terra. et in dicto capi. cum inter vniversas de electio. Et sub ista tercia ratione comprehenditur etiam permissio et consensus totius Gallicane ecclesie vt in dicto capi. cum longe. Et si alia ratio queratur ad dictum capi. cum longe per curiosos qui volunt sapere plus quam opportet sapere contra doctrinam apostoli. ad Roma. xii. et i. capitu. primo de renuncia. libro sexto. respondeo cum ratione legis. l. prospexit. ff. qui et a quibus. quod licz durum sit: sufficit tamen quod ita lex scripta est. quia postq̄ lex est cōdita iudicādū est scdm ipsam nō de ipa vt i. c. erit aūt lex in si. cu. c. sequēti. iiii. di. Coadiuuātur hec per ea q̄ dicit glo. si. Jo. an. in. c. i. de sepul. li. vi. querēdo rōnē dicti. c. et dicit sufficere ita scriptum esse. et per ea que dicit glo. in verbo quadragessimum in cleme. nolentes de hereticis. q̄ vult quod de arbitrariis

nō cogūtur reddere rōes Maxime qn dispositio dicti.c.cū lōge loquit dūtaxat sup his quib⁹ papa nō su bicitur nec vllaten⁹ ē obligat⁹/vz/ i simoniacis qn prohibitis/ nō in prohibitis quia simoniacis vt per glo.ꝛ doc.i.c.ex parte.lo.i.de offi.de le.ꝛ in.c.cū pridem de pactis.ꝛ per archi.i.c.i.xii.di.faciūt notata.per doc.i.c.proposuit de cōces.preb. et per modernos i.c.ad audientiā.lo. ii.de rescrip.que simoniaca qn pro hibita/probitas honestas/apex/re galis dignitatis pmissio ꝛ cōsensus gallicane ecclie p suā pragmaticaȝ recte/palam/ꝛ rite prestitus vitat et fugat vt in.c.nisi essent de preb. Per qȝ patet clara solutio ad oia ob iecta que fieri possent ad dictū.c.cū longe. Nec his obstat dicendo/ꝙ de creta basilieñ.cōcilii ꝛ per cōseqns gallicana pragmatica p sedeȝ apli cam nō probat vt in extrauagan: Sixti. pape.iiii.que icipit ad vni uersalis ecclie regimen. qn clara ē solutio/nā pragmatica sanctio ꝛ de creta basilieñ.cōcilii i ea iserta nō a papa sȝ ab vniuersali ecclia ꝛ sic a gñali cōcilio vtutē ꝛ approbati onē suscipit vel decretis cōcilii ba silieñ.de aucto.ꝛ potesta.sacro. ge nera.cōcilii.c.sacrosca p totū ꝛ fuit late dictū superi⁹ i pria parte. ma xime qn ipugnatio ꝛ reprobatio p sedē aplicā facta de dicta pragmati ca nō pōt i aliā regie maiestati no cere/cū nūꝙ fuit acceptata p gal licanā ecclīā ymo sp illis fuit ꝯtra dictū tacite ꝛ etiā expresse i iudiciis ꝛ etiā extra/illi⁹ tenorē ꝛ formā ser uādo/cū sit theorica/ꝙ act⁹ gestus et ipugnat⁹ etiā in iudicio p vnaȝ partes nūꝙ nocet si nō fuit ab alia parte acceptatus.vt per glo.ꝛ doc.i c.cuȝ venissent de eo qui mit.i pos. cā.rei.seruan.ꝛ per doc.signāter p panor.in.c.gratū.de offi.dele.facit glo.ꝛ ibi nota.per doc.i.c.i.de treu. et pace. Ex quib⁹ resultat ꝙ ad hoc vt regis p̄ces dicātur benigne atqȝ beniuole p personis benemeritis et zelātibus bonū Reipublice Re gni ꝛ Delphinatus nō debent pro vna dūtaxat persona emanari/qn tales preces nō sūt benigne neqȝ be niuole cū sint contra substantiā et essentiā rei.s. electiōis cū cōpellan tur electores certā personā eligere. cōtra substātiaȝ electionis vt i di cto.c.vbi periculū ꝰ. cetrūqȝ ꝛ i.c. cū terra.ꝛ i.c.ii.de consue.li.vi. su perius alle.sed potius debent pro trib⁹ personis ad min⁹ emanari. vt in.c.i.de elec.ꝛ in.c.ii.de rescrip. li.vi.quia tūc licet restringatur ꝛ limitetur potestas et libertas eli gendi:non tamen illa adimitur ꝛ quod de iure fieri potest vt in dicto. cap.cum dilectus.et cap.ii.ꝛ.capi. abbate.superius alle. Taliter qō hec pluralitas triū psonaꝝ per re gē nominataꝝ intelligatur colle ctiue et non distributiue argu. c.i. fi.de consue.li.vi.ꝛ ibi glo.in ver bo dumtaxat.sic intelligitur.et pra ticatur dictum.c.cum longe.et hoc ibi probatur dum ibi dicitur i plu rali. Quoscunqȝ regalis potestas elegerit et cetera.sic etiam sunt in telligēda verba illa et praticāda. p psonis bñmeritis.ꝛc.i dicto ꝰ. Itē nec credis icerta. Et p hec lunsā

tur ⁊ declarãt nota. per doc. ſignã
ter per panoꝛ. in. c. ꝙ ſicut de elect.
dum dicunt ꝙ per nominationem
regis de aliqua perſona ad aliquã
electiuã dignitatẽ etiã põtificalem
factã nõ acquiritur ius nominato
nec talis nõiatio ĩpedit electionẽ
de alio fiẽdam. quia illa ſunt vera
quãdo vnus ſolus nominat/ſecus
ſi tres vel plures collectiue ex per⸗
miſſione eccliaꝝ vt dictum eſt. Eſt
tamẽ aduertẽdum ꝙ cũ in dicto §.
Itẽ nec credit dicat/aliquãdo vtã⸗
tur precibus benignis. ⁊ c̃. ꝙ dictuꝫ
aduerbiũ aliquãdo verificatur duꝫ
taxat in prima vice/⁊ ſic ſemel· ſue
tales benigne ⁊ beniuole p̃ces diri⸗
gãtur ad ſigulares eccliãs totiꝰ Gal
licane eccle/vel dirigãtur ad aplicã
ſedẽ vt ĩ iſta dicẽdis apparebit. Cũ
oĩs actus affirmatiuꝰ ⁊ ſucceſſiuus
qui per aliquẽ venit explicãdus p⸗
ut eſt hec permiſſio vtẽdi p̄cibus
benignis. ⁊ c̃. intelligatur de p̄mo
dũtaxat ⁊ ĩ p̄mo extiguatur. vt in
l. boues § hoc ſermone. ff. de verbo.
ſig. ⁊ eſt glo. ſinglaris ĩ. l. hoc genꝰ
. ff. de condi. ⁊ demõ. que ibi comen
dat. per bar. ⁊ comẽdatur etiã bal⸗
de per bal. ĩ. l. ſi vt p̄ponis la. ĩ. in
ſi. oppo. C. quo. ⁊ quã. iudex hinc di⸗
cit ey. in. l. vbi § Is autẽ. ff. de eden.
quã etiam refert bal. in dicta. l. ſi
vt p̄ponis circa fi. ꝙ actus ſucceſ⸗
ſiuus debet fieri iterato quãdo co⸗
mittitur vel mãdatur a lege. ſecus
ſi ab homine p̄out eſt in noſtro ca⸗
ſu ꝗ quia ſemel tantum. facit. c. nõ
poteſt. verſi. ĩ. de p̄ben. li. vi. ⁊. l.
eũ qui kalendis. de verbo obli. Ac
cedant que ſuperius circa finem
quarte partis dicta ſunt. Et cuꝫ ta
lis permiſſio vtendi p̄cibus beni⸗
gnis atq; beniuolis extinguatur ĩ
p̄ma vice intelligitur non collecti
ue ad totam Gallicanam eccleſiaꝫ
ſed potius diſtributiue ad ſingula
capitula cathedꝛalium vel ſuperio
rum eccleſiarum ⁊ ad ſingulos cõ⸗
uentus vel eccleſias collegiatas in
quibus per moꝛtem p̄lati eccleſia
dicitur deſtituta paſtoꝛe vt in. c. ne
p̄o defectu de elec. ⁊ p̄ceditur ad
electionẽ ſeruata forma concilii ge
neralis. c. quia p̄pter. eodẽ ti. Cũ
ſit theoꝛica ꝙ vbicũq; diſpoſitio re⸗
fertur ad vniuerſalem ſeu genera
lem vniuerſitatem ex pluribꝰ aliis
vniuerſitatibus ⁊ membris cõſiſtẽ
tem et materia ſubiecta ẽ talis que
non congruit vniuerſali ſeu gene⸗
rali vniuerſitati collectiue ſed tan⸗
tum ſingularibus vniuerſitatibꝰ
⁊ mẽbris de vniuerſali ſeu genera⸗
li: talis diſpoſitio debet ſumi diſtri
butiue quo ad omnes ſingulares
vniuerſitates de ipſa generali vni
uerſitate ⁊ non collectiue. vt p̄o⸗
bat glo. in verbo conuentuum. et
per Geminia. in. c. p̄ſentium. de
teſti. li. vi. p̄obatur clariꝰ p̄dicta
theoꝛica ĩ. c. ſi ſententia §. ſi. ⁊ ibi p
Archi. io. an. ⁊ Geminia. de ſen. ex
co. li. vi. facit glo. ſuper verbo peni⸗
tus. ⁊ ibi per Geminia. in. c. roma⸗
na § in vniuerſitatem. eodem ti. ⁊
li. vi. ⁊ glo. in. c. i. et ibi per panoꝛ. de
his. que. vi. me. cã fi. Unde cõcludi
tur ꝙ illud aduerbium aliquando
debet intelligi ⁊ interp̄tari de per
miſſione p̄cum benignarum atq;
beniuolarũ p̄o gl̄oꝛiis bñ meritis

ꝛ zelantibꝰ bonū Reipublice/ Re-gni et Delphinatꝰ ĩ vna quaqꝫ ec-clesia cathedrali vel supiori/aut cō-uentu vel collegiata ecctia regni ꝛ Delphinatꝰ semel tātū. ꝛ nō vltra per predicta. Unū tamē ē/ꝙ in ca-su in quo Rex q̄ vsus fuit ꝑcibꝰ be-nignis atqꝫ beniuolis ꝓut dictū ē ab hac vita decesserit potest eiꝰ suc-cessor ĩ regno similibꝰ vel eidē preci-bus vti ꝑ personis bñmeritis ꝛc. expressatis ꝛ noīatis per regē defū-ctū si nullꝰ eoꝝ ĩ eadez vacatione nōduz fuerat electꝰ. Et tales ꝑces regis viuētis dicūtur potiꝰ ꝑces ꝗ̄ mortui ꝙ̄ viuētis regis/cū factum ꝑdecessoris potiꝰ ꝙ̄ ꝓpriū fuerit ꝓsecutꝰ. vt expresse ꝓbatur ĩ.c.lit-teris de rescrip. nec per hoc Cathe-dralis/aut ecctia cōuētꝰ vl' collegia-ta ecctia dicit grauari vt ibi. Ex q̄ se-quitur ꝙ eidē regi remanet salua ꝑmissio vtēdi precibus benignis at-qꝫ beniuol' in eadē cathedrali cōuē-tuali vel collegiata ecctia casu quo ĩ singl'is ꝑdictis ecctiis vacatio eue-niri contingat/ In casu vero ĩ quo rex vlꝰ fuerit ꝑcibꝰ. sed tales ꝑ-ces nō fuerit iuente benigne neqꝫ beniuole/puta/qꝫ fuerūt emana-ta ꝑ vna dūtaxat ꝑsona cū tollat libera facultas eligēdi vt dictū est/ vl' q̄a nō solū semel ĩ eadē ecctia vbi fuit aliquis electꝰ ꝓpter preces re-gis benignas atqꝫ beniuolas illo defūcto iterū ꝛ sic scdo idem rex vti-tur ꝑcibus ꝑ aliis ꝑsonis beneme-ritis ꝛ bonū reipublice regni ꝛ Del-phinatus zelātibus quod ei nō licꝫ vt dictū est. vel quia vtitur precibꝰ ꝓ personis ĩcapacibus ꝛ inhabilibꝰ qualitates a iure requisitas nō ha-bentibꝰ/puta/quia nō sūt etatis le-gitime/nec graues morū/nec litte-raruꝫ sciētia prediti/ nec in sacris ordinibus cōstituti nec al's reperi-untur secunduꝫ canonicas sancti-ones idonei vt ĩ decretis basilieñ. cōcilii.ſ.c.i.§. deīde eligant de elec. et in.c. cū in cunctis eodeꝫ.ti. tūc eē licet ĩ his casibꝰ ꝑces nō sint admit-tende cū nō sint benigne neqꝫ beni-uole/nec etiaꝫ ĩpediant electioneꝫ celebrādaꝫ vt ĩ dictis.c.ꝙ sicut ꝛ.c. cuꝫ terra/ Nichilominus xp̄ianissi-mo regi remanet ius saluū excipiē-di et opponēdi cōtra personam ele-cti ꝛ eiusdem cōfirmationē.ſ. ꝙ eū timet de cōiuratiōe seu cōspiratiōe ꝛ ꝓditione patrie vel de reuelatiōe secretorū cū ipi epi ꝛ abbates sint de iure regis cōsiliarii ꝛ de eius cōsi-lio. vt aut. habita. C. ne fili. pro pa. ꝛ hoc ratione patrie vnde electꝰ est oriundꝰ/ vel propter parētes suos qui ei fuerūt infesti. q̄a ĩ his casibꝰ ꝛ similibus xp̄ianissimꝰ rex est au-diendꝰ cū propriū ĩtesse ꝓsequatur vt probatur ĩ.c. filiis vel nepotibꝰ xvi.q.vii. ꝛ ĩ.c. cōstitutū eadē causa ꝛ.q.i. et tenuit Inno. in.c. sup his quem omnes doc. ibi sequūtur de accus. et sentit glo. in.c.i. lxiii. di. et probatur in. c. adrianus circa fi. ibi dum dicitur. sed silere et atten-dere sibi vsquequo. ꝛc. lxiii. di. ꝛ te-nuit panor. in dicto.c. cum terra. ꝛ l.c.ꝙ sicut et.c. super his su ꝑ iu-re alle. faciunt notata per eundē pa-nor. in.c. nobis in fi. de iure patro. et in.c. ex parte Ade. de testi. Et si probāt ꝑdicte exceptiōes debet eiꝰ

electio retractari vt voluũt oms doc.
post inno. in dicto. c. super his. et te
nuit etiā panor. in dicto. c. q sicut
quod hodie euidētissime probatur
per decreta basilieñ. cōcilii in. c. 13
dudū. §. verūtamē si forte. de ele c.
vbi habet q quamuis electio cel e
brata reperiat ałs canonica si ta
mē timetur vergere i perturbatio
nē eccłe aut patrie vel boni publi
ci si tñ talis cā mature discussa ac
parte plene defensa et seruata for
ma de qua i bi i casu i quo ad roma
nū pontificē fuerit delata eiusdem
electionis cōfirmatio vel ifirmatio
reiecta et cassata tali electiōe ad ca
pitulū vel cōuentū remittat vt infra
tēpus iuris vel aliud iuxta loci di
stātiā ad aliā ex qua talia eueniri
nō formidātur electionē procedāt.
Et dicūtur bn̄merite persone et ze
lātes bonū rei publice regni et Del
phinat⁹ magistri requestarū regis
et ei⁹ cōsiliarij qui per aliqua tēpo
ra gubernationi et administrationi
rei publice vacarūt. vt i. c. ecclasti
cis. xij. q. ij. et i. l. quisq̄s. C. ad. l. iuli.
maies. cū in ea re i qua quis labo
rat vel loco debet quis fructū et re
munerationē sui laboris percipere
vt in. c. null⁹ inuitis et in. c. quid p
derit. lxi. di. et in. c. caritatē in fi. xij.
q. ij. vnde dicitur i toletano cōcilio
bone rei dare cōsiliū et presētis ha
betur vite subsidiū et eterne remu
neratōis expectare cernit premiuz
vt habetur i. c. bone rei. xij. q. ij. Et
sicut vnguēto et varijs odorib⁹ de
lectatur cor. sic et bonis cōsilijs ani
ma dulcoratur. vt prouerbiorū. xvij.
Facit etiā illud prouerbiorum. xi. (s

lus autē vbi multa consilia. Que
cōsilia et cōsiliarij a rege non despi
cienda sed poti⁹ valde affectanda
sūt et amplexāda. vt in. c. si. ij. q. i.
cum vniuersū sui domini orbē in
pace et iusticia gubernare. tenetur
vt i. c. regū xxiij. q. v. quod ipse sol⁹
sine cōsilij maturitate et etiā absq;
cōsiliarijs facere nō posset. cū prpri
um spm in suo cōsilio affligeret vt
habetur ecclastici. xxx. tum et etiā
quia magno labore ipse et ppłs suus
cōsumaretur et esset vltra vires su
as quod sustinere nō posset iuxta
illud rectū perutile et sācitū cōsiliū
Jetro cognati Moysi qui cū vidis
set oīa que ipse Moyses agebat in
poplo ait. Quid est quod facis i ple
be. cur solus sedes et oīs populus
prestolatur de mane vsq; ad vesperā
Cui Moyses respōdit venit ad me
ppłs q̄rēs sniam dei cūq; acciderit
eis aliqua disceptatio veniūt ad me
vt iudicē inter eos et ostēdā precepta
dei et leges ei⁹. At ille nō bonā inq̄t
rē facis stulto labore cōsumeris et tu
et ppłs iste q̄ tecū ē vltra vires tuas
ē negotiū sol⁹ illud nō poteris susti
nere. sed audi v̄ba mea atq; cōsilia.
et erit dn̄s tecū Esto tu pplo i his q̄
ad deū ptinēt vt referat que dicūt
ad eū ostēdasq; pplo ceri[illegible] ōias et ri
tū colēdi viāq; p quā igredi debeāt
et op⁹ qd̄ facere dbeāt prouide āt de oī
plebe viros sapiētes et timētes deū i
q̄bus sit v̄itas et qui oderit auari
ciam et cōstitue ex his tribunos et cētuei
ones et quīquagenarios et decanos
q̄ iudicēt populū omni tēpore quic
qd̄ autē mai⁹ fuerit referāt ad te et
ipsi minora tm̄mō iudicēt leuiusq;

sit tibi partito in alios onere. si hoc
feceris iplebis imperiū dñi ⁊ precep-
pta eius poteris sustentare ⁊ omis
hic popul⁹ reuertetur ad loca sua
cū pace. quibus auditis Moyses
fecit omia que illo sugesserat vt ha
betur. Exo. xviii. Dignū est ei Re
gie maiestati sapientes regio more
adesse. et eorū facere cūcta consilio
scientiū leges ac iura maior vt ha
betur. hester. i. pbatur etiam in pro
hemio. ffor. §. fi. ⁊ in prohemio in
stitu. §. fi. ⁊ i. c. i. in fi. de consan. et
affi. ⁊ clarius in. c. cū in iure de offi.
dele. in decis. Et nō solū litterarū
sed et negociorū peritia' cōsiliarios
opz prudētes eē. vt i. §. i. xxxv. di.
na zlēis carēs huic offō apt⁹ nō ē vt
i. x. i. ead. di. Concilium ei custodit re
gē ⁊ prudētia seruat illū. puer. ii.
nā scia sapiētis tāq̄ inundatio abū
dabit ⁊ cōsiliū illi⁹ sicut fons vite
pmanet vt habetur ecclastici. xxi.
iuxta illud. consiliū semper a sapi-
ente perquire. Tobie. iiii. Gloria nā
q̄ regis est probos ⁊ sapientes in cō
silio suo habere. ⁊ gaudere debet cū
tales elegerit consiliarios. vt in. c.
esto subiectus in fi. xcv. di. Si eniz
delectemini sedibus ⁊ sceptris o re
ges populi diligite sapientiā vt in
perpetuū regnetis: diligite lumē sa
pientie qui preestis populis. Mul
titudo autem sapientū sanitas est
orbis terrarū ⁊ rex sapiens populi
stabilimētuz est vt habetur sapien.
vi. Nā tūc bene regitur res publi
ca cū philosophi regnāt ⁊ reges phi
losophantur et sapientū consilio re-
gnū in iusticia gubernatur. Cum
scientia iuris sit altera militia qua

reprimūtur audacie ⁊ emendātur
iniusticie ⁊ expelluntur omēs ini-
quitates vt probatur in. l. i. §. cuz
itaq̄ nichil. C. de vete. iure enucle.
Sint aūt tales regis cōsiliarii qui
nō solū monasticaz scientiam qua
quis bene se ipsū regit sed etiaz ico
nomicam que familiā domus sue
gubernat. sed etiā politicā habere
debent scientiā qua ciuitates ⁊ re-
gnū cōsilio suo regere sciant vt no.
lauren. in. c. sicut hi qui §. necesse
est etiam. xlvii. di. ⁊ Jo. mo. in pro-
hemio sexti libri. Qui consiliarii de
bent esse senes populi magistri seu
doctores iuxta illō numeri. xi. Cō-
grega michi septuaginta viros de
senioribus israel quos tu nosti qō
senes ppli sint ac magistri ⁊c. Un-
de Innocētiu⁹ papa ait seniores pro
uincie zgrega ⁊ eos iterroga facilius
q̄ nāq̄ iuenitur quod a plurib⁹ se-
niorib⁹ queritur vt i. c. de quib⁹. xx.
di. Nā ab antiquiorib⁹ velut vete
riorib⁹ veritas perscrutāda ē vt. ii.
Esdre. vi. ⁊ vii. ⁊. iii. regū. xii. ⁊ i. c.
i. xxxv. q. vi. cū i antiqs sit sapiētia
⁊ multo tpe prudētia. vt Job. xii.
Ipi ei didicerūt a ptib⁹ suis: ppt
qō narratio eorū pmittēda nō ē vt
hēt eccle. viii. O q̄ speciosū caniciei
iudiciū ⁊ a seniorib⁹ cognoscere zsi
liū oq̄ speciosa veteranis sapiētia
⁊ glios⁹ itellect⁹ ⁊ cōsiliū. vt eccle.
xxv. Unde est qō senes quāto mor
ti viciniores effecti sunt tanto soli
citiores ⁊ timidiores sūt vt i. c. tāta
lxxxvi. di. Propt deffectū enim sci-
entie ppls dñi i captiuitatē fuit du
ct⁹ ⁊ nobiles ei⁹ iterūt fame ⁊ mlti
tudo ei⁹ siti exharuit vt hētur ysaie

v.et i.c.ve qui dicitis. xi.q.iii.Et e
cõtra quia bono cõsilio/ inimici vi
cuntur et sub tributo ducuntur et
i potestate metalla auri et argẽti re
digũtur et loca possidẽt/ ⁊ loca ꝓuĩcie
ciuitates q̃ lõge sũt pacificãtur/ ad
uersarii conteruntur/ destruũtur
et in seruitutẽ redigũtur/ regna ob
tinẽtur/ et nomẽ regis timetur/ ex/
altatur ⁊ glorificatur adinstar roma
norũ et patria et ei⁹ icole fame pre/
seruãtur/ quos quidẽ tã bonos cau
tos et vtiles et dulces effectu fru/
ctus generat et multiplicat cõtinu
um multitudinis prudẽtũ cõciliũ
vt legitur .i. Machabe.viii.⁊ Geñ.
xli.et xlvii. Propter que magistri
requestarũ regis et eius cõciliarii
dicũtur persone bene merite ⁊ zelã
tes bonũ reipublice Regni et Del
phinatus. Unde est q̃ Rex Regnũ
Delphinat⁹ et Gallicana eccl'a re/
manẽt ⁊ sũt naturaliter eis obliga
ti vt i.l.sed si lege.§.cõsuluit. ff. de
peti.here.et i.l.aquilius. ff. de do/
natio.et i dicto.c.ecclasticis et i di/
cta.l.quisquis.hinc est q̃ i donatio/
ne eis facta trãsgrediũtur et relaxã
tur precepta iuris et nichilomin⁹
remanet firma donatio vt est glo.
in dicta.l. aquili⁹ quã omnes doc.
sequũtur et tenuit bal.et angr.i di/
cto.§.cõsuluit etiã si talis donatio
fiat de rebus eccl'e et omittatur et
relaxetur solẽnitas iuris canoni/
ci que i alienatione rerũ ecclesie ẽ
seruãda.vt est casus apert⁹ i dicto
c.ecclasticis et hoc etiã tenet ibi ar/
chi.faciũt nota.p modernos i.c.cũ i
officiis de testa.et in.l.si testõ.§.i.ff.
de fideiuss.vnde est q̃ non modicis
sed magnis bñficiis sũt remunerã
di et decorãdi vt i.l.cum plures.ff.
de admi.tuto.et i.l.ii.§.fi.ff.d origi.
iuris.faciunt no.per glo.in .c.si.§.
apud vrbem.iii.q.vii.et no.i.c.et si
questiones de simo.vbi traditur q̃
in donationib⁹ et remunerationi/
bus fiẽdis plura cõsiderãtur/ vide
licet persona dãtis vl' satisfacientis
accipiẽtis qualitas/ quantitas mu
neris vel beneficii.et donationis
vl satisfactionis tempus. Et hec iu
ra et rationes habent etiã locũ in
singulis personis bñmeritis zelãti
bus bonũ Reipublice Regni ⁊ Del
phinat⁹ infra per ordinẽ et successi
ue declarãdis et numerãdis Itẽ
Regum cõfessores dicũtur persone bñ
merite et zelãtes bonũ Reipublice
Regni et Delphinatus cũ in eis re
requiratur sciẽtia talis qua medi/
ante valeãt eos ligare vel soluere
vt in.c.quem penitet post medium
de peni.di.i.et in.c.i.i principio de
peni.di.ii.⁊ possint ⁊ valeãt discer/
nere int' leprã ⁊ leprã q̃ꝓ discretio ⁊
prouidẽtia cõsistit circa circũstan/
tias ⁊ qualitates peccatorũ iquirẽ
das ⁊ indagãdas que sepcẽ modis
cõsiderãtur/ vz/ cã/ persona/ loco et
tẽpore qualitate quãtitate et euen
tu.vt i.§.sed hec quatuor.de peni.
di.i.et in.c.sicut dignũ de homici.

Quis enim esset ille tam hebes/
qui aus⁹ esset affirmare cõfessorem
regis has circũstancias peccatorũ
et qualitates idagãdo ⁊ indagatas
et iuẽtas discernẽdo et distinguẽdo
et distinctis et cognitis Regis aie de
cõgrua salutifera et cõplẽda peni/
tẽtia prouidere/ non zelare bonum

reipublice.s.regni/ ⁊ delphinatus.
⁊ per cõsequēs nõ eē benemeritum
cū sit regis pat spūalis. vt i. c.oēs.
quos.⁊.c.fi.xxx.q.i.cū in fauorabi/
libus appellatione patris cõprehē/
dat:etiam pater spūalis.vt tenuit
glo.in verbo parētē de.in.§.sed hec
quattuor gña.de peni.di.i.⁊ i.c.pi/
tatium.xxx.q.iii.faciūt nota.in.c.
infames.vi.q.i.⁊ in.l.parentes.et/
l.iii.ff.de in ius.vocan.⁊ in.l. fi. C.
eodē ti.faciūt etiā notata in.c.fi.de
cogna.spiri.⁊ i.c.fi.eodē ti.li.vi.vñ
est aduertēdū/qꝛ ideo diximꝰ de pe
nitētia cõplēda.qꝛ vt ait Ambrosiꝰ
in libro de vnica penitentia.faciliꝰ
inueniunt qui recte seruauerint i
nocentiā ꝙ qui congrue egerint pe
nitentiā vt habet in.c.reperiūtur.
de peni.di.iii.qꝛ ad duas penitētie
partes de leui ꝗs ꝓuocat illas adi/
plere/vꝫ.oris cõfessionē cordis con
tritionē. cū sint potestatiue ⁊ faci/
les.sed ad terciā/vꝫ/operis satisfa/
ctionē et male ablatorū restitutio/
nem/licet sit hec pars potestatiua ē
tñ difficilis.vt in.l.si pater filium.
C.de insti.et substi.sub condi. fac.
cum oporteat vitā mutare qđ sum
me difficile est.qꝛ nõ facilis est mu
tatio vite/sed cū magno labore ani
mi fit.vt in aut.de monachis.circa
principiū.colla.i.⁊ ꝓbat in.c.sane
cauendū.de peni.di.iii.tū et etiā qꝛ
non reperitur aliquos reges de emē
da satisfactione et male ablatorum
restitutione curā cum affectu ha/
buisse nisi dūtaxat duos.s.karolū
octauū gloriose mēorie nouissime
defunctū/qui ꝓpa conscientia mo
tus atq͂ sūmis vigiliis/exhortatio
nibus/curis/ et solicitudine ꝓprii
confessoris/plures ꝓuincias/villas/
loca/⁊ castra illustri comiti flandrē-
si pure et liberaliter restituit. Nec
et non Rossilionis et Ceritanie co
mitatū apud portā hyspanie situꝫ
quē iure ꝑmittēte etiā cū bona cõ/
sciētia retinere poterat.magna au
ri ⁊ argēti copia contēpta regi ara/
gonū cū effectu donauit: Itē et il/
lustrissimū ludouicū duodecimuꝫ
hodiernis tēporibus triūphantem
qui sua immensa magnanimita/
te ac regali liberalitate et ad hoc ꝑ
ꝓprium cõfessorē sepe inductus et
monitus certa loca et castra ꝑfato
illustri comiti flandrēsi pure dona-
uit. Necnon et etiā totū britannie
ducatū quē eius antecessor diuina
permissione manu ꝓpa et armata
acquisierat totali ⁊ plenaria liber/
tate decorauit. O factū bene. O in
gens magnanimitas.o pia restitu
tio ꝙ multa bona induxit. Discor/
dias enī remouet:et trāquillā quie
tem inducit/statū ꝑsonaꝝ ac ciui/
tatū augmentat honestatē affert/
diuitias ꝑparat/dei ac regū gratiā
tribuit/suꝑbiā vniuscuiusq͂ exclu
dit/auaritiā cuiusq͂ repellit/hono
rem honoratis adiungit/⁊ nõdum
honoratis ꝑparat/Deo ad seruien
dū aīm cuiusq͂ incitat/fructū affe
ctatū ⁊ expostulatū facit acquirere
⁊ nasci.ꝗ oīa ꝓbant in.l.vnica. in
principio.C.de cadu.tollē.⁊ in.l.in
noīe dñi.ꝑ totā illā legeꝫ.C.de offi.
ꝑfec.preto.afri.⁊ in.l.ii.§.oīa igit.⁊
§.ꝙ tūcūq͂.C.đ vete.iure.enucle.
et i.l.i.§.dēs.ff.de offi.prefec.vrbis
et in.l.ꝙ si iterū.ff.de adimē.lega.

et in phemio institu. & l. l. vnica. C. de irrenarchis. li. x. ppter q no solu decens est similes regu cofessores epi scopari sed etia si fas est dicere btipetri aplor pricipis successores fie ri. Cu doctrina/morib9/vita: & cor exeplis inducat reges ad bene bea teq viuedu. vn dicit Salomo. bea ta terra cui9 rex est nobilis et cui9 principes vescunt in tpe suo ad re ficiendu & no ad luxuria. vt habet eccl'astes. x. facit illud psalm. po. ii. Et nuc reges intelligite & erudimi qui iudicat terra. seruite dno in ti more et exultate ei cu tremore. ap/ hendite disciplina nequ irascatur dns & pereatis de via iusta. Ite di/ cuntur benemerite psone & zelates bonu reipublice/regni/et delphina tus hii q sut deputati ad instruedu & docendu reges pie dicere ac deuo te recitare horas canonicas/ quas vnusquisq rex de honestate recita re tenet exeplo regis dauid dicetis septies in die laude dixi tibi sup iu dicio iusticie tue. vt hetur psalmo cxviii. in. xxi. octonario/th de neces sitate ab his sut instruedi & doctri/ nandi in lege & precepti dni ad que ipse rex est obligat9 oibus dieb9 vi/ te sue legere vt discat timere dnm deu suu vt habet deutrono. xvii. vbi dicit dns p os moysi. Postq au te sederit rex i solio regni sui descri bet sibi deuteronomiu legis huius in volumine. accipies exeplar a sa cerdotib9 leuitice trib9 & habebit se cu legetq illud oib9 dieb9 vite sue vt discat timere dnm deu suu & cu stodire verba & cerimonias ei9 q in lege pcepta sut. nec eleuet cor ei9 in

supbia sup fratres suos neq decli net i parte dextra vel sinistra vt lo go tpe regnet ipse & filii ei9 sup isra el. Na de rege q ignorat lege dni et eius pcepta & cerimonias d. ve ti/ bi terra cui9 rex e puer/et cuius pri cipes mane comedut vt habet eccla stes. x. De illo et d pzouerbi. xxix. Auarus rex destruit terra. De illo etia d Esaye. i. Principes tui infi deles socii furum oes diligut mu/ nera sequutur/retributioes pupil lo no iudicat: et ca vidue no ingre ditur ad illos. De illo eni ait Jere/ mie. vi. & . viii. a minore vsq ad ma iorem oes auaritie studet. De illo etia loquit Job. xii. vbi d. Et bal/ theu regum dissoluit & pcigit fune renes eozu & q imutat coz pncipu populi terre & decipit eos vt frustra incedat p inuiu & errare eos faciet quasi ebzios. De illo et loquit Mi cheas. iii. vbi d pricipes ei9 mune/ ribus iudicabat &c. dicetes nuquid no dns in medio nrm. De illo etia fuit loquut9 Abach uc. ii. q dicit ve ei q multiplicat no sua: nuqd no re pente cosurget q mozdeat te & susci tabunt lacerantes te & eris in rapi na eis. qz tu spoliasti getes multas spoliabunt te oes q reliqui fuerit de populis. ve q cogregat auaritia mala domui sue vt sit in excelso ni dus ei9 cogitasti cofusione domui tue cocidisti pplos multos & pecca/ uit aia tua. qz lapis de pariete cla/ mabit & lignu qd inter iucturas edif ficiozu est respondebit. De illo etia pphetauit Samuel. i. regu. xiii. q regem saule increpado ait. Stulte egisti nec custodisti madata dni dei

tūq̄ ꝗ p̄cepi tibi/ qđ si nō fecisses iā nunc p̄parasset dn̄s regnū tuū sup israel i sēpiternū . sed nequaq̄ regnū tuū vltra ꝯsurget. De illo ēt habuit curā psalmista. psalmo xiii. vbi ait. et viā pacis nō cognouerūt nō ē timor dei an̄ oculos eorū ꝗ deuorant plebē meā sicut escā panis. De illo ēt loquit̄ Job. xxxiiii. qui regnare facit hoīem ypocritā ꝓpt̄ peccata populi. De illo ēt fuit recordatus Ezechiel. xiii. dicēs p eo ꝙ merere fecistis cor iusti mēdaciter quē ego nō contristaui & cōfortastis manus impii vt non reuerteret̄ a via sua mala & viueret ꝓpterea vana non videbitis & diuinationes non diuinabitis āplius & eruā ppl'ꝫ meum de manu vrā. De illo etiā hēt̄ ecclesiastici. xvi. Indignatio regis nuncii mortꝯ. & eccl'astici. xix. Sicut fremit' leonis ita & regis ira. De illo etiā loquit̄ ꝓuer. xxviii. regnātibus impiis ruine hoīm. De illo etiaꝫ fuit sermo Samuel'. i. regū. xii. dicens ꝙ si perseuerauerit̄ i malitia vrā/ & vos & rex vester pariter peribitis. De illo dr̄ i Apocalipsi. xviii. Et reges terre cū illa fornicati sūt. De illo ēt loquit' dn̄s ad moysen. Exo. iii. vbi ait. vidi afflictionē populi mei in egypto & clamoreꝫ eius audiui ꝓpter duritiā eorū ꝗ p̄sunt &c. De illo etiā habet̄ ecclesiastici. x. regnū a gēte in gentē trāsfert̄ ꝓpt̄ iniusticias & iniurias & cōtumelias ac diuersos dolos. De illo etiā memor fuit Salomō. sapieñ. vi. dicēs Audite ergo reges & intelligite p̄bete aures vos ꝗ cōtinetis multitudines & placet vobis in turbis nationū qm̄ data est a dn̄o ptās vobis et virt' ab altissimo ꝗ interrogabit opa vestra & cogitationes scrutabit̄ qm̄ cum eētis ministri regni illi' nō recte iudicastis nec custodistis legē iusticie neq̄ scd'ꝫ volūtatē dei ābulastis horrēde & cito apparebit vobis qm̄ iudiciū durissimū i his ꝗ p̄sūt fiet. Exiguo ei cōcedit̄ mia. potētes autē pot ent̄ tormēta patiētur nō ei subtra het ꝑsonā cuiusq̄ deus qui ē omniū dominator nec verebitur magnitudinē cuiusquā qm̄ pusillū & magnū ip̄e fecit et equalit̄ ē illi cura de oīb' fortioribus aūt fortior istat cruciatō. ad vos ergo reges sunt hii sermones mei vt discat̄ sapientiā & ne excidat̄ &c. De illo fuit ēt loquut' psal'. psalmo . xxxii. Et reprobat ꝯsilia p̄icipū neq̄ saluat̄ rex p multā virtutē. De rege aūt īstructo & doctrinato i lege & p̄cept̄ dn̄i et ei' cerimoniis multa sequūt̄ vtilia salubria & proficua. Et q̄plures vberes & maturos fruct' colligit regnū & tot' ciuis a popul' qui nūq̄ putrefiūt. Quītus enī primo fruct' fupi' prime collecti/ vꝫ/ Regis nobilitas/ tēꝑantia/ castitas/ disciplīa & timor dn̄i iuxta illud. beata terra cui' rex ē nobilis & cui' p̄icipes vescūturi t̄p̄e suo ad reficiēdū & nō ad luxuriā. Et iuxta illud Et nūc reges itelligite & erudimini qui iudicatis terrā &c. ꝓime alle. Itē h̄r̄ fruct'/ vꝫ/ cognitio sui ip̄i'/ amor/ & dilectio in deū & dn̄i regni & possessionis continuatio i ei' filiū nec et nō bonoꝝ & sctōꝝ operū cogitatōēs vñ dr̄. iii. reg iii. Dilexit aūt Salomō dn̄ꝫ ābulās i p̄cept̄ dd̄ p̄ris sui ꝗ Salomō ait ad dn̄m. Tu fecisti cū seruo tuo dauid p̄re meo miaꝫ

magnam sicut ābulauit ī cōspectu
tuo in veritate ꝛ iusticia ꝛ recto coꝛ
de tecū custodisti ei miam tuā grā-
dem: ꝛ dedisti ei filiū sedētē sup tro
num sicut ē hodie. Et nūc dñe de⁹
tu regnare fecisti seruum tuū pꝛo
dauid patre meo: ego autē sum pu
er paruulus et ignoꝛās egressuꝫ et
introitū meū et seruus tuus ī me-
dio est popul. quē elegisti populi in
finiti qui enumerari ꝛ suppoꝛtari
nō potest pꝛe multitudine. dabit er
go seruo tuo coꝛ docile vt possit po-
populū tuū iudicare possit ꝛ discer
nere inter bonū ꝛ malū. Itē nascū
tur iuste petitiones erga deū exau
ditio / diuitiarū multiplicatio / glie
et honoꝛis pseuerantia / reguꝫ mo-
narchia / bonoꝛū tēpaliū nō petitoꝝ
sed motu pꝓo concessoꝛū habūdan
tia / et dierū vite elongatio. vñ dicitˀ
successiue. iii. regum. iii. Placuit er
go sermo coꝛā dño ꝙ Salomon po
stulasset huiuscemōi rē ꝛ dixit dñs
Salomoni. Qꝛ postulasti verbum
hoc ꝛ nō petisti tibi dies multos nec
diuitias / aut aīas inimicoꝛū tuoꝛū
sed postulasti tibi sapientiā ad di-
scernendū iudiciū ecce feci tibi scḋꝫ
sermones tuos: et dedi tibi coꝛ sapi
ens ꝛ intelligēs intantū vt nullus
āte te similis tui fuerit nec post te
surrecturus sit / sed hec que nō po-
stulasti dedi tibi diuitias scꝫ ꝛ glo-
riam. vt nemo fuerit similis in re-
gibus cūctis retro diebus / si auteꝫ
ambulaueris in viis meis ꝛ custo-
dieris pꝛecepta mea ꝛ mandata mea
sicut ambulauit pater tuus lōgos
faciam dies tuos. Sequūtur etiaꝫ
regum valde remotoꝛum ad eum

visitatio / bonoꝝ opeꝝ collaudatio
ꝛ confirmatio subditoꝛum / ꝛ serui
toꝛum et totius regni beatitudo
et eius doctrine et exemploꝛū ī eos
ipꝛessio. Inde eū benedictio ꝛ gloꝛia
ꝛ auri / gemmaꝝ preciosaꝝ ꝛ aro-
matū in magna copia deroꝛa mu-
nera. vnde dicitur. iii. regū. x. Sed
ꝛ regina Saba audita fama Sa-
lomonis in noīe dñi venit videre
Salomonē / dixitqꝫ ad regē. Verus
est sermo quem audiui ī terra mea
super sermonibus tuis et super sa
pientia tua: et non credebam nar-
rantibus michi donec ipsa veniret
vidi oculis meis et pꝛobaui ꝙ me-
dia pars michi nunciata non fu-
erit maioꝛ est sapiētia ꝛ opera tua
ꝙ rumoꝛ quem audiui. beati viri
tui / ꝛ beati serui tui hii qui stant co
ram te semper et audiunt sapien-
tiam tuam. sit dominus deus tu⁹
benedictus cui complacuisti et po-
suit te super tronum israel. eo ꝙ di
lexerit dominus israel in sempiter
num et constituit te regem vt fa-
ceres iudicium et iusticiam. Et dē
vlteri⁹ successiue. Dedit ergo regi
centum viginti talenta auri ꝛ aro
mata multa nimis ꝛ gemmas pꝛe
ciosas. Generātur etiam fructus
quia pax adoꝛatˀ ꝛ obediētia mul-
tiplicatur. vnde dicitur pꝛouerbi.
viii. per me reges regnāt ꝛ per me
pꝛincipes īperant. Habentˀ et fru-
ct⁹. quia de oꝛe ei⁹ fugit erroꝛ / ma-
nat veritas / ꝛ qui ipie agunt eius
odio persequūtur. firmatur terra
iusticia / ꝛ semp loquitur iusta. Ei⁹
indignatio placatur / et iocūditate
sua subditoꝝ dies pꝛerogātur ꝛ im

pinguant. vñ dē ecclīastici. xvi. Di
uinatio ī labiis regis ī iudicio ñ er
rabit os ei⁹ et abomiabiles regi q̄
agūt ipie. qm̄ iusticia firmat̄ soliuʒ
volūtas regū labia iusta Indigna
tio regis nuncii mortꝫ ⁊ vir sapiens
placabit eū. In hilaritate vult⁹ re
gis vita/ ⁊ clemētia ei⁹ quasi iber se
rotin⁹. facit illud ecclīastici. xvi. Nō
decet prīcipē labiū mētiens. ⁊ illud
ecclīastici. xix. Et sicut ros sup her
bā/ ita ⁊ hilaritas regis. Colligunt̄
etiā fruct⁹. qꝛ in eo regnat veritas
⁊ mia ⁊ tronus ei⁹ fortificatur. vñ
dē puerbi. xx. mia et veritas custo
diunt regē/ et roboratur clementia
tronus ei⁹. Germinant̄ ēt fructus
qꝛ iudiciū et iusticia colit̄: oppssus
de manu calūpniatoris liberat̄/ ad
uena ⁊ pupillus vidua ⁊ miserabi-
les persone letantur ⁊ cōgratulan
tur. sanguis innocētis conseruat̄/
nec desinunt reges sedentes de ei⁹
semine sup tronū eius/ ⁊ populus
serui eius et tēporalia bona augm̄
tantur. vnde dē Jeremie. xxii. Au
di verbū dñi rex iuda/ qui sedes su
per soliū Dauid/ tu et serui tui/ et
populus tuus q̄ igredimini p por-
tas istas hec dicit dñs. facite iudici
um ⁊ iusticiā ⁊ liberate vi oppressuʒ
de manu calūpniatoris ⁊ aduenā
et pupillū nolite contristare neq̄ opri
matis inique ⁊ sanguinē innocētē
ne effūdatis in loco isto. si eni̅ faciē
tes feceritis verbū istud ingredient̄
per portas dom⁹ huius reges sedē-
tes de genere dauid super tronum
eius et ascēdētes currus et equos
ipsi ⁊ serui ⁊ populus eorū. Perci-
piunt̄ etiam fruct⁹. qꝛ dies ei⁹ effici

untur lōgissimi. videlʒ filios filio
rum suorū. vñ ait psalmista psal.
lx. Dies sup dies regis adicies an
nos ei⁹ vsq̄ in diē gñationis ⁊ gña
tionis. Nascūtur ēt fruct⁹ qꝛ terra
cultiuatur ⁊ populatur. vñ dē pro-
uerbi. xix. Rex iustus arat terram
et rex qui iudicat in veritate pau-
peres/ tronus ei⁹ in eternū firmabi
tur Germinātur ēt fruct⁹: qꝛ clemē
tia ⁊ lenitate principis ⁊ nō potētie
magnitudine ⁊ absoluta subiecti
gubernant̄. pax optata multiplica
tur ⁊ oīs terror vis ⁊ metus fugat̄.
vnde ait rex maximus Artaxerxes
hester. xiii. Cū plurimis gentibus
iperarē ⁊ vniuersū orbē mee ditio-
ni subiugassem volui nequaq̄ abu
ti potentie magnitudine sed clemē
tia ⁊ lenitate gubernare subiectos
vt absq̄ vllo terrore vitam silētio
trāsigētes optata cūctis mortalib⁹
pace fruerēt̄ Oriuntur ēt fructus
qꝛ viri litterati ⁊ docti philosophie
vacātes/ honorib⁹/ munerib⁹ ⁊ pu-
blicis officiis decorant̄. vnde dē. ii.
Esdre. iii. Dicam⁹ vnusquisq̄ no
strum sermonē qui pcellat ⁊ cuius-
cūq̄ apparuerit sapiētior alterius
dabit illi Rex dari⁹ dona magna
purpura cooperiri et in auro bibe-
re/ et super aurū dormire/ ⁊ curruʒ
aureo freno/ ⁊ Cydarim/ byssinā/ ⁊
torquē circa collū. et scdo loco. sede
bit a dario ppt sapiētiā suam/ ⁊ co
gnatus darii vocabit̄. facit illō Ge
ne. xli. Dixit aūt rex pharao ad io
seph. qꝛ ostēdit tibi de⁹ oīa que locu
tus es nūq̄d sapientiorē ⁊ cōsimilē
tui inuenire potero/ tu eris sup do-
mū meā/ ⁊ ad tui oris imperiū cun

cius popul⁹ obediet vno tm̄ regni
solio precedā te. Et tulit anulu3 de
manu sua ⁊ dedit eū in manu ei⁹.
vestiuitq3 eu3 stola byssina/ ⁊ collo
torquē aureā circūposuit. fecitq3 eū
ascendere sup currū suū secūdum
clamāte precone vt oīs corā eo ge
nu flecterēt ⁊ ꝑpositū eē scirēt vni/
uerse terre egipti. Dicit quoq3 rex
egipti ad Joseph. Ego sū pharao
absq3 tuo iperio non mouebit q̄sq̄
manū aut pedē in omī terra egipti
vertitq3 nom̄ ei⁹ ⁊ vocauit eū ligua
egiptiaca saluatorē mūdi. Deditq3
illi vxorē Assenec filiā phutifarl sa/
cerdotis Eliopoleos. Colliguntur
ēt fruct⁹. q2 ifātes de semine regio
descēdētes ⁊ magnatuū filii in pa/
lacio regis in oī sapiētia et doctrīa
erudiūt ⁊ nutriūt oī liguaꝝ gn̄e ⁊
litterarū istruunt. vn̄ habet danie
lis. i. Et ait rex Nabuchodonosor
Assenez ꝑposito eunuchoꝝ vt itrq
duceret de filiis israel ⁊ de semie re
gio ⁊ tyrānoꝝ pueros in q̄b⁹ nulla
esset macula decoros forma ⁊ erudi
tos oī sapiētia cautos scientia ⁊ do
ctos disciplina et q̄ possēt stare ī pa
latio regis vt doceret eos lrās ⁊ lin
guā caldeorū. ⁊ ꝯstituit rex eis āno
nā p singulos dies de cibis suis et
vino vn̄ bibebat ip̄e vt enutriti tri
b⁹ ānis postea starēt in ꝯspectu re/
gis. Habent ēt fruct⁹ q2 ī quacūq3
ardua re peragēda sp̄ ꝑcedit ip̄i⁹ re
gis decocta cogitatio: atq3 digesta ⁊
matura deliberatio/ ⁊ optati finis
assecutio. vn̄ ait saluator mūdi lu/
ce. xiiii. Quis rex iturus cōmittere
bellū aduers⁹ aliū regē nō sedēs pri
us cogitat si poss3 cū decem milib⁹
occurrerē ei q̄ cū. xx. milib⁹ vēit ad se
alioq̄n illo adhuc illo lōge a gēte le/
gatiōe3 mittēs rogat eū q̄ pacis sūt
Nascūt ēt fruct⁹ q2 reges efficiunt
historiographi ⁊ soliciti vt eoꝝ sala
tē pcurātes/ affectātes ⁊ tu tātes ho-
nore ⁊ ꝑmio remūerēt. vn̄ dī Ester
vi. Noctē illā duxit rex isōnē iussit
q3 sibi afferē historias ⁊ ānales ꝑoꝝ
temporum/ que eu3 illo presente le
gerentur ventum est ad illum locū
vbi scriptū erat quomō nunciasset
Mardoche⁹ isidias Bagathan et
Thares eunuchoꝝ regē Assueru3
iugulare cupiētiū. qd̄ cū audisset
Rex/ ait. q̄d p hac fide honoris ac ꝑ
mii Mardoche⁹ cōsecut⁹ ē: dixerūt
ei serui illius ⁊ ministri/ Nichil oīno
mercedis accepit: qui ait. Quid de
beat fieri viro quē rex honorare de
siderat/ Cui Aman rn̄dit. Hō quē
rex honorare cupit d3 idui vestib⁹
regiis ⁊ ipōi sr̄ equū q̄ d̄ sella regis
ē. ⁊ accipere regiū diadēa sr̄ caput
suū Et ꝑm⁹ de regis pricipib⁹ ac ty
rānis teneat equū eius ⁊ p plateā
ciuitatis icedēs clamet ⁊ dicat. Sic
honorabit quēcūq3 rex voluerit ho
norare. Dixit ei rex festina ⁊ sūpta
stola ⁊ equo fac vt locut⁹ es Mar/
docheo iudeo q̄ sedet āte fores pala
cii Caue ne quicq̄ de his q̄ locut⁹ es
ꝑtermittas ⁊ ita factū ē. Hn̄tur ēt
fruct⁹ q̄a soliū regiū efficit ppetuū
et oīa ipedimenta etiā pıcꝑe plōe
detentio soluūtur ⁊ anullāt. Indi
catur ei quid sit facturus ⁊ si erra/
uerit releuat a domio vt corripiat
⁊ conuertatur ab iniquitate et bo/
na morte dies suos complet in glīa
Unde dicitur Job. xxxvi. Et reges

insolio collocat imperpetuū ⁊ illic
erigūtur ⁊ si fuerint ī catenis ⁊ vin
ciātur funib⁹ paupertatis indica-
bit eis opera eorum et scelera eorū
quia violēti fuerūt/ reuelabit quo
q₃ autem eorū vt corripiat et loque
tur vt reuertātur ab iniquitate. si
audierint ⁊ obseruauerint comple
bunt dies suos in bono et annos
suos in gloria. facit illud ecclastes
iiii. q᷑ de carcere catenisq₃ interdu₃
quis egrediatur ad regnū/ ⁊ alius
nat⁹ i regno iopia consumat. Quo
eū maiorē partē fructuū hui⁹ au-
ctoritatis Job. ⁊ ecclastes: xpianis
simus ⁊ inuictissim⁹ Ludouic⁹ rex
duodecim⁹ nūc d̄ pñti regnās ⁊ im
perās/ ꝑut solis vtraq₃ dom⁹ plena
est nō dei permissione ymo potius
dispositione adept⁹ est. Cui lic₃ for
tuna a principio aduersissima fue
rit: tandem cognouit suum errorē
que tāto principi molesta fuit ⁊ no
uercale odium in maternum mu-
tauit affectū. Et ita fuit necessari-
um fieri iux̄ illd̄ Judich. viii. Et ꝑ
multas tribulatiōes ꝓbat⁹ dei ami-
c⁹ effect⁹ est. Ite₃ et iuxta illud Ra
phaelis Angeli ad Tobiam senio-
rē. Et quia accept⁹ eras deo neces
se fuit vt temptatio probaret te vt
habetur Thobie. xii. facit illud de
utero. xiii. Quia tēptat vos dñs
deus vester vt palam fiat vtru₃ di
ligatis eum/ an non in toto corde ⁊
in tota anima vestra. Coadiuuan
tur he ꝑ per ea que habentur Judi
cu₃. iii. in principio vbi dicitur. hec
sunt gentes quas dominus dere
liquit vt erudiret in eis Israelem ⁊
omnes qui nō nouerant bella cha

naneorum/ et postea discerent filii
eorum certare cum hostibus et ha
bere consuetudinem preliandi/ ⁊c.
Unde dicitur Job. v. beat⁹ homo
qui corripitur a domino. ꝓpterea ait
Apl's ad hebre. xii. fili mi noli negli
gere disciplinam domini neq₃ fati
geris dum ab eo argueris/ quē enī
diligit dominus/ castigat. flagellat
autem omnem filium quem reci-
pit/ quis enim filius que₃ non cor-
ripit pater. decorantur ista per ea
que dicit dominus in Appocalipsi.
iii. ego quos amo arguo et castigo.
Accedat illd̄. ii. Paralipome. xxxii.
Dereliquit eum dominus vt ten-
taretur ⁊ nota fierent omnia que
erant in corde eius. facit illud sapi
entie. xvi. sed nō imperpetuu₃ tua
ira ꝑmāsit s₃ ad correptiōe₃ i breui
turbati sunt signum habentes sa-
lutis ad cōmemorationē mandati
legis tue Decorantur hec per illud
Thobie. ii. hanc aūt temptatione₃
ideo permisit dñs euenire illi vt po
steris daretur exemplū patiētie ei⁹
sicut ⁊ sancti Job. Item ⁊ per illd̄
Gregorii/ Aduersitas q̄ bonis vob
obicit ꝓba tio v̄tut'/ n̄/ nō iudiciū re
probatiōis q̄s ei nesciat ꝙ ꝓsperū
fuit q᷑ btūs paul⁹ p̄dicatur⁹ ad yta
liā vehebat ⁊ tñ veniēs naufragiū
ꝑtulit/ s₃ tñ nauis cordis in maris
fluctib⁹ itegra stetit vt hētur ī. c. ad
uersitas. vii. q. i. Tādē sūm⁹ ⁊ mi-
sericors deus videns tanti pricipis
cōstādētiā nō est oblit⁹ ei⁹ i tēptatiōe
Iux̄ illud. iii. Esdre. xii. Cōfide Is
rael et noli tristari tu dom⁹ iacob
ē ei mēoria vīa corā altissimo ⁊ for-
tis ñ ē oblit⁹ vīi ī tētatiōe Illustrāt

hec p ea q̄ dicit Thobias senioꝛ Tho
bie.iii. hoc autē pro certo habet oīs
qui colit te quia vita eius si ī proba-
tione fuerit coronabitur. si autē in
tribulatione fuerit liberabitur ⁊ si
in corruptione fuerit ad m̄iam tu-
am venire licebit. nō enī delectaris
ī pditōibꝰ n̄ris q: pꝰ tēpestatē tran
q̄llū facis et pꝰ lacrimationē ⁊ fletum
exultationē īfundis. ⁊ iux̄ illud .i.
Macha.x. et reuersꝰ ē ad trā patrū
suoꝝ ⁊ sedet ī sede regni eorū. Su
scipiūtur finaliter fructus de rege
instructo ⁊ doctrinato in lege domi
ni. quia vnusquisq̄ populus/ vni-
uersitas/ et etiam singulares perso
ne neminem etiam regem in re pro
pria cognoscūt superiorē de facto nec
in eodē rege dominatur auaricia
propter quod populi vniūtur ⁊ ac-
cumulātur ⁊ ipe rex suis proprijs li
mitibꝰ contentatur / vnde dicitur
Ezechielis.xlvi. Et nō accipiet prin
ceps de hereditate populi per violē
tiam ⁊ de possessione eorū sed de pos
sessione sua hereditatē dabit filiis
suis vt nō dispergatur populꝰ meꝰ
vnusq̄sq̄ a possessione sua Coad
iuuātur ⁊ hornātur hec per ea que
dicit dominꝰ per os Moysi de vte-
rono.xvii. Cūq̄ fuerit cōstitutus
rex non multiplicabit sibi equos /
nec reducet populū in egiptū equi
tatus numero subleuatꝰ neq̄ habe
bit argenti et auri immensa pōde-
ra. Propter quod cūcte Gallorum
nationes possūt hodiernis tēporibꝰ
incessanter clamare illud filiorum
israel de vterono.xvi. Affligerunt
nos reges defūcti ⁊ persecuti sūt impo-
nentes onera grauissima ⁊ clama-
uimus ad dominū deū patrum no
strorum qui exaudiuit nos ⁊ respe-
xit humilitatē nostram et laborem
atq̄ angustiā ⁊ eduxit nos de Egi-
pto in manu forti et brachio exten-
to et ingēti pauore ī signis atq̄ por
tentis et īntroduxit ad locū istum et
tradidit nobis terram lacte ⁊ melle
manātem. Nā temporibus defun-
ctorū regū nō solum populus ⁊ ec-
clesiastice persone verum etiā Gal
licana ecclesia grauissimis oneribꝰ
s. ta illis collectis gabellis subsidiis
donis et mutuorū subductionibus
astringebantur et affligebantur vt
proba tur in.c.i. et in.c. clericis lai-
cos de imu. eccle.li.vi. ⁊ ī cle. vnica
eodē.ti. verūetiā experiētia proprijs
oculis vidētibus nos instruxit que cū
ctarū rerum dicitur efficax ⁊ magi-
stra. vt ī.c. felicis. de censi.li.vi. ⁊ in
c. q̄ sit ecclīis de elec. eodē.li. Nūc ve
ro eodē xp̄ianissimo ludouico ⁊ dei
amico ipperāte nō solū ea suspēsa ve
rū etiā de medio sūt sublata. Et qd̄
mirādū piū ⁊ memoriale ē ppa re-
galia iura p eūdē dei amicū proprio
motu restricta limitata ⁊ diminuta
sūt qd̄ nusq̄ ī p̄sentē diē repit. Nec
nō lōbardie pricipatū. s. Mediola-
ni ducatū vrbis vulgaribꝰ nūcupa-
tū ⁊ eiusd̄ ppū p̄rimoniū de ppa et
non aliena sbā cūctis admirantibus
vi ⁊ violētia lōgissimis ānis tyrāni
ce oppssū ⁊ possessū absq̄ aliqua sub-
ditoꝝ iactura sue ditiōi ⁊ ptāti rede-
git exemplo regis dauid qui boues
plaustrū ⁊ iuga boū p Ornā ei gra
tiose oblata recusauit sꝫ p̄cio pōderi
argēti proprii emit vt olocausta gratu
ita ⁊ nō onerosa dn̄o offerret vt h̄r. ii

regū.xxiiii.⁊ſ.Et ſi de Tyberio ꝓ
nigno tertio Romanoꝝ Impera
tore legamꝰ dixiſſe pricipibꝰ plebē
cupiētibꝰ grauare.Boni paſtoꝛis ē
tōdere pecꝰ non decoriare.verūtñ
nos teſtes ſumꝰ/Ludouicū huius
noīs duodecimū francoꝝ regē ope
⁊ facto effectui mācipaſſe ⁊ executio
ni mādaſſe.O felix dies īqua ſedit
in ſede regni parentū ſuoꝝ.vt dici
tur.i.Machabe.x. Quid reſtat di/
cendū niſi ꝙ vniuerſus populꝰ di
cant cantāt ⁊ pſallant vna voce di
centes.Canticū filioꝝ Iſrael. ad
Iudich Tu glīa Ieruſalē/tu leti
cia Iſrael/tu honorificētia populi
noſtri vt habetur Iudich.xv. Itē
⁊ pſallāt cuȝ pſalmiſta pſal. cxvii.
A dñō factū eſt iſtud ⁊ eſt mirabile
ī oculis nr̄is/Hec eſt dies quā fecit
dñs exultemꝰ et letemur ī ea.⁊ illō
pſal.ix.Deſideriū paupeꝝ exaudi
uit dñs ꝑparatiōeȝ cordis eoꝛum
exaudiuit auris eius.⁊ illud pſal.
xix.Dñe ſaluū fac regem ⁊ exaudi
nos ī die qua īuocauerimꝰ te.Sed
quid multis moroꝝ.nā vt ait Mar
docheus. Heſter.x.A deo facta ſūt
iſta recoꝛdatꝰ ſum ſōnii quod vide
ram hec eadē ſignificant/ nec eoꝛuȝ
quicꝗ̄ irritū fuit paruꝰ fōs qui cre
uit ī fluuiū ⁊ ī lucē ſolēq̄ ↄuerſꝰ ē
⁊ in aquas plurimas redundauit
Ludouicꝰ Rex Duodecimꝰ eſt.Et
ſi dici poſſit ꝙ fracto freno venio ad
finē huiꝰ quinte partis ꝓout dicit
de graciano per glo.ī.c.etiā coꝛde.i.
q.i.quia tamē noſtri ſermones ſūt
de rege ī lege dei ⁊ eiꝰ cerimoniis do
ctrinato/vnū precipuū nō omittē
dū/putaui/⁊ eſt.ꝙ ipſa regia maie/
ſtas ꝓ oculis debet habere illō Le
uiti.xxi.vbi dñs ait ad Moyſē. Lo
quere ad Aarō. Nō de ſemine tuo
per familias qui habuerit maculā
nō offerat panes deo ſuo nec acce/
dat ad miſteriū eiꝰ.ſi cecꝰ fuerit ſi
claudꝰ/ſi paruo vl̄ grādi vl̄ toꝛto na
ſo ſi fracto pede/ſi mācus/ſi lippꝰ
ſi gibboſus/ſi albuginē habet ī ocu
lo/ſi iugem ſcabiem/ſi ipetiginē in
coꝛpoꝛe/vl̄ ponderoſꝰ. Ecce ei qua
les debēt eē epi. Que vba exponēs
beatꝰ Gregoꝛiꝰ ī paſtoꝛali ait.Cecꝰ
quippe eſt qui ſuperne lucē ↄtēpla
tionis ignoꝛat qui preſētis vite te/
nebꝛis preſſus dū lucē vēturā ne/
quaꝗ̄ diligēdo conſpicit quo greſ/
ſus operis poꝛrigat neſcit. De iſto
ei epō dicitur ꝑ ꝓphetantē Annā
i.regū.ii.pedes ſcōꝛuȝ ſuoꝝ ſerua/
bit ⁊ ipii ī tenebꝛis cōticeſcent.vn/
de hieronimꝰ ait.Innocens abſq̄
ſermone cōuerſatio quātū exēplo
ꝓdeſt tm̄ ſilētio nocet/ nā latratu
canū ⁊ baculo paſtoꝝ lupi ſūt arcē/
di.cuiꝰ rō habēt ī.c.i.xliii.di. Clau/
dus vero ē qui q̄ pergere debeat a/
ſpicit ſȝ ꝑ īfirmitatē mentis vite
viā ꝑfecte nō vȝ tenere quā videt
quia/ vidȝ/ ḋs ad v̄tutē ſtatū dū flu
xa cōſuetudine nō erigitur quo de
ſideriū eiꝰ nitit illuc greſſꝰ opis effi
caciter nō ſequētur. De iſto ei epō
loquit Paulꝰ apoſtolꝰ ad hebꝛe.xii.
ꝓpter quod remiſſas manus ⁊ ſo/
luta genua erigite ⁊ greſſus rectos
facite pedibꝰ veſtris vt nō claudi/
cans ꝗs erret.magis aūt ſanetur.
Paruo aūt naſo eſt qui ad tenēdā
menſurā diſcretiōis ydoneꝰ nō eſt
Naſo q̄ppe odoꝛes fetoꝛeſq̄ diſcer/

nim⁹. Recte ergo p nasū discretio
exp̄mit per quā v̄tutes eligim⁹ deli
cta exprobam⁹. Nas⁹ q̄ppe grādis ⁊
tort⁹ est discretiōis subtilitas imo
derata que dū plusq̄ decet excreue
rit actionis sue rectitudiēz ip̄a con
fūdit. fracto āt pede vel manu est q̄
viā dn̄i pgere oīno nō valet atq̄ a
bonis actib⁹ fūdit⁹ extors vacat/qua
ten⁹ hec nō vt claud⁹ saltē cū infir
mitate teneat sed ab his oībus alie
nus oīno existat. Gibbosus est quē
terrene solicitudinis pōdus de p̄
mit ne vnq̄ ad supna respiciat sz so
lā his que i infimis calcātur/inten
dit. qui ⁊ si q̄n aliq̄d ex bono patrie
celestis audierit ad hoc nimirū per
uerse cōsuetudinis pondere p̄grā/
uat⁹ cordis faciē nō attolit. quia co
gnitiōis statū erigere nō valet quē
t̄rene solitudinis vs⁹ curuū tenet
Ex eoꝝ quippe specie psalmista di
cit i psal. xxxvii. Incuruatus ⁊ hu
miliat⁹ sū vsquequaq̄ quoꝝ culpā
p semetipsā veritas exprobans ait
Luce. viii. Semē āt quod i spinis
cecidit hi sūt qui audierūt ⁊ a solici
tudinib⁹ ⁊ diuiciis ⁊ voluptatibus
vite eūtes suffocātur ⁊ nō referūt
fructū/ idē hēt Mathei xiii. ⁊ Mar
ci. iiii. Lippus vero est cui⁹ quidē i
geniū ad cognitionez v̄itatis emi/
cat/ sed tñ hec carnalia opa obscu/
rāt/ q̄a sūt nō nulli quoꝝ sēsus car
nalis vite opatio sanciat q̄ videre
recta subtiliter p igeniū poterūt s;
vsu prauoꝝ actuū caligāt. De isto
ei loq̄tur Angel⁹ i Apochalipsi. iii.
Collirio inunge occulos vt videas
Habēs albuginē i occulo est q̄ v̄ita
tis lucē videre nō sinit q̄ arrogātia
sapiētie seu iusticie excecat/ pu pilla
nāq̄ occuli nigra videt albuginē to
lerās nichil videt q̄a vz sens⁹ huā/
ne cogitatiōis si stultū peccāt̄q̄ in
telligit cognitiōes i time claritatis
apprehēdit si āt sibi cādorē iusticie
seu sapiētie tribuit a luce supne co
gnitiōis se excludit ⁊ eo claritatē ve
ri luminis neq̄q̄ penetrat. q̄ se apd se
p arrogātiā exaltat sicut de q̄busdā
dicitur i ep̄la ad Romanos. i. Dicē
tes se eni sapiētes stulti facti sunt.
Iugē v̄o scabiem habet cui carnis
petulantia sine cessatione dn̄atur
In scabie eteni feruoꝝ viscerū ad
cutē trahitur per quā recte luxuria
designatur quod ⁊ si cordis tēptatio
vsq̄ ad opatiōnē psilit nimirū fer
uor itim⁹ vsq̄ ad cutis scabiē p̄rū/
pit ⁊ foras iā corpus sanciat: quia
dū i cogitatione voluptas nō exp̄/
mit etiam in actione dominatur/
quasi enim cutis pruriginez paul⁹
curabat abstergere cū dicebat. i. Co
rinthi. x. Tentatio vos non appre
hendat nisi humana/ ac si aperte
diceret. humanū quidem est in cor
de tentationem perpeti/ demonia
cum vero est tentationis certami/
ne et operatione superari. Im
petiginem quoq̄ habet in corpore
quisquis auaritia vastatur in mē
te qui si paruis nō compescitur ni
mirum sine mensura dilatatur.
Impetigo quippe sine dolore cor
pus occupat ⁊ absq̄ occupati tedio
excrescens membroꝝ faciē mēbro
rū decorem fedat/ quia etiam aua
ritia capti animam dum quasi de
lectat exulcerat dum adipiscenda
quisq̄ negotia cogitationi obicit i

micitias accedit ⁊ dolorē in vulnere nō facit q2 extuātiaio ex culpa habundantiam promittit s3 decorē membrorū perditur da aliarū quoq3 virtutū per hāc pulcritudo depravatur ⁊ quasi totū corp9 exasperat q2 p vniuersa vicia animū supplātat. Paulo testāte .i. ad Thimo. vi. Radix omnium malorū est cupiditas. Pōderos9 vero est qui turpitudie3 opere nō exercet. sed tamē ab hac cogitatione cōtinua sine moderatōe gravatur i mente qui nequāq3 quidē vsq3 ad opus nephariū rapitur sed eius aius voluptate luxurie sine vllo repugnatōis stimulo delectatur. Viciū quippe ponderis ē cum humor viscerū ad virilia labitur q̄ profecto cū molestia dedecoris ieu mescūt. pōderos9 ergo est qui totis cogitationib9 ad lasciviā defluens pond9 turpitudinis gestat i corde ⁊ q̄uis prava nō exerceat opera ab his tamē nō avellitur mēte nec ad vsū boni operis i apto valet assurgere q2 gravat hūc i abscōditis pondus turpe. hec ille Gregori9 cuius verba habētur in .c. hic ⁊ enim .xlix. di. Itē nō debēt esse. iuuenes ⁊ adolescentes. q2 qui heri erat in theatro hodie nō sedeat in ecclesia. qui vespere erat i circo hodie nō ministret altario q̄ dudū fuerat fautor histrionū h odie nō cōsecrator virginū / momētaneus nāq3 sacerdos nescit humilitatē observare et modos personarū vel se se cōtemnere / nō ieiunauit nō fleuit / non se correxit nō pauperib9 erogauit. In arrogantiam que ē ruyna diaboli incidunt qui in puncto ore ne dū disci puli fiūt magistri et sicut innocēti9 ait. miserum est eum fieri magistrū qui nec dū didicit esse discipul9 vel c. i. xlviii. di. Unde ait beat9 Gregori9 cuius verba habentur in .c. si. xlviii. di. Sicut Neophitus dicebatur qui in initio sācte fidei erat eruditione plātat9. Sic modo Neophitus habendus est qui repēte in religionis habitu plantat9 ad ambiendos sacros ordines irrepserit. Ordinate ergo ad ordines ascendēdum est nā casu3 appetit qui ad sūmi loci fastigia post positis gradib9 per abrupta querit ascensum. scimus autē q2 edificati parietes nō prius tignorum pondus accipiunt nisi a novitatis sue humore siccentur / ne si ante pondera q̄ solidentē accipiāt cunctā simul ad terra3 deponant fabricā. Quisquis ergo cui libet horum vitiorū subiicitur panes dño offerre prohibetur: ne pro secto aliena delicta nō valeat is diluere que3 ad hac propria devastāt Corroborātur predicta p illud Malachie. i. Si offeratis cecū ad imolādū nōne malū ē Et si offeratis claudū ⁊ lāguidū nō ne malū ē. ⁊ c̄. Ro p dictorū ē q2 idignū ē dare deo qd̄ dedignaē homo vt ait hieronimus super Malachiā. cuius verba habentur in .c. si. xlix. di. Illustrantur hec per illud hieronimi. Multi edificant parietes et columpnas ecclesie substrahūt marmora nitent auro ⁊ laq̄aria iplēdēt gēmis altare distiguiē et ministrorū xp̄i nulla est electio. Cuius verba habentur in .c. gloria epi §. multi edificantur xii. q. ii. que vba glosator exponit.

pietes idest speritos. & columpnas idest peritos. Igit recordet & memor sit xpianissim⁹ Rex vbi pphetici Malachie.i. Maledict⁹ dolos⁹ q̄ habet i grege suo masculū & votū faciēs imolat debile dño facit illud hieremie.xl.viii Maledict⁹ q̄ facit op⁹ dñi fraudulēter. vñ dz etiā Malachie.ii. disperdet domin⁹ virū qui fecerit hoc magistrū & discipulū. De coꝛāt istap ea q̄ dicit dñs p Ezechielem.xxxiiii. per totum pꝛecipue duz ibi dicitur. hec dicit dñs de⁹ Ecce ego ipe sup pastoꝛes requirā gregē meū de manu eoꝛū & cessare faciā vt vltra nō pascāt gregē meuȝ nec pascant amplius pastoꝛes semetipsos et liberabo gregem meuȝ de oꝛe eoꝛū & nō erit vltra eis lescam. et c̄. De pdictis eni prelatis et epis si merētue dici epi Cōquerit dñs Malachie.i. quis i vobis q̄ claudat ostia & incēdat altare meū gratuito. De his eni loqtur baruch.vi.c. vestimēta et ornamēta sctoꝝ & ecclesiaꝝ aufeꝛūt sacerdotes & vestiūt vxoꝛes suas & filios suos isti ei sūt q̄ relinquūt falsa & oppꝛobriū postea futuris. De his etiā dicit Sophonie.iii. sacerdotes ei⁹ polluerūt sācttū iniuste egeꝛūt cōtra legem. De his dicit etiam Esaie.xxviii. sacerdotes & pphē nescierūt pꝛe ebꝛietate absoꝛti sūt a vino errauerūt i ebꝛietate nescierūt vidētē ignoꝛauerūt iudiciū oēs eni mēse replete sūt vomitu soꝛdiumq ita vt nō esset locus vltra De his etiā dz Michee.iii. Sacerdotes ei⁹ i mercede docebāt & pꝛophete ei⁹ in pecunia diuinabant & super dñm requiescebāt dicētes/ Nūqd nō dñs i medio nostrū nō veneit sup nos mala De his etiā dicit p amos.v. odio habuerūt corripiētē i poꝛta & loquētē pfecte abominati sūt. De his eni loqt dñs p osee.iiii. Non est eni veritas & nō ē mia & nō est sciētia dei in terra. & vlteri⁹ dicit qꝫ tu sciētiā repulisti repellā te ne sacerdotio fūgaris michi De his fuit locut⁹ dñs p amos.iii. Et nescierūt facere rectū thesaurizātes iniqtatē & rapinas i edib⁹ suis. De his etiā fuit sermo dñi p Ezechielē.xxii. Sacerdotes eius cōtēpserūt legē meā & polluerūt sāctuaria mea iter sctm & pꝛophanū nō hūerūt distātiā iter pollutū et mūdū nō itellexerūt & a sabbatis meis auerterūt occlos suos & coiqnabar i medio eoꝝ De his eni dicit hieremie.xlix. Inutilis facta ē sapiētia eoꝝ. De his etiam loqtur Salomō pꝛouerbioꝝ.iiii. Nō eni doꝛmiūt nisi cū malefecerit comedūt panē ipietatis & vinū iniqtatis bibūt De his etiā loqtur. Esaye.v. ve q̄ cōsurgitis mane ad ebꝛietatē sectādā & potādū vsq ad vesperā & vino estuetis Cithara et lyra & tipānū & tybia vinū i cōuiuiis vestris & op⁹ dñi nō respicitis nec op⁹ manuū ei⁹ cōsideratis. De his etiā dicit Esaye.vii. Nūqd vobis parū ē molestos esse oib⁹. qꝛ molestis estis deo meo De his dicitur Esaye.i. Ne offeratis vltra sacrificiū frustra/ incēsū abominatio ē michi kalēdas vestras & solēnitates vestras odiuit aia mea. De his habet hieremi.l. Grex pdit⁹ fact⁹ est ppls me⁹ pastoꝛes eoꝛū seduxerūt eos feceruntq vagari i mōtib⁹. De

hiis et loquitur dominus per zachariam .xi. ecce ego suscitabo pastorem in terra qui derelicta non visitabit/ dispersum non queret/ et contritum non sanabit/ et id quod stat non enutriet/ et carnes pinguium comedet et vngulas eorum dissoluet. etc. Legimus enim Alexandrum magnum sacerdotes et templum dei venerasse et sacras iudeorum leges approbasse ob quod meruit totius orbis monarchiam obtinere. Et econtra legimus Pompeius semper victoriosus fuit et viginti duos reges subegit. Tandem postquam templum dei et eius personas prophanasset nunquam postea dicitur pugnasse quin vinceretur Similiter non longe post Crassus presens templum spoliare et aurum est prophanare et spoliare quod Pompeius non fecit et ob hoc auro ori eius fuso interiit. Multa exempla de his inueniuntur qui non timent diuina et clerum prophanare qui iuxta vulgare dictum mala morte perire solent vt omnia ista manifeste probantur .ii. machabe .iii. hoc etiam aperte prefetauit Moyses deuterono .xxxiii. percute dorsa inimicorum eius et qui oderit eum non consurgant Decorantur hec per illud psal. po. .ciiii. Nolite tangere christos meos et in prophetis meis nolite malignari. Nec opinentur reges dicentes quod eorum facta dei voluntate diriguntur iuxta illud prouerb. .xxi. Cor regis in manu domini quocumque voluerit inclinabit illud. cuius verba transumptiue habentur in epistola inter claras .C. de sum. trini. quia vt ait Macrobius quem refert glo. in .c. incommutabil. .xxii. q. .iiii. tripliciter contingit deum loqui. s. comminando aut commouendo et hec reuocat vt habetur Jeremie .xxvi. et Jone .iii. et .iiii. Loquitur etiam permittendo et non approbat sed reprobat iuxta illud Osee viii. ipsi regnauerunt et non ex me fecerunt sibi regem et non per me principem et non per consilium meum. et hoc dictum videtur de saule illo quem vtique dominus elegerat et regem sibi fieri iusserat. sed quia non secundum dei voluntatem sed secundum peccatorum populi meritum fuerat electus negat eum cum sua voluntate vel consilio constitutum vt i. regum .viii. vsque ad finem .i. regum ita dicit Jeronimus cuius verba habentur in .c. audacter. viii. q. i. Loquitur etiam disponendo et illa non mutat. vt i. c. incommutabilis deus .xxii. q. .iiii. vnum tamen est quod licet deus fuerit prescitus si tamen egerit penitentiam de peccato suo fecerit quod iudicium et iustitiam et in mandatis vite ambulauerit nec fecerit quicquam iniustum vita viuet et non morietur vt dicitur ezechiel .xxxiii. sicut illud .iiii. regum .xx. vbi Ezechias rex iuda fuerat adeo prescitus quod moreretur verumtamen fleuit et lacrimatus est et sic egit penitentiam et dominus eius vitam ad xv. annos prorogauit. faciunt que dicuntur et notantur de Nabuchodonosor et de pharaone in ca. Nabuchodonosor xxiii. q. .iiii. Et sic quod illa auctoritas Cor regis in manu domini quocumque voluerit inclinabit illud intelligitur dei permissione et non alias. Et per consequens faciens vel disponens aliquid dei permissione non dicitur dei minister. vt in dicto. c. audacter. sicut aliquid faciens vel disponens legis permissione non dicitur legis minister vt est glo. valde sing. in .l. accusationis. C. quod metus ca. de qua alias pluries et publice legendo feci magnum festum. quia facit ad multa. De tali enim regis preceptore et in .l. dei et eius precepto et terrimonius instructore et doctore loquuntur iura in .l. cum pater. ff. de admi. tuto. et .l. .ii. § si. ff. de ori. iuris. et .l. acquisit. ff.

de don. act. ꝛ i. l. qui filiū. ff. vbi pu/ pil. educa. debēt/ qui tantū pꝛicipes tā sana fructifera ꝛ setā doctrīa ī/ buit ꝛ decoꝛauit. q̄ iura volūt ꝙ hi sūt ꝑceptoꝛes bn̄meriti bonū reip. ꝛ discipuloꝛꝫ zelātes ꝛ affectātes ꝓpt q̄ magnis donis ꝛ āplis remu nerationib⁹ decoꝛādi sūt. vn̄ ē ꝙ in eoꝝ remuneratiōib⁹ ꝑcepta iur̄ sol uūtur/ ꝛ relaxant̄. vt in dicta. l. ad/ lius. ꝛ ibi glo. ꝛ oēs scribētes. et per bal. ꝛ ange. ī dicta. l. sꝫ si lege. §. con suluit. Itē dicunt̄ psōe bn̄merite ꝛ zelātes bonum reipublice/ regni/ ꝛ delphinat⁹ hi q̄ sunt ad regias ele/ mosinas ī paupere ꝛ pios vs⁹ ero gādas ex officio cōsueto deputati. Nā lꝫ multa bona opereſ elemosi/ na iuxta illud tobie. iiii. pꝛemium eni̅ bonū tibi thesaurizas in die ne cessitat. qm̄ elemosina ab oī pctō et a moꝛte liberat ꝛ nō patieſ ire aiaꝫ in tenebꝛas/ fiducia ei magna erit coꝛā sūmo deo. elemosina oib⁹ faci entib⁹ eā. Facit illō Angeli rapha elis. Tobie. xii. bona ē eni̅ oro cum ieiunio ꝛ elemosina magis ꝙ the/ sauros auri recōdere/ qm̄ elemosi/ na a moꝛte liberat ꝛ ipa ē q̄ purgat pctā ꝛ facit inuēire vitā eternā. coꝛ/ nant̄ hec ꝑ ea q̄ ait psal. ꝑo. xl. bea/ tus q̄ intelligit sup egenū ꝛ paupe rem in die mala liberabit eū dn̄s. Dn̄s cōseruet eū ꝛ viuificet eum ꝛ beatū faciet eū ī terra ꝛ nō tradat eū ī aiaꝫ īimicoꝝ ei⁹. dn̄s opē ferat illi sup lectū doloꝛis ei⁹ vniuersuꝫ stratū ei⁹ versasti in īfirmitate ei⁹. Accedat ad hoc illud eccliastici. iii. in sicut ignē ardētē extinguit aqua/ ꝛ elemosina resistit pctis. Illustrāt hec ꝑ ea q̄ dicit saluatoꝛ mūdi luce xi. Date elemosinā: ꝛ ecce oīa mun da sunt vobis. facit illud eccliastici xxix. Cōclude elemosinaꝫ in coꝛde pauperis et hec ꝓ te exoꝛabit ab oī malo. Elemosina viri quasi saccu/ lus cū ipso ꝛ gratiā hoīs quasi pu/ pillā conseruabit ꝛ postea resurget ꝛ retribuet illis retributionem vni cuiqꝫ in caput illoꝝ. verūtn̄ in tali bus elemosinariis sūma discretio cū pꝛudētia est necessaria. qꝛ oppoꝛ tet dare egenti dimittere ledēti/ ꝛ de linquētē coꝛrigere ꝛ errātē. ī q̄bus trib⁹ oē gen⁹ elemosinaꝝ cōsistit vt in. c. tria sūt cū. c. sequē. xlv. di. Itē ꝙ fiat ex fide/ cā/ loco/ ꝛ tpe. vt in. c. non satis. lxxxvi. di. Itē qꝛ pꝛimo ē dāda iustis demū pctōꝛib⁹. Itē nō omīa vni sed singulis ꝛ diuersis se cundū exigentiā psonaꝝ distribuē da est elemosina. vt oīa ista ꝓbant̄ in. c. fratrē. §. in ipsa aūt. ꝛ in. c. dn̄s eadē di. Itē malo hoī esurientibus⁹ elemosina subtrahit̄ si de cibo secu rus iusticiā negligat. vt i. c. nō oīs. v. q. v. vn̄ refert glosatoꝛ decreti in sūma. lxxxii. di. ꝙ dicit glo. sup ma thē. iusti⁹ feceris si iniuste petētē coꝛ rexeris ꝙ si ei dederis. qō euidenē ꝓ/ bat̄ in. c. quō vltra mediū. ibi dū dꝛ vt illi tm̄ accipiāt pauperū cibos q̄ iā laboꝛare nō possūt. xxxi. q. i. qō q̄ dē officiū ad solū dūtaxat epm̄ ꝑti net vt i. c. i. lxxxii. di. ꝛ in. c. glīa epi. xii. q. ii. qō ēt ꝑ leges gētiliū roma/ noꝝ ꝓbꝛobat̄ vt ī. l. munerū ciuiliū la. ii. §. itē epi. ff. de mu. ꝛ ho. supi⁹ ī ꝑma pte alle. vbi euidēt ꝓbat̄ ꝙ of ficiū epoꝝ erat ꝑesse cūctis necessariis ꝛ venalib⁹ rebus ꝓ hūana natura

dũtaxat sustẽtãda ꝓut hẽt et i.c.i.ð
emp.ꝛ vẽdi.vñ dẽ nõ ei i ep̃z vngit
vt cognitoꝛ sclariũ iudicioꝝ reside
at:ſꝫ vt ꝓcuratoꝛ aiaꝝ et distribu⸗
toꝛ spũaliũ existat.vt i.c.clericũ.lo.
vitio.§.ex hus oib⁹ dat itelligi.xi.
q.i.faciũt nota.i.c.tua nobis.ꝛ in
c.Johãnes de testa.ꝓpt ꝙ nichil est
laboꝛiosi⁹ ꝛ periculosi⁹ officio hoꝛũ
elemosinarioꝝ iuxͣ illud augustini
pasce fame moꝛiẽtẽ ꝗsq̃s ei pascẽdo
hoiez seruare poteꝛ si nõ paueꝛ fa
me occidisti.vt hẽt i.c.pasce fame.
lxxxvi.di.ꝛ i.l.necat.ff.ð libe.agno
scen.ꝛ ꝑ ꝯñs bñmeriti ꝛ zelãtes bo
nũ reip.regni/ꝛ delphinat⁹ cũ eoꝝ
laboꝛes ꝛ sudoꝛes sũt circa liberos
ꝛ regnicolas hui⁹ regni ꝛ nõ alieni
genas nutriẽdos ꝛ alẽdos.vt in di
cto.c.nõ sat.ꝛ i dicto.c.Item.§.ipsa
aũt supi⁹ alle.cũ ad multiplicãdã
cõseruãdã replẽdã ꝛ decoꝛãdã rem
publicã valdẽsint ista necessaria.vt
in.l.i.ff.so.mtr.ꝛ i.l.ii.C.de indic.
vidu.tollẽ.Itẽ dicũt ꝑsõe bñmeri⸗
te ꝛ zelãtes bonũ reipu.regni/ꝛ del
phinat⁹ oẽs illi ꝗ aliqð insigne ser⸗
uitiũ regi/aut regno vel delphina⸗
tui ipẽderũt puta/qꝛ occultas ꝯiu⸗
rationũ/isidiaꝝ ꝛ ꝯspiratõnũ frau
des ꝯtra regẽ/regnũ/vel delphina
tũ caute reuelauerũt.qꝛ tales sũt i
mẽsa remuneratiõis et ꝑ ecclaꝫ sub
leuãdi ꝛ ðcoꝛãdi.vt ẽ cas⁹ expss⁹ i.c.
siq̃s paꝝ.§.si.lxxix.di.ꝛ i.l.ꝗsq̃s.ifi.
C.ad.l.iuli.maies.ꝛ i.l.si pt.§.i.ꝛ i
l.acq̃li⁹.ff.de dona.ẽ cas⁹ melioꝛ de
coꝛꝑe iuꝛ i.l.etiã cõditiõis.ff.ð ma
numis.vidit.ꝗ enumerat ꝛ declarat
isto casu q̃litates bñmeritoꝝ.faciũt
nota.in.c.si quos meritos.xii.q.ii.

Decoꝛãt hec ꝑ ea ꝗ hñt i re Ester.vt
supi⁹ i hac finali parte declarata.
Itẽ dicũtur ꝑsõe bñmerite ꝛ zelan
tes bonũ reipu./regni/ꝛ delphina⸗
tus oẽs illi ꝗ suis cuꝛ cõsilus ꝛ la⸗
boꝛib⁹ die noctuqꝫ laboꝛãt ꝓ toto re
gno/delphinatu/ꝛ rege.vt sũt lega
ti in ãglia/alemãnia/ꝛ hyspania/ꝛ
ꝓcuratoꝛes regis ꝛ regni ꝛ sitẽs in
curia rõana aut ĩtra regnũ vel al's
moꝛã ꝓ necessitatib⁹ regis regni ꝛ
delphinat⁹ trahẽtes vt ẽ ille cas⁹ so
litari⁹ quẽ nescio alibi in.l.bñ a ze
none quasi l fi.C.de quadꝛien.pꝛe⸗
scrip.cui⁹ verba ꝛ ratio in idẽ ꝯuer
tunt ꝛ sũt.Nõ imerito statuim⁹ vt
ꝗ die/noctuqꝫ q̃tidianis cuꝛ /labo⸗
ribus/cõsiliisqꝫ suis ꝓ toto terraꝝ
oꝛbe laboꝛãt dignã hẽant sue ꝓro⸗
gatie foꝛtunã.Finalr ei dicũt ꝑso
ne bñmerite ꝛ zelãtes bonũ reipu.
regni ꝛ delphinat⁹.oẽs illi ꝗ alta ꝛ
lilia nobilitate decoꝛati sũt ꝓut sũt
oẽs ex regia ꝓsapia immediate vl'
mediate descẽdentes vt ꝓbatur in
cap.nouit.de iudi.ꝛ i.l.i.C.de cõdi.
iser.et si nõ ꝑ lineã pẽnã et sic ma⸗
sculinã sed dũtaxat per maternã li
neã et sic femineã descẽdãt vt tenu
it Jo.an.post host.i dicto.c.nouit/
ꝛ ꝓbat i dcõ.c.nouit ꝛ i dcã.l.i.In
quo q̃dez.c.nouit dicũt ꝑdicti doc.
ꝙ Rex frãcie ꝑ matrẽ ẽ rex frãcies
ex eo qꝛ Rex philipp⁹ de ꝗ fit mẽtio
i sepe dicto.c.nouit nõ fuit de gene
re karoli magni/ſꝫ qꝛ duxit quãdã
dominam in vxoꝛem de semine ka
roli magni descẽdentẽ.Et verũ di
cũt/qꝛ stirps karolina ꝛ masculia
ꝗ vltra cẽtũ ꝛ decẽ ãnos durauerat
i Ludouico hui⁹ nois tcio Rõanoꝝ

īperatore sine liberis masculis de-cedente fuit extincta et finita put legim⁹ hec apō hystoriagraphos ap probatos. ꝙ sint bñ meriti pz. quia hi q̄ honoris prerogatiua letantur auctoritate et dignitate fūgi debēt ampliori vt i. c. i. de offi. lega. li. vi. et in. c. fi. i principio de offi. dele. et i. c. ne aliqui de priuile. codez. li. facit extrauagās Execrabilis. Jo. xxii. tū et etiā quia de his nobilib⁹ sunt intelligenda iura que dicūt ꝙ qui tūcq̄ dicitur benemerit⁹ qui nō pro batur demerit⁹ vt in. l. seruos. ff. de manumis. testamen. et in. c. si q̄s xii. q. i. et faciūt notata i. c. i. de dona si. et c. fi. de presump. et voluit glo. i c. illud aūt. xl. di. que vult ꝙ pro no bilib⁹ sēper debet pśumi i his que spectāt ad nobilitatē. faciunt que superi⁹ i quarta parte dixim⁹ vbi fuit dictū ꝙ propter altā alicui⁹ no bilitatem potest romanus pōtifex reseruare electiuā dignitatez etiaz pōtificalē et dicet talis reseruatō ex magna rationabili et euidenti cā fa cta. Et corā quo iudice pdicte qua litates vz ꝙ preces regis sūt beni-gne et beniuole et p personis bene meritis zelātib⁹ bonū reipublice re gni et Delphinatus sint ventillan de pbande et liquidande etiā dato ꝙ reperiat cōtradictor et sic res effi-ciatur dubia et quis mod⁹ est in eis seruādus est dicendū prout dictuz fuit circa pricipiū scōe partis et lati⁹ in quarta parte vltra mediū vsq̄ ad finē. Ad vnū tamen circa istius opis finalē partē est aduertenduz ꝙ pdicta pmisso Gallicane eccle. s. ꝙ nō ē reprehēsibile si rex cessātib⁹ oib⁹ comiatiōib⁹ et q̄buslibet violē-tiis aliqñ vtat precibus benignis atq̄ beniuolis p personis bñmeri-tis et zelantib⁹ bonū rei publice re-gni et Delphinat⁹: referāda ē nō so lū ad singlares ecclias regni et Del phinat⁹ put fuit ostensū verū etiā ad aplicā sedez. cū reglarit clausu-la seu qualitas q̄ pse stat in fine dis positōis posita ꝯcernat oēs pcedē tes articulos i eadē dispositiōe pri cipaliter cōtentos vt i. c. i. q̄uisitiōi de appel. et i. l. talis scriptura. ff. de lega. i. et i. l. fi. ff. de re. dubi. et i. l. fi. §. ticia. et ibi bar. ff. de libe. lega. Cū g talē relatiōez nō ledat pmo poti⁹ cōseruet rectitudo sermōis et iuris cōis et itētio et volūtas Gallicane eccle qd luculēter pz. q̄a eadē rō q̄ est i vtendo aliqñ pcibus benignis atq̄ beniuol p psōis bñmerit zelā-tib⁹ bonus rei publice regni et Del phinat⁹ circa singlares gallicanas ecclias illa eadem est circa aplicā se dē in eo casu q̄ ipa aplica sedes ex magna rōnabili et euident i cā et in lfis aplicis noiatim expssa potest electiuā dignitatē etiā pontificalē reseruare vt i sepedicto alle §. de-creuit. cū sedes aplica sine pcib⁹ re gis benignis atq̄ beniuolis et c. pos sit reseruare: et illō dicatur reipubli ce accōmodū: vt ibi cuz sit rehorica ꝙ illa q̄ sine aliquo fieri possunt eo pñte vl' istante possūt sine illi⁹ pñā vl' istātis solēnitate que adhoc de iu re vel al's requirat explicari. vt vo luit glo. i vbo trāsitu. istitu. de li-berti. quā oēs doc. comendant. tū et etiā q̄a per talē relatiōez gallicane eccle puilegiū i aliquo nō isringiē

ꝑmo potiꝰ iustitia ⁊ volūtas galli⸗
cane eccłie ⁊ xp̄ianissimi regis ꝓro⸗
gatiua cōseruakvt i dctō.§.decreuit
sepius alle.cū ꝑ talē relationē sacri
canones/permissio volūtas gallica
ne ecclesie ratio ⁊ regis ꝑrogati⸗
ua seruentur .vt in.c.cum nobis
de elec.ibi dum dicitur tam ratio⸗
nes/ꝙ̄ canones obseruare.tum et
et etiā cum nulla insurgat ex tali re
latione absurditas vt in.c.secūdo
requiesis de appella.et in.c.apostolꝰ
xxxii.q.vii.faciūt no.per host.et io.
an.i dicto.c.iquisitioni.et ꝑ panoꝛ.
i dicto.c.secūdo requiris/ ꝑ moder⸗
nos in.c.dilecti de donatio. et in.c.
cām que.de rescrip.et no.per bar.i
.l.ꝓtoꝛ.la.ii.§.eritqꝫ hec differētia
.ff.vi.bo.rap.⁊ in dicta.l.talis scri⸗
ptura et per spec.in ti.de istru.edi.
.§.nūc autē vidēdū.ver.Itē excipe
et per bar.i dicta.l.fi.ff.de rebꝰ du
bi.Coadiuuātur hec per doctrinaꝫ
io.an.quē etiā reffert ⁊ sequitur ibi
panoꝛ.in.c.fi.de simo.ꝙ quotiēscū⸗
qꝫ alicui cōceditur facultas vel per
missio aliqͥd faciēdi/puta dispēsādi
vel vtēdi ꝓcibꝰ benignis atqꝫ beni⸗
uolis nō expressis personis ꝓut ē
in nostro casu ꝙ talis facultas ⁊ ꝑ⸗
missio est large iterpretāda quo ad
eū dūtaxat cui conceditur predicta
facultas vel ꝑmissio.qꝛ quo ad illū
dicit bn̄ficiū.⁊ ita sēcit glo.i dicto.c.
si.quā adhoc comendat etiā ibi pa⸗
noꝛ.facit .c.si cui nulla de p̄bē.vn̄
ꝙ i his fauoꝛabilibꝰ/vꝫ/ ꝑsonis bn̄ē
meritis ⁊ zelātibꝰ bonū reipublice
regni et Delphinatꝰ.ꝓvt fuit decla
ratū i singlis ꝓdictarū ꝑsonaꝝ spe
cieb gen/vꝫ/ꝑmissio vtēdi ali uā
do ꝓcibꝰ benignis ⁊ c.icludit oēꝫ su
am spem.s.nō solū quo ad singula⸗
res gallicanas eccłias verūetiā quo
ad sedē aplicā/quod est memorie cō
mēdādū ita tenuit bal.lꝫ i aliis tmi
nis i.l.si qua illustris.C.ad oꝛficia.
referēdo ⁊ sequendo.io.an.lꝫ de in
quo loco nō fuerit recoꝛdatꝰ.faciūt
iura q̄ dicūt ꝙ ɔtra eū q̄ legē dicere
potuit aptiꝰ ē iterpretatō faciēda vt i
l.veteribꝰ.ff.de pactis.⁊ i regła ɔtra
eū q̄ de.re.iuris.li.vi. Accedant ad
hoc iura supiꝰ i quarta pte deducta
q̄ volūt ꝙ ꝓpt reges etiā ꝓcepta ca⸗
nonica relaxātk ⁊ trāsgrediūt Et lꝫ
aplica sedes ꝓdictis ꝓcibꝰ nōastrin⸗
gatk lꝫ fiāt ꝑ ꝑtibꝰ ꝑsonis bn̄ meritis
collectie vł distributiue cū Gallica
na eccłia vt iferioꝛ nō potuerit ipo⸗
nere legē supioꝛi vt i.c.ex isinuatio
ne de appel.verūtn̄ casu quo fuerit
admisse cōcurrētibꝰ ꝑsonaꝝ quali⸗
tatibꝰ i hac finali pte supiꝰ expres⸗
sis ⁊ declaratis iuxta tenoꝛeꝫ ⁊ foꝛ⸗
mam dicti.§.fi.sepiꝰ alle.⁊ iuxta ea
rū tenoꝛē ⁊ foꝛmā ꝓlibata aplica se
des electiuā dignitatē etiā pōtifica
lē reseruauerit.tenebit talis reser⸗
uatio ⁊ dꝫ etiā fcīā ex magna/rōna
bili ⁊ euidēti cā cū cōcernat ꝑsonaꝫ
bn̄meritā ⁊ zelātē bonū reipublice
regni ⁊ Delphinatꝰ.⁊ hoc ꝑ ꝓdicta
Nec isto casu cathedꝛalis cōuētua⸗
lis vł collegiata eccłia poterit istā i
pugnare cū fuerit de eiꝰ consensu
i dest ꝑmissiōe totiꝰ Gallicane eccłie
facta.Vn̄ ē ꝙ bos coꝛnu capitk.lin
gua ligatk hō.vt i.l.sicut i initio.C.
de acti.⁊ oblig.facit dictū.c.cū lōge
lxiii.di. ⁊ regła qd̄ semel placuit de
re.iuris.li.vi.cū aliis.Et lꝫ ꝑmissio

vtēdi p̄cib⁹ bēignis atq̃ beniuolis ī vtroq̃ cāu ꝓ ꝑsonis bñ merit. zelā tib⁹ bonū rei publice regni ⁊ Delphinatus extinguat̄ ⁊ finiat̄ ī vno actu dūtaxat cū ope ⁊ effectu sub secuto vt dictū ē. tamē reperiūt̄ duo cas⁹ ī q̄b⁹ de iure ꝑmissio vtēdi p̄dictis p̄cib⁹ ad sedē aplicā dirigendis nullo restrigūt̄ nec limitant̄ actu. quinimo totiēs quotiens xp̄ianissimo regi visū fuerit poterit Regia maiestas eisdē vti. Et p̄m⁹ ē quādo eccl'ia cathedralis vel ꝯuētualis aut collegiata. ē sita in patria limitropha prout ē Narbonensis. Tarrasonensis. Mireapiscensis. Conuenarum. Aquēsis. Bayonensis. que quidem ecclesie sunt in patria occitana et vasconie a mari mediterraneo idest a diocesi Narboneñ īcipiēdo vsq̃ ad occeanū mare. s. ciuitatē bayoneñ finiēdo regni francie fixi ⁊ ꝑpetui t̄mini atq̃ limites catalanos Aragonēses Nauarros atq̃ hyspanos distiguētes ⁊ limitātes Et idē de aliis ⁊ silib⁹ eccl'iis Anglos flamigos ⁊ alemanos limitātib⁹ ⁊ distiguētib⁹. Nā ī his eccl'iis ⁊ diocesib⁹ null⁹ pōt eē ciuitat. ville vl' castri detētor. ⁊ ꝑ ꝯñs ep̄us abbas vl' p̄or nisi is sol⁹ cui ꝑ regē detētio ⁊ possessio fuerit cōmissa. et hoc ē p̄uilegiū Regū ⁊ p̄ricipū corpe iuris clausū. vt ī. l. ii. C. de fūdis limitro. li. xi. Nā vt ibi dicit glo. nō lz p̄uato hēe custodiā regio limit. qđ q̄dē p̄uilegiū corpe iuris clausū sēp a quacūq̃ dispositione ītelligit̄ excep̄tū. ⁊ ꝑ ꝯñs a decret. basilieñ ꝯcilii sup electōib⁹ disponētib⁹ vt sūt ille vulgate glo. ī aut. qua ī p̄uīcia. C. vbi de cri. agi. opor. quā ibi sequūt̄ bar. ⁊ bal. ⁊ glo. ī. l. i. C. de cōdi. inde. quā ibi comēdat salice. quas allegauimus superi⁹ ī p̄ncipio tercie partis Et secūd⁹ casus. s. quādo eccl'ia metropolitana cathedralis cōuentualis aut collegiata possideret fortissima ⁊ munitissia loca vl' castra ī quib⁹ xp̄ianissim⁹ rex cū omibus suis nec sui de facili ⁊ absq̃ aliqua difficultate recipi vel ītrare possēt ꝓut sūt Claramōtēsis Cartuereñ Pictauiē. ⁊ siles ep̄at⁹ vl' abbatie: ⁊ esset fama vel rumor q̄ ī vicina patria eisđ eccl'iis fortissima ⁊ munitissia castra tenētib⁹ lz nō limitropha verisimilit̄ timeret̄ guerra q̄ tūc pōt xp̄ianissim⁹ rex et etiā q̄ndocunq̃ silis cas⁹ euenerit dirigere suas benignas atq̃ beniuolas p̄ces ꝓ ꝑsonis bñmeritis. ⁊ c. ad aplicā sedē vt dictā eccl'iā vl' eccl'ias castra ⁊ loca fortissia ⁊ munitissia tenētes ī patria ī qua verisilit̄ eminet ⁊ speraf ī breui guerra ꝓ ꝑsona vl' ꝑsonis regi et regno tutis ⁊ securis dispositioni sedis aplice reseruare inhibēdo. ⁊ c. ꝓ vt ē de more ⁊ stilo Romane curie. ⁊ hoc ꝑ glo. sigularē ī. l. ii. ī p̄ricipio. ff. q̄ sat. da cogū. quam oēs doc. comēdāt ⁊ sequūt̄ iūcto. c. i. đ suplē. negli. p̄la. li. vi. q̄ glo. vult q̄ fideiussor vl' re⁹ p̄ricipalis đz locupletior nō tm̄ ex facultatib⁹ sz etiā ex cōueniēdi facilitate puta q̄ nō sit ī munitissio loco vl' castello. faciunt no. ꝑ doc. ī. l. decē. ff. đ. ver. ob. ⁊ ī aut. hoc si đbitor. C. đ pigno. cum ꝟ. si q̄s ī frau. īsti. đacti. ī dcō. c. i. đz q̄ rex ī ciuitatib⁹ castris vill' ⁊ munitōib⁹ regni dz absq̃ difficultate q̄lz

cū oīb⁹ suis itrare atq̄ honorifice
recipi / ꝛ sic est priuilegiū regū cor'
pore iuris clausū. Et ꝙ de fama vl'
rumore diximꝰ / ideo dictū est / quia
fama inducit iustā crudelitatem
Unde habens aliquā conscientiā
ex fama dicitur habere ex probabili
cā vt voluit glo. ī. c. cū cōtingat de
rescrip. et ī. c. inquisitioni de sen. ex
co. et in. c. i. de postu. prela. et vbiq̄
per doc. Et idem est dicendū de ru
more vt euidēter ꝓbatur ī. c. vbi pe
culū §. pen. de elec. li. vi. quem ad
hoc ibi comēdat Pe. de Ancha. Et
ī tm̄ habent locū preces regis ī hoc
secūdo casu / qḋ dato ꝙ fama vel ru
mor sup quo fundāt regis ꝑces ap
pareat nō verꝰ nichilominꝰ rema
net valida reseruatio / cū dicamus
vere scire quod percipimꝰ ex rumo
re ꝛ ꝓrebeat iustum errorē licet ap
pareat postea rumor ille nō verꝰ.
vt ī. l. miles §. mulier. ff. de adulte.
ꝛ in. l. si. ibi dū dicitur / ꝛ rumore ꝑ
lato ꝛ ibi dū dicitur / quia falsꝰ ru
mor nō solet obesse. ff. de here. insti
tu. quē casum comēdauit ad hoc
Pe. de Ancha. in dicto §. pen. Hic
ē ꝙ si aliq̄s accusauit publice infa
matū ꝛ deficit ī ꝓbādo nō dꝫ puni
ri pena taliōis vl' calūpnie / qꝛ excu
sat ꝓpter īfamiā ꝑcedētē vt tenuit
bar. in. l. ii. C. si seruꝰ. vel liber. li. x.
quē refert ꝛ comēdat Panor. ī di
cto. c. cū cōtigat faciūt nota. ꝑ In
no. ī. c. fi. de iura. calūp. tū ꝛ etiā q̄a
regi a principio vtētī dictis ꝑcibus
ad aplicā sedē directis cā faciēdi re
seruatiōem dicitur ꝛ est acquisitū
ius ꝛ actio cū per hoc fugetur guer
ra ꝛ pax cōseruetur ꝛ per ꝯseq̄ns di

cit negotiū reipublice vtiliter gestū
faciūt q̄ dicta sī supra / ī quarta par
te. ꝛ ēt ī tercia vltra mediū. Unde ē
ꝙ cū finis ꝛ ītētio xp̄ianissimi regis
a ꝑicipio fuerit rōnabilis ꝓpter vi
tādā ꝛ fugādā guerrā ꝛ pacē ꝯseq̄n
dā lꝫ postmodū guerra nō seq̄tur
exēplo negotioꝝ gestorū q̄ a ꝑicipio
vtilit' gessit negociū lꝫ effectū nō ha
buerit / qꝛ domū reparauit vl' egrū
seruū curauit ꝙ lꝫ postmodū do
mꝰ sit exusta vl' seruꝰ obierit rema
net ei actio negocioꝝ gestoꝝ salua
vt ī. l. sed an vltro §. i. ff. de nego.
gest. ꝛ ī. l. si seruū. C. eodē ti. supra ī
tercia ꝛ quarta parte alle. Unde ēt
meliꝰ ē ꝑmo tutiꝰ ꝛ magna guber
nat ꝓuidētia q̄ ī tp̄e q̄rit remediū /
ꝙ post vulneratā cām adhibere me
delā vt ī. c. suscepimꝰ de homici. ꝛ ī
l. fi. C. in quibꝰ cau. ī integrū. resti.
nō ē. neces. ꝛ in. l. vnica. C. q̄n lice.
vni. se. vidi. facit ēt qꝛ faciliꝰ īpedit
aliq̄d faciēdū quā ꝙ factū dissoluat
vt ī. c. cursꝰ q̄ cleri. vl' vo. ꝛ ī. c. quē
admodū. de iure. iurā. et ꝑ hūc casū
restrigit ꝛ limitat dispositō basilie.
ꝯcilii ī. c. lꝫ dudū ī §. verū tn̄ si for
te. de elec. vt hēat locū dūtaxat ī ele
ctiōe alꝰ canōice iā celebrata. Nos
vō loq̄mur ātea q̄ futura electio sit
celebrāda q̄ spat vl' timet v'gi ipꝰ tur
batōē eccl'ie aut patrie vl' regni q̄a
ī tali casu valebit de iure reseruatō
ad ꝑces benignas ꝛ beniuolas re
gis fcā. cū in eo casu citiꝰ ꝓuideat
vacāti eccl'ie cui mora ē valde noci
ua vt ī. c. ne ꝑ defectū. de elec. tuꝫ ꝛ
ēt qꝛ circuitꝰ euitāt vt ī c̄le. auditor
de rescrip. ꝛ ī. l. nec arbitrisi fi. C. de
arbi. et isti duo casꝰ sīt ī tm̄ extēdēd

q dato q ꝓuis' vellit renūciare/ p mutare/cedere vl' trāslatari/ q sī regis expsso cōsensu nō potest Et ē rō/qꝛ reseruatio a pricipio de dicta dignitate etiā pōtificali p sedē ap'icam facta/ fuit radicata et pꝛinci paliter ī personam regis concessa ꝫ ar.in .c.si diligēti de foꝛo cōpe. Un de ē q p renūciatiōes/ pmutatiōes cessionē vel trāslationē obtinēt illā dignitatē tolli nō pōt cū talis reser uatio ꝛ ꝓuisio iohāni vel petro fa cta poti' itelligat cōtēplatiōe regis ꝙ iohānis vel petri facta. vt in. l.sꝫ si plures .§. i arrogato. ff. de vulga. et pupil. ꝛ in. c. requisiti. de testa. faci unt nota. p bal. in. l. nō plures. C. ð sacrosanc. eccle. ꝛ nota. p cy. i. l. in fide cōmissi .§. cū pollidi'. i suis ad di. ff. de vsuris. ꝛ p bal. i. l. post moꝛ tez. C. de fidei cō. ꝛ nota. in Rꝫca. C. de reuocā. his. q̄ in frau. alie. sūt in finalib' verbis. foꝛtificant p nota. p glo. in. c. cū cōtigat. de iureiu. ꝛ i c. ꝙuis pactū. de pact. li. vi. Coꝛro boꝛat hec exte.sio p casū. in. c. si ꝓpē tua. de rescrip. li. vi. vbi fauoꝛ ꝛ cō tēplatio ꝑsone note attēdit ꝛ ꝑfert ignote ꝑsone vt fuit dictū supi' in principio ꝑme parti. tū et ēt qꝛ bōa fides q̄ requirit in cōtractu requirit et est seruanda in dist ractu. vt in. l. ab ēptione. versi. Aristoni. ff. de pa ctis. faciūt nota. in. l. i. C. qñ lice. ab emp. rece. et in. l. de tutela. C. de in integrū. resti. mino. q̄ sunt mēoꝛie cōmēdāda. qꝛ hii vltimi duo casus nō solū ꝑficiūt ꝛ oꝛnāt hui' finalis partis comētū cū sua extēsione. ve rūetiā āpliāt ꝛ decoꝛāt xpianissimi regis in dignitatib' electiuis etiaꝫ pōtificalib' ꝑrogatiuā. Finalit be nigne ꝛ beniuole regis ꝑces de qb' dictū est nō debēt ad instātiā ꝓcu rantiū emanari: vt in decret. basili ensis cōcilii in. c. i. in .§. ad tollēdū. de elec. qꝛ eo ipso sūt ābiciosi ꝛ suspe cti. vñ est q q̄ se ingerit suspect' est vt i. l. q̄ oia. ff. de ꝓcura. ꝛ p cōseq̄ns repellendus. vt in. c. cū iādudū. de pꝛeben. et in. c. officii. ꝛ in. c. cū post petitā. de elec. et in decret. basilien. concilii. i. c. i. §. Et cū huāne. ð elec. cū tales ꝑces dicant ꝓpē nimiā ꝓ curātiū impoꝛtunitatē ꝛ solicitudi nē: et sic cōtra regis volūtatē obtē te. vt in. l. i. C. de bo. peti. subla. li. x. et i. c. c qui iauctute. de pur. caro. et in. c. ipoꝛtuna. de peni. di. i. sꝫ po tius ꝓpꝛio motu regis debēt fieri ꝛ scribi. vt in dicto .§. si. sepi' alle. Et operant tales ꝑces regis ꝓpꝛio mo tu emanate/ q iā appꝛobat illos et ꝑsonas benemeritas ꝫelātes bonū reipublice/regni/et delphinat': ꝛ q ita pꝛo talib' cōi oim oppinione et fama publica reputant. vt est glo. menti tenēda. in. c. ii. de accusati. li. vi. Et cū his silentiū oꝛi ꝓpꝛio ipo no (cum vulgre sit) repꝛehensioneꝫ vitare non posse nisi eum qui om nino nil scribit.

Commenti perutilis sup pꝛag matica sanctione quinqꝫ partes cō tinētis finis. Arte impꝛessoꝛia ꝑstā tis viri magistri Johānis de pꝛato alme vniuersitatis parisiensis li brarii iurati Millesimo quingen tesimo pꝛio: quarto kalēdas iulias

Finis.

